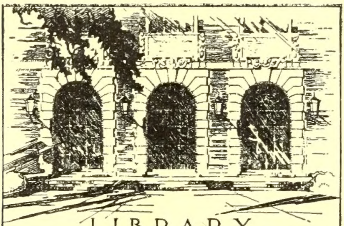
Room
200

EX LIBRIS.
B. W. C. AALTSZ HEYDENDAAL.

LIBRARY
OF THE
UNIVERSITY
OF ILLINOIS

A610
B62i

SEP 25 1953

NATURAL
HISTORY

INTRODVCTIO

IN

HISTORIAM MEDICINAE

LITTERARIAM.

1752-1840

D. JO. FRID. BLVMENBACHII

MEDIC. P. P. O.

INTRODVCTIO

IN

HISTORIAM MEDICINAE LITTERARIAM

GOETTINGAE

APVD JO. CHRIST. DIETERICH.

1786.

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
University of Illinois Urbana-Champaign

http://www.archive.org/details/djofridblvmenbac00blum

A610
B62i Nat. Hist.

VIRO PERILLVSTRI

AC GENEROSISSIMO

GEORGIO L. B. AB ASCH

S. CAES. MAJ. RVSSIARVM IMPERATRICI

CONSILIARIO STATVS PVBLICI

EXERCITVVMQVE MEDICO PRIMARIO

TAM OB PLVRIMA

IN VNIVERSAM REM MEDICAM

MERITA

QVAM GRATAE MEMORIAE ERGO

OB SCIENTIAE INCREMENTA

QVAE

EX SPLENDIDIS EIVS

AD HISTORIAM NATVRAE SPECTANTIBVS

MVNERIBVS

IN MVSEVM ACADEMICVM

COLLATIS

PERCIPERE SIBI LICVIT

D. D. D.

JO. FRID. BLVMENBACH.

PRAEFATIO.

Quoties de hiſtoria artis noſtrae litteraria ſcholas habui, maxime moleſtum et importunum videbatur, quod defectu compendii ad praelegendum apti, nomina auctorum et titulos librorum

 audito-

auditoribus in calamum dictare et filum orationis quouis fere momento interrumpere neceſſe erat.

Huic incommodo praeſenti introductione mederi ſtudui: ita tamen, vt et in vniuerſum ſynopſin quandam praecipuorum medicinae fatorum exhiberem, vtque manualis in ea hiſtoria liber eſſet.

De *ordine*, quem ſeruaui, non eſt quod moneam, cum per ſe pateat, chronologicum omnibus aliis hactenus praeſtare, ſi non annos, ſed rerum ſucceſſiones, viciſſitudines et mutationes ſequatur, vt adeo ortum, progreſſum et incrementa artis, et qua ratione alterum eorum ex

altero

altero natum ſit, quid caſus, aut acumen aut ingenii aliqua felicitas obtulerit, vno quaſi conſpectu ante oculos ponat. Non tamen adeo ſeruiliter huic ordini me adſtrinxi, quin ſubinde aut eiusdem ſectae viros, maxime ſi breuis aeui ea fuerit, iunctim exhiberem; aut aliqua nomina, quae alias intacta relinquere oportuiſſet, obiter, ſi occaſio ita ferebat, attingerem. A reſtauratione autem inde litterarum quam vocant, in quaque periodo iterum ſecundum diſciplinae capita, quae praecipue ab vnoquoque tractata fuere, recenſus eorum factus eſt.

De *ſelectu*, quem ſeruare neceſſe fuit, magis laborandum erat. — Non niſi meritiſſimos de artis incremento viros

recipere oportebat; — ſed *meritorum* ambiguum ſaepe iudicium eſt!

Paucis ergo quae mihi in eo conſtituendo norma fuerit, expediam.

Veteres quos dicunt, medicos, ad vnum fere omnes recenſere aequum putaui, quod, etſi minime eodem loco ac dignitate ſunt, in vniuerſum tamen primi et principes in re medica auctores et quaſi eius fontes extiterunt.

Inter *latinobarbaros* et qui reſtaurationem litterarum proxime exceperunt, ſeuerior quidem ſelectus erat habendus; paſſim tamen vnius alteriusue minus noti auctoris, praeſertim inter Germanos, memoriam ſtudioſius excitaui, quod haec pars

pars hiſtoriae medicae non vnam ob cauſſam omnium maxime neglecta et inculta iacet.

In recentioribus ſeculis ex *claſſicis* auctoribus vix quenquam me omiſiſſe puto, vnico excepto Hier. Mercuriali, cuius quidem ſcripta non vno loco citaui (p. 22. 24. 32.), quem tamen p. 181. cum reliquis Hippocratici ſtudii ea aetate reſtauratoribus denuo nominaſſe debebam.

Auctores *ſectarum* et dogmatum praecipuorum prae ceteris in medium protuli, vt tamen Wirdigios, Hauptmannos aliosue huius farinae ſomniatores lubens tacerem.

Inuentores

calcem cuiusuis capitis vacuum relictum ſit ſpatium, cui quiuis, quos ipſi libuerit, e viuentium numero inſcribere poſſit.

Goettingae d. 27. Febr. 1786.

SYNOPSIS

SYNOPSIS SECTIONVM.

I. Ortus medicinae pag. 1

II. Medicina Aegyptiorum 7

III. Orientis quorundam populorum medicina 11

IV. Medicina Graecorum 16

V. Medicina inter Romanos 46

VI. Arabes 86

VII. Latinobarbari 95

VIII. Reſtauratio litterarum 110

IX. Seculi XVIti prius dimidium 117

X. Seculi XVIti dimidium poſterius 162

XI. Seculi XVIImi prius dimidium 191

XII. Seculi XVIImi dimidium poſterius 236

XIII. Seculi XVIIIvi priora ſeptem luſtra 310

XIV. Seculi XVIIIvi propiora luſtra 372

SECTIO

SECTIO I.

ORTVS MEDICINAE.

§. 1.

Toties agitata perque magnae contentionis diſputationes a medicis ſaepe tractata quaeſtio de *origine medicinae* facilem admittere ſolutionem videtur, dummodo binae probe diſtinguantur periodi. — *altera* ſcilicet qua primum medicamentis aduerſus morbos vti ceperunt homines. — *altera* qua empirice collectas notitias tum morborum tum remediorum ad certa principia referre, et ita in artis formam redigere ſtuduerunt medicinam.

§. 2.

Haec ſcientifica methodus, vt infra patebit, ad Hippocratem referenda videtur. Iſta vero empiria, ni grauiter fallimur, ad ipſas humani generis origines pertinet.

§. 3.

Morbi enim a natura humana vix ac ne vix quidem ſeparabiles ſunt, cum, vt dentitionem dolorificam, et menſtrui fluxus et partus incommoda taceam, ne quidem inter ferociſſimas gentes iniuriae externae quae vitae genus duriuſculum affert, aut ſubitanea aëris viciſſitudo, aliaque id genus morborum ſeminia et potentiae euitari queant. Tum vero etiam incommodis iſtis non vno modo mire proſpexit creator. Primum enim voces, quas vocant internas, ſ. molimina naturae medicatricis machinae humanae indidit, quorum ope ingruente morbo, coeco quaſi impetu ac inſtinctu ſiue a nociuis arcetur, (vt a carnium eſu in morbis bilioſis, putridis etc.) ſiue ad ſalutares res aſſumendas, (v. c. ad antiſeptica in iis, quos diximus, morbis) vehementi deſiderio fertur. Porro autem Deus curauit, ne vlli deſint regioni medicamina, plantae praeſertim, morbis eiusdem endemiis accommodatae. ita maritimis cochleariam, montoſis arnicam, largitus eſt.

§. 4.

Facile exinde patet, quomodo ſimplex obſeruatio morbi cuiusdam, et criſeos praeſertim eundem leuantis, tum vero caſu et experientia intellecta vis plantarum ſimiles iſtis criſibus effectus producens, primaeuos inducere potuerit homines, vt in ſimili morbo, ſimilem ſalutarem criſin ſimili pharmaco excitarent *a*).

a) Parum e contrario tribuo iis, quae vulgo de medicamentis et chirurgicis adminiculis narrantur, quorum vſum homines ab animantibus didicerint.

Adeant ſuper his, quorum intereſt, praeter notiſſimos Clerici et Halleri fontes, Ger. Jo. Voſſium *de theologia gentili ſ. de orig. ac progreſſu idololatriae*, L. III. cap. 67. pag. 398. ſqq. edit. Amſtelodam. 1700. fol.

D. W. T. (Triller) *Hippocratem atheiſmi falſo accuſatum, contra Gundlingium*. Rudolſt. 1719. 8. pag. 37. ſqq.

Dan. Vinkii *amoenitates philologico-medicas*. Ultraj. 1730. 8. pag. 464. ſq.

Jo. Frid. Schreiber *almageſtum medicum*. pag. 20. ſq.

§. 5.

Atque ita procul dubio nata eſt *domeſtica medicina*, ſimplex primum et non niſi paucarum herbarum ſcientia; qualis hodieque apud barbaras gentes exiſtit; vtpote quarum vniuerſa fere medicina in promouendis criſibus verſatur, et ad purgantia, emetica, ſudorifica, vt chirurgia earum ad ſcarificationes aut venaeſectiones *b*) et cauteria redit.

§. 6.

Vbi vero in difficiliore morbo propria cuiusuis familiae domeſtica medicamina non ſufficiebant, vicini conſulebantur. Hincque ſenſim

b) Mirum quam vniuerſalis haec chirurgica enchireſis etiam apud gentes maxime barbaras reperiatur. Eſt inter ſplendida dona, quibus generoſ. Baro de Aſch muſeum academiae noſtrae ditauit, lanceola ex praſina gemma ſtudioſiſſime excisa qua Kurilicarum inſularum quae Kamtſchatkae ſubiacent, incolae, venas ſibi ſecant. Frontalem praeſertim quando cephalaea laborant. etc.

ſenſim originem duxit antiquiſſimus mos *ex-poſitionis aegrotorum ad vias publicas c*).

§. 7.

Cumque demum vnus alterue maiore experientia et feliciore medicaminum applicatione emineret, prae aliis in eo confidebant eius populares; et ſic nati *medici.*

§. 8.

Hi primi medici temporis progreſſu pro *inuentoribus medicinae* habiti, et haud ſecus ac aliarum rerum vtilium repertores *in deorum numerum relati*, ipſique praeterea medicinae vt aliis vtiliſſimis artibus *dii deaeque praeſides* dati ſunt *d*). Maxime cum et morborum quorundam, peſtilentialium praeſertim,

 vehe-

c) C. Frid Hundertmark *de aegrotorum apud veteres in vias publicas et templa expoſitione.* ed. 2. Lipſ. 1749. 4.

d) Idem Hundertmark *de diis artis medicae ap. veteres Graecos et Romanos.* Lipſ. 1735. 4.

Jul. C. Schläger vir celeb. *de diis hominibusque ſeruatoribus.* Helmſt. 1737. 4.

vehementia et epidemica vniuerſitas, tum mortes ſubitaneae, imo et heroica quorundam medicaminum virtus, diuini quid inuoluere videretur; tum facile etiam ea ſuperſtitio accederet, vt in *magicis incantamentis* et carminibus auxilium quaererent aegri, aut *fanis deorum incubantes* per inſomnia ſalutares exſpectarent reuelationes *e*).

§. 9.

Ita vero vltro effectum eſt, vt religio medicinae immiſceretur, ipſaque ſalutaris ars in ſacerdotum poteſtatem tranſiret: id quod itidem hodiernum barbarorum exemplum teſtatur, vtpote penes quos ſimiliter ſacerdotes et faſcinatores morbis mederi, vulgo conſtat.

e) H. Meibom (praeſ. Herm. Conring) *de incubatione in fanis deorum medicinae cauſa factis*. Helmſt. 1659. 4.

SECTIO

SECTIO II.

MEDICINA AEGYPTIORVM.

§. 10.

Haec quae diximus prima in vniuerſum fuiſſe medicinae incunabula a veroſimili parum nobis abeſſe videtur. Iam in ſingularium priſcarum gentium medicinam abeamus: et quidem vt ordine progrediamur, primum de Aegyptiis videamus, antiquiſſima gentium, de quarum re medica certiora quaedam relata legimus *f*).

§. 11.

Celebratur vero apud hos, vt aliarum, ita et medicae artis inuentor THOTH, ſub qua perſona allegorica generatim *inuentionis genium* ſibi eos finxiſſe probabile eſt.

A 4 Idem

f) Super vniuerſa veterum Aegyptiorum re medica conferatur viri doctiſſ. Guil. Warburton *divine legation of Moſes.* Vol. II. L. IV. Sect. 3. pag. 39. ſq.

It. Proſp. Alpini *medicina Aegyptiorum* c. Jac. Bontii medicina Indorum. Lugd. Bat. 1718. 4.

Idem ceterum eſt, qui HERMES graecorum, quem vt multa alia, ita et de re medica L. VI conſignaſſe ferunt, eundemque chemiae parentem faciunt *Triſmegiſtum g)*.

§. 12.

Sed et OSIRIDI primo Aegypti regi medicinae inuentum tribuunt; quem *Iouem ſuperum* interpretantur vt SERAPIDEM pro *Ioue infero* ſ. *Plutone* habent.

§. 13.

Coniugem Oſiridi tribuunt ISIDEM, itidem medica ſcientia celebrem, et natum ex ea HORVM qui graecis PAEON, aut ſicut Romanis APOLLO dictus, ſimiliter pro ſalutaris artis inuentore habitus eſt.

§. 14.

Quod vero ipſam Aegyptiorum medicam ſcientiam attinet, eam ſane haud exiguam fuiſſe, non vno pateſcit argumento: quanquam

g) Herm. Conringii *de hermetica medicina* Lib. II. ed. 2. Helmſt. 1669. 4.
Ol. Borrichii *Hermetis aegyptiorum et chemicorum ſapientia ab Herm. Conringii animaduerſionibus vindicata.* Hafn. 1674. 4.

quam praeſtantiam eius minime ex eorum artificioſa cadauerum pollinctura et *mumiarum* conditura probare vellem; vtpote quam neque ad anatomen neque ad pharmaciam excolendam multum profuiſſe credo. Sectionem enim cadaueris condiendi non niſi tumultuariam et ſatis rudem fuiſſe, tum Herodoti et Diodori Siculi de ea re narrationes teſtantur, tum et ipſe ſatis luculenter intellexi, cum ante aliquot annos in curioſa circa eam diſquiſitione deſudarem, et ea fine in numeroſis non vnius generis mumiarum fragmentis facerem experimenta. Verum et ipſa haec condiendi methodus non tam ardua et ſecreti artificii plena videbitur conſideranti, id omne eo fere rediiſſe, vt cadauer, poſtquam cerebrum aliaque viſcera corruptioni facilius obnoxia ſatis rudi enchireſi euulſa erant, per 40 dies natro ſ. ſali alcalino minerali immergeretur, et ita adeps reliquique humores eluerentur, exſuccae et exſangues reliquiae cedria pice aut etiam aſphalto obducerentur et perfunderentur; imo ſubinde ita incoquerentur, vt pix in ipſam oſſium plano-

rum diploën et cylindricorum meditullium penetraret.

§. 15.

At enim vero Aegyptios, eorumque cumprimis ſacerdotes multum incubuiſſe medicinae, ſacrae aeque ac profanae teſtantur litterae, et Herodoti praeſertim auctoritate patet, vtpote qui vniuerſam Aegyptum medicorum plenam et ſingulorum morborum curam ſingularibus medicis commiſſam fuiſſe, memoriae prodidit.

SECTIO

SECTIO III.

ORIENTIS QVORVNDAM POPVLORVM MEDICINA.

§. 16.

Antequam ad Graecorum rem medicam accedamus, quorundam Aſiae veteris populorum medicinam tribus ſaltem verbis tetigiſſe operae pretium erit, *Hebraeorum* ſcil. *Brachmanorum*, et *Sinenſium*.

§. 17.

Hebraeos vt reliquas ſcientias ita et ſalutaris artis notitiam apud Aegyptios didiciſſe extra omnem dubitationis aleam poſitum videtur. Studioſius autem eos eandem excoluiſſe et auxiſſe, praeter alia *h*) ex legibus eorum ritualibus, quas Moſaici libri complectuntur *i*), luculenter apparet. Multa enim hi

h) Io. Sim. Lindinger *de ebraeorum veterum arte medica, de daemone et daemoniacis.* Serveſt. 1774. 8.

i) Io. Dav. Michaelis v. cel. *Moſaiſches Recht*; praeſertim Vol. II. IV. et V.

hi continent, eaque haud vulgaria, tum ad hiſtoriam naturalem, animalium v. c. ruminantium etc., tum ad phyſiologiam et vniuerſam rem medicam ſpectantia, cuius generis ſunt, quae circa menſtrua mulierum, coitum, puerperium, tum circa lepram aliosque morbos etc. praecipiuntur. Imo et *medicinae forenſis* prima rudimenta iis inſunt capitibus, quae de virginitatis notis, inceſtu, luſtratione, homicidio etc. agunt.

§. 18.

Brachmanis k) a carnium eſu abſtinentibus multo curatius vegetabilia in edulia inquirendum fuit, adeo, vt vniuerſa botanice a nulla alia priſci aeui gente diligentius exculta ſit, et tum res alimentaris, tum medica materies, haud exigua incrementa ceperit. Idemque eximium ſtudium ad hodiernam vsque diem in iisdem auſtralis Aſiae regionibus ſtorere

k) Palladius *de gentibus Indiae et Bragmanibus.* *S.* Ambroſius *de moribus Brachmanorum.* Anon. *de Bragmanibus.* iunctim edid. Ed. Briſſaeus. Lond. 1665. 4.

florere *l*), magnus ille hortus malabaricus, cuius infra denuo mentionem faciemus, praeclaro eſt documento *ll*).

§. 19.

Quod vero ad *Sinenſium m*) medicinam attinet, ad mythica, imo antediluuiana tempora eius origines referunt, auctoremque eiusdem

l) In celebratiſſima et antiquiſſima Benianum academia, quae Benaraſi floret, nullam aliam praeter botanicen medicinae partem tractari, pluribus me docuit ill. Braun magni Halleri gener, meique amantiſſimus, qui Tribunus legionis Britannicae diu in iſtis Hindoſtani regionibns verſatus eſt.

ll) Extat in muſeo academico egregius theſaurus plantarum malabaricarum ſiccarum, XII voluminibus comprehenſus, et ab ipſis eius terrae doctis viris collectus, qui cuivis plantae nomen malabarico charactere palmae folio ſtylo inſcriptum et ſubinde etiam vſum medicum adiecerunt.

m) Andr. Cleyeri *Specimen medicinae Sinicae* Frf. 1682. 4.

Io. Bapt. du Halde *Deſcription de la Chine.* Vol. III. pag. 461 - 652.

eiuſdem celebrant regem HOANG-TI, ipſique artis eorum Sphygmicae, vtpote in qua fere omnis eorum Semiotice verſatur, tum et radicis Gin-ſeng (panacis quinquefolii L.) quam pro panacea habent, inuentum tribuunt.

Fuerunt nuper viri quidam clariſſimi, qui neſcio quam ſimilitudinem Sinenſes inter et veteres Aegyptios ſe deprehendiſſe contenderunt; ad quam vlterius probandam etiam vtriusque gentis chirurgia vſi ſunt, vtpote quae penes vtramque maxime ad ſcarificationes *n*) et ad cauteria actualia redeat. At enim vero vt in vniuerſum omnis ea Sinenſium ab Aegyptiis deriuatio non niſi vanis hypotheſibus innititur; ita id quod diximus argumentum

n) Ope acupuncturae qua Sinenſes aeque ac Iapanenſes vti ſolent. Cfr. Wilh. ten Rhyne *diſſ. de arthritide c. mantiſſa ſchematica, de acupunctura etc.* Lond. 1683. 8. Engelb. Kaempfer *amoenitates exoticae.* Lemgov. 1712. 4. pag. 582 ſeqq. Ipſa acupuncturae inſtrumenta a Kaempfero reportata, elegantiſſime fabrefacta iam in muſeo academico extant.

tum eo minus ponderis habet, cum vt ſupra (§. 5) iamiam innuimus, vtraque haec chirurgica enchireſis non Aegyptiis ſolum et Sinenſibus, ſed omnibus fere barbaris, ipſisque Americae incolis, ſit familiaris.

SECTIO

SECTIO IV.

MEDICINA GRAECORVM.

§. 20.

Maioris nobis momenti ſunt, quae Graecorum, cultiſſimae gentis, medicinam attinent, vtpote apud quos primum artis formam nacta eſt, vnde ſolidiora hodiernae noſtrae ſcientiae fundamenta iacta ſunt.

§. 21.

In vniuerſum autem eſt memorabile medicinam omnium primam extitiſſe ſcientiam, quae apud Graecos numini cuidam dicata fuerit, eidemque quem ſupra iam obiter diximus Apollini ſ. Soli, cui dedicationi procul dubio acuti et peſtilentiales praeſertim morbi anſam praebuerunt, quos ſolis ardori tribuerunt: et quos multo plus terroris mortalibus incuſſiſſe, quam diuturnae et ſporadicae aegritudines, in aprico eſt.

§. 22.

Praeter Apollinem nonnullae Deae quoque praeſides medicinae, aut peculiaribus ſaltem

tem eius partibus, praefixae ſunt: vt HYGIEA o) quae tam cum PALLADE MEDICA quam cum Romanorum DEA SALVTE conuenit, et ſpecie feminae maturioris, altera manu patellam tenentis, altera ſerpentem, exhibetur.

§. 23.

DIANA vel etiam IVNO LVCINA ſ. ILITHYIA tum partu dolentibus tum puerperio decumbentibus praeerat. Quibus grauiſſimis functionibus alias inſuper deas v. c. ALEMONAM alendi in vtero foetus; et NONAM et DECIMAM a maturi partus temporibus; et PARTVLAM quae partum gubernet, praefecerunt.

§. 24.

Quin et poſtmodum ipſos morbos in deorum numerum recipere non veriti ſunt, vt DEAM FEBREM, quam Romani ad minus nocendum, templis colebant.

§ 25.

o) Chr. Gottl. Schwarz *expoſitio veteris inſcriptionis de Aeſculapio et Hygea diis* Φιλανθρωποις. Altorf. 1742. 4.

§. 25.

Verum e mythicis tenebris in heroici aeui diluculum emergimus; vbi primum offendimus Chironem, Theſſalum, inde quod populares eius primi equitationi incubuerint, *Centauri* forma fictum. Argonautis, claſſica expeditione claris, eum aequalem fuiſſe, ferunt, et Sec. aerae vulgaris XXVII^{mo} claruiſſe: excelluiſſe autem, vt aſtronomia aliisque phyſicis ſcientiis, ita praeſertim ſalutari arte, inque ea Herculem, Orpheum, aliosque heroas erudiuiſſe.

§. 26.

Longe clariſſimus eius in medicina diſcipulorum extitit Aesculapius, quem primum omnis medicinae *clinicae* auctorem, et faſciarum multorumque aliorum ad rem medicam et chirurgicam pertinentium inuentorem, perhibent *p*).

Vulgo exhibetur figura viri barbati, nodoſo innixi baculo, cui ſerpens circumflexus, quod genus animalium ipſi prae aliis conſecratum

p) Io. Alb. Sebiz *de Aeſculapio inuentore medicinae*. Argent. 1669. 4.

cratum erat, adeo vt ſub eius ſpecie ipſum colerent et a. u. c. 460 graſſante Romae febre peſtilentiali ſalutiferum numen ingentis ſerpentis forma Epidauro aduelierent.

Inter reliqua illi attributa ſymbola *q*) gallus erat, vigilantiae ſignum, et a latere ipſi adſtans Telesphorvs, cuculatus puer, dubiae interpretationis *r*).

Templa Aeſculapii celebratiſſima colebantur Epidaurium, Pergamenum, et Coum, vbi in fanis praecipue, vt diximus, incubabant aegroti et hiſtoriam morbi cum reuelatis medicaminibus tabulis inſcriptam *s*) in ipſo templo ſuſpendebant, quibus maxime vſum fuiſſe

B 2 Hippo-

q) Iuſt. Godofr. Günz *δᾳδουχια in ſacris Aeſculapii.* Lipſ. 1737. 4.

r) Io. Matth. Geſneri explicatio marmoris Caſſellani quo Aeſculapius, Hygea, Teleſphorus celebrantur. In *Commentar. Societ. ſcient. Gotting.* Tom. II. p. 281 ſq. maxime pag. 299 ſqq.

s) Specimen eiusmodi tabularum videſis in Gruteri *corp. inſcript.* Vol. I. pag. LXXI. ed. Graeuii.

Hippocratem in coacis ſuis compilandis, vetus ſuſpicio eſt *ss*).

§. 27.

Filii erant Aeſculapio Machaon et Podalirivs, Agamemnonem in famoſum bellum Trojanum ſecundum ſeu decennale, quod a. m. 2790 erupit, ſecuti, aſt vulneribus duntaxat medentes. Vnde ieiuna ſatis diſputatio ortum duxit, vtrum medicina an chirurgia antiquior cenſenda ſit. *t*)

§. 28.

Sequentia medicinae fata, Trojanis a temporibus, mirum dictu, vt Plinii verbis vtar, in nocte denſiſſima latuere vsque ad Peloponeſiacum bellum.

§. 29.

ss) Quod Aeſculapii nomen fert, *de morborum deſcriptionibus et cura* ſcriptulum, Argent. 1533 fol. ſuppoſititium et deformem latinobarbari cuiusdam foetum eſſe, vix mentione indiget.

t) Cfr. poſt alios Iac. Palmerii a Grentemeſnil inquiſitio, an medicina tempore mythico in vſu fuerit, in *Miſcell. obſervat. critic.* Vol. X. T. III. pag. 336 ſqq.

§. 29.

Aeſculapii poſteri, arcanorum medicorum heredes *Aſclepiadum* nomine veniebant, ſenſimque in duas extenſae famae ſcholas abierunt, Cnidiam alteram, alteram Coam, valde a ſe inuicem diſſentientes.

§. 30.

Interim et philoſophi quidam inclaruerunt de re medica bene merentes, inter quos primus nominandus venit PYTHAGORAS, qui quinto circ. ſeculo ante C. n. obiit, et primus tum morbos chronicos, tum etiam dies criticos obſeruaſſe dicitur.

§. 31.

Ex coëtaneis aut diſcipulis Pythagorae, aut qui aeuum eius proxime exceperunt, et HIPPOCRATEM praeceſſerunt, ſequentes maxime memoria digni ſunt:

EMPEDOCLES Agrigentinus, in phyſiologicis, vt videtur, haud vulgariter verſatus.

ALCMAEON Crotoniata, qui zootomiae nauiter incubuit, primusque de ea ſcripſiſſe fertur.

HERACLITVS Epheſius, qui praeter alia in generationis negotium curatius inquiſiuit.

Democritvs Abderita, vir egregius, totus praeſertim in anatome practica et comparata.

Acron, popularis Empedoclis eiusdemque aemulus, quem Plinius auctorem ſectae empiricae habet; quae tamen vt infra patebit, recentioris aeui cenſenda eſt.

Herodicvs demum aut Prodicvs, ſiue Thrax fuerit ſiue Siculus, quod liquidum non eſt, pro Hippocratis magiſtro et vel pro auctore, vel pro inſtauratore *medicinae gymnaſticae tt*) ſ. exercitationis diaeteticae habetur.

§. 32.

Ita iam ad ſummum in arte noſtra lumen peruenimus Hippocratem Coum, virum arte et facundia inſignem, cui fama et auctoritate perenni vix par extitit.

Natus

tt) Hier. Mercurialis *de arte gymnaſtica* Lib. VI. Venet. 1563. 4. Amſtel. 1672. 4.

Petr. Fabri *agoniſticon* Lugd. 1592. 4. (quod tamen magis ad athleticam gymnaſticam pertinet, a medica probe diſtinguendam).

Io. Zach. Platner *progr. de arte gymnaſtica veterum. Opuſculor.* T. II. p. 11. ſq.

Natus eſt anno primo olympiadis LXXX, qui eſt 460 a. C. n. patre Heraclide, auo Gnoſidico, medicis. Obiit Lariſſae, ſi fides auctoribus, ſummo ſenio confectus anno a. C. n. 350. Reliqua de eius vita ſatis obſcura imo fabulis inficetis confuſa ſunt, cum praeter propria eius ſcripta pauci neque hi omnes genuini fontes biographici ad eum facientes extent. Praeter Herodicum Democrito maxime in philoſophia naturali praeceptore eum vſum fuiſſe ferunt. Artem exercuit primum in Thaſo inſ., tum vero Abderae, quin et in Aſia minore. Praeterea tyrones quoque erudiuit, vnde Coa ſchola prae Cnidia valde eminuit. In vniuerſum autem ſi doctrinam et ingenium viri tantum e genuinis eius quotquot ſuperſunt libris ponderemus, omnis medicae profeſſionis et methodi ſcientificae conditor cenſendus eſt.

§. 33.

Vt autem in vita Hippocratis, ita ſimilis eaque multo maioris momenti et moleſtiae confuſio circa ſcripta eius regnat, quae iam a Ptolemaeorum Aegypti regum tem-

poribus ortum duxit, qui in bibliotheca Alexandrina colligenda occupati, in eo negotio cum Pergami regibus certantes, a lucri cupidis hominibus ſpuriis quoque et ſuppoſititiis libris, quibus clarorum auctorum nomina fraudulenter praefigebant, decipiebantur.

Pridem quidem Galenus, vir ſummus, et ſanioris criticae parens, ſtudioſe in id incubuit, vt iniuriis iſtis, quae Hippocraticis ſcriptis illatae ſunt, mederetur. Cum vero perquam arduum ſit, tantae labi medelam afferre, imo cum poſt Galeni egregia tentamina librariorum deſcribentium negligentia aut deſipientia malum recruduerit; quidam cl. viri inde ab annis ducentis iterato ſtudio genuina Hippocratis ſcripta reſtituendi curam ſuſceperunt.

Pertinent huc praeſertim:

Hier. Mercurialis *cenſura et diſpoſitio operum Hippocratis.* Venet. 1583. 4.

Hallerus cum in ampliſſimis ad Boerhaavii *methodum ſtudii medici* commentariis, pag. 573. ſq. 670. 686 709 959. tum in editione ſua

ſua *medicae artis principium*, quorum Vol. I. ea Hippocratis ſcripta continet, quae ipſi ſola vere genuina viſa ſunt. tum denique *bibliothecae practicae* T. I. pag. 31. ſqq.

Cl. Chr. Gottfried Gruneri *cenſura librorum Hippocraticorum.* Vratisl. 1772. 8.

§. 34.

Quae Hallerus pro genuinis habet, ſequentia ſunt Hippocratis opera:

1. *Epidemicorum ſ. de morbis popularibus.* L. I. et III.

Gr. lat. c. comment. Jo. Freind. Lond. 1717. 4. et in hui. oper.

it. *gr. lat.* ſ. t. H. Cope *demonſtratio medico-practica prognoſticorum Hippocratis, ea conferendo cum L. I. et III. epidemicorum.* Dublini 1736. 8. Jenae 1772. 8.

2. *Libri II. praenotionum ſ. praeſagiorum vulgo dicti* (a ſpurio coacarum praenotionum opere, infra memorando, probe diſtinguendi). His continentur

a) *prognoſtica* et

b) *prorrheticorum* ſ. *praedictionum* Lib. IIdus.

Extant in vulgatis nonnullis aphoriſmorum editionibus.

it. *gr. lat.* inter Zwingeriana *Hippocratis opuſcula.* Baſil. 1748. 8. de quibus infra.

3. *De diaeta in acutis* ſ. *de ptiſanis* ſ. *contra Cnidias ſententias* L. IV.

Ed. *gr. lat.* Juſt. Gottfr. Günzii ad calcem l. *de humoribus.* Lipſ. 1745. 8.

Germ. per Jo. Fr. C. Grimm v. cl. Altenb. 1772. 8. et operum verſionis vernaculae Vol. I.

it. in quibusdam aphoriſmorum editionib.

4. *Aphoriſmorum* Sect. VII.

Ex ingenti editionum nube paucas ſaltem prae reliquis memorabiles indicaſſe ſufficiat.

a) *Graecae*

Ex fide vetuſtiſſimi codicis cum aliis Hippocratis et Galeni libris aliquot, ex recognitione Franc. Rabelaeſii. Lugd. apud Seb. Gryphium 1543. 12.

Glasgovienſis 1748 16.

b) *Grae-*

b) *Graeco-latinae*

Theodor. Jans. ab Almeloveen. Amſt. 1685. 12. Lipſ. 1756. 12.

Annae Car. Lorry. Pariſ. 1759. 1782. 24.

Jo. B. Lefebure de Villebrune. Conſtantinop. (Pariſ.) 1779. 16.

c) *Latinae*

Verſio tetrapla; ſc. Conſtantini Africani, Laur. Laurentiani, Nic. Leoniceni et Theodori extat in *Articella* infra recenſenda.

Andr. Paſtae c. praenotionibus etc. Bergomi 1750. 1762. 12.

Galeni in aphoriſmos commentaria infra dicentur.

E nuperiorum interpretum farragine notentur

Jac. Hollerii *comment.* Genev. 1620. 8.

Jo. de Gorter *medicina Hippocratica.* Amſt. 1755. 4.

5. *De aëribus, aquis, et locis.*

Ed. gr. *lat.* c. l. *de flatibus*, ſtudio Jani Cornarii. Baſil. 1529. 4.

c. comm.

c. comm. Hieron. Cardani Baſil. 1570. fol.

Angl. c. comm. F. Clifton Lond. 1734. 8.

6. *De natura hominis.*

cum aphoriſmorum editionib. quibusdam. De Galeni commentariis infra.

7. *de locis in homine.*

8. *de humoribus purgandis.*

gr. lat. ex ed. Juſt. Gottfr. Günzii c. l. *de diaeta in acutis.* Lipſ. 1745. 8.

9. *de alimento*

10. *de articulis*

11. *de fracturis*

lat. c. *commentariis* Andr. Maximini. Rom. 1776. 4 maj.

12. *mochlicus.*

ne confundatur cum dubio eiusdem tituli libello, qui de oſſium natura agit.

13. *de capitis vulneribus.*

Jul. Caeſ. Arantii *Comm.* LB. 1639. 12.

Petr. Pavii *ſuccenturiatus anatomicus.* LB. 1616. 4.

14.

14. *de officina chirurgi ſ. medici.*

Spurii e contrario aut ſaltem dubii Hallero videntur ſequentes:

α) ad methodum ſtudii medici facientes.

1. *Iusiurandum.*

gr. lat. c. *comment.* Jo. H. Meibomii. LB. 1643. 4.

2. *Lex.*

Paſſim cum aphoriſmis edita; vt in editione Rabelaeſii etc.

3. *de veteri medicina.*

4. *de arte.*

5. *de medico medicine officio.*

itidem quibusdam aphoriſmorum editionibus ſubiunctus.

6. *de decoro* ſ. *de honeſtate* ſ. *decenti habitu. gr. lat.* c. *comment.* G. Matthiae. Gotting. 1740. 4.

7. *Praeceptiones.*

β) Anatomica et phyſiologica.

8. *de anatome.*

gr. lat. ex ed. D. W. Trilleri cum proſpectu nouae editionis operum. LB. 1728. 4.

9. *de*

9. *de oſſium natura ſ. mochlicus.*

cf. ſupra dictos genuinos, n. 12.

10. *de principiis ſ. carnibus.*

11. *de corde.*

12. *de glandulis.*

13. *de genitura.*

14. *de natura pueri.*

15. *de vita.*

16. *de partu ſeptimeſtri et octimeſtri.*

17. *de ſuperfetatione.*

γ) Pathologica, therapeutica, diaetetica.

18. *de morbis.* L. IV.

19. *de affectionibus.*

20. *de internis affectionibus.*

21. *epidemicorum* L. II. IV. V. (hic praeſtantior) VI. et VII.

22. *prorrheticorum* L. Ius.

cf. ſupra genuinos, n. 2. b)

23. *coacae praenotiones.*

ed. elegans *gr. lat.* Amſt. ap. Elzevir. 1660. 12.

c. *comm.* Jac. Hollerii. Lugd. 1576 fol.

Lud. Dureti *interpretationes et enarratio in coaca.* Par. 1588. fol. Lugd. Bat. 1737. fol. Lugd. et Argent. 1784. fol.

24.

24. *de iudicationibus.*
25. *de diebus criticis.*
26. *de inſomniis.*
27. *de videndi acie.*
28. *de flatibus.*
29. *de morbo ſacro ſ. epilepſia.*
30. *de inſania.*
31. *de haemorrhoidibus.*
32. *de virginum affectionibus.*
33. *de morbis mulierum.* L. II.
34. *de natura muliebri.*
35. *de ſterilibus.*
36. *de dentitione.*
37. *de victus ratione* L. III.
38. *de ſalubri victus ratione.*

vulgo Polybo tribuitur, de quo infra. Nonnullis Scribonii Largi et ſcholae Salernitanae editionibus ſubiunctus.

39. *de liquidorum vſu.*
40. *de medicamentis purgantibus.*
41. *de purgatione, helleboro facta.*

δ) Chirurgica, obſtetricia etc.

42. *de vlceribus ſ. vulneribus.*
43. *de fiſtulis.*

44. *de exſectione foetus.*

ε) ad vitam propriam.

45. *Epiſtolae.*

§. 35.

Editiones operum Hippocratis.

α) *Graecae.*

princeps Veneta ap. Aldum (1526.) fol.

Jani Cornari Baſil. 1538. fol.

β) *Graeco-latinae.*

Hier. Mercurialis Venet. 1580. II Vol. fol.

Anut. Foëſii Frf. 1595. Genev. 1675. fol.

Jo. Ant. v. der Linden. LB. 1665. II Vol. 8.

c. Galeni operibus per Renat. Chartier, Pariſ. 1639. XIII Vol. fol.

inchoata ſaltem ed. Steph. Mackii, Vindob. 1743. II Vol. fol.

γ) Verſiones *latinae.*

Fabii Calvi Rom. 1525. fol.

Jani Cornarii Baſil. 1546. fol. et alias.

c. commentariis Jo. Marinellii, Venet. ap. Jo. Valgriſium 1575. fol. (ed. claſſica ſed immenſae raritatis.)

Ex

Ex verſione Cornarii cum comm. Marinellii et indice Pini. Venet. 1737. III Vol. fol.

Halleri medicae artis principes Vol. I-IV. Lauſannae 1769-71. 8. (ex Marinelli verſione.)

δ) *Germanica*

Jo. Fr. C. Grimm v. cl. qui et annotationes adiecit. Altenb. 1781. II Vol. 8.

§. 36.

Lexica Hippocratica aliaque id genus ſubſidia:

Galeni *explicatio vocabulorum* Hippocratis.

Erotiani *collectio vocabulor.* Hippocratis.

Ed. princeps H. Stephani c. priore in huius vtiliſſimo opere cui titulus eſt: *Dictionarium medicum vel expoſitiones vocum medicinalium ad verbum excerptae ex* Hippocrate, Aretaeo, Galeno, Oribaſio, Rufo Epheſ., Aëtio, Alex. Tralliano, Paulo Aegin., Actuario et Corn. Celſo. (*it. ex* Julii Pollucis onomaſtico) (Pariſ.) 1564. 8.

Jo. Gorraei *definitionum medicarum* L. XXIV. Pariſ. 1564. fol.

Anut. Foëſii *oeconomia Hippocratis.* Frf. 1588. Genev. 1662. fol.

C Petr.

Petr. Matth. Pini *compendium inſtar indicis in Hippocratis opera.* Venet. 1597. fol. et cum ed. Hipp. lat. quam diximus.

Proſp. Martiani *notationes in Hippocratem.* Rom. 1626. Venet. 1652. fol. Patav. 1719. fol.

Selecta opuſcula, in quibus Hippocrates explicatur, edita ab E. Gottfr. Baldinger v. cl. Gotting. 1782. 8.

§. 37.

Cum Hippocrates primus et princeps ſcriptorum medicorum ſit, non incongruum videbitur, antequam vlterius progrediamur, hic loci *collectiones* medicorum veterum praeſtantiores inſerere.

Eſt autem eorum antiquiſſima eademque ſummae quondam auctoritatis latina, vulgo ſic dicta *Articella*, quod artem paruam denotare videtur, procul dubio a Salernitanae ſcholae quodam medico curata. Saepius recuſa prodiit Venet. 1483. fol. 1523. fol. etc. continet tetraplam quam diximus aphoriſmorum Hippocratis verſionem, c. commentario Galeni; progno-

prognoſtica, de diaeta in acutis, de aëre aquis et locis etc. iusiurandum, it. Galeni artem parvam, Theophilum de vrinis etc.

Alia eſt collectio Aldina, ſ. t. *Medici antiqui omnes latini.* Venet. ap. Aldi filios. 1547. fol. Complectitur Celſum, Serenum Samonicum, Scribonium Largum, Soranum Epheſ., Antonium Muſam et Apulejum, Aemilium Macrum et Strabonem Gallum, Caelium Aurelianum, Theodorum Priſcianum etc.

Claſſica hos ſequitur H. Stephani magna collectio latina ſ. t. *medicae artis principes poſt Hippocratem et Galenum latinitate donati.* (Pariſ.) *excudebat* H. Stephanus 1567. II Vol. fol. Continet Aretaeum, Rufum, Oribaſium, Paulum, Aëtium, Alexandrum, Actuarium, Myrepſum; et ex latinis Celſum, Scribonium Largum, Marcellum empiricum, Caſſium Felicem, Serenum Samonicum et Rhemnium Palaemonem.

Celſi Craſſi collectio minor eſt, eaque ſ. t. *medici antiqui graeci* Aretaeus, Palladius, Rufus, Theophilus, *omnes a* Junio Paulo

Craſſo *latinitate donati. acceſſit* Stephanus Athenienſis, *et ipſius* Craſſi *quaeſtiones medicae.* Baſil. ap. Petr. Pernam 1581. 4.

Halleri collectio latina manualis prodiit curante D. Vicat Lauſannae inde ab a. 1769. ad 74. XI Vol. 8. I-IVum continetur Hippocrates, V. Aretaeus, VI. Alex. Trallianus, VII. Rhazes *de variolis et morbillis*, VIII. IX. Celſus, X. XI. Cael. Aurelianus.

Quibus nuper iuncta eſt vernacula ſylloge v. cl. Chr. Gottfr. Gruner *Bibliothek der alten Aerzte.* Lipſ. inde ab a. 1780. 8.

§. 38.

Similes quaedam extant collectiones chirurgicae:

Libri chirurgorum veterum de fracturis et luxationibus per Vidum Vidium. Pariſ. 1544. fol.

Graecorum chirurgici libri, Sorani *vnus de fracturarum ſignis*, Oribaſii II. *de fractis et luxatis; e collectione* Nicetae ed. Ant. Cochi Florent. 1754. fol.

§. 39.

§. 39.

Collectiones gynaeciorum:

Volumen gynaeciorum. ed. Caſp. Wolf. Baſil. 1566. 4.

Gynaeciorum ſ. de mulierum affectibus commentarii graecor. latinor. barbaror. etc. in III tomos digeſti (ſtudio Caſp. Bauhini) Baſil. 1586. 4. (quod IVti Vol. titulum mentitur opus et 1588. prodiit, non niſi Lud. Mercatum *de morbis mulierum* continet.)

Gynaeciorum libri graecorum, arabum, latinorum, veterum et recentiorum quotquot exſtant, per Ier. Spachium. Argent. 1597. fol.

Contenta omnium trium exhibet Jo. Alb. Fabricius *bibl. gr.* T. XII. p. 700. ſqq.

§. 40.

Quibus demum et veterinarias collectiones ſubiungimus:

Veterinariae medicinae ſ. hippiatricarum L. II. Baſil. 1537. 4.

Graecos continent Abſyrti, Hieroclis etc. libros et eclogas, iuſſu Conſtantini Porphyrogeniti collectas. Singulorum auctorum, vnde hae ſunt petitae, indicem videſis in J. Alb. Fabricii *bibl. gr.* T. VI. p. n. 494-500.

ſidem duo libri iam antea latino idiomate excuſi erant Jo. Ruellio interprete, Pariſ. 1530. fol.

Germanice prodierunt ſ. t. *zwey Bücher von Gebrechen der Roſſe* (Eger) 1571. fol.

§. 41.

Sed e diuerticulo in viam reuertimur, vbi poſt Hippocratem primum eius filios offendimus, THESSALVM et DRACONEM, atque generum POLYBVM quibus plura e dubiis Hippocratis ſcriptis tribuuntur: vt Polybo l. *de ſalubri victus ratione*, quem §. 34. n. 38. citauimus.

§. 42.

THVCYDIDIS claſſici inter hiſtoricos viri, qui c. 3520. claruit, mentionem iniicere oportet ob egregiam famoſae iſtius peſtis Athenienſis deſcriptionem, quam et Lucretius L. VIto poematis *de natura rerum*, et Joan. Boccaccius, lepidus Mileſiarum auctor, in praefatione *decameronis* imitati ſunt. Ea tamen, vtrum veri nominis peſtis fuerit, Halleri aliorumque doctor. viror. dubitatio eſt non iniqua.

§. 43.

§. 43.

PLATO Athenienſis, cl. 3560.

Socratis diſcipulus, multum in theoria medica laborauit. De Hippocratis hypotheſibus in Phaedro ſuo agit etc. Praecipue tamen eius ad nos pertinet *Timaeus* ſ. *de natura*, ab ipſo Cicerone in latinum ſermonem translatus.

ed. *gr. lat. interprete* M. Tullio Cic. et Chalcidio, *vna c. eius docta explanatione.* Pariſ. 1579. 4.

Operum Platonis editio princeps Aldi, Venet. 1513. fol.

H. Stephani Pariſ. 1578. fol.

Bipontina inde ab a. 1782. 8. prodit.

§. 44.

ARISTOTELES Stagirita, cl. 3590.

Nicomachi filius, Platonis per 20 annos diſcipulus, demum praeceptor Alexandri M., qui octingenta talenta attica (minimum 8 auri Tonnas quas vocant, valore aequantia) hiſtoriae eius animalium condendae impendit. Auctor ſcholae peripateticae et philoſophiae bis mille annos per vniuerſum fere orbem

antiquum regnantis. Inſtaurator hiſtoriae naturalis et parens ſanioris phyſiologiae. Primus bibliothecam congeſſit, quae poſtea hereditatis iure ad Theophraſtum tranſiit.

Princeps viri ſummi opus et cui vix ſimile extat, *hiſtoria animalium* eſt, cuius tamen non niſi epitomen habemus X libris comprehenſam,

ed. Ph. Jac. Mauſſaci. Toloſae 1619. fol.

Inter reliqua magni viri ſcripta praeſertim ad nos attinent:

de partibus animalium L. IV.

de generatione animalium L. V.

et maxime *de auditis admirandis.*

Operum ed. princeps *gr.* c. Theophraſto, Venet. ap. Aldum 1495-98. VI vol. fol.

gr. lat. ex ed. Gu. du Val. Pariſ. 1654. IV vol. fol.

§. 45.

Theophrastus Ereſius.

Ariſtotelis diſcipulus et heres bibliothecae, inſtaurator botanices, quam binis ſummi pretii operibus ditauit.

a) *hiſto-*

a) *hiſtoriae plantarum* L. IX.

c. comment. Jul. Caeſ. Scaligeri et Jo. Bodaei a Stapel Amſt. 1644. fol.

Fragmentum L. Xmi c. interpretat. Jani Planci *edid.* Aug. Mar. Bandinus ſ. l. et a. fol.

b) *de cauſis plantarum* L. VI.

Operum ed. principem diximus ad Ariſtot. *gr. lat.* ex ed. Dan. Heinſii LB. 1613. fol.

§. 46.

Diocles Caryſtius cl. c. 3600.

Ex Aſclepiadum familia, magnae et meritae famae vir.

Pauca quaedam eaque dubia ſub eius nomine extant.

v. c. *Prophylactica* h. e. *de ſecunda valetudine tuenda ad regem* Antigonum.

inſeruit Io. Alb. Fabricius *bibliothecae* ſuae *graecae* Tom. XII. — pag. 585-92.

Lat. c. nonnul. ſcholae Salernitanae editionibus.

it. c. G. Pictorii methodo ſanitatis tuendae. Baſil. (1561.) 8.

Dogmata eius relata leguntur apud Celſum, maxime vero apud Caelium Aurelianum.

§. 47.

Praxagoras Cous.

itidem ex Aſclepiadum gente.

celeber doctor, vel pituita vitrea, quae eius nomen fert, vulgo notus, cuius dogmata ſimiliter conſeruauit Caelius.

§. 48.

Erasistratvs Ceus.

Ariſtotelis nepos et diſcipulus in aula Syriaca vixit; vbi Antiocho Imo Stratonicen nouercam cum vitae diſcrimine amatam conciliauit, a patre Seleuco X talentis ob eam curam donatus. vid. Plutarchus in Demetrio poliorcete, Stratonices patre T. VI. pag. 1601. ſ. ed. H. Stephani. cfr. Lucianus *de Syria Dea* pag. 888. ſqq. Tom. II. ed. Salmurens.

Auctor ille fuit celebris et diu durantis ſcholae, quam Smyrnae praeſertim floruiſſe ferunt

ferunt *u*). Reſtaurator anatomes, phyſiologus acutiſſimus, eſt habendus.

§. 49.

HEROPHILVS Chalcedonius.

Praxagorae diſcipulus. Itidem clarae ſcholae medicae auctor.

Summus qui ante C. n. extitit anatomicus, cuius nomen torculari ſic dicto durae meningis impoſitum eſt.

Fragmen-

u) Quin numos a Smyrnaeis in honorem medicorum e ſcholis Eraſiſtrati et Herophili cuſos fuiſſe aiunt. Vid. Rich. Meadii ſuper hoc argumento diſſ. At enim vero erraſſe Meadium facile patebit conſideranti Aeſculapii iconem quam haec numiſmata ferunt vulgo in tot aliarum vrbium numis occurrere, vbi de medicis ne cogitare quidem licet. Nomina vero ipſi addita non medicos denotant ſed magiſtratus aut etiam ſacerdotes, cum in quibusdam eius aeui vrbibus magiſtratus et ſumma ſacerdotia coniungerentur. Quodſi contigerit, vt vere medici iis nominibus diſignarentur: is honos tamen ipſis non qua medicis, ſed qua magiſtratibus, obtigit.

Fragmentum eius e L. III. Apollonii Citienſis *de articulis* edidit Ant. Cocchi in *diſcorſo dell' anatomia*, Florent. 1745. 4. pag. 80 ſqq.

§. 50.

Nicander Colophonius cl. c. 3800.

Ei. *theriaca et alexipharmaca.*

ed. princeps c. Dioſcoride Aldi, Venet. 1499. fol.

al. Aldina ib. 1523. 8. maj.

ed. Ang. Mar. Bandini Florent. 1764. 8.

§. 51.

Incidit in haec circiter tempora aut ea praeceſſit paulo diductio medicinae Celſo dicta in tres diſciplinas: ſcil. in diaeteticam quae victu, pharmaceuticam quae medicamentis, chirurgicam quae manu, medetur.

Mart. Iacobſen *de antiqua medicinae diuiſione in διαιτητικην, Φαρμακευτικην*, et *χειρεργικην*. Helmſt. 1766. 4.

§. 52.

Hanc mox ſecuta eſt medicorum in *ſectas* ſeceſſio: praeſertim in *dogmaticam*, quae in medicina exercenda rationi multum tribuebat,

et

et *empiricam*, quae fere vnice experientiae confidebat. Illius fundamenta iam iecerat Eraſiſtratus, ideo ſemidogmaticus dictus: huius vero Herophilus, hinc ſemiempiricus vocatus; eiusque artis alumni; PHILINVS praeſertim Cous et tum maxime HERACLIDES Tarentinus, Mantiae diſcipulus, magni meriti vir.

G. Gottl. Richter progr. *de veterum empiricorum ingenuitate.* Gotting. 1741. 4.

(Hic finit Schulzii *hiſtoria medic.* Lipſ. 1728. 4.)

SECTIO

SECTIO V.

MEDICINA ROMANORVM.

§. 53.

A. 234. a. C. n. medicina cum reliquis ſcientiis e Graecia Romam migrauit. Primus vero illic medicinam aperuit, taberna publico aere ipſi conceſſa ARCHAGATHVS Peloponeſiacus, Lyſaniae f.

§. 54.

Acer autem extitit medicinae huius graecanicae oſor M. PORCIVS CATO Cenſorius, qui e contrario ipſe de domeſtica medicina commentarium conſcripſit, cuius vero non niſi fragmenta apud Plinium et Plutarchum extant.

Sed et ej. *de re ruſtica* L. vt multa aniliter ſuperſtitioſa ita multa vtiliter ad rem medicam facientia continet.

ed. Io. Matth. Geſneri c. VARRONE et reliquis Scr. R. R. it. Vegetio etc. Lipſ. 1735. 1774. 4.

§. 55.

De conditione id temporis medicorum apud Romanos, praeterito ſeculo acer diſputatio exorta eſt, currente aeuo denuo ſuſcitata. Criminatum enim eſt eos ſero et poſt ſexcentos demum annos Romam admiſſos, poſt vero iterum aliquando vrbe pulſos fuiſſe, diuque in ſeruili conditione degiſſe etc.

Claſſica quae huc faciunt ſcripta ſunt:

Io. Fr. Bokelmanni *medicus Romanus ſeruus LX ſolidis aeſtimatus* Lugd. Bat. 1671. 12. it. ad calcem Iugleri *de nundinatione ſeruorum.* Lipſ. 1748. 8. (aduerſus Drelincourtium)

C. Drelincourti *apologia medica qua depellitur illa columnia medicos ſexcentis annis Roma exulaſſe.* Lugd. Bat. 1672. 12.

Conyers Middleton *de medicorum apud veteres Romanos degentium conditione. contra* Iac. Sponium et Rich. Meadium *ſeruilem atque ignobilem eam fuiſſe oſtenditur.* Cantabr. 1726. 8.

ej.

ej. *diſſertationis defenſio contra anonymos* ib. 1727. — Vtraque extat in ej. *miſcellaneous Works*, Lond. 1752. 4. Vol. IV[to] pag. 177. ſq. 205. ſq.

Diluerunt has calumnias poſt Vinkium *in amoenitat. medicis*, Schulzium, aliosque

Iul. Car. Schlaeger v. cl. *de medicorum apud veteres Romanos conditione*, Helmſt. 1740. 4.

Aug. Gottl. Richter collega coniunctiſſ. (Praeſ. auunculo cl. Georg. Gottl.) *priſca Roma in medicos ſuos haud iniqua*. Gotting. 1764. 4.

§. 56.

Vocabantur autem apud Romanos *medici* qui in vniuerſum morborum remedia cognoverant. Diſtincti ideo a ceteris artificibus qui ſingularium ſaltem partium curationem ſuſcipiebant.

Ita chirurgi dicebantur medici *vulnerum*, alii medici *ocularii x)* etc.

Medi-

x) Io. Ern. Walchii *antiquitates medicae ſelectae*. Ien. 1772. 8.

Chriſtoph. Saxii *epiſt. de veteris medici ocularii gemma ſphragide*. Vltraj. 1774. 8.

Medicae autem Gynaecia et mulierum morbos curaſſe videntur. Subinde etiam pro obſtetricibus accipiuntur.

§. 57.

Primus vero medicorum Romanorum fama et meritis praecellens ASCLEPIADES erat, Pruſienſis Bithynus, †. a. 91. a. C. n.

Amicus Ciceronis, epicureus, auctor *mechanicae* ſectae. Totus *cauſſis* morborum inveſtigandis inhiabat.

Blaſ. Caryophili (Garofolo) *diſſ. de icone* Aſclepiadis. Inter *diſſertationes* eiusd. *miſcellaneas* Rom. 1718. 4. pag 331 ſq.

Ant. Cocchi *diſcorſo primo ſopra* Aſclepiade. Florent. 1758. 4.

La medicina d'Aſclepiade *per ben curare le malattie acute. raccolta da varii frammenti Greci e latini* (auct. Jo. Fortun. Bianchini pretomedico Udin.) Venet. (1769.) 8.

§. 58.

THEMISON Laodicenus.

Aſclepiadis diſcipulus; auctor ſectae *methodicae*, qui Celſo interprete, medicinam quaſi viam quandam vocabat (quam *μέθοδον* Graeci

 nomi-

nominant) eorumque quae in morbis *communia* ſunt contemplationem.

De ceteris methodicis conf. Halleri *bibl. pract.* Vol. I. p. 177. et plurimis pag. 202. ſq. 205. ſq. 209 - 15.

et ſuper praxi methodicorum in vniuerſum Jo. Conr. Amman *praefationem ad* Caelium *ſuum* Aurelianum.

it. Paul. Gottl. Werlhof *de medicina methodicae ſectae eiusque vſu et abuſu.* Helmſtad. 1723. 4.

§. 59.

Antonivs Mvsa cl. circ. a. 22. a. C. n. Auguſti Caeſ. medicus.

Scripta eius deperdita ſunt; quod enim eius nomen fert *de herba vetonica* opuſculum, ſerius aeuum ſapit.

ed. Gabr. Humelbergii c. Apulejo *de medicaminib. herbar.* Baſil. 1537. 4.

it. in collect. Aldina.

Lud. Chr. Crellii Antonius Muſa Auguſti medicus obſeruationibus varii generis illuſtratus. Lipſ. 1725. 4.

Chr. Roſe de Auguſto contraria medicina curato. Hal. 1741. 4.

§. 60.

§. 60.

Cassivs Felix.

itidem Auguſti coaetaneus.

extant ſub eius nomine, ſed ſerioris vt videtur aeui, *Quaeſtiones ſ. problemata.*

ed. *gr. lat.* cura Conr. Geſſneri. Tiguri 1562. 8.

ex ed. Andr. Rivini. Lipſ. 1653. 4.

Eiusdem quoque aetatis eſſet genuinus Aemilius Macer, cuius nomen praefixum eſt latinobarbaro carmini *de herbarum virtutibus.* ed. c. Walafridi Strabi (monachi S. Gallenſis, qui a. 849. obiit) *hortulo* per Joann. Atrocianum. Baſil. 1527. 8. it. in collectione Aldi.

§. 61.

Avl. Cornelivs Celsvs cl. c. 37.

Aſclepiadeus, latinorum Hippocrates, medicorum Cicero vulgo dictus.

Ej. *de medicina* L. VIII.

ed. princeps Florent. 1478. fol.

Mediol. 1481. 4. Venet. 1497. fol. Aldina 1528. 8 maj.

LIBRARY
UNIVERSITY OF ILLINOIS

Ruellii Pariſinam 1529. fol. v. ad Scribonium Largum.

c. comment. Bald. Ronſſei Lugd. Batav. ex offic. Plantin. 1592. 4.

ex recognit. Jo. Ant. v. der Linden. Lugd. Bat. ap. Elzevir. 1657. 12.

ex recenſ. Jo. Baptiſt. Morgagnii. Patav. ap. Joſ. Cominum. 1722. 8.

it. c. ej. VIII epiſtolis in Celſum et Seren. Samonicum. ex nitida Vulpii edit. Patav. 1750. II Vol. 8.

recuſ. Venet. 1763. II Vol. 12.

ex recenſ. Th. Janſ. ab Almeloveen c. n. varior. LB. 1746. 8.

ſtudio C. Chr. Krauſe. Lipſ. 1766. 8.

ex ed. Leon. Targae. Pat. 1769. 4.

ex recenſ. Jo. Valart. Pariſ. 1772. 12. ed. nitid.

extat quoque in collectione Aldina, et inter principes H. Stephani et Halleri.

De Celſo conferatur:

Jo. Rhodii *vita* Celſi. ad calcem *diſſ. de acia, pondere et menſuris* Celſi etc. ed. 2. Lond. Scanor. 1691. 4.

G. Matthiae

G. Matthiae *de* Celſi *medicina* Goetting. 1766. 4.

Jo. Fr. Cloſſii v. cl. *ſpecimen obſeruationum criticorum in* Celſum. Ultraj. 1768. 4.

Bianconi *lettere ſopra* Celſo. Rom. 1779. 8. *germ.* Lipſ. 1781. 8.

§. 62.

Scribonivs Largvs Deſignatianus. cl. Sec. p. C. n. Imo medio.

Ej. *compoſitiones medicae* (primum diſpenſatorium, ex graeco vt videtur translatum.)

ed. princeps eaque rariſſima, quae ad manum eſt, prodiit cura Jo. Ruellii c. Corn. Celſo aliisque, Pariſ. ap. Wechel. 1529. fol.

Statim recuſa c. Benivenio *de abdit. morbor. cauſſis*, Baſil. ap. Cratandr. 1529. 8. quam vulgo cum Jo. Alb. Fabricio aſt perperam pro principe habent.

cura Jo. Rhodii Patav. 1650. 4.

tum cum ampliſſimis eiusd. commentariis et lexico Scriboniano ib. 1655. 4.

it. in collectione Aldina et inter principes Stephani.

§. 63.

Xenocrates aphrodiſiacus Cilix; eiusd. c. Scribonio aetatis.

probe diſtinguendus a celebri Platonico eiusdem nominis, cuius vitam Diogenes Laertius deſcripſit, et cum quo ab Artedio, Harduino et nuperis editoribus Plinii gallici male confuſus eſt.

Ej. *de victu ex aquatilibus* L. extat apud Oribaſium.

ed. *gr. lat.* c. not. et gloſſar. Jo. G. Frid. Franzii. Lipſ. 1774. 8.

§. 64.

Rufus Epheſius.

vir maximae eruditionis.

princeps eius opus eſt *de nominibus partium c. h.*

gr. c. rel. opuſc. et Sorano per Jac. Goupylum (c. Aretaeo vt videtur) Pariſ. 1554. 8.

gr. lat. ed. Guil. Clinch Lond. 1744. 4.

lat. c. Aretaeo Venet. 1552. fol. min. Pariſ. 1554. 16.

it. in collectione Stephani et Craſſi.

in tabulas redegit Fab. Paulinus ad calcem editionis Veſalii *de c. h. fabr.* Venetae 1604. fol.

§. 65.

§. 65.

Pedanivs ſ. Pedacivs Dioscorides Anazarbaeus. cl. Nerone imp.

inſtaurator materiae medicae.

Princeps Ej. opus eſt *de medicinali materia* L. VI. (alii V; alii VII numerant.)

a) editiones *graecae*

Princeps Veneta ap. Aldum 1499. fol.

ex ed. Jani Cornari Baſil. 1529. 4.

b) *graeco-latina*

claſſica Jo. Ant. Saraceni Frf. 1598. fol.

c) *latinae*

Colon. 1478. fol.

ex Jo. Ruellii interpret. Lugd. 1550. 8. et toties alias.

Commentatores.

Val. Cordi *annotationes* Argent. 1561. fol.

Petr. Andr. Matthioli *commentarius.* ſaepiſſ. recuſ. Ed. praeſtantiſſ. Venet. 1565. fol.

§. 66.

Artemidorvs Daldianus.

Ej. *oneirocriticorum* L. V.

ed. *gr. lat.* per Nic. Rigaltium Pariſ. 1603. 4.

germanicae verſiones anſam praebuerunt triuialibus iſtis vulgi libellis inſomniorum.

§. 67.

Erotianvs ſ. Herodianvs

Ej. *lexicon Hippocraticum* ſupra laudauimus.

ed. princeps H. Stephani c. *dictionario medico* (Pariſ.) 1564. 8.

item *c. gloſſar.* Galeni *et* Herodoti Lycii *in* Hippocr. *ex ed.* Io. G. Fr. Franzii Lipſ. 1780. 8.

§. 68.

Thessalvs

qui ſe ipſum *iatronicen* vocare non erubuit.

methodicam ſectam vltro perfecit.

§. 69.

Andromachvs pater, Cretenſis.

Neronis imperatoris medicus, primusque *archiatri* titulo inſignitus, qui tunc temporis praeſidem ſ. praefectum medicorum denotabat.

inuentor *theriacae* cuius compoſitionem graeco carmine deſcripſit.

ed.

ed. *gr. lat.* c. comment. Franc. Tidiaci. Toruni 1607. 4.

it. Norimb. 1754. 4.

§. 70.

C. Plinivs secvndvs Nouocomenſis.

Veſpaſiani imp. familiaris, †. a. C. 79 ipſa ea Veſuuii famoſa eruptione, quae et Herculaneo et Pompeiis fatalis ceſſit.

Ej. *hiſtoria mundi* L. XXXVII.

ed. princeps Venet. 1469. fol.

c. Claud. Salmaſii animaduerſ. ſtudio Jo. de Laët Lugd. Bat. ap. Elzevir. 1635. III vol. 12.

ed. J. Harduini Pariſ. 1723. III vol. fol.

Bipontina. 1783. V vol. 8.

Claud. Salmaſii *exercitationes Plinianae.* Ultraj. 1689. II vol. fol.

Ej. *de* Plinio *iudicium.* Diuioni. 1668. fol.

§. 71.

Incidit in haec circiter tempora methodicorum denuo in alias *ſectas* ſeditio, quarum placita autem et quid quaeuis habuerit proprii

e veterum ſcriptis dilucide eruere vix eſt poſſibile.

Sunt vero A) *Pneumatici*, auctore ATHENAEO Cilice.

B) *Epiſynthetici*, auctoribus AGATHINO, Athenaei diſcipulo, et LEONIDE Alexandrino.

C) *Eclectici* auctore ARCHIGENE Apameenſe, Agathini diſcipulo, viro egregio, de quo plurimis cf. Halleri *bibl. pract.* T. I. pag 198-202. *chirurg.* T. I. pag. 69 ſqq. *anatom.* T. I. pag. 74 ſqq. et *botan.* T. I. pag. 102 ſqq.

§. 72.

Ad pneumaticos pertinet ARETAEVS Cappadox dubiae aetatis, quae tamen ante Titi imperat. tempora ponenda videtur.

Ni grauiter fallimur, omnium quorum ſcripta adhuc extant medicorum veterum longe digniſſimus, qui a tyronibus totus in ſuccum et ſanguinem vertatur.

Ej. *de morbis acutis* L. IV.

totidemque *de morbis diuturnis.*

ed. princeps cura Jac. Goupyli Pariſ. 554. 8.

gr.

gr.lat. Jo. W. Wiggan. Oxon. 1732 fol. c. not. Trilleri etc. curante Boerhaavio Lugd. Batav. 1731. fol.

lat. Venet. 1552. fol. min. Pariſ. 1554. 16. (v. ad Rufum) Venet. 1763. 8. Argent. 1768. 8. it. in collectionib. Stephani, Craſſi, et Halleri.

(C. Gottl. Kuehn) *de dubia Aretaei aetate conſtituenda* Lipſ. 1779. 8. (Neroni coaeuum facit.)

§. 73.

Soranvs Epheſius cl. circa Traiani imper. tempora.

caput ſectae methodicae, cuius praecepta Caelius Aurelianus infra recenſendus, in latinum ſermonem transtulit, nobisque ita ſeruauit.

Ej. *de fracturarum ſignis* L. ſupra citauimus in chirurgicis collectionibus.

Praeterea nomen eius fert ſatis antiquum ſane opuſculum *de vulua et muliebri pudendo.*

ed. *gr.* c. Theoph. Protoſpathario. Pariſ. 1555. 8.

lat. c. eod. ib. 1556. 8.

it.

it. in *vniuerſa antiquorum anatome* ad calcem editionis Veſaliani operis Venetae 1604 fol.

aperte vero ſpuria Pſeudo - Sorani barbari eſt *iſagoge artis medendi* Baſil. 1528. fol. quae et in collectione Aldina extat.

§. 74.

MOSCHION methodicus.

Ej. *de morbis mulierum* L. (e latino in graecum translatus)

extat in omnibus quas diximus Gynaeciorum collectionibus, et quidem *gr.* in Wolfiana, *lat.* in reliquis duabus.

§. 75.

CLAVD. GALENVS Pergamenus. n. a. 131. †. Seuero imp.

Vir ſummus et vnicus, et cui, ſiue vaſti ingenii acumen ſiue immenſum doctrinae ambitum ſpectes vix alterum vniuerſae antiquitatis aequiparare licet.

Scholam Alexandrinam *x*) frequentauit, Romae maxime artem exercuit. polygraphus. nullam

x) De Alexandrina ſchola et medicinae in eadem ſummo flore, ipſius Galeni ſtudio impen-

nullam non medicinae partem ſcriptis ſuis auxit, de vniuerſa arte impenſe meritus. XIV ſequentium ſeculorum idolum, et in omni re medica fons et norma.

Nomen eius retinuit vena quae ventriculo cerebri tertio incumbens torcular demum ſic dictum Herophili intrat.

Ex Scriptis eius, quotquot adhuc ſuperſunt, ſaltem praecipua et quae genuina videntur, recenſebimus, ordinem editionis Charterianae ſecuti, XIII. vol. comprehenſae, et in totidem claſſes, in quarum tamen diſtributione iudicium deſideramus maturius, diuiſae.

Vol. I. biographica.

1. *de libris propriis.*

2. *de ordine librorum ſuorum.*

Vol. II. Iſagogica.

3. *Paraphraſtae* Menodoti *ſuaſoria ad artes oratio.*

4. *de optima doctrina.*

5. *de hiſtoria philoſophica.*

6.

impenſe aucto v. Chr. G. Heynii, viri Opt. *opuſcula academica* Vol. I. p. 109 ſq.

6. *de Sophiſmatis penes dictionem.*

7. *explicatio vocum obſoletarum ap.* Hippocratem.

extat in *dictionario medico* H. Stephani.

8. *de conſtitutione artis medicae.*

9. *ars medicinalis ſ. ars parua.*

quondam pro canone habitum opuſculum.

Inter commentatores extant praeter numeroſos alios Petr. Hiſpanus, poſthac Pont. Max. it. Sanctor. Sanctorius etc.

10. *definitiones medicae.*

11. *de partibus artis medicae.*

12. *de Sectis.*

13. *de optima Secta.*

14. *de ſubfiguratione empirica.*

15. *quod optimus medicus ſit quoque philoſophus.*

16. *introductio* ſ. *medicus.*

a quibusdam pro ſpurio declaratum opus. (ſed v. Barth. Euſtachium *de motu capitis*, pag. 257.)

ſaepiſſime editum. v. c. *gr. lat.* Baſ. 1537. 8. Vol.

Vol. III. phyſiologica.

17. *de elementis* L. II.

18. *de temperamentis* L. III.

19. *in* Hippocratem *y*) *de natura humana Comm. II.*

20. *de humoribus.*

21. *an ſanguis in arteriis natura contineatur.*

22. *de atra bile.*

23. *de ſemine.*

Vol. IV. anatomica.

24. *de anatomicis adminiſtrationibus* L. IX. (inſignes)

25. *de oſſibus ad tirones.* (idem qui Sec. XVI. ingentes iſtas lites excitauit libellus.)

ed. *gr. lat.* c. n. Caſp. Hofmanni (Specimen nouae omnium Galeni operum editionis

y) Ad maxime immortalia Galeni merita pertinere *criticas* curas, quas Hippocraticis operibus adhibuit, ipſumque hinc omnis ſanioris criticae parentem et exemplar habendum eſſe, ſupra iam ad Hippocratem ipſum monuimus.

nis quam adornauerat z)) Francof. 1630 fol.

de commentariis Fallopii, Ingraſſiae, Riolani aliorumque infra dicetur.

26. *de muſculorum diſſectione* (ex Oribaſio) *lat.* c. praecedente et ſequentibus Lugdun. 1551. 16.

27. *de venarum arteriarumque diſſectione.*

28. *de neruorum diſſectione.*

29. *vocalium inſtrumentorum diſſectio.*

30. *de vteri diſſectione.*

31. *de vſu partium* L. XVII. (claſſic. opus.) *lat.* ex verſ. Nic. Regii Calabri (de quo infra) Pariſ. 1528. 4. Lugd. 1550. 16.

commentarius Caſp. Hofmanni Frf. 1625. fol.

Vol. V. pſychologica

32. *de naturalibus facultatibus* L. III.

33. *de* Hippocratis *et* Platonis *decretis* L. IX. *lat.* c. ſequenti et al. Galenicis, XVI L. *de pulſibus*, etc. Baſil. 1535. fol.

34.

z) v. cl. v. Murr *Journal zur Kunſtgeſch. und Litteratur* T. IV. pag. 70. ſqq.

34. *de formatione foetus* (ex optimis Galeni ſcriptis.)

35. *an omnes partes animalis quod procreatur, fiant ſimul?*

36. *an animal ſit quod in vtero eſt?*

37. *de ſeptimeſtri partu.*

38. *de inſtrumento odoratus.*

39. *de motu muſculorum* L. II.

40. *de reſpirationis vſu.*

41. *de cauſis reſpirationis.*

42. *de vſu pulſuum.*

43. *quod animi mores corporis temperamenta ſequantur.*

Vol. VI. hygiena.

44. *de optima noſtri corporis conſtitutione.*

45. *de bono habitu.*

46. *num ad medicinam ſpectet, num ad gymnaſticen ars tuendae ſanitatis?*

47. *de ſanitate tuenda* L. VI.

48. *in* Hippocratem *de aëre, aquis et locis Comm. III.*

49. *in* Polybum *de ſalubri victus ratione* (v. ſupra pag. 31. n. 38.)

50. *in* Hippocratem *de alimento, comm. IV.*

51. *de alimentorum facultatibus* L. III.

52. *de attenuante diaeta.*

53. *de probis prauisque alimentorum ſuccis.*

54. *de humani corporis conſtitutione, de diaeta IV anni tempeſtatum et XII menſium.*

55. *de ptiſana.*

56. *de exercitio quod parua pila fit.*

57. *de dignotione ex inſomniis.*

58. *de cognoſcendis curandisque animi morbis* (vbi cap. 8. de ſe ipſo agit).

59. *de cuiusque animi peccatorum dignotione atque medela.*

60. *de conſuetudine.*

Vol. VII. pathologica

61. *de differentiis morborum.*

62. *de cauſis morborum.*

63. *de differentiis ſymptomatum.*

64. *de cauſis ſymptomatum* L. III.

65.

65. *de febrium differentiis* L. II.

66. *de inaequali temperie.*

67. *de maraſmo ſenili.*

68. *de tumoribus praeter naturam.*

69. *de plenitudine.*

70. *de cauſis procatarcticis.*

71. *de tremore, palpitatione, conuulſione et rigore.*

72. *de comate.*

73. *de difficultate reſpirationis* L. III.

74. *de morborum temporibus.*

75. al. *de totius morbi temporibus.*

76. *de typis.* (dubius)

77. *aduerſus eos qui de typis ſ. periodis ſcripſerunt.*

78. *de locis affectis* L. VI. (princeps Galeni opus).

Vol. VIII. ſemiotica

79. *de pulſibus, ad tirones.*

80. *de pulſuum differentiis* L. IV.

81. *de pulſibus dignoſcendis* L. IV.

82. *de cauſis pulſuum* L. IV.

83. *de praeſagitione ex pulſibus* L. IV.

84. *Synopſis libror. ſuor.* XVI. *de pulſibus*

85. *ad* Antonium philoſophum *de pulſibus libellus.*

86. *de vrinis compendium.*

87. *de criſibus* L. III.

88. *de diebus criticis* L. III.

89. *in* Hippocratem *de humoribus Comm. III.*

90. *in* Hippocratis *prognoſticon Comm. III.*

91. *in* Hippocratis Lib. I. *prorrheticorum Comm. III.* (dubii)

92. *de praenotione ad* Poſthumum. (plurima ad vitam Galeni propriam continet)

93. *alius de prognoſi libellus.*

94. *praeſagium experientia confirmatum.*

95. *de venae ſectione.*

96. *de aegrotantium decubitu prognoſtica ex mathematica ſcientia.*

97. *quomodo morbum ſimulantes ſint deprehendendi.*

Vol. IX. Opera mixta.

98. *in* Hippocratis *epidemicor.* L. I. *Comm. III.*

99. *in eorundem* L. II. *Comm.*

100. *in eorundem* L. III. *Comm. III.*

101. *in eorundem* L. VI. *Comm. VI.*

102. *in aphoriſmorum* Hippocratis L. VII. *totidem commentarii.*

103. *aduerſus* Lycum: *quod nihil peccet* Hippocrates *aphoriſmo* 14. *Sectionis I.*

104. *contra ea, quae a* Juliano *in aphor.* Hippocratis 2. *Sect. I. dicta ſunt.*

Vol. X. therapeutica

105. *methodus medendi* L. XIV.

ed. princeps *gr.* c. ſequente. Venet. ſumptib. Nic. Blaſti. 1500. fol. max.

106. *ad* Glauconem *de arte curatiua* L. II.

107. *de venae ſectione aduerſus* Eraſiſtratum.

108. al. eiusdem argumenti *aduerſus* Eraſiſtrateos *Romae degentes.*

109. *de curandi ratione per v. ſ.*

110. *de hirudinibus, reuulſione, cucurbitula et ſcarificatione.*

111. *de purgantium medicamentorum facultate.*

112. *Quos, quibus medicamentis, et quando purgare oporteat?*

113. *pro puero epileptico conſilium.*

114. *de colico dolore.*

115. *de remediis facile parabilibus.*

Vol. XI. diaetetica.

116. *In* Hippocratem *de diaeta in acutis Comm. IV.*

117. *de diaeta in morbis acutis ex* Hippocratis *ſententia.*

Vol. XII. chirurgica.

118. *In* Hippocratem *de officina medici Comm. III.*

119. *in* ej. *de fracturis* L. *Comm. III.*

120. *in* ej. *de articulis* L. *Comm. IV.*

121. *de faſciis.*

Vol. XIII. pharmaceutica.

122. *de ſimplicium medicamentorum facultatibus* L. XI.

123. *de compoſitione medicamentorum ſecundum locos* (h. e. morbos) L. X.

124. *de compoſitione medicamentorum ſecundum genera* L. VII.

125. *de antidotis* L. II. (multis ad vitam auctoris facit.)

126. *de theriaca ad* Piſonem.

127. *de vſu theriacae ad* Pamphilianum.

128. *de ſuccedaneis medicamentis.*

129. *de clyſteribus.*

Editiones operum Galeni.

a) *graecae.*

princeps Aldina. Venet. 1521. V vol. fol.
Baſileenſ. cura Joach. Camerarii et Leon. Fuchſii 1538. V vol. fol.

b) *graeco-latina*

Renati Chartier c. Hippocrate. Pariſ. 1639. et titulis tantum recuſis 1679. XIII Vol. fol. *a*)

c) *latinae.*

prima Venet. per Phil. Pintium de Caneto 1490. fol.

Baſileenſes plures; inter quas reliquis praeſtat ea quae a. 1562 ex Frobenii officina in XII Partes in fol. diuiſa prodiit; prolegomenis Conr. Geſneri et indicibus Grataroli et Pantaleonis aucta.

Juntinae Venetiis editae X extant diuerſae editiones. viz. I. 1541. II. 1550. III. 1556. IV. 1563. V. 1570. VI. 1576 (hanc curauit Hier. Mercurialis) VII. 1586. VIII. 1600. (haec elegantiſſima) IX. 1609 (haec c. ſequente maxime completa) X. 1625. fol.

alia eſt Veneta ſtudio Jo. Bapt. Raſarii ap. Vincent. Valgriſium. 1562. V vol. fol.

Ad vitam et ſcripta viri ſummi praeter ea, quae ipſe ſparſim in operibus narrat, et Clericus

a) De hac ed. cf. plurimis cl. Sandifort *exercitat. acad.* L. I. c. 8. pag. 113. ſqq.

ricus (cuius hiſtoria medicinae in Galeno finit) atque Hallerus congeſſerunt, confr. Conr. Geſneri vita Galeni, operum editioni latinae a. 1562. quam citauimus praefixae.

it. Phil. Labbe *elogium chronologicum* Galeni. Pariſ. 1660 8.

Ej. *vita* Galeni *ex propriis ſcriptis collecta.* ib. eod. 8.

§. 76.

Vterque Q. SERENVS SAMONICVS pater et fil. cl. c. 210.

vtri eorum tribuendum ſit *carmen de medicina* adhuc ſub iudice lis eſt.

ed. princeps Venet. 1488. 4.

Lipſ. 1515. 4.

ed. Rob. Keuchenii Amſt. 1706. 8. c. Q. RHEMNII FANNII PALAEMONIS carm. *de ponderib. et menſur.*

it. inter poëtas minores Petr. Burmanni Lugd. Bat. 1731. 4.

ex ed. Jo. Chr. Gottl. Ackermann v. cl. Lipſ. 1786. 8.

extat quoque in collectione Aldina et cum Fannio Palaemone inter principes Stephani.

Jo. Bapt. Morgagni in eum epiſt. citauimus ad Celſum.

§. 77.

Alexander Aphrodiſaeus Car. cl. c. 220.

Ej. *interdicta medica et problemata phyſica.*

ed. princeps *gr.* c. Ariſtot. Venet. 1495. fol.

Fr. Sylburgi Francof. 1585. 4.

id. *de febribus.*

Genev. 1612. 8.

§. 78.

Clavd. Aelianvs Praeneſtinus cl. c. 225.

Ej. *de hiſtoria animalium* L. XVII.

ed. princeps *gr. lat.* c. reliq. Aeliani operib. Tiguri 1556. fol.

gr. lat. c. n. D. W. Trilleri per Abr. Gronovium. Lond. 1744. II Vol. 4.

lat. ex ed. Petr. Gyllii c. ej. *deſcriptione elephantis.* Lugd. 1565. 8.

Ej. Gyllii L. XVI. *de vi et natura animalium ex* Aeliani *hiſtoria etc. c. libro de gallicis et latinis nominibus piſcium.* Lugd. 1535. 4.

§. 79.

Oribasivs Sardianus cl. c. 362.

Juliani

Juliani apoſtatae medicus et familiaris, cuius in vſum *collectorum medicinalium* vaſtum opus congeſſit, quorum vero non niſi XV priores libros, tumque L. XXIV. et XXV. habemus.

his poſterioribus vtile compendium anatomes Galenicae continetur.

ed. *gr.* Pariſ. 1556. 8.

gr. lat. Guil. Dundaſs L. Bat. 1735. 4.

omnes *lat.* Venet. ap. Paul. Manutium ſ. a. 8.

Ej. *Synopſeos ad* Euſtathium *fil.* L. IX.

lat. Venet. ap. Aldum 1554. 8.

Ej. *euporiſtorum ad* Eunapium L. IV.

lat. Baſil. 1529. fol.

Opera *lat.* Baſil. 1557. III Vol. 8.

it. inter principes Stephani.

(Cum Oribaſio incipit Freindii *hiſtoria medicinae.*)

§. 80.

Nemesivs cl. c. 364.

epiſcopus Emeſenus.

Ej. *de natura hominis* L. (phyſiologia Galenica.)

ed. princeps *gr.* Antwerp. 1565. 8.

gr.

gr. lat. Oxon. 1676. 8.

§. 81.

Vindicianvs cl. c. 364.

archiater Valentiniani I. cui *carmen epiſtolare* dicauit.

ed. in (Petr. Pithoei) *collect. epigr. et poemat. veterum.* Genev. 1596. 8.

it. ab Andr. Rivino. Lipſ. 1654. 8.

it. inter Burmanni *poëtas minores.*

et a Morgagno c. ep. in Seren. Samonic.

§. 82.

Theodorvs Priscianvs cl. c. 375.

Vindiciani diſcipulus, archiater Valentiniani II.

Ej. *de curatione morborum* L. IV.

Baſil. 1532. 4.

ed. Andr. Rivini Lipſ. 1654. 8.

it. in collect. Aldina.

In aliis codicibus nomen fert Q. Octavii Horatiani, quem Priſciani diſcipulum faciunt.

ita prodiit c. Albucaſis *chirurgia.* Argent. 1532. fol.

§. 83.

§. 83.

MARCELLVS EMPIRICVS cl. c. 381.

EJ. *de medicamentis empiricis* L.

ex ed. Jani Cornari Baſil. 1536. fol.

it. in collectionib. Aldi et Stephani.

§. 84.

Ad idem circiter aeuum referrem auctorem operis *de re medica* ſiue is PLINIVS quidam VALERIANVS fuerit, ſiue SIBVRIVS, quod Günzio magis arridet.

ed. Rom. 1509. fol.

c. Sorano ex ed. Alb. Torini Baſil. 1538. fol.

it. in collectione Aldina et inter principes Stephani etc.

Juſt. Godofr. Günzii *de auctore operis de re medica, vulgo* Plinio Valeriano *adſcripti, libellus.* Lipſ. 1736. 4. (qui et ad praecedentium IV medicorum hiſtoriam vtilia congeſſit.)

§ 85.

Non magis certae aetatis eſt L. APVLEJVS quidam, a Madaurenſi philoſopho et Mileſiarum auctore plane diuerſus.

EJ.

Ej. *de medicaminibus herbarum* L.

ed. c. Ant. Muſa quem citauimus, per Gabr. Humelbergium. Baſil. (1537) 4.

it. in collectione Aldi.

§. 86.

Vegetivs Renatvs cl. c. 384.

a tactico eiusdem nominis vt videtur diſtinguendus.

Noſtri ſunt *malomedicinae* L. IV. (claſſicum ad anatomen comparatam et veterinariam opus.)

ed. princeps Herm. Comit. a Neuenaar Baſil. 1529. 4.

c. not. Jo. Zach. Platneri aliorumque ad calcem *ſcriptorum rei ruſticae* Jo. Matth. Geſneri quos diximus.

Absyrtvm et Hieroclem ſupra nominavimus in collectionibus.

§. 87.

Caelivs Avrelianvs Siccenſis Numida. cl. c. 410. (quantum ex barbaro ſtylo hariolari licet.)

genui-

genuinus et ſolus ſuperſtes methodicus, VIII libros reliquit maximi pretii, quos ex Sorano Epheſio fere translatos eſſe ſupra iam monuimus.

acutarum paſſionum L. III.

ed. princeps cura Guintheri Andernac. Pariſ. 1533. 8.

tardarum paſſionum L. V.

ed. princeps c. Oribaſii nonnullis. Baſil. 1529. fol.

iunctim ex ed. Jo. Conr. Amman. Amſt. 1709. 1722. 4. etc.

it. in collect. Aldi, et inter principes Stephani et Halleri.

Hic vltimus ni fallor Romanorum medicorum qui vernacula lingua ſcripſerunt. Seculo enim VIto plane deſitum Romae latine loqui.

§. 88.

C. Aëtivs Amidenus cl. c. 530.

comitis obſequii ſ. *opificii* dignitate ornatus.

IV. *tetrabiblia* h. e. XVI. L. *ſynopſis medicorum veterum* conſcripſit, quorum vero non niſi VIII priores graeco idiomate adhuc diuulgata ſunt. Venet. ap. Aldum 1534. fol.

lat.

lat. vero omnes XVI. Baſil. 1535. 1542. 1549. fol. Lugd. 1549 fol. et alias.

it. in Stephani collectione.

Super anecdotis iſtis extat: Jo. E. Hebenſtreit *tentamen philologico – medicum.* Lipſiae, 1757. 4.

Ej. Aëtii *ανεκδοτων* L. IX. c. 28. *exhibens tenuioris inteſtini morbum quem ileon et chordapſum dicunt.* Lipſ. 1757. 4.

§. 89.

Palladivs Alexandrinus. iatroſophiſta cl. c. 540.

Ej. *ſynopſis de febribus.*

gr. lat. ex ed. Jo. Chartier. Pariſ. 1646. 4.

ex ed. Jo. Steph. Bernard. Lugd. Bat. 1745. 8.

extant praeterea ej. comm. in Hippocratica nonnulla ſcripta: vt in VItum epidemicorum *lat.* in Celſi Craſſi collect.

§. 90.

Alexander Trallianus Lydiae. iatroſophiſta cl. c. 544.

egregium ej. habemus *opus therapeuticum* L. XII.

ed.

ed. princeps *gr.* Pariſ. ap. Rob. Stephanum 1548. fol.

gr. lat. Baſil. 1556. 8.

lat. per Alban. Torinum. Baſil. 1533. 1541. fol. it. inter principes Stephani et Halleri.

Ej. *libellus de lumbricis*

ex ed. Hieron. Mercurialis Venet. 1570. 4.

it. in *Bibl. Graec.* Fabricii T. XII. p. 602 ſq.

et in Halleri collect.

§. 91.

THEOPHILVS, a dignitate protoſpatharius dictus; it. PHILOTHEVS, et PHILARETVS cl. c. 623.

monachus et medicus.

Ej. *de c. h. fabrica* L. V.

ed. *gr.* Pariſ. 1554. 8.

gr. lat. in Fabricii bibl. gr. T. XII. pag. 783 ſqq.

lat. Pariſ. 1556. 8. (vid. Soranum) it. in Celſi Craſſi collectione.

Ej. *de vrinis*

lat. extat in articella, et inter principes Stephani.

gr. lat. Lugd. Bat. 1703. 8.

§. 92.

Stephanvs Athenienſis cl. c. 642. Theophili diſcip.

Ej. *in priorem* Galeni *librum methodi curatiuae ad* Glauconem *explanatio.*

lat. in Celſi Craſſi collectione.

§. 93.

Pavlvs Aegineta, periodeutes dictus. cl. c. 670.

Ej. *de re medica* L. VII.

ed. princeps *gr.* Venet. ap. Aldum 1528. fol. Baſil. 1538. fol.

lat. per Guinter. Andernac. Colon. 1534 fol. Venet. 1541. 8. Argent. 1542. fol.

per Alban. Torin. Baſil. 1551. 8. et al.

per Jan. Cornar. Baſil. 1556. fol.

it. inter principes Stephani.

Rud. Aug. Vogel *de* Pauli Aeginetae *meritis in medicinam, inprimisque chirurgiam* Prol. I. II. Goetting. 1768.

§. 94.

Et hic quidem vltimus eſt ex iis medicis qui Romano durante imperio ideo quod proprii

prii quid ad artem augendam contulerint memoria digni videntur. A ſeptimo enim inde ſeculo indies magis magisque inualeſcebat ferrea barbaries, qua vt omnes reliquae ſcientiae ita et vniuerſa medicina inculta et alto ignaviae ſopore ſepulta iacebat.

Coronidis tamen loco paucos adhuc nominaſſe liceat ſequentium ſeculorum medicos quosdam byzantinos, reliquae gregi aliquantulum praeſtantiores.

§. 95.

NONVS cl. c. 940.

Juſſu Conſtantini porphyrogenetae ſcr. *Epitomen praeceptorum artis medicae vel de omnium particularium morborum curatione.*

gr. lat. Argent. 1568. 8.

Idem opus vulgo quoque fertur ſ. t. MICH. PSELLI.

§. 96.

SYMEON SETHVS cl. c. 1075.

Magiſter et Protoueſtiarius in Palatio Antiochi Byzantino.

Ej. *de cibariorum facultate Syntagma.*

gr. lat. Baſil. 1538. 8.

ex ed. Mart. Bogdan Pariſ. 1658. 8.

§. 97.

Demetrivs Pepagomenvs cl. c. 1270. Michaelis palaeologi archiater.

Praeter alia opuſcula, *de cura canum et accipitrum* ſcr.

gr. lat. ſ. t. *rei accipitrariae ſcriptores. acceſſit L. de cura canum* (ex ed. Nic. Rigaltii.) Par. 1612. 4.

lat. c. Gyllii Aeliano. Lugd. 1565. 8.

id. *de podagra.*

ed. *gr. lat.* Jo. Steph. Bernard Lugd. Bat. 1743. 8.

§. 98.

Nicolavs Myrepsvs Alexandrinus cl. c. 1280.

Ej. *antidotarium* ſ. *medicamentarium opus* ſ. *diſpenſatorium* (cui plus quam aniles ſuperſtitiones intercurrunt),

lat. Ingolſt. 1541. 4.

ex ed. Leon. Fuchſii. Baſil. 1549. fol.

it. ſ. t. *theatri medico - practici* c. praef. Jo. Hartm. Beyeri Norimb. 1658. 8.

et inter principes Stephani.

ab

Ab hoc diſtinguit Hallerus NICOLAVM praepoſitum, ſcholae ſalernitanae medicum, Myrepſi epitomatorem.

§. 99.

Claudat agmen JOANNES Zachariae fil. in aula Andronici palaeologi *Actuarii* (medici) dignitate ornatus, hinc vulgo ACTVARIVS dictus. cl. c. 1300.

Ej. *methodus medendi* L. VI.

lat. Venet. 1554. 4.

it. *de vrinis*

Opera *lat.* Pariſ. 1556. 8. Lugd. 1556. III vol 16.

it. inter principes Stephani.

SECTIO VI.

A R A B E S. *)

§. 100.

Non vna patet via qua Graecorum et Romanorum res medica ad Arabes tranſire potuit; ita enim, vt vnicam earum ſaltem tangam, Gregorii Abulpharagii teſtimonio conſtat, Valeriano imp. a. 260. a Sapore Perſarum rege deuicto et in nouam ab hoc conditam vrbem Gandiſaporam delato, aduenille cum eo plures peritos medicos graecos, qui medicinam Hippocraticam in oriente diſſeminarint.

§. 101.

*) Ad hanc ſectionem conf. praeter Freindium

Jo. Leonis Africani *vitae medicorum et philoſophorum quorundam Arabum*, latinae factae per I. H. Hottingerum, inſertae Fabricii *bibl. graecae* Vol.XIII. pag. 259 - 298.

Maxime vero Mich. Caſiri (Syromaronitae, Regis Hiſpan. a biblioth.) *bibliotheca Arabico - Hiſpana Eſcurialenſis.* Matriti 1760. fol. maj.

§. 101.

Hinc in eadem ipſa vrbe Sec. circ. VI. celebris floruit ſchola medica, *noſocomio* quoque inſtructa, quae in vniuerſum etiam in occidente non longo ante Juſtinianum tempore, (qui a. 565. ob.) primum inſtituta eſſe videntur, idoneo huiusmodi rerum iudice Jo. H. Schulze.

Ad eandem ſcholam frequentandam iam Mohhammadis, (religionis Moslemicae et Saracenici imperii fundatoris) aeuo aduolaſſe Arabes medicos, idem Abulpharagius teſtis eſt, quae vero poſtmodum a. 640 vltimo Perſarum dynaſta a Saracenis regno exuto, in ipſam horum poteſtatem tranſiit.

§. 102.

Haec Arabum doctrina Saracenorum invaſionibus vniuerſam Africam borealem et magnam Europae auſtralis partem inundantibus, longe quoque lateque ad vltimam vſque Hiſpaniam, quae princeps Arabum in Europa ſedes fuit, diuulgata eſt.

§. 103.

Maximam quidem partem ex Graecorum fontibus hauſta erat: naturalis nempe eorum philoſophia ex Ariſtotele, medicina vero e Galeno, cuius vt et Hippocratica bene multa ſcripta e graecis Arabica fecit Abvsaid Honain Syrus (quem vulgo Joannitivm vocant), ex Obaditarum gente oriundus.

Neutiquam tamen propriae frugis expers dicendum eſt Arabum ſtudium medicum, cum vt alia taceam, ad materiam medicam et rem alimentarem amplificandam multum contulerint, imo in chemicis et pharmaceuticis primi et principes fere auctores extiterint.

§. 104.

Verum non niſi claſſicos ex vaſta eorum tribu nominaſſe ſufficiat:

Joannes filius Mesves, (Jahia ebn Masawaih) vulgo dictus Joannes Damascenvs.

Plures eiusdem nominis medici fuiſſe videntur, quorum autem hiſtoria adeo confuſa eſt, vt neque de numero, nec de aetate et ſcriptis

ſcriptis eorum certi quid conſtet. Seniorem Sec. IX., iuniorem Sec. demum XI. claruiſſe, aliqui aiunt.

huic poſteriori tribuunt *de re medica* L. III. qui pharmacopoeis diu pro canone fuerunt.

lat. Venet. 1484. fol. c. al. ib. 1491. fol. ib. 1505. 8. Lugd. 1511. 8. ib. 1523. 8. Venet. 1538. fol.

ex verſione Jac. Sylvii qui multum in emendando Meſue laborauit Pariſ. 1544. fol. Lugd. 1550. 8. Ven. 1589. fol. c. fig.

Ed. claſſica *ex duplici translatione; altera quidem antiqua, altera noua* Sylvii. Venet. ap. Vincent. Valgriſium 1562. fol. c. fig.

Ampliſſimus in Meſuen extat commentarius celebris anatomes reſtauratoris Mundini. c. plurimis quos citauimus Joannis editionibus editus.

Jo. Gottfr. Hahn *de veris* Meſue *ſcriptis non deperditis ſed ſub* Jani Damaſceni *nomine conſeruatis.* ad calcem Ej. *antiquit. variolar.* Brigae 1733. 4.

§. 105.

JOANNES filius SERAPIONIS.

Fere eadem circa huius nominis viros, (nam et horum plures eſſe videntur), dubitatio eſt, ac circa diuerſos Meſues.

Ej. *practica* ſ. *breuiarium* Libr. VI. quibus accedit L. VII. qui *antidotarium* ſ. formulare complectitur.

lat. Venet. 1479. fol. Lugd. 1525. 4.

it. c. Averrhoë et Rhaze *de ſimplicibus* ex ed. Oth. Brunfelſii. Arg. 1531. fol.

§. 106.

Rhazes (Abubeker Mohhammad ben Zacharia) Raianus Perſa. †. 942.

Ej. *Elchavi* ſ. continens L. LXX. quorum vero non niſi XXVII editi ſunt.

lat. Brixiae 1486. fol. ſ. l. 1509. fol. etc.

Almanzor h. e. ad regem Coraſſani Manſorem L. X.

lat. c. aliis Rhazis opuſculis et Conſtantini *viatico* Lugd. 1510. II vol. 8.

L. nonus quondam pro canone pathologico habitus.

In eum extat Jo. de Tornamira *clarificatio* Venet. 1507. fol. et al.

it.

it. Andr. Veſalii in eundem paraphraſis. Baſil. 1537. 8.

Ej. claſſicum opuſculum *de peſtilentia* (h. e. de variolis et morbillis),

ex verſ. G. Vallae. Pariſ. 1528. 4.

it. *lat.* ex noua verſione curante Rich. Mead Lond. 1747. et inter huj. opera Goetting. 1748. 8.

arab. c. noua verſ. lat. ed. J. Channing Lond. 1766. 8.

hanc verſionem inter principes ſuos recepit Hallerus.

et denuo recudi curauit J. C. Ringebroig Goetting. 1781. 8.

Rhazis *opuſcula* Ven. 1500 fol. Baſil. 1544. fol.

§. 107.

Haly filius Abbas (al Mangiovschi) Perſa. cl. c. 992.

Ej. *Almaleki* ſ. *liber totius medicinae neceſſarius* Venet. 1492. fol. etc. Lugd. 1523. 4.

XX. complectitur libros, viz. X theoreticos, totidemque practici argumenti.

§. 108.

§. 108.

Avicenna filius Sinae (Abv Ali al Hossain Ebn Abdallah Ebn Sina) Bokharenſis .†. 1036.

vulgo princeps medicorum Arabum habitus; hodieque apud Turcas ſummae auctoritatis; polygraphus.

Ej. *canon* ſ. encyclopaedia medica

arab. Rom. 1593. fol.

lat. ad manus ſunt ſequentes:

Papiae 1483 fol.

Venet. 1507. 4. it. c. varior. comm. ib. 1523 V vol. fol. ib. 1555 fol.

Baſil. 1556 fol.

Venet. ap. Vinc. Valgriſium 1564. II vol. fol. ib. 1584. fol. ib. 1595. fol. ib. 1608. II vol. fol.

Prima *Fen* (h. e. Pars) Imi canonis claſſicae quondam erant inſtitutiones medicae.

In numeroſis huius *Fen* interpretibus eſt quoque Sanctor. Sanctorii *comment. in Imam Fen Ii L. canonis* Venet. 1646. 4.

L. ſecundus de canone (qui mater. medic. et therapiam generalem complectitur) *arab.*

et

et *lat.* ſtudio Petr. Kirſtenii. Vratiſlav. 1609. fol.

C. Patini or. de Avicenna. Patav. 1678. 4.

§. 109.

ALBVCASIS cognomine ALZAHARAVI (ABVL CASEM CALAF EBNO 'l ABBAS) cl. c. 1080. claſſicus et princeps chemicorum Arabum; egregius quoque chirurgus.

EJ. *de chirurgia* L.

lat. c. Octav. Horatiano Argent. 1532. fol. it. c. opuſc. Rolandi et Rogerii chirurgor. et Conſtantino Afric. per Hier. Gemuſaeum; Baſil. 1541. fol.

arab. et *lat.* cura Jo. Channing; Oxon. 1778. II vol. 4.

§. 110.

AVENZOAR cognomine ABIMERON (AL WAZIR ABV MERWAN ABDELMELECH IBN ZOHR) vulgo *Experimentator* dictus. Hiſpalenſis. cl. Sec. XII.

EJ. *Theiſir* i. e. *rectificatio medicationis et regiminis.*

lat. ſ. l. et a. fol. it. Venet. 1490. fol. Lugd. 1531. 8.

it. c. ſqte. Venet. 1553 fol.

§. 111.

Averroës (Abv Elwalid Mohhammad Eben Achmet) Cordubenſis Hiſpanus .†. 1206.

Ariſtotelicus. ſcholaſticorum ſui aeui anteſignanus.

Ej. *Colliget* ſ. compendium medicinae vniverſae L. VII.

lat. Venet. 1490. fol.

it. c. Ej. *comm. in* Avicennae *cantica* et *de theriaca* .c. Avenzoare Ven. 1553 fol.

§. 112.

Hiſce iungere liceat Hebraeum:

R. Mose Ben Maimon, ſecundum litteras initiales vulgo dictum Rambam. Cordubenſ. .†. 1205.

Averroïs diſcipulus, Saladini Aegyptiorum Soldani archiater.

polyhiſtor ſui aeui clariſſimus.

Ej. *tractatus de regimine ſanitatis ad ſultanum Babyloniae.*

ed. vetus *lat.* Florent. ſ. a. 4. et al.

Ej. *aphoriſmi ſecundum doctrinam* Hippocratis *et* Galeni.

lat. Bonon. 1489. 4. et al.

SECTIO

SECTIO VII.

LATINOBARBARI. *)

§. 113.

Primus qui hauſtam ex Arabum ſchola doctrinam medicam in Italiam deriuaſſe, et hinc reſtaurator ſtudii medici in *chriſtiano* orbe cenſendus videtur, CONSTANTINVS a patria Carthagine vulgo *Africanus*, et quod demum Caſſini (monachus ord. S. Benedicti) obierit, *Caſſinenſis* dictus eſt; cl. Sec. XI. verſus finem vergente.

Is poſtquam diu Babylone et Bagdadi ſtudiis incubuerat, Roberto Apuliae duci a ſecretis, ipſique procul dubio auctor fuit ſuaſorque, vt *Salerni* medicam conderet *ſcholam* ſ. vt in ſigillo collegii audit *ciuitatem Hippocraticam;* quae prima et princeps extitit in chriſtiano occidente medica vniuerſitas.

Ant.

*) Parum notam et fere deſertam hanc hiſtoriae medicae periodum innumeris modis egregie illuſtrauit Phil. Gabr. Hensler v. cl. in *Geſchichte der Luſtſeuche* cuius P. I. Altonae, 1783. 8. prodiit.

Ant. Mazza *vrbis* Salernitanae *hiſtoria et antiquitates*. Neap. 1681. 4. cap. IV. p. 116. ſqq. de antiquiſſimo Salernitano ſtudio ac de eius Hippocratico collegio.

Ipſe quoque graecos et arabes medicos latinitati, ſatis barbarae quidem, tradidit et in compendia contraxit, quorum vulgatiſſimum eſt *Breuiarium dictum viaticum*, cuius editionem in §. de Rhazeo citauimus.

Opera iunctim prodierunt Baſil. 1536. fol.

§. 114.

Quod ſub titulo *ſcholae Salernitanae* extat famoſum carmen diaeteticum *de tuenda valetudine*, Jo. de Mediolano, facultatis membrum, iuſſu collegii medici verſiculis leoninis conſignauit et Roberto Normanniae duci dicauit, qui poſt patris ſui, Guilelmi conqueſtoris, obitum e cruciata expeditione domum properabat, et in itinere Salernum ſalutauerat de fiſtuloſo vlcere quo laborabat medicos eius ſcholae conſulturus.

Numeroſiſſimae extant editiones.

Nitida ad manus eſt Colon. 1494. 4.

c. exe-

c. exegeſi Arn. Villanovani et aliis per Jo. Curionem Frf. 1582. 8.

claſſica Ren. Moreau Pariſ. 1625. 8.

it. c. Sanctorii *aphoriſmis*, Baconis *hiſt. vitae et mortis* etc. per J. S. H. (Henninger) Lipſ. 1726. 8.

§. 115.

Salernitanam mox aliae quaedam celebres ſcholae medicae ſecutae ſunt. Montiſpeſſulana ſc., Pariſina; et Bononienſis.

illa origines ſuas referre videtur ad a. 1150.

I. Aſtruc *Mémoires pour ſervir à l'hiſtoire de la Faculté de Médecine de* Montpellier. Paris. 1767. 4.

iſta fundata auctoritate papali a. 1220.

Gabr. Naudaei *de antiquitate et dignitate ſcholae medicae* Pariſienſis, *panegyris.* Pariſ. 1628. 8.

haec demum inſtituta videtur initio Sec. XIII. inſtauratore quaſi medicinae Thaddaeo Alderotto. *)

Maur. Fattorini, abbas Camaldulenſ. *de claris archigymnaſii* Bononienſis *Profeſſoribus*

*) De Alderotto cf. *Serie di Ritratti d'uomini ill. Toſc.* fol. max. vol. III. 1770. Nro. VII.

ribus a Sec. XI *vsque ad Sec.* XIV. Tom. I. P. I. Bonon. 1769. fol.

§. 116.

Qui in hiſce ſcholis eruditi a Seculo inde XII vsque ad reſtaurationem litterarum hinc illincque, per Italiam praeſertim, Galliam et Germaniam claruerunt medici celebriores — rari nantes in gurgite vaſto — commode iunctim comprehendi et ſecundum ſcientias medicas, in quibus eminuerunt, recenſeri poterunt.

ANATOMICI.

§. 117.

Crepuſculum anatomes reſuſcitatae ipſi debetur FRIDERICO II. imperatori et maecenati ſummo; qui a. 1250 obiit, et ipſe opus *de arte venandi cum auibus* ſcripſit, editum cura Marci Velſeri Aug. Vindel. 1596. 8. quo obſeruationes accuratiſſimae et maxime memorabiles ad anatomen comparatam continentur. Idem quoque humanorum cadauerum publicas in vſum medicorum diſſectiones et demonſtrationes inſtitui iuſſit *b*).

Frid.

b) Obicem vero mox oppoſuit feliciori huic anatomes progreſſui Bonifacius VIII. P. M.

cf. Frid. Lindenbrogii *codex legum antiquarum* Frf. 1613. fol. pag. 808.

§. 118.

Princeps vero reſtaurator anatomes humanae et immortaliter ideo de re medica meritus extitit MVNDINVS e Lentiorum ſ. Liucciorum gente, plurium magni nominis medicorum fertili, quae ex Hetruria Bononiam venerat. Is poſtquam a. 1315 duo cadauera feminina ſecauerat, *anatomiam partium corp. hum.* conſignauit, quod primum inde ab orbe condito compendium anatomes humanae

 eſſe

P. M. ſingulari edicto a. 1300 ſancito, quo ſceletos excoquere et praeparare vetauit. Extat in Iuſt. Henn. Boehmeri *corp. iur. canon.* Vol. II. Extrauagant. commun. L. III. tit. 6. de ſepulturis cap. I. p. 1166.

Hoc ipſum pontificis edictum, meritiſſimum Mundinum deterruit, ne in baſin cranii curatius inquireret. Verba eius cap. *de anatomia auris* ſequentia ſunt: "Oſſa autem alia quae ſunt infra baſilare, „non bene ad ſenſum apparent, niſi oſſa „illa decoquantur, ſed *propter peccatum* „dimittere conſueui."

eſſe videtur, ideoque etiam tanta quaſi ſuperſtitione ſuſpectum eſt, vt, ſi ſequentium ſeculorum medicis quicquam occurriſſet, quod cum Mundini deſcriptione non conueniret, id omne *monſtrum* dicerent. Satis numeroſae ſed ad vnam fere omnes rariſſimae claſſici opuſculi extant editiones v. c. Bonon. 1482. fol.

it. in J. Ketham *faſciculo medicinae*, de quo infra dicetur.

it. ex edit. Jo. Dryandri (Eichmann) Marpurgi 1541. 4.

c. comm. Matth. Curtii Lugd. 1551. 16.

c. ampliſſ. interpretat. Jac. Berengarii qui infra nominandus veniet.

SCRR. HISTORIAE NAT.

§. 119.

VINCENTIVS BELVACENSIS †. 1262.

Ordinis praedicatorum, inſtructor principum iuuentutis Ludov. Sancti Galliae regis.

ingens opus ſcripſit in IV partes diuiſum, quibus *Speculorum* nomen dedit: viz. doctrinale, morale, hiſtoricum, et quod ad nos attinet, naturale.

Coram

Ad manus eſt ed. Argentor. per Jo. Mentellin (vnum ex artis typographicae inſtauratoribus) 1473. X Vol. fol.

§. 120.

Albertvs magnvs ex gente Bollſtadiorum, Lauingenſis-bauarus, epiſcopus aliquamdiu Ratiſponenſis. †. 1280.

Ej. *de animalibus* L. XXVI.

Venet. 1495. fol. et al.

id. *de virtutibus herbarum, lapidum, animalium et mirabilibus mundi.*

Antwerp. ſ. a. 4.

c. ſequenti Lugd. 1566. 24.

Ej. *ſecreta mulierum et virorum.*

Antwerp. ſ. a. 4.

aliaeque editiones et verſiones vulgatae ſpurci opelli innumerae.

Nomen quoque fert Henrici de Saxonia, qui c. a. 1378 Argentorati vixit, et impotentia mulierum feliciter tollenda, inclaruit.

Aliud eiusdem farinae ſcriptulum extat Magiſtri Mich. Scoti ſ. t. *Liber phyſiognomiae c. multis ſecretis mulieris.*

numeroſarum eius editionum ad manum eſt Lipſ. 1495. 4.

Frf. 1615. 12.

Opera Alberti ex edit. Pet. Jammy. Lugd. 1651. X Vol. fol.

§. 121.

Petrvs de Crescentia, ciuis Bononienſ. cl. c. 1307.

Ej. *ruralium commodorum* L. XII.

verſo equidem ed. principem. *impreſſ. per* Jo. Schüſsler *ciuem Auguſtenſem* 1471. fol.

CHEMICI.

§. 122.

Arnaldvs de Villanova (prope Monſpelium .†. 1313.

Prof. Monſpelienſis. alchemiſta.

Ej. *Tractatus de eſu carnium pro ſuſtentatione ordinis Cartuſienſis contra Iacobitas.*

Ej. *Breuiarium practicae a capite vsque ad plantam pedis.*

Ej. *comment. in ſcholam Salernitanam* ſupra memorauimus.

Operum ed. princeps Venet. 1504. fol.

it. c. annotat. Nicol. Taurelli (ex ed. Joach. Baudiſii) Baſil. 1585. fol.

Arnaldi quoque nomen nonnullis Magiſtri Magnini operibus praefixum legitur v.c. Ej. *proprietatibus multarum aquarum.*

§. 123.

§. 123.

Raymvndvs Lvllvs Maiorcanus .†. 1315. itidem philoſophus per ignem, primus ſpiritum vini deſtillaſſe dicitur, quod tamen illuſtre inuentum alii Villanovano tribuunt *c*).

Opera eius, quae plurima et maxime memorabilia chemicorum inuentorum ſeminia continent, iunctim prodierunt Argent. 1598. 8.

PATHOLOGI. PRACTICI. etc.

§. 124.

Petrvs Jvlianvs ſ. Hispanvs (poſthac Papa nomine Johannis XX vel XXI.) .†. 1277.

Ej. *theſaurus pauperum* ſ. *de medendis humani corporis morbis.*

Antwerp. 1497. 4. et al.

Ej. *canones medicinae;*

de formatione hominis;

de oculis;

de medenda podagra;

Conſilium de tuenda valetudine ad Blancham *matrem* Ludovici Sancti.

Ej. *comm. in artem paruam* Galeni ſupra citauimus.

c) Cf. Astrvc *hiſt. de la fac. de Montpellier* pag. 162.

Joh. Andr. Köhler *Nachricht von Pabſt* Iohann XXI. *welcher als ein gelehrter Arzt berühmt iſt.* Gotting. 1760. 4.

§. 125.

Bernardvs de Gordonio, Scotus, Bruni chir. fil. †. c. 1305. Prof. Monſpelienſis.

Ej. *Lilium medicum, practica* Gordonii *dicta.* Lugd. 1474. 8. (?) Venet. 1494. fol.

§. 126.

Petrvs de Apono ſ. Abano †. 1316.

Magiae inculpatus. Ex primis ſcholae medicae *Patavinae* profeſſoribus.

Cfr. Jac. Phil. Tomaſini *gymnaſium Patavinum* Vtini 1654. 4. pag. 11.

Nic. Comneni Padadopoli *hiſt. gymnaſii Patavini.* Ven. 1726. fol. vol. I. p. 278 ſq.

Jac. Facciolati *faſti gymnaſii Patavini.* Patav. 1757. P. I. pag. 45 ſq.

Ej. Aponi *conciliator differentiarum medicarum.* Venet. 1471. fol. ib. 1483. fol. Papiae 1490. Venet. 1504. it. 1520. ib. 1548. ib. 1565. omnes in fol.

Spuria quae eius nomen ferunt *elementa magica* acceſſerunt non magis genuino Agrippae de cerimoniis magicis L. 1565. 8.

§. 127.

§. 127.

Matthaevs Sylvaticvs ſ. Jo. Mantvanvs vulgo *Pandectarius*, cl. Sec. XIV. ineunte. medicus Salernitanus *d*)

Ej. *liber pandectarum medicinae ad* Robertum *Siciliae regem.* (ordine alphabetico)

Bonon. 1474. fol.

Venet. 1507. fol.

Taurini 1526. fol.

§. 128.

Nicol. Nicolvs de Falconiis Florentinus †. 1412.

a Nicolao Nicolio ſ. Nicolao Florentino paulo ſerioris aeui maecenate meritiſſimo probe diſtinguendus.

Hic noſter non vulgaris ingenii et doctrinae medicus erat.

Ej. *Sermones medicinales* VII. — Venet. 1491. III. vol. fol. ib. 1533. IV vol. fol.

Cfr. *Ritratti d'uomini ill. Toſc.* vol. IV. No. XII. (icon vero ſuſpecta mihi videtur, nuperioris aetatis ni fallor virum exhibens).

d) Calamitates eius coniugales lepide celebrauit Jo. Boccaccius in *Decamerone* Giorn. IV. nouella 10. Cfr. Dom. Mar. Manni *iſtoria del Decamerone etc.* P. II. pag 319.

§. 129.

VALESCVS (BALESCON) DE TARANTA Monſpelienſis .†. c. 1418.

Vniuerſae fere medicinae latinobarbarorum et Arabiſtarum compendium dedit cui titulus: *Practica medicinae quae Philonium inſcribitur.* Lugd. 1490. fol.

Venet. 1502 fol.

it. Stylo comtiore, accommodante Jo. Hartm. Beyer Francof. 1599. 4.

et c. praef. G. Wolfg. Wedelii ibid. 1680. 4.

CHIRVRGI

§. 130.

Anatomes quam diximus reſtaurationem neceſſario ſequi debuit luculentum chirurgiae incrementum, quae primum in Italia tum vero maxime in Gallia culta eſt, poſtquam Jo. PITARDVS a. 1260 collegium Chirurgorum Lutetiae fundaſſet.

§. 131.

GVIL. DE SALICETO .†. c. 1277.

Prof. Veronenſis.

Ej. *Chirurgiae* L. V.

Venet.

Venet. 1470 (?) ib. 1546. fol.

§. 132.

Rogerivs Salernitanus.

Acad. Monſpelienſ. Cancellarius.

Ej. *chirurgia.*

c. Guidone de Cauliaco et al. Venet. 1499. fol.

Id. *de phlebotomia*

c. Albucaſi Baſil. 1541. fol.

§. 133.

Lanfrancvs Mediolanenſis cl. ſub init. Sec. XIV.

Ej. *practica quae dicitur ars completa totius chirurgiae*

c. Guidonis de Cauliaco ed. citata.

§. 134.

Gvido de Cavliaco. cl. Sec. XIV. medio. Clementis VI. papae archiater Auenioni. tremendam vidit et deſcripſit peſtem quae inde ab a. 1347 – 50 per vniuerſum fere orbem antiquum ingenti ſtrage ſaeuiit, et a Boccaccio in decameronis praefamine tam graphice depicta eſt.

Inſti-

Inſtitutiones eius chirurgicae, (quarum prooemium criticam ſynopſin litteraturae eius aetatis medicae continet,) diu pro claſſico canone habitae et ſaepiſſime editae ſunt.

v. c. in collectione eius aeui chirurgorum, iunctim cum Rogerio, Lanfranco aliisque. Venet. 1500 fol.

alia mihi eſt curata editio ſ. l. et a. per Vincent. de Portonariis (typogr. Lugdunenſ.) 8 maj.

gall. per Laur. Joubert Rotomagi 1615. 8.

it. *lat.* ex paraphraſi Jo. Tagaultii c. al. ſcriptorib. chirurg. (ex ed. Conr. Geſneri) Tigur. 1555. fol.

PHILOSOPHI et LITTERATORES

§. 135.

Rogervs Baconvs Ilceſtrienſis anglus †. 1284.

Vir ſummus, vulgo *Doctor mirabilis* dictus, et ob ſingularem, in chemicis et dioptricis praeſertim doctrinam, magiae inculpatus.

Ej. *opus maius de vtilitate ſcientiarum.*

ex ed. Sam. Jebb Lond. 1733. fol.

Pluri-

Pluribus de ipſo egit popularis eius Freindius *hiſt. med.* p. m. 537 ſqq.

§ 136.

Nicol. Regivs (de Reggo) Calaber cl. c. 1363.

Graece et latine doctus, Roberti Siciliae regis iuſſu Galeni opera adhucdum non niſi ex Arabicis verſionibus latine facta, ex ipſo graeco archetypo denuo transtulit.

SECTIO

SECTIO VIII.

RESTAVRATIO LITERARVM.

§. 137.

Non obſtantibus quos praecedenti ſectione recenſuimus viris, in vniuerſum tamen barbaries medio quod vocant aeuo adeo inualuerat *e*), vt de omni ſolidiore doctrina actum fuiſſe videretur, niſi verſus medium Sec. XV. biga virorum valde diuerſi quidem ordinis, Turcarum ſcil. imperator et ſenex quidam in Hollandia ſcabinus, quanquam aliud quaſi agentes alto ſomno ſopitas excitaſſent muſas.

§. 138.

Alter nempe, Amurates, cum a. 1430 Theſſalonicam expugnaſſet, eius vrbis incola THEODORVS GAZA vir doctiſſimus in Italiam profugit, quem ſequentibus luſtris funditus euerſo

e) En ſpecimen ignorantiae graecarum literarum eius temporis, ex Sylvatici quem diximus *pandectario:* "*Obtalmia* eſt apoſtema oculi, dictum ab *ob* quod eſt contra et *talmon* quod eſt oculus, quaſi contra oculum."

euerſo per Mohhammadem II. regno byzantino plures ſecuti ſunt, qui a magno maecenate LAVRENTIO MEDICES ambabus quod dicunt manibus excepti, ſolidiora et Graeca maxime ſtudia illic denuo reſuſcitarunt.

§. 139.

Alterum vero faciunt LAVRENTIVM JANSZON, vulgo dictum COSTERVM Haarlemi Scabinum, quem cum circa eadem tempora otiandi cauſa in ſyluam aliquando ſe contuliſſet, litteras cortici inciſas volae manus impreſſiſſe aiunt, qui luſus ſeria ducens, incunabula artis typographicae dederit *f*), ſummi ad reſtaurandas et diuulgandas ſcientias adminiculi.

Prima tentamina typographica integris conſtabant tabulis quibus totae paginae erant inciſae. Specimen eiusmodi libri a medico profectum, eſt: *Die Kunſt Cyromantia-hatt*

zu

f) Prolixae diſputationes ſuper hocce alioue artis typographicae inuentore et inueniendi occaſione, notae ſunt, nec huius loci. Laurentium tuetur Meermannus in *originib. typographicis.* Hagae Com. 1765. 4.

zu deutſch gemacht Dr. Hartlieb *am Freitag nach Conceptionis Marie virginisglorioſiſſime 1448.* fol. min. (v. Heinecken *Nachrichten von Künſtlern und Kunſtſachen* Vol. II. pag. 238. ſqq.)

Ad primos vero medici argumenti libros qui *mobilibus typis* et anno impreſſionis annotato editi ſunt, pertinent, quos ſupra ad Petr. de Creſcentia et Petr. de Apono citaui.

§. 140.

Vti autem ars typographica vniuerſae literarum reſtaurationi maximopere fauit, ita aliud eiusdem aeui nobiliſſimum inuentum medicinae incrementum, praeſertim anatomes et botanices, apprime auxit: artificium ſcil. *icones ligno incidendi*, quod quantum iis quos diximus ſcientiis profuerit neminem latebit vel de magni Veſalii, et Tragi, Fuchſii et Conr. Geſneri operibus cogitantem. Imo aut grauiter fallor, aut ipſi huic arti buxo incidendi tribuo tam celerrima tamque ſtupenda fere incrementa, quibus anatome et botanica poſt ipſam de qua nobis ſermo eſt literarum reſtaura-

reſtaurationem, omnes reliquas ſcientias longiſſime ſuperauit.

Primas id genus icones *botanicas*, ni fallor, exhibet *ortus ſanitatis* ſ. *de herbis ac plantis*, cuius editio princeps in 4. ſ. l. et a. ſed vt idoneis iudicibus videtur, Moguntiae apud Petr. Schöffer de Gernſzheim vnum ex artis typographicae inuentoribus prodiit. Poſteriores editiones longe auctiores in fol. tribuunt Jo. CVBAE primum Auguſtae Vindelicorum, tum Francofurti artem exercenti. Pars altera operis quae *tractatus de animalibus et lapidibus* audit, JAC. quendam MEYDENBACH auctorem agnoſcere fertur. (cfr. *Mémoires de la Soc. de Médec. de Paris* Vol. III. pag. 535. not. 3)

Iſtum Moguntinum hortum excepit *Herbarius Patauie impreſſus anno domi. et cetera* LXXXV. 4. ſimilibus plantarum figuris maxime rudibus diſtinctus.

Primae animalium icones, et quidem non vulgarium et *zoologico* ſcopo exhibitae, quae mihi quidem innotuerunt, extant in *Dialogo creaturarum* Alexandri Anglici. Goudae. 1480 fol. tum in CONR. MEGENBERGER *Buch der Natur* Aug. Vindel. 1482. fol. et in *Tractatu de animalibus* quem dixi.

H Super

Super primis *anatomicis* iconibus diſputatum eſt. Vulgo quidem, aſt falſo tribuuntur Magno Hvndt Magdeburgenſi, qui demum Prof. Lipſ. a. 1519 obiit, et cuius *antropologium* ib. 1501. 4. prodiit. (Vid. Jo. Zach. Platner *progr. de* M. Hundt *tabular. anatomicar. vt videtur auctore* Lipſ. 1734. 4.) Primo enim iam antea, ſaepius citato *Tractatui de animalibus* ſceleti humani icon inſerta eſt. Tum vero etiam Splanchnologicas figuras, et quidem Hundtianis praeſtantiores ad manus habeo in Jo. de Ketham, Alamanni, *faſciculo medicine.* Venet. 1500. fol. Verum et hae ſatis rudes ſunt. Longe meliores ad viuum fieri curauit a. 1517 Wendelinvs Hack Brackenauio-Würtenbergicus, medicus Argentinenſis, perito vſus delineatore Jo. Waechtlin. Extant in libro Lavr. Phriesen Colmarienſ. cui titulus: *Spiegl der Artzny desgleichen vormals nie von keinen Doctor in Tütſch vſsgangen. iſt nützlich und gut allen denen ſo der Artzt Rat begern, auch den geſtreifelten Leyen welche ſich unterwinden mit Artzney umzugohn.* Argent. 1519. fol.

§. 141.

Verum nouum idemque ſummi momenti incrementum ars ſalutaris cepit, cum verſus finem

finem Sec. de quo agimus XVti vtraque India detegeretur: occidentalis ſcil. Chriſtophori Coloni auſpiciis a. 1492; orientalis autem a Vaſco de Gama a. 1497. Exoticorum ſtudium ab eo inde tempore nouam quaſi vniverſae hiſtoriae naturali et materiae medicae faciem impertiit, vt de inſigni augmento taceam quod phyſiologiae ex varietatum generis humani vberiore et curatiore notitia acceſſit.

§. 142.

Denique et illud magis magisque excolendae medicinae circa id tempus fauit, quod vti aliae morborum ſpecies ſenſim in Europa diſparuerunt, (vt lepra, quae antea per expeditiones cruciatas in occidentem illata erat,) ita e contrario noua (et antehac aut nunquam aut rarius ſaltim et ſub mitiori facie viſa) grauiorum morborum genera ibi comparebant. Vt *ſcorbutus* a. 1482. primum in Germania viſus. *Sudor* ſic dictus *Anglicanus* a. 1483. *Petechiae* ſ. *lenticulae* in Italia a. 1501. et ſ. p.

§. 143.

Maxime vero hic nominanda venit *lues venerea*, quae ſiue tota noua ex Antillicis inſu-

lis in Europam transplantata fuerit, ſiue, quae nuperorum quorumdam opinio eſt, ſeminia eius antea iam in antiquo orbe extiterint, certo tamen primum a. 1493 tremenda ſymptomatum vehementia erupit et maximam ſenſim vniuerſi orbis partem, mitior tamen ſeculorum decurſu facta, peragrauit.

Jo. Aſtruc opere infra citando.

Phil. Gabr. Hensleri v. cl. hiſtoriam luis venereae ſupra citauimus.

Aloyſ. Luiſini Utinenſis *Aphrodiſiacus* Venet. 1566. II vol. fol.

it. c. praef. Boerhaavii Lugd. Bat. 1728. fol.

(Hic finit Jo. Freindii *hiſt. medic.*)

SECTIO

SECTIO IX.

SECVLI XVIti PRIVS DIMIDIVM.

ANATOMICI.

§. 144.

Quod ſuperiore ſectione de incrementis dictum eſt, quae ſub reſtauratione literarum ars ichnographica rei medicae et naturali hiſtoriae attulit, id multo luculentius confirmatum videmus ea hiſtoriae noſtrae periodo ad quam nunc accedimus, qua ſummum iſtud faſtigium, quod anatome praeſertim tunc temporis attigit, maxime celebrium pictorum auxilio debetur, quo iſtius aetatis medici feliciter vſi ſunt.

Et primo quidem loco hic nominandus venit MARCVS ANTONIVS DE LA TORRE Patauinus . †. 1512. Profeſſor anatomes tum in academia patria tum in Ticinenſi: omnis curatioris anatomes humanae reſtaurator et tabularum anatomicarum ad ipſam naturam perfectarum auctor primus et princeps.

Hic enim a coeca ſuperſtitione deflectens qua inde a ducentis fere retro annis Mundini tenue opuſculum ſequebantur profeſſores, partim ad Galeni vberiores fontes, tum vero maxime ad ipſum naturae ſtudium et humanorum cadauerum ſectionem rediit, adhibito laboris ſocio principe id temporis pictore Leonardo da Vinci, qui partes a Turrio diſſectas ſummo ſtudio rubrica delineauit et poſtmodum lineis atramento ductis diſtinxit. Praematura morte abreptus Turrius tabulas ſuas edere quidem nequiuit, extant autem adhuc claſſica haec anatomes cimelia in ſplendido illo theſauro picturarum linearium a ſummis artificibus delineatarum, quae in bibliotheca auguſtiſſimi Magnae Britanniae Regis ſeruantur.

Super M. Ant. de la Torre v. poſt alios I. C. W. Moehſen v. cl. *Beſchr. einer Berlin. Medaillen-Sammlung, die vorzüglich aus Gedächtnis-Münzen ber. Aerzte beſteht.* Vol. I. Berol. 1773. 4. pag. 129. ſqq.

De Leon. de Vinci autem, eiusque cum Turrio neceſſitudine cfr. G. Vaſari *vite de pittori* Vol. II. pag. 8. edit. Rom. 1759. 4.

Circa

Circa ipſas autem iſtas tabulas anatomicas videſis Guil. Hunter *two introductory Lectures* Lond. 1784. 4. pag. 37. ſqq.

§. 145.

Jacobvs Berengarivs. quem a patria vulgo Carpvm vocant. †. 1550.

Prof. Ticinenſis, inde Bononienſis.

Ipſe delineandi peritus, et cuius guſtum extollit ſummus eius aetatis ſculptor et aurifaber Florentinus Benvenutus Cellini *g*).

Ej. *Commentaria ſupra anatomiam* Mundini. Bonon. 1521. 4.

Ej. *Iſagoge in anatomiam corporis humani.* Bonon. 1523. 4. Argent. 1530. 8.

Ej. *de fractura caluariae* L. Bonon. 1518. 4. Lugd. Bat. 1715.

§. 146.

Excipit hunc illuſtris iſtius temporis triumviratus Veſalii, Fallopii et Euſtachii, quae ſummorum virorum triga plus in anatome humana praeſtitit, quam omnium anatomicorum, qui eam praeceſſerunt iuncti labores.

g) *Vita di* B. Cellini *da lui medeſimo ſcritta* pag. 32. ſqq.

ANDREAS VESALIVS Bruxellenſis. †. naufragus in Zacyntho inſ. a. 1564. et 58.

Profeſſor Patauinus, tum Bononienſis, poſthac Piſanus, demum archiater Caeſar. et Hiſpan. regis.

Inaudito tunc temporis exemplo parcus Galeni admirator magno, quod mox citabimus opere, multum auctoritatem eius minuit, propria tropaea ſuper eius ruinis erigens.

a magno Titiano in delineandis pulcherrimis figuris ſuis anatomicis buxo incidendis adiutum fuiſſe, maxime probabilis coniectura eſt *h*).

Ej. epitome *libror. de c. h. anatome.* Baſil. 1542. fol. maj.

Ej. *de corporis humani fabrica* L. VII.

ed. pleniſſ. et pulcherr. Baſil. ap. Oporin. 1555. fol.

H. Palmat. Leveling *anat. Erklärung der Original-Figuren von* Andr. Veſal. Ingolſt. 1783. fol.

Ej.

h) V. cl. Moehſen *Verzeichniß einer Sammlung von Bildniſſen gröſtentheils ber. Aerzte* Berol. 1771. 4. pag. 80. ſqq.

Ej. Veſalii epiſtola *rationem modumque propinandi radicis Chynae decocti, quo nuper* Carolus V. imp. *vſus eſt, pertractans.* Baſil. ap. Oporin. 1546. fol. min.

Ej. *Examen obſeruationum* Fallopii Venet. 1564. 4.

recuſ. ſtudio Jeſſenii à Jeſſen. Hanov. 1609. 8.

Opera ex edit. Boerhaavii et Bern. Sigfr. Albini LB. 1725. II Vol. fol.

Ej. *paraphraſin* L. IX*mi* Rhazis *ad* Almanz. ſupra citauimus.

Vitam operibus praemiſit Albinus.

plurima ad eam facientia ipſe refert *ep. de radice chynae.*

§. 147.

Gabriel Fallopivs Mutinenſ. †. 1563. aet. 40.

Prof. Ferrariae, Piſis et Patavii.

Nomen eius ferunt tubae vteri, aquaeductus auris et ligamenta aponeurotica muſculor. obliquorum abdominis.

Ej. *obſeruationes anatomicae* Venet. 1561. 8.

Reliqua poſthuma ſunt:

Ej. *expoſitiones in* Galeni *l. de oſſibus* Ven. 1570. 8.

Ej. *Comment. in* Hippocratem *de capitis vulneribus* ib. 1566. 4.

Ej. *de vlceribus et de tumoribus* L. ib. eod. 4.

Ej. *de vulneribus* ib. 1571. 4.

Ej. *de morbo gallico Tract.* Patav. 1564. 4. it. in Luiſini collect.

Opera Venet. 1606. fol.

De anecdotis magni viri anatomicis, quae inter codices Meibomianos bibliothecae Goettingenſis extant alias notitiam dedi *i*). Patet exinde praeter alia, Fallopium iam 1553 valuulae coli *eiusque vſus* plenam notitiam habuiſſe, diu ante Poſthium, Caſp. Bauhinum alioſue quibus vulgo celebre illud inuentum tribuitur.

§. 148.

Bartholomaevs Evstachivs Sancto-Seuerinas †. 1570.

Profeſſor Romanus, Car. Borromaei medicus.

Valuulae et tubarum ſui nominis inuentor.

Ej. *Opuſcula anatomica* Venet. 1564. 4.

conti-

i) *Medicinische Bibliothek* Vol. I. p. 372. ſqq.

continent libellos *de renibus*, *de auditus organo*, *oſſium examen*, *de motu capitis*, *vena ἀζυγος*, *vena profunda brachii* et *de dentibus*.

Maſculus Galeni defenſor, acer noui dictatoris Veſalii cenſor, maius meditauerat opus *de anatomicorum controuerſiis*, cui XXXIX tabulae deſtinatae erant. Morte autem impeditus, interiit textus, tabulae vero per ſeſquiſeculum latuerunt donec a. 1712 reperirentur.

ed. princeps ipſarum iconum originalium, c. praefat. et notis Jo. Mar. Lanciſii. Rom. 1714. fol.

Saepius recuſae eaedem tabulae autographae. nuperrime v. c. c. explicatione breuiſſima Andr. Maximini. Rom. 1784. fol.

in easdem *commentaria* (poſthuma) G. Martine. Edinb. 1740. 8.

Bern. Sigfr. Albini *explicatio* earundem ed. pleniſſ. LB. 1761. fol.

Vitam viri ſummi ſcripſit Bern. Gentilis quae Petriolanae editioni tabularum Rom. 1740 fol. praefixa eſt.

§. 149.

§. 149.

CAROL. STEPHANVS (Roberti typographi frater) .†. in carcere 1564.

EJ. *de diſſectione partium c. h.* L. III. Pariſ. 1545. fol.

tabulas curante STEPH. RIVERIO chirurgo.

EJ. Stephani *praedium ruſticum.* Pariſ. 1554. 8.

§. 150.

REALDVS COLVMBVS Cremonenſis .†. 1577 Veſalii diſcipulus, Prof. Patauinus, poſt Piſanus, poſtremo Romanus; familiaris Michaelis-angeli Bonarotae.

EJ. *de re anatomica* L. XV. Venet. 1559. fol.

ed. Francof. 1593. 8. aucta *obſeruationib. anatomicis* Jo. POSTHII Germershemii, Profeſſoris primum Würzburgenſis, tum Heidelbergenſis.

(De Poſthio cf. Bruckeri *Ehrentempel* Nro. 16. pag. 63.

§. 151.

Jo. PHIL. INGRASSIAS Ragalbutenſis-Siculus .†. 1580.

Prof. Neapolitanus, poſt Panormitanus.

EJ.

Ej. *in* Galenum *de oſſibus commentaria* (poſthuma) Panormi 1604. fol.

Ej. *informatione del peſtifero e contagioſo morbo il quale ha afflitto Palermo nell'a* 1575. 76. Panormi. 1576. 4.

Ej. *Quaeſtio de purgatione per medicamentum, de ſanguinis miſſione etc.* it. *Ducis* Terraenouae *caſus et curatio penetrantis in thorace vulneris etc.* — it. *quod veterinaria medicina formaliter vna eademque c.nobilior ehominis ſit etc.* Venet. 1568. 4.

§. 152.

Mich. Servetvs (al. Reues) Villanouanus Arragonenſis. — viuicombuſtus prope Genevam. d. 27 Oct. 1553. aet. 44.

Ej. *Syruporum ratio.* Pariſ. 1537. 8. et al.

Ej. *chriſtianiſmi reſtitutio* (Viennae Allobrog.) 1553. 8.

Opere hoc, auctori ſuo fatali et immenſae raritatis (cuius exemplar Dux de la Valliere 3810 libr. redemerat), multa continentur phyſiologici argumenti maxime memorabilia; et quidem Vto praeſertim libro *de trinitate diuina* in quo agitur *de ſpiritu ſancto,* celeber

celeber extat locus quem a Thomae Bartholini inde temporibus de circulatione ſanguinis Harvaeana interpretati ſunt.

Jo. Laur. de Mosheim *anderweitiger Verſuch einer Ketzergeſchichte* Helmſt. 1748. 4.

Ej. *neue Nachrichten von* Mich. Serueto. ib. 1750. 4.

BOTANICI.

§. 153.

Vniuerſae botanices reſtauratio vnice *Germanorum* induſtriae debetur.

Et primus quidem icones ſtirpium curate ad naturam factas exhibuit Otho Brvnfels Moguntinus .†. 1534.

Ludi moderator Argentinenſis tum poliater Bernenſis.

Ej. *Contrafayt Kreuterbuch vormals in teutſcher Sprach der maſsen nye geſehen noch im Truck auſsgangen.* Argent. 1532. II vol. fol.

et plenius *lat.* ſ. t. *Herbarum viuae icones ad naturae imitationem imitatae* ibid. 1537. III vol. fol.

Ej. *Catalogus illuſtrium medicorum* ſ. *de primis medicinae ſcriptoribus.* Argent. 1530. 4.

§. 154.

§. 154.

Vterque CORDVS pat. et fil.

Ille EVRICIVS, (antea dictus HENR. URBANVS) Simeshuſa-Haſſus. †. Bremae 1535.

Primus in recens fundata Marpurgenſi academia Profeſſor medic.

Ej. *botanilogicon* ſ. *colloquium de herbis* Colon. 1534. 8.

Ej. *nützlich Büchlein für die grauſame Plage des Stein-Wehthumbs.* c. praef. Jo. Dryandri extat in *Artzneybuch faſt wunder-köſtlich.* Regiomont. 1555. 4.

Vitam viri ſcr. Jo. H. Meibomius praefixam editioni epigrammatum et reliquor. operum poeticorum Euricii. Helmſt. 1614. 8.

Tum Wigandus Kahler peculiari ſcripto. Rintel. 1744. 4.

VALERIVS CORDVS, Euricii fil. †. Romae 1544. aet. 29.

Maxime ſpei iuuenis vniuerſam hiſtoriam naturalem ardentiſſime coluit.

Petrefacta et foſſilia viciniae noſtrae legit, piſces marinos deſcripſit etc.

Opera eius poſt humum edidit Conr. Geſnerus. Argent. 1561. fol. quibus continentur: *Adno-*

Adnotationes in Dioſcoridem.

hiſtor. plantarum L. IV.

Sylua obſeruationum qua rerum foſſilium in Germania plurimarum etc. notitiam perſequitur. c. aliis Cordi, it. BENED. ARETII et editoris Geſneri.

L. Vtus hiſtoriae plantarum ſucceſſit Argent. 1563. fol.

EJ. *Diſpenſatorium pharmacorum* Norimb. 1535. 8.

primum poſt renatas litteras id genus opus.

Vitam ſcripſit Hier. Schreiber, praefixam L. Vto quem citauimus.

§. 155.

HIERON. BOCK ſ. TRAGVS Heidenbaco-Bipontinus †. 1554.

Parochus et medicus Hornbacenſis.

EJ. *New Krewterbuch* Argent. 1546. fol.

lat. per Dav. Kyber Argent. 1552. 4. c. docta praefat. Conr. Geſneri qua ſuccincta botanices hiſtoria continetur.

Icones plantarum delineauit Dav. Kandel.

§. 156.

Leonhard Fvchs Wemdinga - Sueuus. †. 1566.

Primum Ingolſtadii, tum Tubingae Prof.

Ej. *De hiſtoria ſtirpium commentarii inſignes* Baſil. ap. Mich. Iſingrin. 1542. fol.

germ. auctius ſ. t. *New Kreuterbuch.* ibid. 1543. fol. (vtraque edit. ſplendida).

Pulcherrimas plus quam 500 plantarum icones maſculo ſcalpello ligno incidit egregius artifex Veit Rudolf Speckle.

Ipſas tabulas archetypas vidi Tiguri apud deſideratiſſimum Schinzium, qui Centuriam earum ſelectam, in ordinem Syſtematis ſexualis Linnaeani redactam, vtiliſſimo inſtituto recudi curauit et vernaculo commentario illuſtrauit Tig. 1774 fol.

inter numeroſas harum iconum minore forma repetitiones, elegans ad manus eſt edita Lugd. 1595 8.

Ej. Fuchſii *paradoxorum medicinae* L. III. Baſil. 1535 fol.

G. Hizler *or. de vita* Leon. Fuchſii. Tubing. 1506. 4.

§. 157.

Ingens quoque ea aetate acceſſit plantarum ſtudio incrementum et maximum ſubſidium *hortis* quos vocant *medicis*, qui primi tunc temporis coli ceperunt. Primum privati Eurycii Cordi, Conr. Geſneri etc., tum academici, quorum primus extitit Patavinus a. 1533. et ſ. p.

cf. Geſneri praef. ad *Hortos Germaniae* Val. Cordi operibus inſertos p. 238. ſqq.

SCRR. HISTORIAE NATVRALIS.

§. 158.

Ex eadem *Germania* quae ſola fere botanicen reſtituit, reliquae quoque naturali hiſtoriae praeclara lux affulſit, eo praeſertim egregio inſtituto, quo tunc demum *theſauri rerum naturalium* colligebantur, *muſea* ſic dicta condebantur. Mirum quidem dictu in tam vniuerſali omnis pene aeui naturae ſtudio tam ſero tamen homines de colligendis et aſſeruandis rebus, quae ad id ſtudium pertinent, cogitaſſe. Quae enim apud veteres, et medio quod dicunt aeuo, paſſim in templis condebantur prodigia, huc non pertinere vix monitu opus eſt.

§. 159.

§. 159.

Primus quantum noui mortalium, qui ſcientificum in finem res naturales ſtudioſe vndique collegit, primum phyſiophylaceum congeſſit, Georgivs eſt Agricola, Glaucha-Miſnenſis, coaetanus Lutheri, et qui tum in valle Joachimica, tum Zwickavii et Chemnitii artem exercuit. †. 1555. Sanioris praeterea *Metallurgiae* claſſicus auctor, non vno vt patet modo de genere humano bene meruit.

Ej. *de re metallica* L. XII. Baſil. 1546. fol. et al.

germ. per Phil. Bechium Prof. Baſileenſ. Baſil. 1557. fol.

Ej. Agricolae *de ortu et cauſis ſubterraneor.* L. V.

de natura eorum, quae effluunt ex terra L. IV.

Bermannus *ſ. de re metallica* L. I.

de natura foſſilium L. X.

de veteribus et nouis metallis L. II.

Iunctim haec prodierunt Baſil. 1546. fol.

et cum ſupra citatis L. XII. *de re metallica* Baſil. 1657. fol.

Ej. *de menſuris et ponderibus* Romanorum atque Graecorum L. V.

de externis menſuris et ponderibus L. II. etc.

de precio metallorum et monetis L. III.

haec ſimul edita ſunt Baſil. 1550. fol.

§. 160.

Huic iungendus popularis eius Jo. KENTMANN Dresdenſis. †. 1568.

medicus Torgavienſis, itidem ſtudioſus rerum naturalium collector.

Ej. *Nomenclaturae rerum foſſilium quae in Miſnia praecipue et in aliis quoque regionibus inueniuntur.*

it. Ej. *calculorum in corpore humano genera* XII.

vtrumque opus extat apud Conr. Geſnerum *de omni rerum foſſilium genere* Tig. 1565. 8.

§. 161.

Excipiat hos vir immortalis, et cui ſiue immenſum doctrinae ambitum ſiue indefeſſum naturae ſtudium ſpectes ab Ariſtotelis inde temporibus nemo par extitit, ipſe ille CONR. GESNER Tigurinus. †. 1562. peſte.

Inſtau-

Inſtaurator omnis ſtudii *hiſtoriae literariae: philologus* ſummus, de Galeno totque aliis medicis veteribus impenſe meritus: maxime autem vniuerſae *naturalis hiſtoriae* cultor ſtrenuus et ſuper ea auctor claſſicus.

Incredibile dictu quantum vir ſummus, qui vix annum aet. 46 viuendo attigit, improbo labore profecerit, vel ea ſi ſpectes, quae typis euulgauit, et quae non niſi pars ſunt eorum, quae manuſcripta reliquit, et quorum ingentem vim admirabundus vidi Tiguri apud dignum tanto nomine abnepotem, venerandum Jo. Geſnerum.

Non niſi pauca e numeroſis Conradi ſcriptis citare liceat:

Ej. *hiſtoria animalium* L. V. viz. de quadrupedibus viuiparis, auibus, quadrupedibus ouiparis, ſerpentibus, et de piſcibus aliisque marinis.

ed. princeps Baſil. 1551. V vol. fol. (ordine alphabetico).

Collectanea eius ad inſectorum hiſtoriam pertinentia, poſthuma inſerta ſunt *theatro inſectorum* Th. Mouſſeti Lond. 1634. fol.

Ej. Geſneri *icones animalium et nomenclator* ed. 2. (plenior) Tig. 1560. fol. (ordine ſyſtematico).

Vtiliſſimi operis (quod *hiſtoriae animalium* compendium quaſi eſt, icones tamen paſſim nouas aut emendatiores continet,) exempla quaedam ad naturam viuis coloribus quam curatiſſime diſtingui curauit Geſnerus, quale illud, quod mihi ad manus eſt.

Baſil. Fabri *epitome hiſtoriae animalium* Geſneri. Lipſ. 1572. fol. extat ad calcem priorum editionum *theſauri* eius *eruditionis ſcholaſticae*.

Ej. Geſneri *catalogus plantarum, latine, graece, germanice et gallice.* Tig. 1542. 4.

ID. *de herbis quae lunariae nominantur* etc. Tig. 1555. 4.

Primus quoque *tulipam* deſcripſit, in Val. Cordi operibus ſupra memoratis pag. 213. ſq.

Ex iconibus plantarum nitidiſſimis quas Geſnerus maiori ſtirpium hiſtoriae deſtinauerat, poſthumum millenae circ. ingreſſae ſunt Joach. Camerarii editionem *epitomes* Matthioli Francof. 1586. 4.

reliquas

reliquas edidit cl. Schmiedel ſ. t. Geſneri *opera botanica.* Norib. 1754 et 59. II Vol. fol.

ID. Geſnerus *de rerum foſſilium, lapidum et gemmarum maxime, figuris et ſimilitudinibus* Tig. 1565. 8.

ID. *de lacte et operibus lactariis* Tig. 1541. 8.

recudi fecit c. al. ſimilis argumenti opuſculis cl. J. G. F. Franzius Lipſ. 1779. 8.

EJ. *epiſtolae medicinales* L. III. Tig. 1577.

L. IVtus ſucceſſit Viteberg. 1584. 4.

Vitam viri praeſtantiſſimi deſcripſerunt Joſ. Simlerus integro opere Tig. 1566. 4. et cl. Schmidel in fronte *operum* Geſneri *botanicorum.*

cf. Bruckeri *Ehrentempel* No. 6. p. 21.

it. *Neujahr - Stück an die Züricheriſche Jugend ab der Chorherren.* 4tes St. auf a. 1782. 4.

§. 162.

PETR. BELONIVS Cenomanus. †. Romae 1563.

c. Petr. Gyllio orientem inuiſit.

EJ. *obſervations de choſes trouvées en Aſie.* Paris 1553. 4.

lat. per Car. Cluſium c. huj. *exoticis* infra memorandis.

Ej. Belonii *hiſtoire des Oiſeaux.* Par. 1555. fol.

id. *de la nature des poiſſons* ib. eod. 8. transv.

§. 163.

Gvil. Rondelet Monſpelienſis. †. 1566. aet. 59.

Facultatis medicae patriae Cancellarius.

Ej. *de piſcibus marinis* L. XVIII. Lugd. 1554. fol.

claſſicum opus, maxime quoque ad anatomen comparatam et phyſiologiam.

Ej. *aquatilium hiſtoriae* P. altera ib. 1555. fol. (rariſſ.)

Vitam eius deſcripſit Laur. Joubert, extat in huj. *operib.* P. II. pag. 150. ſqq. edit. Francof. 1599. fol.

SCRR. AD MATERIAM MEDICAM.

§. 164.

Anton. Mvsa Brasavolvs Ferrarienſis †. 1555. aet. 55.

Prof. in academia patria, polyhiſtor, polygraphus.

Ej.

Ej. *examen medicamentor. ſimplicium.* Rom. 1536. fol. Venet. 1545 8.

id. *de medicamentis catharcticis* Tig 1555. 8.

id. *examina medicaminum compoſitorum* ſecundum claſſes, ſingularibus libris edidit.

Ej. *de morbo gallico* L. extat ap. Luiſinum.

Girol. Baruffaldi *commentario all' inſcrizione eretta in Ferrara a. 1704. in memoria del famoſo* Ant. Muſa Braſavoli. Ferrara. 1704. 4.

§. 165.

Garcias ab Orta (vulgo ab Horto) Luſitanus.

Medicus proregis Hindoſtanici.

Bombaji proprium hortum medicum coluit.

Ej. *Coloquios dos ſimples o droguas da India.* Goa. 1563. 4.

lat. per Car. Cluſium. Antwerp. 1574. 8. it. in huj. *Exoticis.*

§. 166.

Christoph. A Costa in Africa natus, patre Luſitano.

Chirurgus Luſitanus Indias orientales inuiſit.

EJ. *Tratado de las droguas y medicinas de las Indias orientales.* Burgos. 1578. 4.

lat. in Cluſii exoticis.

§. 167.

NICOL. MONARDES Hiſpalenſis. .†. 1578.

Bina eius operum volumina ad manus ſunt. Alterum ſ. t. *Dos Libros. el uno que trata de todas las coſas que traen de nueſtras Indias occidentales, que ſirven al uſo de la medicina. y el otro que trata de la Pietra Bezaar, y de la yerva Eſcuerçonera.* Hiſpali. 1569. 8. Alterum ſ. t. *Segunda parte del libro de las coſas etc. etc. Va añedido un libro de la Nieve* ib. 1571. 8.

lat. in Cluſii *exoticis*, qui hunc et praecedentes libros tum animaduerſionibus tum elegantiſſimis iconibus auxit.

ID. Monardes *de roſa et partibus eius.* it. *de malis citreis, aurantiis et limoniis.* Antwerp. 1565. 8.

§. 168.

In eadem ni fallor tempora, vtile inſtitutum incidit, itidem e Germania vt videtur oriun-

oriundum, quo medicamentis in pharmacopoliis diuendendis publica auctoritate certa pretia conſtituta ſunt.

Antiquiſſima huiusmodi tabularum, quae quidem in meam notitiam venerunt, Lindavienſis eſt:

Des Apotegkers Tax zu Lyndaw jnen von eynen Erſamen Rath daſelbſt geben. Ao. 1538.

CHEMICI.

§. 169.

PHIL. AVREOL. THEOPHRASTVS PARACELSVS A BOMBAST IN HOHENHEIM natus prope pagum Einſidlen ditionis Switenſis Helvetiorum, †. Salisburgi in noſocomio a. 1541. aet. 47.

Aliquamdiu Prof. medicinae philoſophicae ſ. chemiae, it. chirurgiae et phyſices apud Baſileenſes.

EJ. *intimatio qua ſtudioſi ad nouae medicinae ſtudium vndique aduocabantur, cum eiusdem facultatis Profeſſor ordinarius crearetur,* dat. Baſileae, nonis Junii a. 1527.

Homo quidem paradoxus, indoctus, qui inaudito tunc temporis exemplo primus profeſſorum

feſſorum germanice docuit, — vagabundus, combibo, moribus et ſtylo ruſticus, impudens iactator, therapiae aſtralis, tartareae etc. et ſimilium ſomniorum auctor, lapidis philoſophici et id genus cimeliorum magno hiatu promiſſor. — Aſt meritis ſuis tamen non defraudandus, magni certe ingenii vir, medicaminum chemicorum heroicorum, praeparatorum inprimis mercurialium, antimonialium, et maxime opiatorum ſuaſor, ſuper lue venerea claſſicus auctor etc.

Scripta eius, pauciſſimis exceptis, poſthuma ſunt.

Pleniſſimam et accuratam operum Paracelſi editionem ex ipſis eius autographis, germanico ergo maximam partem idiomate, curavit Jo. Huſer Brisgous. Med. Colon. Baſil. 1589. X Vol. 4.

Super Paracelſo pluribus egerunt:

Henr. Smetius *miſcellan. medic.* pag. 683. ſqq.

Herm. Conring *de hermetica medicina.* L. II. cap. 12. p. 368. ed. Helmſt. 1669. 4.

Gottfr.

Gottfr. Arnold *Kirchen- u. Ketzer-Hiſtorie* P. II. L. XVI. cap. 22. Vol. I. p. 778. ſqq. ed. Francof. 1729. 4.

Le Clerc *hiſt. de la medecine* pag. 792–820. ed. Amſt. 1723.

Jo. Jac. Leu *Helvetiſches Lexicon* Vol. XIV. pag. 304. ſqq. 383. ſqq.

Syſtema vniuerſae medicinae Paracelſicae exhibuit Petr. Severinvs *idea medicinae philoſophicae* Baſil. 1571. 4. Erf. 1616. 8.

In acerrimis contra Paracelſi aduerſariis extitit

Th. Erastvs *diſputationum de noua medicina* Paracelſi P. I–IV. Baſil. 1572. ſq.

Aequum vero de meritis eius haud inficiandis iudicium tulerunt:

J. A. Hemmann in *mediciniſch-chirurgiſchen Auſſätzen.* Berol. 1778. pag. 7–37.

et cl. Hensler *Geſchichte der Luſtſeuche.* P. I. pag. 119–130.

PATHOLOGI, THERAPEVTAE etc.

§. 170.

Practicum iſtius aeui ſtudium ſi a pauciſſimis ſingularis ingenii viris diſceſſeris, in vniverſum tale erat, quale in tanto ſanioris *phyſiologiae* neglectu expectari licet.

Maxi-

Maxime autem cum in ſcholis Italicis, tum in Pariſina florebat.

In illis eminebant ſequentes:

Alex. Benedictvs Leguago - Veronenſis. cl. Sec. XVI. ineunte.

Prof. Patavinus et in academia patria.

Ex reſtauratoribus medicinae Graecanica poſt renatas litteras.

Ej. *de omnium a vertice ad plantam, morborum ſignis, cauſis, differentiis, indicationibus et remediis* L. XXX. (c. reliquis operibus).

Ej. *anatomiae* ſ. *hiſtoriae corporis humani* L. V. Venet. 1493. 8. ib. 1502. 4. Colon. 1527. 8.

Opera eius iunctim prodierunt Venet. 1533. fol. Baſil. 1549. fol.

§. 171.

Hieron. Fracastorivs Veronenſ. †. 1553. aet. 71.

Vir eleganter doctus, amicus Bembi, Ramuſii etc. vel *diaſcordio* ſui nominis vulgo notus.

Ej. *Syphilis* ſ. *morbus gallicus* ad Petrum Bembum. Saepiſſ. excuſum poëma.

ad

ad manus eſt edit. nitida Baſil. ap. Bebel. 1536. 8.

Opera eius *omnia philoſophica et medica* Venet. 1555. 4. Lugd. 1591. II Vol. 8.

Fr. Otto Menke *de vita moribus ſcriptis meritisque in omne litterarum genus* Hier. Fracaſtorii. Lipſ. 1731. 4.

§. 172.

NICOL. MASSA Venetus. .†. 1564.

EJ. *de morbo gallico* L. Venet. 1563. 4. et in Luiſini *aphrodiſiaco.*

ID. *de febre peſtilentiali, peſtichiis, morbillis* etc. ib. 1556. 4.

EJ. *introductorius anatomiae* ib. 1559. 4.

EJ. *epiſtolae medicinales* ib. 1558. II Vol. 4.

§. 173.

In ſchola Pariſina tunc temporis maxime claruerunt ſequentes:

Jo. GVINTERVS (Winter) Andernacenſis. .†. Argentorati 1574. aet. 87.

aliquando ludimagiſter Goslarienſis.

poſtea Profeſſor Pariſinus: reſtaurator ibi medicinae graecanicae et anatomes; in hac

adiutus

adiutus a celebri diſcipulorum biga Veſalio et Serveto.

E numeroſis viri benemerentis operibus paucos nominaſſe ſufficiat:

Ej. *de veteri et noua medicina* L. II. Baſil. 1571. II Vol. fol.

Ej. *inſtitutionum anatomicarum* L. IV. Baſil. 1536. 8.

it. ex edit. Andr. Veſalii Patav. 1558 8.

Innumera fere Galenica aliorumque veterun medicorum ſcripta edidit, vertit, commentatus eſt etc.

L. Ant. Proſp. Heriſſant *Eloge de* Gouthier d'Andernac. Pariſ. 1765. 12.

§. 174.

Jac. Sylvivs (Dubois) Ambianus † 1555. aet. 76.

Pertinax Galeni errorum defenſor aduerſus Veſalium.

Ej. Veſani *cuiusdam calumniarum in* Hippocratis Galeni*que rem anatomicam depulſio.* Pariſ 1551. 8.

it. c. Heneri *apologia pro* Veſalio. Venet. 1555. 8.

Ej.

EJ. *commentarius in* Galenum *de oſſibus,* Pariſ. 1561. 8.

EJ. *iſagoge in* Hippocratis *et* Galeni *phyſiologiae partem anatomicam* c. *obſeruatis in corporibus ſecandis* (haec obſeruata praeſtantiſſima) ib. 1555. 8.

EJ. *de medicamentorum ſimplicium praeparatione* etc. L. III. Pariſ. 1542. fol.

EJ. *methodus medicamenta componendi* L. IV. Pariſ. 1541. fol.

EJ. interpretationem Meſues ſupra citauimus.

Opera Sylvii edidit et vitam viri praefixit Renat. Moreau. Genev. 1630. fol.

§. 175.

Jo. FERNELIVS Ambianus. †. 1558. aet. 62. Regius archiatrorum comes.

Latinitatis quodam nectare Arabum et Latinobarbarorum faeces condidiſſe dictus eſt.

EJ. *de naturali parte medicinae* (i. e. phyſiologia) L. VII. Par. 1542. fol. Venet. 1555. 8.

Primam ſyſtematis medicinae partem conſtituit; reliquae prodierunt poſthumae, ſ. t.

Vniuerſa medicina, L. XXIII. *ſtudio* Guil. Plantii Cenomani. Frcf. 1574. II Vol. 8. et al.

Ej. *conſiliorum medicinalium* L. Par. 1582. 8.

Ej. *de luis venereae curatione perfectiſſima* L. Antwerp. 1579. 8.

Opera ex edit. Plantii, Genev. 1679. fol. et al.

Vitam operibus praemiſit editor.

Fuſiſſime quoque ſuper ea egit Goulin in *Mém. litteraires pour ſervir à l'hiſt. de Médec.* année 1775. pag. 286–416.

§. 176.

E reliquis huius periodi auctoribus de practica medicina bene merentibus, adhuc memorandi videntur:

Jodoc. Lommivs (van Lom) Burenſis-Geldrus.

Fernelii diſcipulus, medicus Turnavienſis, poſt Bruxellenſis

Ej. *obſeruationum medicinalium* L. III. Antwerp. 1560. 8. et al.

Opera Amſt. 1745. II Vol. 12.

§. 177.

Petr. Brissot Pictavienſis †. 1522. aet. 44. Maſculus vindex medicinae Hippocraticae.

Famoſum

Famoſum eius opuſculum et quod ingentes excitauit lites: *Apologia de inciſione venae in pleuritide.* Par. 1525. 8. ſaepe recuſ.

ex edit. Ren. Moreav c. proprio eiusdem argumenti ſcripto (quod vulgo pro canone chronologico in hiſtoria medicinae litteraria habetur,) et vita Briſſoti. Pariſ. 1622. 8.

§. 178.

Ulrichvs von Hutten Eques Franconus †. in inſula Uffnau Tigurini lacus, ditionis Suitenſis 1523. aet. 36.

Non quidem medicus, ſed maſculus libertatis germanicae pro virili propugnator, armis et facundia aeque inſignis; maxime tamen de re medica meritus egregio *de Guaiaci medicina et morbo gallico* L. cuius tum editio princeps ad manus eſt, Moguntiae ap. Jo. Scheffer 1519. 4. tum et vernacula verſio ſtudio Th. Murner. Argent. eod. 4.

Jac. Burckard *comment. de fatis ac meritis* Hutteni. Wolfenb. 1717-23. III Vol. 8.

Denkmal Ulrichs v. Hutten (auctore J. G. Herder v. vener.) in Göthen's *Schriften.* Berol. 1779. 8. Vol. IV. p. 53. ſq.

§. 179.

Ad eandem quoque periodum referre liceat, quamquam iam a. 1502 obierit, Ant. Benivenivm Florentinum, qui fere primus et princeps *k*) vtiliſſimi obſeruationum medicarum *ſingularium* inſtituti auctor cenſendus eſt.

Ej. *de abditis morborum cauſis* L. Florent. 1507. 4.

it. ad calcem Galeni *de plenitudine* et Apuleii *de viribus herbarum.* Pariſ. 1528. fol.

it. c. Scribonio Largo Baſil. 1529. 8.

§. 180.

Amatvs Lvsitanvs (al. Jo. Rodericus de Caſtello albo) cl. c. 1540.

Crypto-Judaeus, diu chriſtianam religionem mendaciter profeſſus, vagabundus homo, paradoxus ſaepe auctor, non ſine ſuſpicione legendus.

Ej.

k) De paucis aliorum, qui eum praeceſſerunt tentaminibus cfr. J. H. Meibomii praefat. ad Arn. Boot *de affectibus omiſſis.* Helmſt. 1664. 4.

Ej. *curationum medicinalium* Cent. VII. Venet. 1566. 8. Burdigal. 1620. 4. et al.

CHIRVRGI.

§. 181.

Hieron. Brvnschwig (al. Saldern) .†. aet. 110.

Chirurgus Argentoratenſis.

Primus Germanorum, qui vernacula lingua chirurgicas inſtitutiones ediderunt.

Ed. princeps ad manus eſt ſ. t. *Dis iſt das Buch der Cirurgia. Hantwirckung der Wundartzny* Argent. impr. per Jo. Grüninger. 1497. fol.

Ej. *Liber de arte diſtillandi et de compoſitis: das Buch der waren Kunſt zu diſtillieren, — u. das Buch* theſaurus pauperum, *ein ſchatz der armen genannt* micarium, *die broſamlin gefallen von den büchern der Artzny, u. durch Experiment von mir* Iheron. Brunſchwick *uffgeclubt u. geoffenbart zu troſt deren die es begeren* (Argent. 1512.) fol.

Ej. Liber peſtilentialis de venenis epidimie. *Das Buch der Vergift der peſtilentz das da*

genant iſt der gemein ſterbent der Trüſen Blatren. Argent. 1500. fol. *l*).

§. 182.

FELIX WÜRZ †. 1576.

Amicus Conr. Geſneri. Chirurgus Baſilienſis; vnguento fuſco ſui nominis vulgo notus. Ej.

l) Speciminis loco cordatioris eius aeui germanorum ſtyli ſubiungere liceat operis epilogum;

" *Durch die hilff des allmechtigen gots* „*dyſs büchlein ich* Jeronimus Brunſchwig *Wundartzet der Keiſerlichen* „*fryen ſtatt Straſsburg geendet hab mit* „*groſser mie und Arbeit, als es dan yetz* „*aufacht in etlichen landen zu ſterben, vnn* „*dyſe mie mich ſo kurtz ankummen iſt;* „*dann ich yetz hinweg ryten müſt, doch* „*underwegen lieſs, und das nach dem beſten* „*Flyſs gemacht hon, vff das die nit verhindert wurden die mich gebeten haben.* „*(vnd ob ich hie in etwas zu kurtz oder* „*zu lang het geſetzt, bit ich mit hohen* „*Flyſs das in das beſt zu wenden.) Und* „*das getruckt vnd vollendt durch Meiſter* „Hanſen Grüninger *uff mitwoch nach unſer lieben frowen hymelfart in dem iar* „*als man zalt* 1. 500 iar."

Ej. Practica *der Wundarzney*. ex edit. fratris Rudolphi, chirurgi Argentinenſis. Baſil. 1576. 8.

§. 183.

Jo. de Vigo Genuenſis.

Chirurgus papalis primarius.

Ej. *practica in chirurgia* copioſa, *ad filium* Aloiſium L. IX. Rom. 1514, fol. et al.

In omnes fere Europae linguas translatum opus.

Compendium eius extat ſ. t. *Chirurgia* compendioſa. Venet. 1520. fol. et al.

§. 184.

Petr. Franco Turriero-Prouincialis.

Claſſicus auctor artem ſuam tum in Helvetia tum Arauſioni exercuit.

Ej. *Traité des hernies*, *de la pierre*, *de la cataracte des yeux et autres maladies.* Lugd. 1561. 8. (liber rariſſimus).

§. 185.

Leon. Botallvs Aſtenſis-Pedemontanus.

Fallopii diſcipulus. Archiater gall. reg. Caroli IX. et Henrici II.

Immerito inuentor foraminis oualis habitus.

Primus immoderatum venaeſectionis abuſum apud Gallos introduxiſſe cenſendus.

Ej *de curatione per ſanguinis miſſionem* L. Lugd. 1577. 8.

ID. *de curandis vulneribus ſclopetorum* ib. 1560. 8.

Ej. *de luis venereae curandae ratione* Lib. Pariſ. 1563.

Opera eius omnia edidit, et cum animadverſionibus auxit Jo. VAN HORNE Lugd. Bat. 1660. 8.

OBSTETRICII.

§. 186.

Et obſtetriciae artis poſt renatas litteras reſtaurator germanus erat, EVCHARIVS RÖSSLIN (Rhodion) medicus Francofurtenſis.

Ej. *Der ſchwangeren Frawen und Hebammen Roſengarte.*

Ad manus ſunt editiones Argentin. 1522. 4. Aug. Vindel. 1529. 4.

ſed dedicatus eſt liber Wormatiae 1513.

Ea aetate claſſicum opus, innumeris editionibus et verſionibus euulgatum eſt.

lat.

lat. Francof. (1532) 8. et al.

Ej. *Kreutterbüch — von allen Simplicien u. Stucken der Artznei natürl. Nutz u. Gebrauch* — it. *Diſtillier-Zeug etc.* Francof. 1546. fol. et al.

maximam partem ex Jo. Cubae *horto ſanitatis*, vt ſupra iam monuimus.

§. 187.

Jacob. Rveff

poliater et lithotomus Tigurinus.

Ej. *de conceptu et generatione hominis, de monſtris etc.* L. VI. Tig. 1554. 4. Francof. 1587. 4.

germ. ab ipſo auctore verſum ſ. t. *Ein ſchön luſtig Troſtbüchle von den Empfengknuſſen u. Geburten der Menſchen.* Tig. eod. 4.

longe auctius ſ. t. *Hebammenbuch daraus man alle Heimlichkeit deſs weiblichen Geſchlechts erlehrnen könne — ſampt Anhang von Cur u. Pflegung der newgebornen Kindtlein.* Francof. 1588. 4.

§. 188.

Walther Hermann Ryff (Reif, Rivius)

medicus Argentinenſis.

Ej. *Frawen Roſengarten von vilfaltigen ſorglichen Zufallen u. Gebrechen der Mütter und Kinder.* Francof. (1545) fol. (neutiquam cum Rhodionis libro confundendus.)

Ej. *des allerfürtrefflichsten höchsten u. adelichsten Geſchöpfs d. i. des Menſchen, oder dein Selbst, warhafftige Beſchreibung oder Anatomj — Sampt kunstlicher u. artiger Contrafactur aller euſserlicher u. innerlicher Glider u. Glidstuck. — vormals weder geſehen noch geleſen worden.* (Argent.) 1541. fol.

Ej. *new Kochbuch für die Kranken.* Francof. 1545. 4.

Ej. *kurtze aber fast eigentliche nutzliche u. in Pflegung der Geſundheit notwendige Beſchreibung der Natur, Eigenſchafft, Krafft — — Bereitung u. rechten Gebrauch in Speis u. Trank aller der Stuck ſo — bey uns Teutſchen in teglichen Gebrauch ſind. Zu mererer Behendigkeit nach ordnung des Alphabets geſtellt.* Wurzeb. 1549. 4.

MEDICINA

MEDICINA FORENSIS.

§. 189.

In totum fere nouus medicinae campus, itidem primum et maxime, a Germanis excultus.

Ortum duxit celebri *Conſtitutione criminali Carolina*, e cuius primis editionibus ſequentes ad manus ſunt:

Des allerdurchleuchtigsten groſsmechtigsten vnüberwindtlichſten Keyſer Karls des fünften *vnnd des heyligen Römiſchen Reichs peinlich Gerichtsordnung, auff den Reichſstägen zu Augspurgk vnd Regenspurgk, jn Iaren* 30 *u.* 32 *gehalten, auffgericht u. beſchloſſen.* (getr. zu Meyntz a. 1533 im Hornung) fol. — ib. 1534. fol. — ib. 1538. — ib. 1545. — ib. 1555. omnes in fol.

porro Francof. 1558. fol. — ib. 1577. fol. — ib. 1599. fol.

Jo. Horix *wahre Veranlaſſung der peinlichen Halsgerichtsordnung* Kayſ. Carl V. Mainz 1758. 4.

Jul. Fr. Malblank *Geſch. der peinl. Gerichtsordnung* Kayſ. Carl V. Norimb. 1784. 4.

SCRR.

SCRR. MEDICINAE VETERINARIAE.

§. 190.

Lavr. Rvsivs

Ej. *hippiatria* ſ. *Mareſcallia.* Par. 1531. fol. et al.

PHILOSOPHI et LITTERATORES

§. 191.

Nicol. Leonicenvs Lunigo - Vicentinus. †. 1524. aet. 96.

Profeſſor Ferrarienſis.

Fortiſſimus barbariei arabiſtarum depulſator, medicinae humanioris Graecanicae reſtaurator meritiſſimus.

Ej. *de epidemia quam Itali morbum gallicum vocant, Galli vero Neapolitanum.* Venet. ap. Aldum. 1497. 4.

it. in *aphrodiſiaco* Luiſini.

Ej. *de ſerpentibus opus ſingulare et exactiſſimum* (ad Lucretiam Borgiam): acceſſ. Ej. *de Tiro ſ. vipera epiſt. ad* Alex. Agathimerum, medic. Venet. Bonon. 1518. 4.

Numeroſos graecorum medicorum libros eleganter latio donauit, in lucem edidit etc.

Vitam

Vitam viri ſcr. Braſavolus.

cfr. quoque Ang. Gabr. de S. Maria *bibl. degli Scritt. Vicent.* T. II. p. 122.

§. 192.

JANVS CORNARVS Zwickavienſis .†. 1558. aet. 58.

Profeſſor Jenenſis.

Reſtaurator medicinae Hippocraticae inter Germanos *m*).

Editiones et verſiones eius medicorum veterum graecorum paſſim citauimus.

Propria meritiſſimi viri ſcripta minoris momenti ſunt; partim eriſtica ad acerrimam et biliofam cum Fuchſio litem facientia etc.

EJ. *de conuiuiorum veterum graecorum et hoc tempore, Germanorum, ritibus, moribus et ſermonibus.* it. *de amoris praeſtantia* etc. Baſil. 1548. 4.

cfr.

m) Ipſiſſimum illud Hippocratis Aldini exemplar quod Cornario diu deſideratum Baſileae tandem in eius poſſeſſionem venit, ipſique de qua hic ſermo eſt felici reſtaurationi anſam quaſi praebuit, in bibliotheca academica aſſeruatur.

cfr. Bruckeri *Ehrentempel* No. 34. p. 141. ſq.

Baldingeri v. cl. *de* Jano Cornaro *programmata* III. Jen. 1769. 4.

§. 193.

Jo. Lange Lembergo-Sileſiacus. †. 1565. aet. 80.

Archiater palatinus.

Ej. *epiſtolae medicinales* Baſ. 1554. 4. Francof. 1589. 8. Hanov. 1605. fol. (haec plenior)

§. 194.

Henr. Cornel. Agrippa (de Nettesheim) Colonienſis †. 1535.

Modo miles, modo Theologiae profeſſor, modo medicus etc.

Singularis et inquieti ingenii homo, paradoxorum amans, ſcepticus, ſatyricus etc.

ab vniuerſo fere Clero perſecutus omnem occidentalem Europam profugus peruagabatur.

Ej. *philoſophia occulta* Lib. I. II. Antwerp. 1531. 8. L. III. Colon. 1533. 8.

L. VItus ſ. *de cerimoniis magicis; cui acceſſerunt elementa magica* Petri de Abano (de quo ſupra) 1565. 8. (poſthumus, ſpurius, ſed daemones

mones citantibus et theſaurifoſſoribus etc. deſideratiſſimus —)

Ej. *de incertitudine et vanitate ſcientiarum declamatio invectiua* ſ. l. (Colon. vt mihi videtur) 1532. 8. et al.

Opera Lugd. 1580. II Vol. 8.

Super Agrippa cfr. Jo. Fr. Chriſtii *noctes academicae.* Spec. IV. pag. 356. ſqq.— Schelhorn *amoenitat. literariae* T. II. pag. 353. ſqq.

§. 195.

Hieron. Cardanvs (ſ. Caſtilioneus) Mediolanenſis .†. 1576.

Prof. medic. Ticinenſis, Mediolanenſis, Bononienſis.

Polyhiſtor, polygraphus, mirabilium de ſe ipſo iactator egoiſta.

In matheſi et naturali hiſtoria egregie verſatus.

Ej. *de ſubtilitate* L. XXI. Norib. 1550. fol.

Ej. *de varietate rerum* L. XVII. ib. eod. fol.

Opera ex edit. C. Sponii Lugd. 1663. X Vol. fol.

Cardani

Cardani *de vita propria* L. (ſingulari ingenuitate ſcriptus —) ex bibl. Gabr. Naudaei. Amſt. 1654. 12. et al.

cf. quoque Jo. Fr. Chriſtii *noctes academicae.* Spec. I. pag. 46. ſq.

§. 196.

Jvl. Caesar Scaliger Ripenſis .†. 1558. acer Cardani aemulus, arrogans, ventoſus etc. eruditiſſimus, polyglottus.

diu miles, poſt medicus, ſero ad libros ſcribendos acceſſit.

Numeroſos in Hippocratica ſcripta tum et in Ariſtotelis hiſtor. anim. Theophraſti hiſtor. plantar. etc. commentarios edidit.

Ej. *Exotericae exercitationes* ſ. *de ſubtilitate aduerſus* Cardanum. Pariſ. 1557. 4 Francof. 1612. 8.

ipſae omnis ſubtilitatis pleniſſimae —.

Vitam viri v. ad calcem *epiſtolae* filii eius Joſ. Juſti Scaligeri, *de ſplendore gentis* Scaligerae. Lugd. Bat. 1594. 4.

§. 197.

Avgvstin. Niphvs (Eutychus Philotheus dictus) Iopolitanus-Calaber .†. 1546.

Prof.

Prof. Patavinus, Piſanus, Romanus, Neapolitanus, Bononienſis et Salernitanus.

Carolo V. imper. a conſiliis medicis.

Ej. *de diebus criticis* L. I. Venet. 1501. fol.

id. *de morbo gallico* Neap. 1534. 4.

Ej. *parua naturalia* viz. *phyſiognomica*, *de animalium motu*, *de longitudine et breuitate vitae*, *de iuuentute et ſenectute*, *de reſpiratione*, *de morte et vita*, *de memoria et reminiſcentia*, *de ſomno et vigilia*, *de inſomniis*, etc. Venet. 1523. fol. ib. 1550. fol.

Ej. L. II. *de pulcro et de amore* Lugd. 1549. 8. ad Joannam Arragoniam (Aſcanii Colonnae, Tagliacocii principis coniugem), eximia pulcritudine celebratiſſimam *n*), cuius veneres per vniuerſum fere corpus viuido nimis ſtylo graphice deſcribit.

Gabr. Naudaei *de* Nipho *iudicium* c. huj. *opuſc. moralib. et politic.* Pariſ. 1645. 4.

n) Pulcherrimam Joannae iconem ad Raphaelis picturam a Jac. Chereau aeri inciſam videſis in Crozati *Recueil d'Estampes d'apres les Tableaux du Roy* etc. Vol. I. No. 8.

SECTIO X.

SECVLI XVIti DIMIDIVM POSTERIVS.

ANATOMICI.

§. 198.

Volcher Koyter Groeningenſis Friſo. †. 1600. aet. 66.

Fallopii et Rondeletii diſcipulus
demum medicus Norimbergenſis.

Inſtaurator anatomes comparatae meritiſſimus, cuius nomine muſculus corrugator ſupercilii ſubinde inſignitur.

Ej. *Externarum et internarum humani corporis partium tabulae*, *atque anatomicae exercitationes obſeruationesque* etc. Norimb. 1573. fol.

Memorabile opus praeter alia continet quoque: *Analogiam oſſium humanorum, ſimiae et verae et caudatae*, *atque vulpis.* — it. *Tractatum de ouorum gallinaceorum exordio progreſſuque et pulli gallinacei creationis ordine.* — maxime vero: *Oſſium tum humani foetus tum infantis hiſtoriam.*

Hanc

Hanc poſteriorem recudi curauit Henr. Eyſſon ad calcem proprii *Tractatus de oſſibus infantis*. Groning. 1659. 12.

Ej. *diuerſorum animalium ſceletorum* (— maſculis tabulis exhibitorum —) *explicationes* c. *Lectionibus* Gabr. Fallopii *de partibus ſimilaribus hum. corporis*. Norimb. 1575. fol.

§. 199.

Sal. Alberti Naumburgenſis Saxo. †. 1600. aet. 60.

Profeſſor Wittebergenſis, tum archiater electoris Saxonis.

Ej. *diſſert. de lacrumis* Witteb. 1581. 8.

recuſ. in Halleri collect. *diſſertationum anatomicar*. Vol. IV. p. 53. ſqq.

Ej. *hiſtoria partium corp. hum.* Witteb. 1583. 8. et al.

cfr. Moehſen *Beſchr. einer Berlin. Medaillen-Samml.* T. I. p. 25. ſq.

§. 200.

Jvl. Caesar Arantivs Bononienſis. †. 1589.

Veſalii diſcipulus, profeſſor Bononienſis, cuius nomen ferunt corpuſcula ſic dicta ad

 limbum

limbum valuularum ſemilunarium arteriae pulmonalis.

Ex primis ni fallor in Italia theſaurorum naturalium collectoribus.

Primus quoque, qui vteri humani grauidi curatam exhibuit hiſtoriam.

Ej. *de humano foetu opuſculum* Rom. 1564. 8.

plenius ex ed. diſcipuli eius, Laur. Scholzii Vratislavienſ. Baſil. 1579. 8.

Ej. Arantii *obſeruationes anatomicae.* (c. priori opere) Venet. 1587. 4.

Ej. *commentarium in* Hippocratis L. *de capitis vulneribus* quem ſupra citauimus, Claud. Porraltus edidit. Lugd. 1580. 8. et al.

§. 201.

Constantinvs Varolivs Bononienſis. †. 1575. aet. 32.

Profeſſor in acad. patria; tum archiater papalis.

Ponti cerebri nomen eius manſit.

Ej. *de neruis opticis epiſtola* Patav 1573. 8.

Ej. *anatomiae ſ. de reſolutione corporis humani* L. IV. ib. eod. 8.

iunctim recuſa Francof. 1591. 8.

§. 202.

§. 202.

Severinvs Pinaevs Autrico-Aurelianenſis .†. 1619.

Chirurgus regius. celeber lithotomus.

Ej. *opuſculum phyſiologicum vere admirandum tractans analytice primo notas integritatis et corruptionis virginum, deinde grauiditatem et partum naturalem mulierum, in quo oſſa pubis et ilium diſtrahi dilucide docetur.* Pariſ. 1597. 8. et al.

Plerisque poſterioribus Pinaeani opuſculi editionibus v. c. Francof. 1690. 12. iuncta eſt Ludov. Bonaccioli Ferrarienſis (qui Sec. XVI. ineunte claruit) *enneas muliebris* (ſ. de foetus formatione etc.) qua praeter alia, plurima quoque ad coïtum et rem veneream facientia dictione liberrima et fere laſciuiente deſcribuntur; quae nihilominus auctor, ducisſae ſuae, famoſae Lucretiae, (filiae Alexandri VI. papae,) dicauit. Extat autem memorabilis ea dedicatio non niſi in editione principe eaque rariſſima huius enneadis, quae ſ. l. et a. in fol. prodiit. Opus vero ipſum collectionibus quoque Gynaeciorum, quas ſupra citauimus, inſertum eſt.

Ej. Pinaei *Diſcours touchant l'invention et inſtruction pour l'operation et extraction du calcul de la veſſie.* Pariſ. 1610. 8.

BOTANICI.

§. 203.

Rembertvs Dodonaevs (Dodoens) Mechelenſis.

Profeſſor Leidenſis et archiater imperatorius.

Primo diuerſarum ordinum plantarum hiſtoriam ſingularibus libris edidit,

v. c. *Hiſtor. frumentorum, leguminum et aquatilium herbarum.* Antwerp. 1568. 8.

it. *Florum et coronariarum odoratarumque hiſt.* ib. eod. 8.

it. *purgantium et deletariarum herbarum hiſt.* ib. 1574. 8. et ſ. p.

Hi libelli poſtmodum maiori operi ſunt inſerti, cui titulus: *Stirpium hiſtoricae pemptades* VI. Antwerp. 1616. fol.

Ej. *obſeruationes medicinales* Colon. 1581. 8.

§. 204.

Jo. Bavhinvs Lugdunenſis †. 1613. archiater Würtembergicus.

Ej.

Ej. *hiſtoria fontis balneique Bollenſis.* Montpelg. 1598. 4.

Ej. *hiſtoria plantarum.* Ebrodun. 1650. III Vol. fol.

Opus poſthumum, editore DOMIN. CHABRAEO, medico Ebrodunenſe, qui et compendium eius dedit ſ. t. *Icones et ſciagraphiae ſtirpium.* Genev. 1677. fol.

§. 205.

CASP. BAVHINVS, frater Joannis. †. 1624.

Prof. graecae linguae, anatomes, botanices et medicinae practicae Baſileenſis.

Ex doctiſſimis et meritiſſimis ſuae aetatis medicis.

Ej. *phytopinax.* Baſil. (1596) 4.

Ej. *Pinax theatri botanici.* Opus XL annorum ib. 1623. 4.

Ej. *Theatri botanici* P. I. (gramina complectens et plantas liliaceas) ib. 1658. fol.

Ej. *Catalogus plantarum circa Baſileam ſponte naſcentium* ib. 1622. 8.

Ej. *inſtitutiones anatomicae* (Bernae) 1604. 8.

Ej. *Theatrum anatomicum* Francof. 1605 8. (editio rariſſ.)

id. longe auctius ib. 1621. 4.

et icones ſeorſim ſ. t. *viuae imagines corporis humani* ib. 1640. 4.

§. 206.

Joach. Camerarivs Joach. fil. Norimbergenſis .†. 1598.

medicus in patria vrbe.

Ej. editio *epitomes* Matthioli. Francof. 1586. 4. (cum iconibus plantarum poſthumis Conr. Geſneri, de quibus ſupra.)

Ej. *hortus medicus et philoſophicus* ib. 1588 4.

§. 207.

Jo. Thalivs Northuſanus.

medicus ciuitatis patriae.

Ej. *Sylua hercynia;* acceſſit Camerarii *horto*, quem modo citauimus.

Vitam viri deſcripſit Fr. Chr. Leſſer. Northuſ. 1747. 4.

§. 208.

Fabivs Colvmna Neapolitanus .†. 1650. ICtus, vſu valerianae quam φϐ Dioſcoridis eſſe eruit, a morbo regio, cui obnoxius

noxius fuerat, liberatus, eaque ſimul occaſione botanices ſtudio captus, eandem binis claſſicis operibus ditauit, iconesque ipſis inſertas ipſe delineauit et aqua forti aeri incidit.

alterum: *Phytobaſanos* Neap. 1592. 4.

recuſ. ex ed. Jani Planci. Florent. 1744. 4.

alterum: *Ecphraſis ſtirpium* Rom. 1616. II Vol. 4.

Huic, praeter alia zoologica, inſertus quoque eſt ſingularis *de purpura* L., quem commentario et dictionario oſtracologico auctum recudi fecit Jo. Dan. Major. Kiliae 1675. 4.

Vitam Columnae editioni ſuae phytobaſani praemiſit Plancus.

§. 209.

MELCH. GVILANDINVS (Wieland) Regiomontanus †. 1589.

Profeſſor Patavinus.

Orientem et Aegyptum inuiſit, a piratis captus, a Fallopio redemtus.

Acer Matthioli aduerſarius.

Ej. *de papyro commentarius.* Venet. 1572. 4. Amberg. 1613. 8.

Ej. *epiſtolae de ſtirpibus* — acceſſit *Manuco-diattae* h. e. *aviculae dei* (ſ. paradiſeae) *deſcriptio* Patav. 1558. 4.

§. 210.

Leonard. Ravwolf .†. 1596.

medicus Auguſtanus, tum caſtrenſis Auſtriacus.

Diſcipulus Rondeletii; inde ab a. 1573–75 orientem peragrauit.

Ej. *aigentliche Beſchreibung der Raiſs gegen auffgang* etc. Laugingae 1583. IV Partes 4.

Hortus eius ſiccus ex bibliotheca Chriſtinae Suecicae ad Iſaac. Voſſium tranſiit, iamque in Leidenſi academica aſſeruatur. Catalogum eius edidit Jo. Fr. Gronovius ſ. t. Rauwolfii *flora orientalis.* Lugd. Bat. 1755. 8.

§. 211.

Andr. Caesalpinvs Aretinus .†. 1603.

Profeſſor Piſanus, tum Archiater papalis.

Ej. *de plantis* L. XVI. Florent. 1583. 4.

Ej. *de metallicis* L. III. Rom. 1596. 4.

Ej.

Ej. *Quaeſtionum peripateticarum* L. V. Ven. 1571. 4.

et *Quaeſtionum medicarum* libris II. auctae ib. 1593. 4.

Ej. *Praxis vniuerſae artis medicae;* itemque ſ. t. *Speculi artis medicae Hippocraticae* Rom. 1601. 8. Tarviſii 1606. 8.

cf. ***Ritratti d'uomini illuſtri Toſcani*** T. II. 1768. No. XXXVII.

SCRR. HISTORIAE NAT.

§. 212.

Ulysses Aldrovandvs (Aldobrandi) Bononienſis †. 1605.

Prof. in academia patria.

Totus quantus hiſtoriae naturali, maxime vero zoologiae incubuit, anatomem comparatam egregie auxit, adiutus diſcipulis illuſtribus Arantio, Coitero, Varolio etc.

Ej. *de quadrupedibus digitatis viuiparis* L. III. Bonon. 1637. fol.

id. *de quadrupedibus ſolidipedibus* ib. 1616. fol.

id. *de quadrupedibus biſulcis* ib. 1613. fol.

Hiſto-

Hiſtoriam cetaceorum v. infra.

Ej *Ornithologia* ib. 1599. ſqq. III Vol. fol. (praeſtantiſſimum omnium Aldrovandi operum).

Ej. *de quadrupedibus ouiparis* L. II. iunctim c. libris III de digitatis viuiparis, quos modo memorauimus.

Ej. *hiſtoriae ſerpentum et draconum* L. II. ib. 1640 fol.

Ej. *de piſcibus* L. V. et *de cetis* L. I. ibid. 1613. fol.

Ej. *de animalibus inſectis* L. VII. ib. 1602. fol.

Ej. *de reliquis animalibus exſanguibus, vtpote de mollibus, cruſtaceis, teſtaceis et zoophytis* L. IV. ib. 1606. fol.

Ej. *monſtrorum hiſtoria c. paralipomenis hiſtoriae animalium* ib. 1642. fol.

Ej. *Dendrologia naturalis* L. II. ib. 1668. fol.

Ej. *muſeum metallicum* ib. 1648. fol.

Giov. Fantuzzi *memorie della vita di* Ul. Aldrovandi. Bonon. 1774. 8.

§. 213.

§. 213.

PROSPER ALPINVS, Maroſticenſis Venetus .†. 1616.

Prof. Patavinus, poſtquam inde ab a. 1580-84 in Aegypto commoratus erat.

Ej. *hiſtoriae naturalis Aegyptiorum* L. IV. Lugd. Bat. 1735. 4. (Opus poſthumum.)

Ej. *de plantis Aegypti* L. Venet. 1592. 4.

Ej. *de medicina Aegyptiorum* L. IV. acceſſ. *de balſamo dialogus* ib. 1591. 4.

recuſ. c. Jac. Bontii *medicina Indorum* etc. LB. 1718. 4.

Ej. *de plantis exoticis* L. II. Ven. 1627. 4.

Ej. *de medicina methodica* L. XIII. Patav. 1611. fol.

Ej. *de praeſagienda vita et morte aegrotantium* L. VII. Patav. 1601. 4.

it. c. praefat. Boerhaavii et ex emendatione Gaubii LB. 1733. 4.

§. 214.

CASP. SCHWENKFELD Gryphimontanus-Sileſius .†. 1609.

Medicus Hirſchbergenſis et Gorlicenſis.

Nouam

Nouam et maxime memorabilem hiſtoriae naturalis epocham conſtituit cum primus, aut ſaltem princeps poſt pauca aliorum tentamina *o*), non in curioſam exoticorum et rariorum hiſtoriam ſe diffuderit, ſed totus quantus in patrias tantum naturales diuitias inquiſiuerit. Parens quaſi omnium ſequentium Fauniſtarum et Floriſtarum, vt vulgo audiunt eiusmodi auctores, qui ſingularis tantum prouinciae animalia aut plantas ſibi deſcribendas ſumunt.

Opus claſſicum conſcripſit idque tripartitum. viz:

a) *Theriotropheum Sileſiae* Lignit. 1603. 4. (vbi obiter primam quoque conuulſionis cerealis mentionem iniicit a. 1587 et 92 epidemice graſſantis.)

b) *Hiſtoriam ſtirpium Sileſiae* quae iunctim cum

c) *Hiſto-*

o) Ita v. c. celeber hiſtoriae Saxonicae auctor Georg. Fabricius Chemnicenſis, *rerum Miſnicarum* L. VII. Lipſ. (1569) 4. p. 220. ſqq. catalogum piſcium et auium Miſniae et pag. 233 ſqq. indicem ſtirpium eius terrae indigenarum, exhibet.

c) *Hiſtoria foſſilium Sileſiae* Lipſ. 1600. 4. prodiit.

Ej. *deſcriptio et vſus thermarum Hirsbergenſium* Gorlic. 1607. 8.

Ej. *theſaurus pharmaceuticus* Baſil. 1587. 8.

§. 215.

Car. Clvsivs (l'Eſcluſe) Atrebas .†. 1609 aet. 84.

Diſcipulus Rondeletii, vniuerſam fere Europam occidentalem peragrauit, demum Prof. Leidenſis.

Ej. *Exoticorum* L. X. Antwerp. 1605. fol. (ſaepius iam nobis dictum opus ad Bellonium, Garciam, Acoſtam et Monardem.)

Ej. *rariorum per Hiſpaniam ſtirpium* L. II. Antwerp. 1576. 8.

Ej. *rariorum per Panonniam ſtirpium* L. IV. ib. 1583. 8.

vterque iunctim ib. 1601 fol. acceſſ. Ej. *commentar. de fungis.*

Ej. *curae poſteriores* Lugd. Bat. 1611. 4.

Ael. Everh. Vorſtii *orat. funebris in obitum* Cluſii LB. 1609. 8. et ad calcem *curar. poſteriorum.*

§. 216.

§. 216.

Bernard. Palissy Santeſio-Santoneſius (nat. ſcil. in vrbe Saintes in Saintonge) .†. 1589.

Figulus, autodidactos, qui praeter caelum et terram nullum alium librum legiſſe iactat, primus quantum noui in Gallia res naturales collegit et iam a. 1575 praelectiones ſuper hiſtoria naturali habuit.

Ej. *diſcours admirables des eaux et fontaines, des metaux, des ſels, des pierres, des terres, du feu et des emaux.* Par. 1580. 8.

Ej. *Recepte univerſelle par la quelle tous les hommes de la France peuvent augmenter et multiplier leurs treſors.* Rupell. 1563. 4.

Opera iunctim prodierunt ſ. t. *le Moyen de devenir riche.* Pariſ. 1636. II Vol. 8.

et nuper: *Oeuvres de* Bern. Paliſſy *revues ſur les Mſpts de la Bibl. du Roi, par Ms* Faujas de S. Fond *et* Gobet Par. 1777. 4.

SCRR. MATERIAE MEDICAE.

§. 217.

Petr. Andr. Matthiolvs Senenſis .†. 1577 aet. 76.

Medicus archiducis Ferdinandi.

Ej.

Ej. *commentarium* in Dioſcoridem ſupra iam citauimus.

Opus diu pro canone habitum, toties recuſum, in omnes fere Europae linguas translatum etc.

ed. prima *italico* prodiit idiomate ſ. t. *Il* Dioſcoride *con li ſuoi diſcorſi* etc. Ven. 1548. 4.

Inter *latinas* reliquis praeſtant Venetae a. 1565 et 1569 fol. ap. Vincent. Valgriſium.

Ej. *compendium* (ſ. *Epitome*) *commentarii in* Dioſcoridem Venet. 1571. 4.

claſſicam Camerarii editionem huius epitomes ſupra laudauimus.

ſaepiſſime alias excuſa eſt v. c. forma portatili ſ. t. *hiſtoria plantarum* per Ant. Pinaeum. Lugd. 1567. 16.

Ej. Matthioli *apologia aduerſus* Amat. Luſitanum Venet. 1558. 8.

et iunctim c. ſequentibus Baſil. 1674. fol.

Ej. *epiſtolarum medicinalium* L. V. Prag. 1561. fol.

Ej. *dialogus de morbi gallici curatione.* c. prior.

it. in Luiſini *aphrodiſiaco.*

M *Opera*

Opera ex edit. Caſp. Bauhini Francoſ. 1598. ſol.

CHEMICI.

§. 218.

Leon. Thvrneisen zum Thurn. Baſileenſis .†. c. 1595.

Archiater Brandenburgicus.

Alter quaſi Paracelſus, paradoxus, myſticus, adeptus, aſtrologus etc.

Ej. Piſon *von kalten mineraliſchen u. warmen Waſſern* L. X. Francof. 1572. fol. Argent. 1612. fol.

id. *von der Magia* 1591. 4.

Ej. Quinta eſſentia *höchſte Subtilität der Medicina u. Alchimia.* Monaſt. 1570. 4.

Ej. *Beſtätigung deſſen das zänkiſch iſt* etc. Berol. 1576 fol.

c. fig. anat. partim propriis.

Super hocce viro v. plurimis cl. Moehſen *Beyträge zur Geſch. der Wiſſenſch. in der Mark Brandenburg* Berol. 1783. 4.

it. *Helvetiſch. Calender* a. 1784 p. 76. ſqq.

§. 219.

§. 219.

JOSEPH. QVERCETANVS (du Cheſne) Armeniacus Vaſcon. †. 1609.

Ex primis Gallorum chemicis.

EJ. *Pharmacopoea dogmaticorum reſtituta* Pariſ. 1607. 4. et al.

EJ. *diaeteticon polyhiſtoricum* Par. 1606. 8.

PATHOLOGI et THERAPEVTAE.

§. 220.

Binae res praeſertim erant, quae ea, quam nunc perluſtramus, periodo, pathologiae et ſemioticae non contemnenda afferebant incrementa. Alterum quidem curatior conſignatio *obſeruationum* ſingularium, quae ab ea inde aetate poſt pauca prioris periodi ſpecimina nunc demum inualeſcere cepit. Alterum vero acrius Hippocratis ſtudium, cui praeſertim mox nominanda illuſtrium medicorum quadriga ſedulo incubuit.

§. 221.

JAC. HOLLERIVS (Houllier) Stempanus †. 1562.

medicus Pariſinus.

Ej. *Coaca praeſagia magni* Hippocratis (v. ſupra p. 30. n. 23.)

Ej. *Commentarii in aphoriſmos* Hippocratis (v. p. 27.)

Ej. *opera practica* c. Lud. Dureti *enarrationibus* etc. Pariſ. 1664. fol.

§. 222.

Lvdov. Dvretvs Seguſianus-Burgundus .†. 1586.

archiater Gallicus.

Ej. *interpretationes et enarrationes in coacas praenotiones magni* Hippocratis (v. ſupra p. 30. n. 23.)

Ej. *commentarii in* Hippocratis L. *de humoribus purgandis* Par. 1631. 8. it. in Günzii edit. (v. p. 28. n. 8.)

§. 223.

Jo. Gorraevs (de Gorris) Pariſinus .†. 1577.

Artem in patria vrbe exercuit.

Ej. *definitionum medicarum* L. XXIV. (v. ſupra p. 33. §. 36.)

§. 224.

Anvtivs Foësivs Diviodunenſis .†. 1595.

medi-

medicus Metenſis.

Ej. *oeconomia* Hippocratis (v. p. 33. §. 36.).

Ej. editionem operum Hippocratis v. p. 32. §. 35.

§. 225.

Inter obſeruatores vero maxime eminet Petr. Forestvs Alcmarienſis .†. 1597. Medicus Delphenſis.

Ej. *obſeruationum et curationum medicinalium* L. XXXII. Francof. 1602–7. IV vol. fol.

Ej. *obſeruationum et curationum chirurgicarum* L. IX. ib. 1610 ſq. II Vol. fol.

iunctim editae Rotomagi 1614 fol. et al.

§. 226.

Nicol. Piso (Le Pois) Nancejanus nat. 1527. Archiater Lotharingicus.

Ej. *de cognoſcendis et curandis praecipue internis corporis humani morbis* L. III. Francof. 1581. fol.

it. c. praef. Boerhaavii Lugd. Bat. 1736. II Vol. 4.

§. 227.

Non ſeparemus filium eius Car. Pisonem .†. 1633.

Prof. Muſſipontanus, et cubicularius medicus ducis Lotharingiae.

Ej. *ſelectiorum obſeruationum et conſiliorum de morbis ſeroſis L.* Ponte ad Monticulum 1618. 4.

it. c. praef. Boerhaavii Lugd. Bat. 1714. 4. ib. 1733. 4. Amſtel. 1768. 4.

Ej. *Diſcours de la nature des maladies populaires accompagnées de dyſenterie.* Muſſipont. 1623. 8.

§. 228.

Felix Plater Baſileenſ. .†. 1614.

Filius Thomae Plateri Valeſii (reſtionis, typographi et gymnaſiarchae Baſileenſis *p*)) ipſe Profeſſor in academia patria longe meritiſſimus, anatomes, botanices, hiſtoriae naturalis apprime ſtudioſus.

Ej. *obſeruationum in hominis affectibus* L. III. Baſil. 1614. 8. 1641. 8. et al.

Ej.

p) Bonus ſenex vitam propriam fatorum ſingularium pleniſſimam cordata ingenuitate et ſtylo vernaculo deſcripſit; extat in *Miſcellaneis Tigurinis* T. III. p. 207-343.

Ej. *de partium corporis humani ſtructura et vſu* L. III. Baſil. 1583. fol. *q*)

Vitam propriam ſcripſit Platerus prolixo commentario adhuc anecdoto: cuius vero eclogas dedit vir cl. meique amantiſſimus Gottl. Eman. de Haller in *catal. auctorum qui de rebus Helueticis* ſcripſerunt. T. II. p. 377. ſqq.

CHIRVRGI.

§. 229.

Georg. Bartisch Königsbruckenſis Saxo. Medicus ocularius Dresdenſis.

M 4 Ej.

q) Quantum valeant praeoccupantes opiniones Plateri exemplo patet, quem anatomes humanae egregie peritum fuiſſe, quos diximus libri aperte teſtantur; et qui nihilominus oſſa elephantina foſſilia a. 1577. prope pagum Reyden ditionis Lucernenſis effoſſa, poſt curatam in ea inquiſitionem pro humanis declarauit, quae gigantis fuerint XIX pedes longitudine aequantis; imo humani ſceleti tantae magnitudinis prodigioſam iconem pingi curauit, quam Lucernae aeque ac ipſa iſta elephantina oſſa, quae iam in archiuo ſeruantur, cominus vidi.

Ej. *Augendienſt* Dresd. 1583. fol.

§. 230.

Ambros. Paraevs Cenomanus .†. 1590.

Barbitonſor regius, illitteratus, princeps chirurgiae apud Gallos reſtaurator.

Numeroſa edidit opuſcula varii argumenti, ſtylum vernaculum accommodante J Hautin.

v. c. *des Playes et fractures de la tête* Pariſ. 1561. 8.

Ej. *deux Livres de chirurgie, de la génération de l'homme, des monſtres tant terreſtresque marins* etc. ib. 1573. 8.

Ej. *Diſcours de la Mumie, de la Licorne* etc. ib. 1582. 4.

Opera, lat. per Jo. Guillemeau ibid. 1582. fol.

§. 231.

Leon. Fioravanti Eques Bononienſis .†. 1588.

Empiricus, alchymiſta, peregrinator etc. inuentor balſami ſui nominis.

Ej. *Teſoro della vita umana* Ven. 1570. 8.

Ej. *Chirurgia; diſtinta in III Libri* ibid. 1582. 8.

§. 232.

§. 232.

FRANC. ARCAEVS Fraxinalenſis.

Chirurgus Hiſpanus, itidem balſami compoſitione clarus.

EJ. *de recta curandorum vulnerum ratione* L. II. Antwerp. 1574. 8.

§. 233.

CASP. TAGLIACOTIVS Bononienſis . †. 1599. Profeſſor in academia patria.

Artem chirurgicam, naſum, auriculas, labia aliaque id genus membra, ſi deperdita fuerint, e brachii corio reſtituendi, non quidem inuenit, ſed reſtaurauit et ſaepiſſime feliciter perfecit, et opere, ſi non ad praxin exercendam, attamen ad *reproductionis* hiſtoriam maxime memorabili, fuſiſſime deſcripſit.

EJ. *de curtorum chirurgia per inſitionem* L. II. Venet. 1597. fol.

Compendium quaſi dedit Jo. Bapt. Corteſius *miſcellan. medicinal.* Meſſan. 1625. fol. Dec. III. pag. 80–130.

Pluribus v. Haller ad Boerhaavii *method. ſtudii medici* p. 729.

ID. *biblioth. chirurg.* Vol. I. p. 272. ſq.

it. cl. Portal *hiſt. de l'anat. et de la Chir.* Vol. II. p. 169.

OBSTETRICII.

§. 234.

FRANC. ROUSSET

Medicus Gallus. Caeſareae ſectionis maſculus defenſor.

Ej. *Traité nouveau de l'hyſterotomotokie ou enfantement Ceſarien.* Par. 1581. 8.

germ. Argent. 1583. 8.

lat. vertente Caſp. Bauhino Baſ. 1582. 8. ib. 1588. 8. et al.

it. in collect. gynaecior. Bauhiniana.

Ej. Rouſſeti *apologia pro partu caeſareo* Par. 1598. 8.

Ej. *de lithopaedio Senonenſi carmen* Francof. 1601. 8.

§. 235.

JAC. GUILLEMEAU Aurelianenſis †. 1612. Paraei diſcipulus. Chirurgus regius. Vir egregie doctus.

Ej. *heureux accouchement des femmes* Pariſ. 1609. 8. et al.

Ej. *Chirurgie françoiſe* ib. 1594. fol.

Ej.

Ej. *Traité de la parfaite methode d'enbaumer les corps.*

c. reliquis operibus *gall.* ib. 1598. fol.

SCRR. AD MEDICINAM FORENSEM ET CVRAM SANITATIS PVBLICAE.

§. 236.

Joach. Strüppe Gelhuſanus.

Ej. *Nützliche Reformation zu guter Geſundheit u. chriſtlicher Ordnung* Francof. 1573. 4.

Primus ni fallor qui eam artis ſalutaris partem, quam nunc *politiam medicam* vocant, ex profeſſo tractandam ſibi ſumſit. Sapientia continet hic liber conſilia de aëre puro ſeruando, munditie platearum, ſepulturis ab habitatione viuorum ſeparandis, de iis opificiorum generibus, quae aërem inquinant, de victu ſano et quid ad eum conferre poſſint molitores, piſtores, laniones, oenopolae etc. De obſtetricibus ordinandis, pharmacopoliis viſitandis, noſocomiis inſtruendis, empiricis et medicaſtris arcendis et ſ. p.

Ej. anchora ſamis ſitis valetudinisque mortalium i. e. *newe Speis-Kammer u. Speis-Keller in vorſtehenden Hungers-nothen, Kriegsläuften* etc. ib. 1573. 4.

De

De multifariis ſuccedaneis Cerealium. it. de alimentis diu conſeruandis etc.

Ej. *conſenſus medicorum ſuper mumia* ib. 1574. 4.

germ. ib. eod. 4.

Prima ſuper mumiis Aegyptiacis monographia.

§. 237.

Fortvnatvs Fidelis Siculus .†. 1630. In patria artem exercuit. Ex primis iurisprudentiae medicae ſcriptoribus.

Ej. *de relationibus medicorum* L. IV. Panorm. 1598. 4. et al.

it. ſ. t. (pſeudonymo) Th. Reineſii *ſchola ICtorum medica* Lipſ. 1675. 8.

VETERINARII.

§. 238.

Franc. de la Reyna Zamorenſis.

Medicus veterinarius in vrbe patria.

Ej. *Libro de Albeyteria* Burg. 1564. 4.

it. c. notis Ferdin. Calvi veterinarii Placentini. Compluti 1623. 4.

cf. Bened. Hier. Feyjoò ***Cartas eruditas*** T. III. Madrit. 1751. 4. p. 344. ſq.

Joſ.

Joſ. Quer *Flora Eſpañola* T. I. Madrit. 1762. 4. pag. 371. ſq.

§. 239.

Car. Rvini

Senator Bononienſis.

Ej. *Anatomia del Cavallo.* Bonon. 1598. 4. 1607. II Vol. fol.

germ. ſtudio Petr. Uffenbach Francof. 1603. fol.

§. 240.

Jo. Heroard Monſpelienſis .†. 1628.

Archiater regius.

Ej. *hippoſteologie* Par. 1599. 4.

cf. cl. Moehſen *Beſchr. einer Berlin. Medaillen-Samml.* Vol. I. p. 161. ſqq.

PHILOSOPHI etc.

§. 241.

Jo. Bapt. Porta Neapolitanus .†. 1615.

Ej. *de humana phyſiognomia* L. IV. Vici-aquenſis 1586. fol. et al.

Ej. *Phytognomonica* L. VIII. Neap. 1588. fol. Francof. 1591. 8.

Ej. *Magia naturalis* L. IV. Antwerp. 1560. 8.

§. 242.

Jo. Hvarte Navarrenſis.

Ej. *Examen de los ingenios para las ſciencias* Lucronii 1580. 8. (Antwerp.) 1603. 12. et al.

germ. vertente Gotth. Ephr. Leſſing Serveſt. 1752. 8. 1785. 8.

SECTIO

SECTIO XI.

SECVLI XVIImi PRIVS DIMIDIVM.

§. 243.

Vix alia eſt periodus, qua medicinae maiora fata, ſecundi et aduerſi generis, contigerint, quam ea ipſa, ad quam nunc accedimus. Bellum tricennalle Principes Europae adeo occupabat, vt ſi a Carolo I. Angliae diſceſſeris, vix alius naturae ſtudio vel ipſe incumbere vel id ſaltem adiuuare potuerit. Huic alia ſucceſſit eaque fere magis adhuc fatalis calamitas, vanum hypotheſium ſtudium, quod quantum tum maxime temporis vniverſae medicinae nocuerit, facile patebit cuivis vel Carteſianam et Helmontianam et Sylvianam ſectas cogitanti. Medebatur tamen ab altera parte huic lui, et impenſe augebatur ſanior medicina, tum Baconis a Verulamio viuido feruore, quo in ipſam naturae nudae contemplationem ferebatur, eamque ipſam ardentiſſime commendabat;

bat; tum vero maxime reuiuiſcente quaſi *zootomiae* et *viuiſectionum* ſtudio, quo nullum aliud arti ſalutari tot tantaque ſumma incrementa impertiit. His vnice adminiculis vniverſa conualuit *phyſiologia*, quam omne praecedentis ſeculi anatomicorum ſtudium et iuncti labores mancam tamen et hiulcam reliquerant, ideo quod vnice in humanis cadaueribus ſubſiſterent, quorum diſſectione chirurgia quidem magna vt vidimus capiebat argumenta; *phyſiologia* vero interim, et quae eam preſſo ſequitur pede *pathologia*, et vniuerſum ergo ſanioris *therapiae* fundamentum velut in Cimeriis tenebris ſepulta quaſi latitarent.

ANATOMICI et PHYSIOLOGI.

§. 244.

Facem eam zootomicam, iſtas quas diximus tenebras diſſipantem, praetuliſſe cenſendus eſt

Hieron. Fabricivs a patria vulgo dictus ab Aqvapendente .†. 1619. aet. 82.

Fallopii diſcipulus. Profeſſor Patavinus.

Theatrum

Theatrum anatomicum Patauinum inaugurauit, dirigente viro ſummo Paulo Sarpi Servita (quem vulgo Fra Paolo vocant) exſtructum.

Ej. Fabricii *de venarum oſtiolis* L. Patav. 1603. fol.

id. *de formato foetu* ib. eod. fol.

id. *de formatione oui et pulli* ib. 1621. fol.

id. *de viſione, voce et auditu* ib. 1603. fol.

id. *de locutione et eius inſtrumentis* Venet. 1603. 4.

id. *de motu locali animalium* Patav. 1618. 4.

Opera omnia anatomica et phyſiologica ex ed. Jo. Bohnii Lipſ. 1687.

it. c. praef. Bern. Sigfr. Albini Lugd. Bat. 1738. fol.

Ej. *opera chirurgica* Venet. 1619. fol. LB. 1723. fol.

Vitam viri operum anatomicorum editioni Batavae, quam diximus, praemiſit Albinus.

§. 245.

Jvl. Casserivs Placentinus .†. 1616. aet. 71. Fabricii diſcipulus et ſucceſſor.

Cuius nomen ſeruant fontanellae in cranio neonati retro aures poſitae.

Ej. *de vocis auditusque organis hiſtoria anatomica* Ferrar. 1600. fol.

Ej. *Penthaeſtheſeion h. e. de quinque ſenſibus* Venet. 1609. fol. Francof. eod. fol.

Idem maius opus vniuerſae anatomes corporis humani parauerat, cui LXXVIII tabulas eo fine aeri inciſas deſtinauerat. Morte autem praepeditus, easdem (praeter vnam quae intercidit) poſt fata eius edidit et XX aliis, partim propriis (quo praeſertim X oſteologicae pertinent) partim e Veſaliano opere mutuatis auxit Dan. Bvcretivs Vratislavienſis, et (iunctim cum Spigelii *de h. c. fabrica* L. X. itidem poſthumis) edidit Venet. 1627 fol.

Aliae IX tabulae Caſſerii acceſſerunt Spigelii libro *de humano foetu.*

Omnes CVI recuſae c. comment. Sim. Pavli Roſtockienſis (.†. 1689. aet. 77.) Prof. Havnienſis, Francof. 1632. 4.

germ. ib. eod. 4. ib. 1707. 4.

§. 246.

§. 246.

Adr. Spigel Bruxellenſis .†. 1625. aet. 47.
Caſſerii ſucceſſor

vel lobulo hepatis, ſui nominis, in vulgus notus.

Ej. *de corporis humani fabrica* L. X. opus poſthumum quod modo obiter tetigimus, cui editor Bucretius XCVII tabulas, tum Caſſerianas tum proprias iunxit Venet. 1627. fol.

Ej. *de humano foetu L. ſingularis*; itidem poſthumus ex ed. Liberal. Cremae Pat. 1626. fol.

Acceſſerunt IX tabulae Caſſerianae, quas memorauimus, et Xma Spigelio propria.

Ej. *de lumbrico lato* L. Patav. 1618. 4.

Ej. *de ſemitertiana* L. IV. Frf. 1624. 4.

Ej. *iſagoges in rem herbariam* L. II. 1606. 4. Lugd. Bat. 1633. 16. Acceſſit huic nitidae editioni Adolph. Vorſtii *catal. plantarum horti et agri Lugduno-Batavi.*

Haec opera iunctim prodierunt c. tabulis Caſſerii et Bucretii, editore Jo. Antonide van der Linden Amſt. 1645. II Vol. fol. (inſertis ſimul Aſellii *de lactibus*, Harvaei *de*

motu cordis et ſanguinis et Walaei *de motu chyli et ſanguinis* claſſicis opuſculis.)

§. 247.

Sanctor. Sanctorivs Juſtinopolitanus †. 1636. aet. 75.

Profeſſor Patauinus, tum medicus Venetus.

Ej. *de ſtatica medicina aphoriſmi*

claſſici opuſculi (quod Boerhaavius ipſis Hippocraticis aphoriſmis praeferre non dubitauit) binas ſaltem editiones ipſe curauit: viz. Venet. 1614. 12. et auctius ibid. 1634. 16.

E reliquis numeroſiſſimis editionibus ſequentes citaſſe ſufficiat:

c. comment. Liſteri Lond. 1700. 12. Lugd. Bat. 1703. 12.

c. Baglivii *canone ad rectum ſtatices vſum* Rom. 1704. 12.

c. Dodarti et Keilii de eod. argum. libellis ex ed. P. Noguez. Pariſ. 1723. II Vol. 12.

c. comment. Lorryi Pariſ. 1770. 12.

it. in (Henningeri) *collect. ſcriptor. diaeteticor.* Lipſ. 1726. 8.

it. ad calcem Gorteriani ſuper eod. argum. operis.

Ej.

Ej. Sanctorii *commentar. in Imam Fen Imi Libri Canonis* Avicennae Venet. 1646. 4.

Ej. *methodus vitandorum errorum in arte medica* Venet. 1602. fol.

Giov. F. Cogroſſi *Saggi della medic. Italiana nelle quali le Invenz. del* Santorio *ſ. illuſtr.* Pad. 1724. 4.

Arcudii Capelli *de vita* Sanctorii *L.* Venet. 1750. 4.

§. 248.

Jo. Riolanvs (Jo. fil.) Pariſinus. †. 1657. aet. 80.

per 44 annos Prof. in academia patria.

Plura eius opera anatomici argumenti iunctim prodierunt ſ. t. *Anthropographiae et oſteologiae* Pariſ. 1626. 4. et ex edit. Guid. Patin ib. 1649. fol. *Anthropologia* L. VII. conſtat. *Oſteologia* autem complectitur praeter iſagogen, in Galenum *de oſſibus* commentarium, ſimiae ſceleti deſcriptionem, et ex Hippocraticis libris collectanea oſteologica.

Ej. *encheiridium anatomicum et pathologicum* Pariſ. 1648. 12.

Ej. *opuſcula anatomica* Pariſ. 1652. 12.

Ej. *opuſcula noua anatomica* ib. 1653. 8.

Ej. *Gigantomachie* Par. 1613. 8. et *Gigantologie* ib. 1618. 8. aduerſus Nic. Habicot qui ſceleton elephantinum a. 1613 in Delphinatu effoſſum pro Teutobochi regis funere venditabat.

Curatum indicem ſcriptorum eriſticorum ea occaſione editorum videſis in *Catal. libror.* Ducis de Valliere Vol. I. p. 487.

§. 249.

Gvil. Harvey Folkſtonio-Cantienſis. †. 1657. aet. 80.

Archiater regis Caroli I. Stuarti.

Fabricii ab Aquapend. diſcipulus, inde ab a. 1616 Londini in priuatis praelectionibus nouum de ſanguinis per vniuerſum corpus circulo inuentum docuit, demumque publici iuris fecit claſſico et quod epocham in hiſtoria medicinae conſtituit opuſculo, cui titulus:

Exercitatio anatomica de motu cordis et ſanguinis in animalibus Francof. 1628. 4. (editio prima et princeps, et quae ſola ipſius Harvaei auctoritatem prae ſe fert.)

Etſi

Etſi ingens aduerſus eam inſurgeret adverſariorum caterua, nemini tamen reſpondit ſapiens eius auctor, praeter vnicum Riolanum.

Ej. *Exercitationes anatomiae* II. *de circulatione ſanguinis ad* Jo. Riolanum fil. Cantabr. 1649. 12. Pariſ. 1650. 12.

Iunctim cum priore ſaepiſſime recuſae

v. c. Roterod. 1671. 12. cum Jac. de Back *diſſ. de corde.*

Glaſguae 1751. 12.

inſertae quoque operibus Spigelii, quae modo citauimus.

Ej. *Exercitationes de generatione animalium. quibus accedunt quaedam de partu: de membranis ac humoribus uteri: et de conceptione.* Lond. 1651. 4. (edente G. Ent.)

it. Lugd. Bat. 1651. 15. Amſt. eod. 12. et alias.

Obſeruationes et hiſtoriae omnes et ſingulae e Harvaei *lib. de generat. animal. excerptae et in accuratiſſimum ordinem redactae.* it. Wilh. Langly *de generatione animalium obſeruationes quaedam.* Accedunt *oui foecundi ſingulis ab incubatione diebus factae inſpectiones;* vt et *obſeruationum anatomico-med. Decades* IV. (praeſtantiſſimae); denique *cadauera balſamo*

condiendi modus (Swammerdamii) ſtudio JVST. SCHRADERI. Amſt. 1674. 12. egregius et immerito parum notus liber.

Ej. Harvaei *ſectio* Thomae Parre, *ſenis* 150 *annorum*

poſthuma prodiit cum Jo. BETTO *de ortu et natura ſanguinis* Lond. 1669. 8.

Opera Harvaei (principalia) cum praefat. Bern. Sigfr. Albini LB. 1737. 4.

Omnia vero cura collegii medici Londinenſis 1766. 4 maj.

Vita viri extat in ſplendida pinacotheca cui titulus: *the Heads of illuſtrious Perſons of Great Britain by* J. Houbraken *and* G. Vertue Lond. 1743. fol. max. Vol. I. p. 83.

it. in edit. operum Londinenſi, quam modo citauimus.

§. 250.

Ex primis circuli ſanguinis defenſoribus et nouae doctrinae aſſeclis prae reliquis meritiſſimus exſtat

Jo. WALAEVS Medioburgenſis †. 1649. aet. 45.

Profeſſor Leydenſis.

Ej.

Ej. *Epiſtolae duae de motu chyli et ſanguinis ad* Th. Bartholinum c. huj. editione *inſtitionum anatomicar.* patris ſui, editae Lugd. Bat. 1641. 8. 1651. 8. et alias.

it. in edit. operum Spigelii.

§. 251.

In idem memorabile tempus incidit illuſtre inuentum vniuerſi fere ſyſtematis *vaſorum abſorbentium:* lacteorum viz., tum lymphaticorum, et ductus thoracici. De ſingulorum inuentoribus ſeorſim.

§. 252.

Casp. Asellius Cremonenſis †. 1626. aet. 45.

Prof. Ticinenſis.

Nomen eius fert pancreas ſic dictum Aſellii in meſenterio canino.

Lactea inuenit, aut poſt Eraſiſtratum reperit, d. 22 Jul. 1622.

Ej. *de lactibus* ſ. *lacteis venis* (opus poſthumum) Mediol. 1627. 4. Baſil. 1628. 4. et al.

it. in collect. operum Spigelii.

§. 253.

Jo. Pecquet Dieppenſis †. 1674.

 Sodalis

Sodalis acad. ſcient. Pariſ.

A. 1649 ductum thoracicum inuenit.

Ej. *Experimenta noua anatomica, quibus incognitum chyli receptaculum, et ab eo per thoracem in ramos vſque ſubclauios vaſa lactea deteguntur.* acc. *Diſſertatio de circulatione ſanguinis et chyli motu* Pariſ. 1651. 4.

it. Harderv. 1651. 12.

ed. auctior Pariſ. 1654. 4.

§. 254.

De primo lymphaticorum vaſorum inuentore ambigitur.

Angli Iolyffio tribuunt, qui a. 1652. m. Jun. Gliſſonio prolixe de eorum in variis corporis animalis partibus habitu retulit.

Sibi ipſi ea vindicare ſtuduit Th. Bartholinus, de quo mox pluribus.

Vtrumque tamen praeceſſiſſe videtur Olavs Rvdbek Aroſia - Suecus. †. 1702. aet. 73.

Profeſſor, demumque curator acad. Upſalienſis: praeter alia quoque voluminoſo *Atlanticae* opere paradoxorum pleniſſimo clarus.

Vaſa

Vaſa lymphatica ſ. vt vocabat aquoſa, reginae ſuae, Chriſtinae, demonſtrauit m. Apr. 1652.

Ej. *diſp. de circulatione ſanguinis* Aroſiae 1652. 4.

Ej. *noua exercitatio anatomica exhibens ductus hepatis aquoſos et vaſa glandularum ſeroſa* ib. 1653. 4.

Ej. *de ſero eiusque vaſis diſp.* Upſ. 1661. 4.

Haec recuſa in Halleri *collect. diſp. anatom.* Vol. VII.

Altera autem, cum aliis ad ſyſtema lymphaticum pertinentibus Pecqueti et Bartholini ſcriptis in Siboldi Hemsterhvys *meſſe aurea* Heidelb. 1659. 8.

§. 255.

Thomas Bartholinvs Caſp. fil. †. 1680 aet. 64.

Prof. Havnienſis; vir doctiſſimus de vniverſa arte ſalutari meritiſſimus, et cuius gens clarorum medicorum maxime fertilis fuit.

Ej. *Anatomia ex* Gaſp. Bartholini parentis *inſtitutionibus* etc. *locupletata.* acc. Walaei epiſtolae ſupra citatae LB. 1641. 8.

ſaepe

ſaepe recuſa. ed. 5ta LB. 1651. 8.

it. ex ed. Ger. Blaſii ib. 1673. 8.

ID. Bartholinus *de lacteis thoracicis in homine et brutis nuper obſeruatis*. Hafn. 1652. 4.

Ej. *vaſa lymphatica nuper Hafniae in animantibus inuenta, et hepatis exſequiae* ib. 1653. 4.

Haec iunctim edita cum Pecqueti libello in Jo. Alcid. Mvnieri *ſylloge anat. de venis tam lacteis thoracicis quam lymphaticis nouiſſime repertis* Genuae 1654. 8.

Ej. Bartholini *vaſa lymphatica in homine nuper inuenta* Hafn. 1654. 4.

Taceo numeroſa Ej. ſcripta eriſtica et apologetica ea occaſione aduerſus Jo. Riolanum, Lvdov. de Bils aliosque edita; pleraque iunctim excuſa ſ. t. *Opuſculor. anatomicor. de lacteis thoracicis et lymphaticis vaſis* ib. 1670. 8.

Ej. *hiſtoriarum anatomicarum* Centuriae VI. Hafn. 1654–61. III Vol. 8.

ID. *de pulmonum ſubſtantia et motu* ibid. 1663. 8. cum Malpighii de eod. argum. epiſtolis.

Ej.

Ej. *epiſtolarum medicarum* Centuriae IV. ib. 1663 - 67. IV vol. 8.

ID. *de medicina Danorum domeſtica* ib. 1666. 8.

Idem quoque collegit et edidit: *Acta Hafnienſia* ib. 1673 - 80. V vol. 4.

Guil. Wormii *orat. in obitum* Th. Bartholini 1680. 4.

CASP. BARTHOLINVS Thomae fil. Caſp. nep. † 17 ...

Ej. *de diaphragmatis ſtructura noua* Pariſ. 1676. 8.

Cum OLIG. JACOBAEI *de ranis obſerv.* quae poſtmodum obſeruationibus *de lacertis* auctiores recuſae ſunt Hafn. 1686. 8.

Ej. Bartholini *de ouariis mulierum* epiſt. Romae 1677. 8. Norimb. 1679. 8.

ID. *de ductu ſaliuali nouo* Hafn. 1684. 4.

Ej. *Specimen hiſtoriae anatomicae* ib. 1701. 4.

§. 256.

Sed et Germani eo aeuo anatomen et phyſiologiam egregiis auxerunt inuentis.

JO. GEORG. WIRSÜNG Bauarus. occiſus d. 22 Aug. 1643.

Veslingii

Veslingii proſector.

Ductui pancreatico in homine primum ab eo demonſtrato, nomen eius manſit.

Ipſum ſuum ductum Patavii a. 1642 (fol. transv.) aeri incidi curauit, cuius bina adhuc exempla ibi loci in bibliotheca nationis Germanicae extabant, quorum alterum beneuolentia cl. Caldanii ad me tranſiit. Pancreas eiusque ductum et vicina viſcera exhibet naturali magnitudine, ſubiuncta breui explicatione, et inſcripto ſequenti titulo:

FIGVRA DVCTVS CVIVSDAM CVM MVLTIPLICIBVS SVIS RAMVLIS NOVITER IN PANCREATE A IO. GEORG WIRSüNG PHIL. ET MED. D. IN DIVERSIS CORPORIBVS HVMANIS OBSERVATI.

§. 257.

Jo. Kepler Wiela-Würtenbergenſis †. 1630. aet. 59.

Vir ſummus etſi ſubinde paradoxus, theoria viſus et genuina functione partium oculi egregie de phyſiologia meruit.

Ej. *ad* Vitellionem *paralipomena* Francof. 1604. 4.

Ej. *Dioptrice* Aug. Vindel. 1611. 4.

it.

it. c. Gaſſendii *inſtitut. aſtronom.* Lond. 1653. 8.

Vitam praemiſit Hanſchius editioni ſuae *epiſtolarum ad* Keplerum *ſcriptarum* ſ. l. 1718. fol.

Cf. quoque cl. Kaeſtner in *Göttingiſch. Magaz.* 1781. P. IV.

LVDOV. KEPLER. Jo. fil. Pragenſis .†. 1663. aet. 56.

Medicus Regiomontanus.

EJ. *Febris epidemica Regiomontana a.* 1649. *ſtudioſis tantum initio, commune canuictorium intrantibus, exitialis.* Elbing. 1650. 4.

§. 258.

CONR. VICTOR. SCHNEIDER, Bitterfelda-Miſnenſis .†. 1680. aet. 66.

Prof. Wittenbergenſis.

Nomen eius fert membrana pituitaria narium internarum, quarum vniuerſam fabricam et vſum, atque olfactus rationem primus eruit.

De plerisque caluariae oſſibus libellos ſingulares ſcripſit, inter quos excellit claſſicus: *de oſſe cribriformi et ſenſu ac organo odoratus* Witteb. 1655. 12.

EJ.

Ej. *de catarrhis* L. V. Witteb. 1660 - 64. V vol. 4.

§. 259.

Jo. Vesling, Mindenſis Weſtphalus †. 1649. aet. 51.

Medicus Conſulis Veneti in Aegypto degentis; poſthac Prof. Patauinus.

Vir de vtraque anatome et botanica longe meritiſſimus.

Ej. *Syntagma anatomicum* Patav. 1641. 4. Francof. eod. 12. et al.

it. c. notis et auctariis Ger. Blaſii. Amſt. 1666. 4.

Ej. Veslingii *obſeruationes anatomicae* (poſthumae praeſtantiſſimae) Hafn. 1664. 8.

Ej. *de plantis Aegypti obſeruationes* Patav. 1638. 4.

Ej. *Opobalſami veteribus cogniti vindiciae* ib. 1644. 4. vtrumque opus acceſſit quoque Alpini *hiſt. nat. Aeg.*

§. 260.

Gverner. Rolfink Hamburgenſis †. 1673. aet. 75.

Prof.

Prof. Jenenſis, non quidem inuentor, ſed qui magna eius aeui inuenta quae diximus, candide agnouit atque mature per Germaniam propagauit, et quem non ſine grati animi ſenſu nominare mihi liceat, quod primus idem theatrum anatomicum eundemque hortum medicum Jenae condiderit, in quibus et ego profeci.

EJ. *Diſſertationes anatomicae* Jenae 1656. 4.

EJ. *ordo et methodus generationi dicatarum partium per anatomen cognoſcendi fabricam* ib. 1664. 4.

EJ. *de purgantibus vegetabilibus* L. ib. 1667. 4.

Cfr. OTH. SPERLINGII praefamen ad Rolfinkii *de partib. generat.* L.

BOTANICI.

§. 261.

Praeter Veslingium maxime hic nominandus venit

JOACH. JVNGIVS Lubeccenſis †. 1657. aet. 71. Prof. matheſeos Gieſſenſis et Roſtochienſis, medicinae Helmſtadienſis, demumque Rector gymnaſii Hamburgenſis.

Ej. *doxoſcopiae phyſicae minores* Hamb. 1662. 4.

it. ſ. t. *praecipuae opiniones phyſicae* ibid. 1679. 4.

Ej. *iſagoge phytoſcopica* ib. 1679. 4.

iunctim c. priore ſ. t. Ej. *opuſcul. botanico-phyſic.* c. Jos. de Aromatariis *epiſt. de generat. plantar. ex ſeminibus*; cura Jo. Seb. Albrecht. Coburg. 1747. 4.

Ej. Jungii *hiſtoria vermium* Hamb. 1691. 4.

SCRR. HISTORIAE NATVRALIS.

§. 262.

Franc. Hernandez

Medicus Hiſpanus, Mexicum miſſus a Philippo II. ad naturalem eius regni hiſtoriam conſcribendam, cui 60'000 ducatorum impenſi ſunt.

Primo tunc prodierunt: Franc. Ximenes *quatro libros de la naturaleza y virtudes de las plantas y animales que eſtam recevidos en el uſo de medicina en la Nueva Eſpaña etc. con lo que el* Dr. Hernandez *eſcrivio en lengua latina.* Mexico 1615. 4.

Diu

Diu demum poſt obitum Hernandis totum opus in lucem eſt editum ſ. t:

Ej. *plantarum, animalium, mineralium Mexicanorum hiſtoria; a* Nardo Ant. Reccho (Montecorvinate, medico Neapolitano) *collecta et in ordinem digeſta; a* Jo. Terrentio (Conſtantienſe) *notis illuſtrata.* Rom. 1651. fol. c. 800 iconib. edita cura Lynceorum academiae; accedunt: *aliorum nouae Hiſpaniae animalium* Nardi Ant. Recchi *expoſitio* (— eaque praeſtantiſſima —) *per* Jo. Fabrum (Bambergenſem Botanicum P. Mxmi) *it.* Fabii Columnae *annotat. et additiones in* Recchum; et principis Freder. Caeſii (academiae Lynceorum conditoris) *tabulae phytoſophicae;* denique ipſius Franc. Hernandis *ſupplementor.* L.

§. 263.

Jo. Jonston Polonus (e gente Scotica) †. 1675. aet. 72.

Per integrum decennium vniuerſam fere Europam, maxime hiſtoriae animalium cauſa, peragrauit, ingentemque eorum numerum a

meritiſſimo artifice Matth. Merian aeri incidi curauit.

Ej. *hiſtoriae naturalis de piſcibus et cetis* L. V. it. *de exſanguibus aquaticis* L. IV. Frf. 1649. fol.

Ej. *hiſt. nat. de auibus* L. VI. ib. 1650. fol.

Ej. *hiſt. nat. de quadrupedibus* L. VIII. ib. 1652. fol.

Ej. *de inſectis* L. III. it. *de ſerpentibus* etc. L. II. 1653. fol.

Iunctim ſaepius recuſi.

it. ſ. t. Henr. Ruyschii Frid. fil. *theatrum vniuerſale omnium animalium* Amſt. 1718. II Vol. fol.

Ej. Jonſtoni *notitia regni vegetabilis* Lipſ. 1661. 12.

Ej. *dendrographiae* L. X. Francof. 1662. fol.

Ej. *notitia regni mineralis* Lipſ. 1661. 12.

Ej. *thaumatographia naturalis* Amſt. 1632. 12. ib. 1665. 12. et alias.

Ej. *Enchiridii noſologici generalis et ſpecialis* L. VIII. 1625. 8.

Ej. *idea vniuerſae medicinae practicae* L. X. Amſt. 1644. 12. et al.

§. 264.

§. 264.

OLAVS WORM Aarhuſa-Danus .†. 1654. aet. 67.

Prof. graecae ling. et medicinae Havnienſ. Nomen eius immerito ferunt pridem ante eum notiſſima oſſicula triquetra caluariae.

EJ. *hiſtoria animalis quod in Norvegia quandoque e nubibus decidit* etc. (Marmota *leming*) Hafn. 1653. 4.

EJ. *Muſeum* Wormianum Amſt. 1655. fol. (cui et prius opuſculum inſertum eſt.)

EJ. *et ad eum epiſtolae* Hafn. 1728. 8. it. ib. 1751. II Vol. 8.

Th. Bartholini *oratio in exceſſum* Ol. Wormii Hafn. 1655. 4.

SCRR. AD MATERIAM MEDICAM.

§. 265.

GVIL. PISO Leydenſis

medicus Leydenſis, qui cum Mauritio Naſſavico Braſiliam adierat.

EJ. *hiſtoriae naturalis Braſiliae* L. IV. Amſt. 1648. fol.

it. ſ. t. EJ. *de utriusque Indiae hiſtoria naturali et medica* Amſt. 1658. fol.

vtrique editioni accedunt Georg. Marcgrafii Liebſtadio Miſnenſ. (.†. 1644. aet. 34) *hiſtoriae naturalis* Braſiliae L. IV. (opus poſthumum, ſed claſſicum et ex quo Piſo vberrime hauſit; in ordinem redegit et animadverſionibus auxit Jo. de Laët, vir praeſtantiſſimus.)

Poſteriore editione continetur quoque Jac. Bontii Leydenſis *de medicina Indorum* Lib. cum eiusdem *obſeruationibus ex diſſectione cadauerum* (quorum iam p. 173. obiter meminimus).

CHEMICI et PHARMACEVTAE.

§. 266.

Jo. Rey ex pago Bugue ditionis Guyennenſis.

Medicus Petricordienſis.

Ex primis aëris factitii inuentoribus.

Ej. *Eſſays ſur la recherche de la cauſe pour laquelle l'Eſtain et le Plomb augmentent de poids quand on les calcine.* Bazas. 1630. 8.

it. ex ed. Gobeti Pariſ. 1777. 8.

§. 267.

Jo. Rud. Glauber Germanus.

Amſtelo-

Amſtelodami chemicis et alchemicis laboribus conſenuit.

Sale medio ſui nominis vulgo notiſſimus.

Ej. *Opera. germ.* Frf. 1658 ſq. II Vol. 4.

§. 268.

Jo. Schröder Weſtphalus. †. 1664. aet. 65.

Medicus Francofurtenſis.

Inſtaurator ſanioris pharmaciae.

Ej. *Pharmacopoeia medico-chymica* ſ. *theſaurus pharmacologicus* Ulm. 1641. 4.

germ. ſ. t. *Arzneyſchatz* Francof. 1718. III Vol. fol. c. comment. Fr. Hofmanni patris, Ettmülleri alior.

PATHOLOGI et THERAPEVTAE.

§. 269.

Gvil. Ballonivs (de Baillou) Pariſinus †. 1616. aet. 78.

Prof. Pariſinus

diſcipulus Dureti; totus Hippocraticus.

Scripta eius poſthuma edidit Jac. Thevart.

Ej. *epidemiorum et ephemeridum* (inde ab a. 1570-79) L. Pariſ. 1640. 4.

Ej. *conſiliorum medicorum* L. I. Pariſ. 1635. 4. L. II. ib. 1636. 4. L. III. ib. 1639. 4.

Ej. *paradigmata et hiſtoriae morborum ob raritatem obſeruatione digniſſimae* ib. 1648. 4.

Opera Venet. 1734. IV vol. 4.

it. c. praef. Theod. Tronchin. Genev. 1762. IV vol. 4.

Vitam auctoris ſcripſit Ren. Moreau Par. 1641. 4. et c. oper.

§. 270.

Lazarvs Riverivs (Riviere) Monſpelienſis †. 1655 aet. 67.

Prof. in academia patria: vel potione ſui nominis vulgo notus.

Sennertum nimis liberaliter neque ſatis ingenue exſcripſit.

Ej. *obſeruationes medicae et curationes inſignes* Cent. I – III. Pariſ. 1646 4. et al. Cent. IVta (poſthuma) Hagae Com. 1659. 8.

Ej. *praxis medica cum theoria* Pariſ. 1640. 8. et al.

Ej. *methodus curandarum febrium* Pariſ. 1648. 8.

Opera Lugd. 1663. fol. Ven. 1733. fol. et al.

Spuria

Spuria vero ſunt et ſuppoſititia: *Arcana* Riverii *a* Bernardino Chriſtini *edita* Ven. 1676. 4. et al.

§. 271.

Daniel Sennert Vratislauienſis . †. 1637. aet. 66.

Prof. Wittebergenſis.

Saniora chemicae ſectae placita cum Galenicis combinare ſtuduit.

Ej. *de conſenſu et diſſenſu Galenicorum et peripateticorum cum chymicis* Witteb. 1619. 8. Pariſ. 1633. 4.

Ej. *inſtitutionum medicarum* L. V. Witteb. 1611. 4.

Ej. *practicae medicinae* L. I – IV. Witteb. 1628 – 35. VI vol. 4.

Ej. *paralipomena c. praemiſſa methodo diſcendi medicinam* ibid. 1642. 4.

Ej. *Opera* Pariſ. 1645. fol. Venet. 1651. fol. ed. maxime completa Lugd. 1676. VI Vol. fol.

Aug. Büchneri *paneg. in obitum* Sennerti ap. Witte *memor. medicor.* p. 88. ſq.

§. 272.

Jo. Bapt. van Helmont Bruxellenſis †. 1644. aet. 67.

Homo paradoxus, myſticus, philoſophus per ignem, ſagaciſſimi tamen ingenii, qui etſi non primus tamen princeps Galenicos de quatuor in ſanguine humoribus, errores, maſcule confutauit, vitale autem principium *archaei* nomine ornauit, *gas* ſuum ſ. aëris factitii ſpecies diu ante nuperos conſtituit etc.

Nomen eius adhuc fert tum *offa*, quam vulgo ſaponem chemicum vocant; tum *ludus* qui lapidis calcarei ſingularis ſpecies eſt, cubis conſtans, qui ſpataceis diſſepimentis diſtinguuntur *).

Numeroſa eius ſcripta obſcuris plerumque et paradoxis titulis inſignita ſunt. Ad maxime memorabilia pertinent ſequentes:

Ej.

*) Cum ſingulare et ſatis rarum hoc lapidum figuratorum genus, a multis hiſtoriae naturalis auctoribus cum aliis male confundatur, operae pretium duxi, iconem eiusdem genuinam exhibere in *Handbuch der Naturgeſchichte* ed. 2. tab. III. fig. 13.

EJ. *ſcholarum humoriſtarum paſſiua deceptio.*

EJ. *complexionum figmentum.*

EJ. *Archaeus faber.*

EJ. *Ius duumuiratus.*

ID. *de lithiaſi.*

ID. *de febribus.*

EJ. *Gas aquae.*

EJ. *Blas humanum.*

ID. *de flatibus.*

EJ. *inuentio tartari in morbis temeraria.*

Opera iunctim edidit, poſt fata auctoris, filius eius, quem mox citabimus. Amſtel. ap. Elzevir. 1648. 4. Frf. 1682. II Vol. 4. et al.

Vitae propriae notitiam aliquam dedit in *tumulo peſtis.* it. in ſcripto, cui tit. *ſtudia authoris.*

Cf. quoque Gottfr. Arnold *Kirchen-u. Ketzer-Hiſtorie* L. III. cap. 8. p. 73. ſqq.

§. 273.

FRANC. MERCVR. VAN HELMONT Jo. Bapt. fil. †. 1699. aet. 82.

Patre adhuc longe magis paradoxus, alchemiſta, cabaliſta etc. etc. acris tamen quoque ingenii, et qui in Leibnitii aliorumque ſummo-

ſummorum eius aeui virorum neceſſitudinem venit.

Ej. *paradoxal Diſcourſes, concerning the macrocoſm and microcoſm, und their union.* Lond. 1685. 4.

germ. Hamb. 1691. 8.

Ej. *alphabeti veri naturalis hebraici breuiſſima delineatio* Sulzbaci 1657. 12.

Ej. *obſeruationes circa hominem eiusque morbos* Amſt. 1692. 12.

Latinas fecit Jo. Conr. Amman Scaphuſinus, vir meritiſſimus, cuius editionem Caelii Aureliani ſupra citauimus, ſed qui longe maxime inclaruit feliciſſima methodo ſurdos inſtruendi, quam libello ſummi pretii explicavit ſ. t. *ſurdus loquens ſ. methodus qua, qui ſurdus natus eſt, loqui diſcere poſſit.* Amſtel. 1692. 12. et al.

§. 274.

Franc. Sylvius de le Boë Hanovienſis †. 1672. aet. 58.

Prof. Leydenſis.

Auctor ſectae medicae poſt Galenicam et Paracelſicam tertiae principis et quae magno generis humani damno diu in Europa regnauit.

Cum

Cum enim aliis corporis humani humoribus inquilinis acidam indolem, aliis alcalinam male tribueret, et plurimas chylificationis et ſanguificationis functiones, ad mixtionem eorum et inde natam efferueſcentiam erronee referret, maximam morborum partem fere vt Helmontius pater, ex acidi abundantia deriuabat, huicque ſubigendo abſorbentibus, diaphoreticis, et calido omnino regimine obuiam ibat. Triſte adeo ſed memorabile exemplum praebuit quam funeſta et humano generi lethifera euadat therapia, niſi ſaniori et caſta phyſiologiae nitatur.

Vtili interim inſtituto primus hic medicinae ſtudioſos ad noſocomia frequentanda et ad ipſos aegrotorum lectulos duxit.

Nomen eius manſit tam cerebri quibusdam partibus, etſi antea notis, aquaeductui, foſſae, corpori fimbriato etc., quam ſalibus ſuis, digeſtiuo, volatili oleoſo etc.

Idem quoque primus epiphyſin lenticularem incudis pro peculiari quodam oſſiculo haud bene venditauit.

Ej. *Diſſertationum medicarum decas* Amſt. 1663. 12.

Ej. *praxeos medicae idea noua* L. IV. LB. 1667–74. III Vol. 12.

Ej. *Tract. de affectu epidemico* a. 1669. LB. 1672. 12.

Ej. *de methodo medendi* L. II.

iunctim c. reliquis *operibus* Amſt. 1679. 4. Ultraj. 1695. 4. et al.

Ipſi quoque Sylvio tribuitur libellus, qui diſcipuli et collegae eius Florentii Schvyl nomen prae ſe fert, *pro veteri medicina* LB. 1670. 12.

Luc. Schacht *or. in obitum* Sylvii extat in fronte operum.

§. 275.

Isbrand van Diemerbroeck Montfortia-Ultrajectinus †. 1674. aet. 66.

Medicus Neomagenſis: tum Prof. in academia patria.

Ej. *de peſte* (Neomagenſi a. 1635–37.) L. IV. Arenaci 1644. 4. et al.

Ej. *diſputationes practicae de morbis* Ultraj. 1664. 12.

Ej.

Ej. *anatome corporis humani* Ultraj. 1672. 8. Genev. 1679. 4. et al.

Ej. *obſeruationes et curationes medicae* 100.

id. *de variolis et morbillis.*

iunctim cum reliquis *operibus* Ultraj. 1685. fol. et al.

§. 276.

Franc. Citesivs (Citois) Pictauienſis .†. 1652. aet. 80.

Medicus Card. de Richelieu.

Ej. *de nouo apud Pictones dolore colico bilioſo* Pictav. 1616. 12.

it. c. al. inter Ej. *opuſcula medica* Par. 1639. 4.

§. 277.

Pavl. Reneavlme Blaeſenſis.

Artem tam in patria quam Lutetiae exercuit.

Ej. *ex curationibus obſeruationes* Par. 1606. 8.

Ej. *Specimen hiſtoriae plantarum* ib. 1611. 4.

§. 278.

Henr. Smetivs (de Leda) Aloſta-Flandrus .†. 1614. aet. 77.

Medicus Lippenſis, tum archiater Palatinus, tandem Prof. Heidelbergenſis.

Vir elegantiſſime doctus.

Ej.

Ej. *miſcellanea medica* L. XII. Frf. 1611. 8.

De vita propria carmine egit, miſcellaneis iſtis inſerto p. 727. ſqq.

§. 279.

Zacvtvs Lvsitanvs Uliſſiponenſis †. 1642. aet. 67.

Chriſtianam religionem inde a teneris vnguiculis profeſſus, poſtquam diu in patria artem exercuerat, Amſtelodamum petiit et apoſtata Iudaeus factus circumcidi ſe paſſus eſt.

Credulus, arcanorum et mirabilium amans, non ſine ſuſpicione legendus.

Ej. *de medicorum principum hiſtoria* L. VI. Amſt. 1629–38. IV vol. 8.

Ej. *praxis hiſtoriarum morborum* L. V. Amſt. 1641 ſq. III Vol. 8.

Ej. *praxeos medicae admirandae* L. III. iunctim c. reliquis *operibus* Lugd. 1642. et al. II Vol. fol.

§. 280.

Nicol. Tvlpivs Amſtelodamenſis †. 1674 aet. 80.

Medicus et Conſul Amſtelodamenſis, libertatis patriae vindex, in vniuerſum de republica et medicina aeque meritiſſimus.

Ej.

Ej. *obſeruationum medicarum* L. III. Amſt 1641. 8.

Eaedem L. IVto auctiores ib. 1652. 8. et al.

Vita auctoris praefixa eſt recentioribus harum obſeruationum editionibus.

CHIRVRGI.

§. 281.

Gvil. Fabricivs (ſ. potius Fabri vt ex autographis eius didici) a patrio pago Hilden vulgo Hildanvs dictus .†. 1634. aet. 74.

Poliater Bernenſis

Ej. *vom heiſsen und kalten Brande* it. *von der Bräune* Colon. 1593. 8.

id. *von geſchoſsnen Wunden* c. al. Baſil. 1615. 8.

id. *vom Blatter-Stein* (calculus veſicae vrinariae) ib. 1626. 8.

Ej. *Obſeruationum chirurgicarum* Cent. VI. it. *epiſtolarum* Centuria ib. 1606 ſqq. 8. et al.

germ. Flensburgi 1781 ſqq. 8.

Opera Frf. 1646. fol. et al.

Immerito autem omiſſa eſt in hac operum Hildani collectione Ej. *anatomiae prae-*

P *ſtantia*

ſtantia et vtilitas d. i. Beſchreibung der fürtreff-lichkeit, nutz u. Nothwendigkeit der Anatomy Bern. 1624. 8.

De codicibus eius anecdotis qui in bibliotheca Bernenſi aſſeruantur v. Hallerum in *relationib. Goettingenſ. de libris nouis* faſc. XII. it. *bibl. chirurg.* Vol. I. p. 266 ſqq. et *bibl. pract.* Vol. II. p. 307 ſqq.

Vitam viri ſcripſit Chriſt. Polyc. Leporin. Quedlinb. 1722. 4.

§. 282.

Jo. Scvltetvs (Schulze) Ulmenſis .†. 1645. aet. 51.

medicus vrbis patriae.

Ej. *Armamentarium chirurgicum* Ulm. 1655. fol. et al.

reliquis praeſtat ed. Amſt. 1671. 8. c. obſervationibus Lamzweerdenii, Verduyni aliorum.

§. 283.

Caesar Magatvs Scandianenſis .†. 1647. aet. 68. (ex lithotomia)

Medicus Romanus, tum Prof. Ferrarienſ. ad poſtremum monachus Capucinus.

Ej.

Ej. *de rara medicatione vulnerum* L. II. Ven. 1616. fol.

Ej. (ſed nomine fratris Jo. Baptistae vſi) *defenſio rarae medicationis contra* Sennertum Bonon. 1637. 4.

vtrumque opus recuſum Norimb. 1733. II Vol. 4.

§. 284.

Marc. Avrel. Severinvs (Thurius Crathigena) Tarſenſis Calaber †. 1656. aet. 76. Prof. Neapolitanus.

Reſtaurator quaſi maſculae manualis chirurgiae graecanicae.

Ej. *de recondita abſceſſuum natura* L. VII. acceſſit *diatribe de peſtilente ac praefocante pueros abſceſſu* (paedanchone ſcil. ſ. angina gangraenoſa) Neap. 1632. 4. LB. 1724. 4.

Ej. *de efficaci medicina* L. III. Frf. 1646. fol.

Ej. *Zootomia Democritea* Norimb. 1645. 4.

id. *de viperae natura* Patav. 1651. 4.

Ej. *Antiperipatias* ſ. *de reſpiratione piſcium* etc. Neap. 1659. fol.

SCRR. ARTIS OBSTETRICIAE.

§. 285.

Lovise Bovrgeois (ſ. Bourſier)

Obſtetrix regia ab Ambr. Paraeo erudita.

Ej. *Obſervations ſur la ſterilité, perte de fruit, fecondité, accouchemens, et maladies des femmes, et enfans nouveaux nés.* Par. 1626. 12. ib. 1644. 8. et al.

SCRR. AD MEDICINAM FORENSEM.

§. 286.

Pavl. Zacchias Romanus .†. 1659. aet. 75. Archiater papalis.

Ej. *Quaeſtiones medico-legales* Rom. inde ab a. 1621. IX Vol. 4.

iunctim Frf. 1688. III Vol. fol.

LITTERATORES et PHILOSOPHI

§. 287.

Agmen ducat biga clariſſima popularium meorum, de medicis veteribus et humanioribus quas vocant ſtudiis meritiſſimorum:

Casp. hofman, Gothanus .†. 1648. aet. 71. Prof. Altorfinus, qui quidem famae ſuae exinde male cauit quod praeoccupata opinione occoeca-

occoecatus ſanguinis circulum pertinaciter negaret, etſi ipſe Harvaeus, cum in Elgoviae ducis comitatu a. 1636 Norimbergam veniſſet ad oculum eundem ipſi demonſtraturum ſponderet *). Graece vero egregie doctus in Galeno maxime et Theophraſto recenſendis ſtudioſe laborauit.

Ej. *variarum lectionum* L. VI. Lipſ. 1619. 8.

Ej. *commentar. in* Galenum *de vſu partium*; eiusdemque editionem Galenici *de oſſibus* libelli ſupra citauimus pag 63 64.

Ej. *apologiae pro* Galeno L. III. (poſthumi ex ed. Guid. Patin) Lugd. 1668. 4.

Jac. Pancr. Brunonis *or. de vita, moribus et ſcriptis* Caſp Hofmanni c. huj. *iſagoge medica* Lipſ. 1664. 12.

Jo. Jac. Baier *biographiae Profeſſorum med. Altorf.* p. 36 ſqq.

§. 288.

Thomas Reinesivs Gothanus †. 1667. aet. 81.

P 3 Medicus

*) Cf. G. Richteri ICti *eiusque familiarium epiſtolae ſelectiores* Norimb. 1686. 4. pag. 808 ſqq.

Medicus et conſul Altenburgenſis.

Vir ad miraculum eruditus, praeter ſcripta mox citanda maxime *Syntagmate inſcriptionum antiquarum* clarus.

Ej. *variae lectiones* Altenb. 1640. 4.

Ej. *epiſtolae ad* Caſp. Hofmannum Lipſ. 1660. 4.

Ej. obſerv. *de ancilla Altenburgenſi lacertas, ranas et buſones euomente*, extat in Bartholini *act. Hafnienſ.* Vol. II. p. 110 ſqq.

Plura eius anecdota Mſcpta extant in bibliotheca academica, vt et exempla medicorum veterum manu eius creberrime, et vt ſolebat doctiſſime, notata.

Scholam vero *ICtorum medicam* non ad eum pertinere ſupra iam dictum eſt (pag. 188.)

Vitam viri egregii a fratre eius conſcriptam videſis in *Gothaiſchen Kirch- und Schulſtaat* Vol. III. P. XI.

it. cf. Bruckeri *Ehrentempel* N. XXVII. p. 110 ſqq.

§. 289.

Herm. Conring Friſo-orientalis †. 1681. aet. 75.

Prof.

Prof. Helmſtadienſis.

Polyhiſtor, quauis diſciplina doctiſſimus.

Ej. *introductio in artem medicam.*

Ej. *de Germanicorum corporum habitus antiqui et noui cauſſis* Helmſt. 1652. 4.

it. c. comm. Jo. Ph. Burggrav. Francf. 1727. 8.

Ej. Conringii *de hermetica Aegyptiorum medicina* L. II. ſupra notauimus (p. 8.)

Opera Brunſuic. 1730. VI Vol. fol.

Cf. Bruckeri *Ehrentempel* N. XXXIX. p. 159.

§. 290.

FRANC. BACON Baro DE VERVLAMIO Eboracenſis †. 1626. aet. 66.

Sancti Albani Vicecomes, aliquamdiu Angliae magnus Cancellarius, ſigilli regii cuſtos etc. etc.

Vir, vt Boerhaavii de eo iudicium meum faciam, ad omnia, quae ſcientia humana comprehendi poſſunt, indaganda facile princeps, et de quo dubites, vtrum conſilio an exemplo, labore vel liberalitate maior fuerit in inſtauranda deformata phyſica.

Claſſicus quoque proſaici vernaculi ſtyli ſcriptor.

Ej. *de augmentis ſcientiarum* LB. 1652. 12.

Ej. *nouum organon* Lond. 1620. fol.

vtrumque opus partem *inſtaurationis* ej. *magnae* conſtituit.

Ej. *Sylua ſyluarum* ſ. *hiſtoriae naturalis* Centuriae X. Lond. 1638. fol.

Ej. *hiſtoria vitae et mortis* Lond. 1623. 8.

it. in collectione Henningeri, quam ſupra citauimus (p. 196.)

Opera ex ed. Guil. Rawley Lond. 1638 fol. Frf. 1665. fol.

pleniſſima autem (curante Th. Birch) Lond. 1740. IV vol. fol.

Malleti vita auctoris praefixa legitur huic poſtremae Baconis operum editioni.

§. 291.

Renat. Cartesivs (Des Cartes) Haga-Turonenſis †. 1650. aet. 55.

Primo miles, tum in Hollandia demumque apud Chriſtinam Sueciae priuatam egit vitam.

Sectam

Sectam condidit penes quam aliquamdiu monarchicum in philoſophia imperium fuit. Ipſe auctor vaniſſimarum et futilium hypotheſium vt in phyſicis ita et in phyſiologia, quae etſi viuidum inuentoris ingenium teſtentur, adeo tamen ab omni veri ſpecie alieniſſimae ſunt, vt mireris easdem a viro profectas, qui tamen in matheſi ſublimiori, quam frenum exorbitantis phantaſiae vocant, claſſicus extitit, imo de eadem augenda et tradenda immortaliter meruit.

Ej. *Dioptrice*

iunctim prodiit cum *Methodo* eiusdem et *Geometria* LB. 1637. 4.

Ej. *de homine* (opus poſthumum) LB. 1662. 4.

ex ed. Flor. Schuyl cuius ſupra meminimus (p. 222.)

it. c. L. *de formato foetu* Amſt. 1672. 4.

Opera Amſt. 1692 – 1701. IX Vol. 4.

Vita eius per Petr. Borellum. Pariſ. 1656. 8.

(A. Baillet) *vie de* Des Cartes. Par. 1691. II Vol. 4.

Eiusd. compendium iſtius operis ibid. 1698. 12.

Gaillard *Eloge de* Des Cartes. Pariſ. 1765. 8.

Thomas *Eloge de* Des Cartes. ibid. eod. 8.

§. 292.

Petr. Gassendi Canterſio - Prouincialis †. 1655. aet. 64.

Prof. Pariſinus.

Philoſophus humaniſſimus, doctiſſimus.

Praeter alia eius ſcripta, phyſiologici argumenti, maxime ad nos pertinet vtiliſſima et dulci varietate gratum opus, viz:

Ej. *vita* Nicolai Claudii Fabricii de Peireſc *Senatoris Aquiſextienſis* (viri ſummi) Hagae Com. 1655. 4. et al.

Opera Gaſſendii Lugd. 1658. VI Vol. fol. it. Florent. 1727. VI Vol. fol.

Vie de P. Gaſſendi Par. 1737. 8.

De Comburat *Abregé de la vie de* P. Gaſſendi ib. 1770. 8.

§. 293.

Piget ſane tantis viris iungere myſticum ſomniatorem, quem tamen non plane intactum relinquere licet. Eſt is

Robert.

Robert. Flvdd (ſ. de Fluctibus) Oxonienſis .†. 1637. aet. 64.

Ex numeroſis eius operibus, quae VI vol. fol. continentur, nominaſſe ſufficiat

Ej. *integrum morborum myſterium* Francof. 1631. fol.

SECTIO

SECTIO XII.
SECVLI XVIImi DIMIDIVM POSTERIVS.

SOCIETATES LITTERARIAE, DIARIA etc. etc.

§. 294.

Bello tricennali tandem extincto, pacis dulci otio denuo conualeſcebant quaſi litterarum ſtudia. Maxime cum et Principes Europae animum ipſis iterum aduertere poterant, et publicis quibusdam vtiliſſimis inſtitutis locus dabatur, quibus vt plurima ſtudiorum genera ita quam maxime medicina cum naturali hiſtoria praeclariſſima capiebant incrementa. Pertinent huc ante omnia *Societates* et *Academiae ſcientiarum*, quae, ſi a paucis prioribus id genus tentaminibus diſceſſeris, qualis Lynceorum academia fuit, cuius ſupra (p. 211.) meminimus, ea nunc, ad quam peruenimus, periodo maximam partem oriebantur.

§. 295.

§. 295.

Et prima quidem inter eas extitit *Societas ſcientiarum Londinenſis*, quae tamen ipſis fatentibus Anglis *) Germanum quendam ex Palatinatu, tunc temporis Londini degentem, Theodorum Haak auctorem agnoſcit genuinum, vtpote qui iam a. 1645 coalitioni eius anſam praebuit.

Acta vero ſua ſerius edere cepit Societas, inde a menſe Martio a. 1665. ſ. t. *Philoſophical Tranſactions:* 4 curante primum, qui tum temporis ipſi a Secretis erat itidem Germano Bremenſe Henr. Oldenburg.

Vaſtae collectionis paſſim compendia (*Abridgments*) edita ſunt ſequentia:

The philoſophical Tranſactions from 1665 *to* 1700 *abridg'd and diſpos'd under general heads by* J. Lowthorp. Lond. 1701. III Vol. 4.

inde vsque ad a. 1720 per Benj. Motte. ib. 1721. II Vol. 4.

porro

*) Cf. Jo. Wallis *de vita propria* in fronte Ej. *Grammat. linguae Anglican.* pag. VI. edit. Londin. 1765. 8.

porro vsque ad a. 1732 per J. Grey et Reid ib. 1734. III Vol. 4.

Hae tres ſeries ſaepius iunctim recuſae. ed. 4. Lond. 1734. VIII Vol. 4.

His ſucceſſit alia epitome ſ. t. *Memoirs of the royal Society being a new Abridgment of the philoſophical Tranſactions by* Mr. Baddam ib. 1738 ſqq. VI Vol. 8.

Denique Tranſactiones inde ab a. 1743 vsque ad a. 1750 in compendium redegit Jo. Martyn Prof. botan. Cantabrig. II Vol. 4.

Th. Sprat's *hiſtory of the royal Society* Lond. 1667. 4.

Th. Birch's *hiſtory of the royal Society* ib. 1756. IV vol. 4. hac vberrime recenſentur quae vsque ad a. 1687 in ipſis Societatis conſeſſibus acta et relata ſunt. Ad fontes pertinet vniuerſae phyſiologiae, cum innumera Hookii, Crounii, Kingii, Grewii, Gualt. Needhami aliorumque eius aeui phyſiologorum obſeruata anecdota contineat.

§. 296.

Academia Scientiarum Pariſina, auſpice magno Colberto a. 1666 condita, ab Ab-

bate

bate Bignon autem a. 1699 reſtaurata, et praeclaris reditibus ac priuilegiis regiis aucta eſt, a quo inde anno etiam acta ſua publici iuris facere cepit, ſ. t. *Hiſtoire de l'academie royale des ſciences, avec les Mémoires* Par. 4.

Quae autem integris XXXIII annis, quae inde a prima eius inſtauratione ad eam quam diximus renouationem interceſſerunt, acta ſunt principalia, iunctim poſtmodum edita ſunt ſ. t. *Hiſtoire de l'academie des ſciences depuis ſon établiſſement* etc. Par. 1733. XI Vol. 4. et vulgo audiunt *Mémoires avant* 1699.

Iuncta eſt his collectio ſ. t. *Mémoires de l'acdemie des ſciences, contenant les ouvrages* adoptez *par cette Academie avant ſon renouvellement* en 1699. Amſt. 1736. VI Vol. 4.

Demumque inde ab a. 1750 acceſſerunt: *Mémoires de Mathematique* et *de Phyſique* préſentés *à l'academie des ſciences.* Par. 4.

Table alphabetique de l'hiſt. de l'ac. des ſc. vsque ad a. 1770. curantibus Godino et Demourſio prodiit ib. 1734. VIII vol. 4.

Et

Et noui indices ſ. t. *nouvelle Table* per Abb. Rozier ib. 1775. IV vol. 4.

Jo. Bapt. du Hamel *regiae Scientiar. Academiae hiſtoria* Pariſ. 1698. 4. Lipſ. 1700. 4. ed. 2. Pariſ. 1701. 4.

§. 297.

Academia Naturae Curioſorum primas ſuas origines medico debet Swinfurtenſi Jo. Laur. Bauſchio, qui quidem cum aliis quibusdam Germaniae medicis iam inde ab a. 1652 in priuatam primo ſocietatem iuit, quae poſtmodum publica facta et ab imperatore Leopoldo priuilegiis munita academiae Caeſareo-Leopoldinae nomine inclaruit.

Commentarios ſuos edere cepit a. 1670. et quidem vsque ad a. 1706 ſ. t. *Miſcellaneorum* ſ. *Ephemeridum medico-phyſicorum* Decuriis III. Francof. 4.

Has exceperunt inde ab a. 1712–1722. *Ephemeridum* ſ. *obſeruationum medico-phyſicarum* Centuriae X.

Indicem ſuper hiſce Decuriis et Centuriis edidit Guil. Andr. Kellner. Norimb. 1739. 4.

Sequentia

Sequentia X Vol. inde ab. a. 1727. vsque ad 1754 edita *Actorum phyſico-medicorum* titulo veniunt, qui demum inde ab a. 1757 in eum *Nouorum Actorum* mutatus eſt *).

Andr. El. Büchner *hiſtoria academiae N. C.* Hal. 1756. 4.

§. 298.

*) Vtili inſtituto ſaepius iam ex huius ſimiliumque academiarum ingenti actorum farragine eclogae edi ceperunt, v. c. *Acta Germanica, or the literary Memoirs of Germany* etc. *by a Society of Gentlemen.* Lond. 1742. 4.

Vberrima omnium eſt collectio ſic dicta academica Divionenſis, in binas diviſa ſeries, quarum altera excerpta Actorum Pariſinorum, altera vero ſelecta ex aliis Europae ſocietatum commentariis, continet. Auſpicata eſt a. 1752 ſ. t. *Recueil de Memoires, ou collection de pieces academiques.* Dijon et Paris 4. dirigente primum J. Berryat, tum viro egregio Gueneau de Montbeillard aliisque. it. *Uytgezogte Verhandelingen uyt de nieuweſte Worken van de Societeyten der Wetenſkapen.* Amſt. inde ab a. 1757. XXIV Vol. 8.

§. 298.

Aliud nouum eius aeui ſtudiorum ſubſidium et ex quo ingentia commoda in medicinam maxime redundarunt, *Diaria* ſunt *litteraria*, *bibliothecae*, vt nunc vulgo audiunt, aliaque id genus ſcripta periodica, quibus tam noui libri recenſentur, quam nupera inventa et obſeruationes inſertae leguntur.

Et primum quidem in Gallia prodiit *Journal des Sçavans* inde ab a. 1665. Par. 4. auctore Dionyſ. de Sallo, poſt Abbat. Gallois aliisque.

In Germania inde ab. a. 1682 edita ſunt *Acta eruditorum* Lipſ. 4. primum dirigente Ottone Menkenio Prof. Lipſ. tum eius filio Jo. Burchardo, et nepote Frider. Ottone aliisque. Eadem ab a. 1732 *nouorum A. E.* titulo veniunt.

Integrae diſſertationes et obſeruationes propriae, quae hiſce actis a prima eorum origine vsque ad a. 1740 continentur, ſeorſim excuſae prodierunt ſ. t. *Opuſcula omnia actis eruditorum inſerta.* Venet. 1740 ſq. VII Vol. 4.

Apud

Apud Batauos acutiſſimi ingenii ſcepticus Petr. Bayle inde a m. Martio a. 1684 edere cepit *Nouvelles de la republique des Lettres* Amſtel. 12.

§. 299.

Mox et ſimilia opera periodica ſunt ſecuta, vnice *rei medicae* dicata.

(Nic. de Blegny ſingularis ceteroquin hominis) *nouvelles Découvertes ſur toutes les parties de la Medecine.* Par. inde ab a. 1679. 12.

lat. per Theoph. Bonnet ſ. t. *Zodiacus medico-gallicus ſ. Sylloge miſcellaneorum medico-phyſicorum gallicorum recens in re medica exploratorum.* Genev. inde ab a. 1680. 4.

In Belgio ſucceſſit: Steph. Blankaart *collectanea medico-phyſica, oft Hollands Iaar-regiſter der Genees-en Natuur-kundige Aanmerkingen van gantsch Europa* etc. Amſtel. inde ab a. 1680. 8.

Indicem ſuper vtroque opere aliisque, quae diximus, actis, Havnienſibus (v p. 205), Naturae curioſorum etc. exhibet Corn. a Beughem *Syllabus recens exploratorum, prout in miſcellaneis medico-phyſicis Germa-*

niae, Galliae, Daniae et Belgii ſparſim extant Amſtel. 1696. 12. it. ſ. t. *bibliothecae eruditorum critico-curioſae* ib. 1699. 1701. 1710. 12.

Idem Blancardus praeter innumera compilatitia, proprias et vtiles obſeruationes ad hiſtoriam inſectorum edidit ſ. t. *Schou-burg der Rupſen, Wormen, Maden, en vliegende Dierkens daar uit voorkomende.* Amſt. 1688. 8.

germ. Lipſ. 1690. 8.

Ej. *anatomia practica rationalis ſ. variorum cadauerum morbis denatorum anatomica inſpectio* Amſt. 1688. 12.

Ej. *Lexicon medicum* Amſt. 1679. 8. et al.

c. praef. G. E. Stahl Hal. 1704. 8.

it. curante J. H. Schulze ib. 1739. 8.

c. auctariis Agnethleri ib. 1747. 8.

et ſtudio cl. Iſenflamm Lipſ. 1777. II Vol. 8.

ANATOMICI et PHYSIOLOGI.

§. 300.

Magna incrementa, quae phyſiologia praecedente aeuo e zootomiae et viuiſectionum ſtudio ceperat, ea quam nunc tractamus periodo impenſe adhuc aucta ſunt, vtiliſſimis binis ipſi

ipſi accedentibus adminiculis, *microſcopiorum* ſcil. et anatomicarum quas vocant *iniectionum:* vtpote quorum ope nouus quaſi orbis naturalis hiſtoriae et anatomes cultoribus apertus eſt.

§. 301.

De *microſcopiorum* vero inuentore multum inter eruditos diſputatum eſt. Vt enim eos taceam, qui iam veteribus eorum notitiam vindicare auſi ſunt, alii Zachariae Janszonio Medioburgenſi, alii Cornelio Drebel Alkmarienſi, alii Franciſco Fontanae Italo nobile illud inuentum tribuunt. Vtut ſit, illud ſane certo conſtat, vſum eorum ad indagandam interiorem organicorum corporum ſtructuram ea ad quam accedimus periodo demum inualuiſſe. Etſi enim iam Harvaeus conſpicilla adhibuerit ad inſectorum anatomen et pulli in ouo incubato formationem eruendam, et princeps Caeſius cum Lynceis ſodalibus (quorum ſupra p. 211. obiter memini) etiam microſcopiis vſus ſit, ſumma tamen eorum in phyſiologia et hiſtoria dignitas feliciſſimis demum laboribus

immortalium duumuirorum Malpighii et Swammerdamii demonſtrata eſt.

Frid. Schrader (medicus ordinarius ciuitatis Goettingenſis, tum Prof. Helmſtadienſ.) *de microſcopior. vſu in naturali ſcientia et anatome.* Gotting. 1681. 8.

§. 302.

Binos ſaltem e pluribus eius aeui *micrographis*, vt vocantur qui de obſeruationibus microſcopicis ſingulares ediderunt libros, nominaſſe ſufficiat, Hookium et Leeuwenhoeckium.

Rob. Hook ex inſ. Wight †. 1702. aet. 67.

Medicus et Prof. Geometr. coll. Greshamenſis.

Nomen eius gerit celebre experimentum cordis motum inflatione pulmonum reſuſcitandi.

Ej. *micrographia reſtaurata* Lond. 1665. fol.

Tabulas tantum cum breui explicatione recuſas dedit H. Baker ib. 1745. fol. et al.

Ej. *poſthumous Works* Lond. 1705. fol.

Ej *philoſophical experiments and obſervations. publish'd by* W. Derham Lond. 1726. 8.

Idem

Idem quoque Hookius edidit inde ab a. 1681 opus menſtruum et Tranſactionibus philoſophicis ſimile, cui titulus *Philoſophical Collections* Lond. 4.

§. 303.

ANTON. VAN LEEVWENHOEK Delphenſis †. 1723. aet. 91.

Vir in lentibus minutiſſimis perpoliendis, earumque ope obſeruando verſatiſſimus, falli tamen iisdem haud neſcius, ideoque, ſi candide fateri licet, phyſiologiae multum et profuit et nocuit.

EJ. *Arcana naturae ope microſcopiorum detecta* LB. 1685–1702. 8.

EJ. *Epiſtolae phyſiologicae* Delph. 1719. 4.

§. 304.

Alterum anatomes et phyſiologiae adminiculum, de quo loquimur, *iniectiones* ſcil. vaſorum, itidem hac periodo ſi non inuentum, tamen perfectum eſt. Quibus enim prioris aeui anatomici vtebantur artificia, vaſa ſanguifera minora in conſpectum reddendi, aut aëre ea inflando aut aqua colorata et atra-

mento eadem replendo, praeter alia eo quoque laborabant incommodo, vt conſeruationi inepta eſſent. Iam vero cum ceracea iniectionis maſſa inuenta eſſet, et argentum quoque viuum eodem ſcopo feliciter adhiberetur, noua quadam luce ſtructura corporis humani illuſtrata eſt, et via quaſi ſtrata ad theſauros *praeparatorum* anatomicorum colligendos.

§. 305.

Vulgo quidem Swammerdamium maſſae iſtius ceraceae inuentorem perhibent. At enim vero huic anſam primo praebuiſſe videtur praeceptor eius

Jo. van Horne Amſtelodamenſis, †. 1670. aet. 49.

Prof. Leydenſ.

Ej. *nouus ductus chyliferus, nunc primum delineatus, deſcriptus* etc. LB. 1652. 4.

Ej. *microcoſmus* ib. 1660. 12. et al.

Ej. *microtechne* ib. 1663. 12. et al.

iunctim c. al. Ej. *opuſculis anatomico-chirurgicis* et in ea annotationibus Jo Guil. Pauli Prof. Lipſ. (†. 1723. aet. 66.) Lipſ. 1707. 8.

Sed

Sed omiſſae ſunt ab editore Ej. Hornii *de ductibus ſaliualibus diſputationes* III. ibid. 1656 ſq. recuſ. in Halleri *collect. diſp. anat.* Vol. II.

Ej. editionem Galenici *de oſſibus* L. et Botalli operum, ſupra ſuis locis citauimus.

Drelincourti *or. in obit.* Hornii extat in iſtius opuſculis.

§. 306.

In vniuerſum Batauis illud debetur, quod iniectiones anatomicas cito ad mirum perfectionis gradum euexerint. Ruyſchius maxime, Stalp. van der Wiel, alii.

Siphonem anatomicum primus deſcripſit Regner de Graef.

De inuentore egregii artificii vaſa argento viuo replendi, ambigitur. Alii eidem Graefio tribuunt, alii, ſed vt mihi quidem videtur minus recte, Malpighio. Certe in Batauis vltro eam encheireſin perfecit et ad ſyſtema vaſorum lymphaticorum inueſtigandum feliciſſime adhibuit Nuckius.

§. 307.

Studium *anatomes comparatae*, cui praecedente periodo tanta debuit incrementa vniverſa phyſiologia, et ea de qua nunc agimus vtiliſſime continuatum eſt.

Impenſa praeſertim augmenta cepit ſplendido opere, quod auſpiciis academiae Pariſinae nuper conditae, curantibus inprimis duumuiris egregie anatomice doctis, Peralto et Duverneio (de quibus mox ſeorſim) in lucem prodiit ſ. t.

Hiſtoire des animaux Pariſ. 1676. II Vol. fol. max.

Poſthac ſaepius minore forma ſed auctius repetitum, tam inter *Memoires avant* 1699 Vol. III. quam ſeorſim Amſt. 1733. 4. et al.

Angl. vertente Pitfieldio Lond. 1702. fol.

germ. per G. Leon. Huth. Norimb. 1754. II vol. 4.

lat. magnam partem inſertum Mich. Bern. Valentini *amphiteatro zootomico* Frf. 1720. fol.

§. 308.

Clavd. Perravlt Pariſinus .†. 1688. aet. 75.

Summus

Summus architectus Vitruvii verſione et ſplendida editione celeber, delineandi elegantiſſime peritus etc.

Ej. *Eſſays de Phyſique* Par. 1680–88. IV Vol. 8.

Vitam viri v. in *Journal des Scavans* a. 1689.

§. 309.

Jos. Gvichard Duverney Foro-Segusſianus .†. 1730. aet. 82.

Prof. Pariſinus.

Ej. *Traité de l'organe de l'ouïe* etc. Par. 1683. 12. et al.

lat. Norimb. 1684. 4. et al.

Ej. *Oeuvres anatomiques* (poſth. edentibus Senaco et Bertino) Par. 1761. II Vol. 4.

Ad eundem quoque pertinet: *Lettre contenant pluſieurs nouvelles obſervations ſur l'oſteologie* Par. 1689. 4. recuſ. in Halleri *collect. diſp. anat.* Vol. VI.

Ej. *Traité des maladies des os* Pariſ. 1751. II Vol. 12.

Elogium eius v. in *Hiſt. acad. Pariſ.* a. 1730.

§. 310.

§. 310.

Memorandus hic quoque venit libellus, mole quidem paruus, aſt materie grauis, et qui ad fontes phyſiologiae pertinet. *Obſervationes* ſcil. *anatomicae ſelectiores collegii privati Amſtelodamenſis* (auctoribus Swammerdamio, Ger. Blaſio, Matth. Slado aliisque) Amſt. 1667. 12.

P. II. ibid. 1673. 12. (haec fere tota a Swammerdamio profecta.)

§. 311.

Ger. Blasivs (Blaes) Ooſtvlieta-Brugenſis .†. 1682.

Prof. Amſtelodamenſis.

Ej. *zoologia ſ. anatome hominis brutorumque variorum* Amſt. 1677. 8.

Ej. *Anatome animalium* ib. 1681. 4.

Ej. *Anatome medullae ſpinalis et neruorum inde prouenientium* 1666. 12.

Auctarium Ej. ad Veslingii ſyntagma ſupra citauimus.

Ductum quoque Stenonianum ſibi vindicare ſtuduit.

Cf.

Cf. Nic. Hoboken *nouus ductus ſalivalis* Blaſianus *in lucem protractus.* Ultraj. 1662. 12.

§. 312.

Nic. Stenonis (Stenſon) Havnienſis †. 1686. aet. 49.

Th. Bartholini diſcipulus. Prof. Havnienſis, denique poſt varios caſus, mutata religione, epiſcopus Titiopolitanus.

Nomen eius ſeruat ductus ſalìualis parotidis.

Ej. *obſeruationes anatomicae quibus varia oris etc. vaſa deſcribuntur, nouique ſaliuae etc. fontes deteguntur* LB. 1662. 12.

Ej. *de muſculis et glandulis obſeruationum ſpecimen* Hafn. 1664. 4.

Ej. *elementorum myologiae ſpecimen;* it. *canis carchariae diſſectum caput* etc. Flor. 1667. 4. Amſt. 1711. 8.

Ej *Diſcours ſur l'anatomie du cerveau* Par. 1679. 12.

Eundem anatomiae ſuae inſeruit Winslovius, Stenonis affinis.

Ej. *de ſolido intra ſolidum naturaliter contento prodromus* etc. Flor. 1669. 4. it. LB. 1679. 12.

it.

it. ſtudio Ant. Matani Piſtorii 1763. 4.

angl. Lond. 1671 8.

gall. in compendium redactus in collectione academica Divionenſi, part. exot. Vol. IV. p. 377 ſqq.

Vitam Stenonis v. in Fabronii *vitis doctrina illuſtrium* etc. Dec. V.

§. 313.

Jo. Nic. Pechlin Leydenſis .†. 1706. aet. 50.

Prof. Kilonienſis.

Ej. *de purgantium medicamentorum facultatibus exerc.* LB. 1672. 8.

id. *de fabrica et vſu cordis* Kil. 1676. 4.

recuſ. in Halleri *collect. diſp. anat.* Vol. II.

id. *de aëris et alimenti defectu* Kil. 1676. 8.

id. *de habitu et colore aethiopum* ib. 1677. 8.

Ej. *obſeruationum phyſico medicarum* L. III. Hamb. 1691. 4.

§. 314.

Regner. de Graef Schoonhova-Hollandus .†. 1673. aet. 32.

Medicus Delphenſis. Syluianus.

Primus

Primus ouarii muliebris veſiculas ouulorum nomine appellauit.

Ej. *Diſp. de natura et vſu ſucci pancreatici* LB. 1664. 12.

id. *de virorum organis generationi inſeruientibus* it. *de vſu ſiphonis in anatomia* LB. 1668. 8.

Ej. *de mulierum organis generationi inſervientibus Tract.* ib. 1672. 8.

Opera ib. 1677. 8. Lugd. 1678. 8. et al.

§. 315.

Car. Drelincourt Pariſinus .†. 1697. aet. 64.

Prof. Leydenſis. Sylvii aduerſarius.

Ej. *praeludia anatomica* Amſt. 1672. 12.

Ej. nouem libelli *de vtero, conceptu, fetu* etc. LB. 1682 ſqq. 12.

Ej. *experimenta anatomica ex virorum ſectionibus petita* LB. 1681. 12. ib. 1684. 12.

Ej. *apologiam adv.* Bokelmannum ſupra citauimus (p. 47.)

Iunctim cum reliquis Ej. *opuſculis* ex ed. Boerhaavii Hagae Com. 1727. 4.

§. 316.

Ant. Nvck Harderovicenſis .†. c. 1692.

Prof.

Prof. Leydenſis.

cuius nomen gerunt diuerticula ſic dicta peritonaei.

Ej. *de ductu ſaliuali nouo* L. LB. 1685. 12.

Auctius ſ. t. *Sialographia et ductuum aquoſorum anatome noua etc.* LB. 1695. 8.

Ej. *Adenographia curioſa et vteri foeminei anatome noua* LB. 1691. 8. 1696. 8.

Accedit Maur. van Reverhorſt *de motu bilis circulari eiusque morbis.*

Ej. Nuckii *operationes et experimenta chirurgica* LB. 1696. 8.

Opera LB. 1733. II Vol. 8.

§. 317.

Thomas Wharton Eboracenſis †. 1673. aet. 63.

Prof. Oxonienſis, tum collegii Greshamenſis quod Londini eſt.

Ductibus ſaliualibus ſubmaxillaribus ſui nominis vulgo notus.

Ej. *Adenographia* Lond. 1656. 8. Amſt. 1659. 12.

§. 318.

§. 318.

Franc. Glisson natus Rampiſhami ditionis Dorſetſhirenſis . †. 1677.

Prof. Cantabrigenſis. Profundi et ſagacis ingenii vir.

Capſulam ſui nominis nimis ornauit.

Ej. *anatomia hepatis* Lond. 1654. 8. Amſt. 1659. 12.

id. *de ventriculo et inteſtinis* Lond. 1677. 4.

id. *de rhachitide* Lond. 1660. 12.

Iunctim ſ. t. *Oper. medico-anatomic.* LB. 1711. III Vol. 12.

id. *de natura ſubſtantiae energetica* ſ. *de vita naturae* Lond. 1672. 4.

Vitam viri v. ap. Birch *hiſtory of the royal Society* Vol. III. p. 356.

§. 319.

Rich. Lower Cornubienſis . †. 1691. aet. 60.
Medicus Londinenſis.

Tuberculo ſui nominis vulgo notus.

Ej. *tract. de corde* Lond. 1669. 8. Amſtel. eod. 8. et al.

it. c. Ej. *diſſ. de origine catarrhi* Lond. 1680 et al. LB. 1749. 8.

§. 320.

Jo. Mayow Londinenſis .†. 1679. aet. 34. Medicus Bathenſis.

Inter primos de aëris factitii ſpeciebus auctores: maxime de aëre, quem hodie dephlogiſticatum vocant, qui ipſi ſpiritus nitri aëreus audiebat.

Ej. *Tractatus duo: de reſpiratione, et de rhachitide* Oxon. 1668. 8. LB. 1671. 8.

it. c. aliis tribus ſ. t. *Tractat. quinque medico-phyſ.* Oxon. 1674. 8.

§. 321.

Sequatur illuſtris virorum biga de *neurologia*, parte anatomes hactenus fere neglecta, maxime meritorum: Williſius ſcil. et Vieuſſenius.

Thomas Willis Bedwina-Wiltſhirenſis .†. 1675. aet. 54.

Prof. Oxonienſis, tum medicus Londinenſis.

Eius nomen manſit neruo ad par vagum acceſſorio, et circulo ex arteriarum vertebralium cum carotidibus cerebralibus confluentia oriundo.

Ej.

Ej. *cerebri anatome et neruorum deſcriptio* Lond. 1664. 4.

ID. *de anima brutorum* Oxon. 1672. 4. Lond. eod. 8.

Ej. *pathologia cerebri et neruoſi generis* Oxon. 1677. 4.

Ej. *affectionum quae dicuntur hyſtericae et hypochondriacae pathologia* Lond. 1670. 8.

ID. *de fermentatione, de febribus, et de vrinis* Lond. 1660. 8. Amſt. 1663. 12.

Ej. *pharmaceutice rationalis* Oxon. 1674. II Vol. 4.

Opera Lond. 1679. fol. Amſt. 1682. 4. Venet. 1720. fol. etc.

V. *the Heads of illuſtr. Perſons of Great Britain by* J. Houbraken *et* G. Vertue Vol. I. p. 119.

§. 322.

RAIMVND. VIEVSSENS Roverguenſis † 1716. aet. 75.

Prof. Monſpelienſis.

Nomen eius impoſitum centro ouali quo cerebri hemiſphaeria iunguntur, item recepta-

 culo

culo carotidis cerebralis, et iſthmo qui cordis auriculas intercedit.

Primus quoque vaſa neuro-lymphatica ſ. decolora ſtatuit, quae Ferrenius poſthac denuo aſſerebat.

Ej. *nevrographia vniuerſalis* Lugd. 1684. fol.

Ej. *Tractat. II. de mixti principiis et fermentatione* Lugd. 1687. 4.

Ej. *nouum ſyſtema vaſorum* Amſt. 1705. 8.

Ej. *Traité de la ſtructure de l'oreille* Toloſae 1714. 4.

Ej. *Traité du coeur* ib. 1715. 4.

Ej. *Traité des liqueurs du corps humain* ib. eod. 4.

Tum opera quaedam poſthuma, viz:

Ej. *Experiences ſur la ſtructure des viſceres* Par. 1755. 12.

Ej. *Traité des maladies internes* Toloſae 1774. 4.

§. 323.

Iam nominandi veniunt duumuiri praeſtantiſſimi, *ſubtilioris anatomes* auctores primi et principes, ſimul vero binarum illuſtrium in phyſio-

phyſiologia ſectarum anteſignani, Malpighius et Ruyſchius.

Marcell. Malpighi Bononienſis † 1694. aet. 67.

Prof. in academia patria, tum in Piſana et Meſſanenſi: denique archiater papalis; cuius nomine mucus notatur, qui epidermidem et corium intercedit.

Patronus texturae viſcerum *glanduloſae.* Vir ceteroquin in obſeruando totus quantus.

Ej. *de pulmonibus epiſtolae* II. Bon. 1661. fol.

it. c. Bartholini de eodem argumento libello quem citauimus.

Ej. Malpighii *tetras epiſtolarum anatomicarum* (viz. de cerebro, de lingua, de tactus organo, et de omento et adipoſis ductibus) Bonon. 1665. 12. Amſt. 1669. 12.

id. *de viſcerum ſtructura* (ſcil. de hepate, de cerebri cortice, de renibus, et de liene.) acc. *diſp. de polypo cordis* Bonon. 1666. 4. Lond. 1669. 12.

Ej. *diſſ. de bombyce* Lond. 1669. 4.

Ej. *de formatione pulli in ouo* diſſ. Lond. 1673. 4.

Ej. *anatome plantarum* Lond. 1675-79. II Vol. fol.

Opera Lond. 1686. II Vol. fol.

id. *de glandulis conglobatis* Lond. 1689. 4.

Ej. *opera poſthuma* Lond. 1697 fol. Ven. 1698. fol. curante Fauſtino Gavinello.

De vita propria egit in poſthumis.

Lancisii narrationem de obitu et extiſpicio Malpighii videſis in *philoſ. Tranſact.* N. 226. p. 467 ſqq.

§. 324.

Frider. Ruysch Haganus . †. 1731. aet. 93. Per integros LX annos Profeſſor et poliater Amſtelodamenſis.

Aſſertor ſtructurae viſcerum *vaſculoſae.*

Vitam in praeparatis conficiendis triuit, in inueniendo tamen parum felix, adeo vt nomen eius maneret fictitiis, quibus ſibi imponi paſſus eſt, partibus, membranae ſc. oculi quam a chorioidea diuerſam putabat, et muſculo neſcio cui quem in fundo vteri detexiſſe ſibi videbatur.

Ej. *Dilucidatio valuularum in vaſis lymphaticis et lacteis.* Hagae Com. 1665. 12.

Ej.

Ej. *obſeruationum anatomico-chirurgicarum Centuria.* Amſt. 1691. 4.

Ej. XVI *reſponſiones ad totidem epiſtolas problematicas* Amſt. 1696–1708. 4.

Ej. *theſauri anatomici* X. ib. 1701–15. tum *curae poſteriores* ſ. *theſaurus maximus* ib. 1724. et *curae renouatae* ſ. *theſaurus nouus* ib. 1728. 4.

Ej. *Aduerſariorum anat. chirurgicorum* Decades III. ib. 1717–23. 4.

Ej. *de fabrica glandularum* reſponſio ad Boerhaavium LB. 1722. 4.

Opera Amſt. 1721–25. II Vol. 4.

J. F. Sehreiberi *hiſtoria vitae et meritorum* Ruyſchii Amſt. 1732. 4.

§. 325.

Duumuiris quos modo diximus aſſeclas ſuos ſubiungamus digniſſimos, Bohnium nempe Malpighianum, Bergerum vero Ruyſchianum.

Jo. Bohn Lipſienſis .†. 1718. aet. 79. Prof. in academia patria.

Ej. *circulus anatomico-phyſiologicus* Lipſ. 1680. 4. ib. 1697. 4.

Ej. *de aëris in ſublunaria influxu* ib. 1678 8.

ID. *de officio medici duplici, clinico et forenſi* ib. 1704. 4.

ID. *de renunciatione vulnerum lethalium* ib. 1711. 4. 1755. 8.

§. 326.

Jo. GOTHOFR. DE BERGER Hallenſis †. 1736. aet. 77.

Prof. Wittebergenſis.

EJ *phyſiologia medica ſ. de natura humana* Witteb. 1702. 4. et al.

Noua auctior editio, quam parauerat Bergeri nepos, Brendelius quondam noſter, intercidit.

EJ. Bergeri *de thermis Carolinis comm.* Witteb. 1709. 4. et al.

§. 327.

Sequantur bini tabularum anatomicarum ſplendidarum auctores, Bidlous et Cowperus.

GOTHOFR. BIDLOO Amſtelodamenſis †. 1713 aet. 64.

Prof. Leydenſis.

EJ. *Anatomia corporis humani, CV tabulis per artificioſiſſ* Ger. de Laireſſe *ad viuum delineatis, demonſtrata.* Amſt. 1685. fol. max.

Tabu-

Tabulam LXXXImam et LXXXIIdam egregius artifex de Laireſſe, ipſe aqua forti aeri incidit, quae reliquis omnibus palmam praeripiunt.

Ej. Bidloi *obſeruationes de animalculis in hepate ouillo detectis* LB. 1698. 4.

ID. *de oculis et viſu variorum animalium* ib. 1715. 4.

Ej. *exercitationes anatomico-chirurgicae* ib. 1708. 4.

Haec opuſcula iunctim cum aliis ib. 1715. 4.

§. 328.

Gvil. Cowper Londinenſis. †. 1710.

Chirurgus Londinenſis.

Glandulis ſui nominis ad vrethram vulgo innotuit.

Trecentis tabularum Bidloi exemplaribus, ab Anglo bibliopola redemtis, propriam ſubiunxit explicationem, plagii ideo a Bidlone accuſatus.

Ej. *Anatomy of human bodies* Oxon. 1697. fol. max. et al.

Ej. *glandularum quarundam nuper detectarum deſcriptio* Lond. 1702. 4.

Ej. *myotomia reformata* Lond. 1694. 8.

Eundem quoque titulum praefert opus poſthumum, ſplendidum, tabularum muſculorum, a Rich. Meadio editum Lond. 1724. fol. max.

Multa item vtilia Cowperi extant in *philoſ. Tranſact.* tam ad chirurgiam quam ad vtramque anatomem facientia.

Socius quoque extitit Ed. Tysono cum *ſimiae ſatyri* (quam malaice *Orang-utang* vocant) anatomen ederet ſ. t. *The anatomy of a pygmy* Lond. 1699. 4. et cum aliis Tyſonis opuſculis ib. 1751. 4.

§. 329.

Claudat denique agmen quadriga *Iatromathematicorum*, Itali nempe Borellus et Bellinus, Angli vero Pitcarnius cum Keilio.

Jo. Alphons. Borellvs Neapolitanus .†. 1680. aet. 75.

Prof. Piſanus.

Ej. *de motu animalium opus poſthumum* Rom. 1680 ſqq. II Vol. 4. et al.

Ej. *hiſtoria et meteorologia incendii Aetnei* 1669. Regii Julii 1670. 4.

§. 330.

§. 330.

LAVRENT. BELLINI Aretinus .†. 1704. aet. 61.

Prof. Piſanus, tum medicus Florentinus, Borellii diſcipulus.

Nomen eius ſeruant tubuli renales.

EJ. *de ſtructura renum obſ.* Flor. 1662. 4. Amſt. 1665. 12. et al.

EJ. *guſtus organum nouiſſime deprehenſum* Bonon. 1665. 12.

Iunctim cum priore LB. 1711. 4. et al.

EJ. *de vrinis, pulſibus, miſſione ſanguinis etc. opus* Bonon. 1683. 4. Lipſ. 1685. 4. cum praef. Bohnii. it. LB. 1711. 4. cum praefat. Boerhaavii.

EJ. *Opuſcula* ad Pitcarnium. Piſtorii 1695. 4.

EJ. *Opera* Venet. 1708. 4.

Cf. *Ritratti d'uom. illuſtri Toſcani* Vol. III. N. XL.

it. Fabronii *vitae* Dec. V.

§. 331.

ARCHIBALD. PITCAIRN Aberdeena-Scotus .†. 1713. aet. 61.

Prof.

Prof. Leydenſis, poſt Edinburgenſis.

Ej. *diſſertatio de motu cibi in ventriculo* LB. 1693. 4.

Ej. *elementa medicinae phyſico-math.* Lond. 1717. 8.

Ej. *diſſ. de legibus hiſtoriae naturalis* Edinb. 1696. 8.

Opera LB. 1737. 4.

angl. Lond. 1727. 8.

§. 332.

Jac. Keil Scotus .†. 1719. aet. 46.

Medicus Northamptonenſis.

Ej. *anatomy of human body abridg'd* Lond. 1698. 12. et al.

Ej. *tentamina medico-phyſica — quibus acceſſit medicina ſtatica Britannica* Lond. 1718. 8.

BOTANICI.

§. 333.

Nehem. Grew Londinenſis .†. 1711.

Inſpector muſei Societatis Lond.

Praeter Malpighium primus vberior et claſſicus ſuper *phyſiologia plantarum* auctor.

Ej. *anatomy of vegetables begun.* Londin. 1672. 12.

gall.

gall. LB. 1685. 12.

Poſt praecipuas plantae partes ſingularibus libellis fuſius pertractauit:

v. c. Ej. *phytological hiſtory and anatomy of roots* Lond. 1673. 8. et ſ. p.

Ej. figuram caulis cardui transuerſim diſſecti chartae nigrae eleganter impreſſam videtis in *Act. Nat. Cur.* Dec. I. ann. X. *Append.*

Ex his demum coaluit maius opus ſ. t.: Ej. *anatomy of plants* Lond. 1682. fol.

Ej. *Muſaeum regalis Societatis at Gresham's colledge* Lond. 1681. fol. acceſſ. Ej. *comparative anatomy of the Guts.*

Ej. *Coſmographia ſacra* Lond. 1701. fol.

§. 334.

Jo. Raivs (Ray) Nodleio-Eſſexenſis †. 1705. aet. 77.

Eccleſiaſticus, qui felici otio vſus per dimidium ſeculum hiſtoriae naturali gnauiter incubuit.

Claſſicus in eadem auctor, et cuius nomen epocham conſtituit, cum primus ſaniorem methodum et curatius characterum ſtudium in eadem adhibuerit.

Ej.

Ej. *catalogus plantarum circa Cantabrigiam* Cantabr. 1660. 8.

Ej. *Synopſis methodica ſtirpium Britannicarum* Lond. 1690. 8.

ed. tertia cura Dillenii Lond. 1724. 8.

Ej. *methodus plantarum emendata* Lond. 1703. 8. ib. 1733. 8.

Ej. *hiſtoria plantarum generalis* Lond. 1693 III Vol. fol.

Ej. *Synopſis methodica quadrupedum et ſerpentum* Lond. 1729. 8.

Ej. *Synopſis auium* ib. 1713. 8.

Ej. *Synopſis piſcium* ib. eod. 8.

Ej. *hiſtoria inſectorum* (ed. W. Derham) ib. 1710. 4.

Ej. *Wisdom of God manifeſted in the works of the creation* Lond. 1691. 8. et al. ed. XII. Glasgov. 1750. 12.

Ej. *topographical obſervations* Lond. 1673. 8. proprium iter, quod comite Franc. Willoughbeio per Germaniam, Heluetiam et Italiam inſtituerat.

Ej.

Ej. *Collection of Travels and Voyages* Lond. 1693. 8.

Eclogas ex Rauwolfii, Belonii al. itineribus continet.

Iunctim cum priore Lond. 1738. II Vol. 8.

Ej. *philoſophical Lettres* etc. Lond. 1718. 8. edente Derhamo.

Ej. *ſelect Remains* Lond. 1760. 8.

Vita Raii vltimo quod diximus operi praefixa eſt.

§. 335.

Rob. Morison Aberdeena-Scotus .†. 1683. aet. 63.

Prof. Oxonienſis.

Ej. *hortus regius Bleſenſis* Lond. 1669. 8.

Ej. *plantarum hiſtoria vniuerſalis* P. IIda Oxon. 1678. fol. P. tertia ib. 1699. fol.

P. I. qua dendrologia contineri debebat, nunquam prodiit.

§. 336.

Avg. Qvirin. Rivinvs Lipſienſis .†. 1723. aet. 71.

Prof. in academia patria.

Puta-

Putatitium membranae tympani foramen, et rectius ductus ſaliuales ſublinguales, nomen eius ferunt.

Ej. *introductio generalis in rem herbariam* Lipſ. 1690. fol. et al. it. ib. 1720. 12.

Ej. *ordines plantarum irregularium flore monopetalo, tetrapetalo, et pentapetalo* Lipſ. inde ab a. 1690. fol.

Poſthumas tabulas *hexapetalorum irregularium* edidit Chr. Gottl. Ludwig.

Ej. *diſſertationes medicae* iunctim editae Lipſ. 1710. 4.

Ej. *de peſte Lipſienſi* a. 1680. L. Lipſ. 8.

Ej. *cenſura medicamentorum officinalium* Lipſ. 1701. 4.

Si aeuum ſpectes, quo ſcriptum eſt, claſſicum opus.

Ej. *manuductio ad chemiam pharmaceuticam* Norimb. 1718. 8.

Vita eius praemiſſa *catalogo bibliothecae*.

§. 337.

Pavl. Hermann Hallenſis †. 1695. aet. 55.

Prof.

Prof. Leydenſis, poſtquam in Indiis orientalibus artem exercuerat.

Ej. *catalogus horti academici Lugd. Batav.* 1687. 8.

Ej. *paradiſus Batauus* LB. 1689 4.

Ej. *muſaeum Ceylanicum* LB. 1714. 8.

Cf. Jo. Burmanni *theſaurus Ceylanicus* Amſt. 1737. 4.

it. Linnaei *flora Ceylanica* 1747. 8.

Vtrumque opus magnam partem ad Hermanni plantas Ceylanicas ſiccas confectum.

Ej. Hermanni *cynoſura materiae medicae* Argent. 1710. 4.

it. c. comm. Boecleri ib. 1729. et al. III Vol 4.

§. 338.

Georg. Eberh. Rvmph Hanouienſis †. 1706. aet. 69.

Conſiliarius Batauus apud Amboinenſes.

Ej. *Amboinſche Rariteitkammer* Amſt. 1705. fol. ib. 1741. fol.

Ej. *Herbarium Amboinenſe* poſthumum edidit Jo. Burmann Amſt. 1741–51. VI Vol. fol. Auctarium ſucceſſit ib. 1755. fol.

§. 339.

Denique et plantarum exoticarum ſtudium impenſe auctum eſt *Horto Malabarico* qui Amſtelod. inde a. 1676–93. XII Vol. fol. prodiit; auſpiciis et ſumptibus Henrici van Rheede van Drakenſtein Batavi Malabariae gubernatoris; auctoribus Matthia de S. Joſepho, Guil. ten Rhyne aliisque *); digerente et edente, maximam certe partem, Jo. Commelyn, egregio botanico. Indicem Linnaeanum addidit Jo. Burmannus LB. 1769. fol.

SCRR. HISTORIAE NAT.

§. 340.

Microſcopiorum inuentum vt anatomiae ita et vniuerſae hiſtoriae naturali immenſe proficuum fuit. Maxime vero in animalculorum *inſectorum* aliorumque quae vulgo exſanguia audiebant hiſtoria nouum quaſi orbem aperuit; ita vt Entomologiae ſtudium, maxime autem phyſiologia inſectorum, ab eo inde tempore

*) Cf. Guil. ten Rhyne *de arthritide* pag. 102. et epiſtolam dedicatoriam.

tempore natales ſuas primum duxiſſe dicenda ſit. Et quidem in ea ornanda praeter Leeuwenhoekium et Malpighium, quos iam laudauimus, maxime eminet triga virorum, niſi tres eſſent, incomparabilium, Swammerdamius, Redius et Valisnerius.

§. 341.

Jo. Swammerdam Amſtelodamenſis †. 1686. aet. 49.

Medicus in vrbe patria.

Ej. *de reſpiratione vſuque pulmonum diſſ.* LB. 1667. 8.

Ej. *miraculum naturae ſ. vteri muliebris fabrica* LB. 1672. Lond. 1680. 8. LB. 1729. 4. et al.

Ej. *algemeene Verhandeling van de Bloedeloose Diertjes* Ultraj. 1669. 4.

gall. ib. 1685. 4.

lat. LB. eod. 4.

Ej. *Ephemeri vita of Afbeeldingh van's Menſchen Leven* Amſt. 1675. 8.

Codices eius poſthumos magno aere redemit Boerhaavius et edidit ſ. t. *Bibliorum naturae*, *belg.* et *lat.* (quam verſionem parauit H. D. Gaubius) LB. II Vol. fol.

germ. (vertente Jo. Jac. Reiſke viro meritiſſimo) Lipſ. 1752. fol.

angl. c. not. Jo. Hill Lond. 1758. fol.

gall. in compendium redactum et animadverſionibus auctum a v. cl. Guenau de Montbeillard, Vol. V. collectionis academiae Divionenſis, P. exotericae.

Vitam auctoris, meliore fato digniſſimi, Boerhaavius praefixit bibliis hiſce.

§. 342.

Franc. Redi Aretinus †. 1697. aet. 71. Archiater Florentinus.

Scholaſticorum de generatione aequiuoca ſomniorum depulſor. Puritate quoque et elegantia vernaculi ſermonis eminuit.

Ej. *Eſperienze intorno alle generazione degli inſetti* Flor. 1668. 4.

lat. Amſt. 1686. 12.

Ej. *Oſſervazioni intorno a gli animali viventi, che ſi trovano negli animali viventi* Flor. 1684. 4.

lat. Amſt. 1708. 12.

Ej. *Eſperienze intorno alle diverſe coſe naturali dell' Indie* Flor. 1671. 4.

lat.

lat. Amſt. 1685. 12.

Ej. *oſſervazioni intorno alle vipere.* Flor. 1664. 4.

lat. cum priore.

Ej. *Lettere, conſulti mediche* etc. iunctim cum reliquis operibus editae ſunt, quorum editio pleniſſima eſt Neapolitana 1778. VII Vol. 8.

Elogio di F. Redi. Flor. 1781. 8.

Cf. quoque *Ritratti d'uomini ill. Toſcani* Vol. II. No. XLVII.

it. cl. Moehſen *Medaillen-Sammlung* Vol. I. p. 289 ſqq.

§. 343.

Iungatur Redio, etſi recentior paullo Anton. Vallisneri Traſilico-Mutinenſis †. 1730. aet. 69.

Prof. Patauinus; diſcipulus Malpighii.

Ej. *Dialoghi* Ven. 1700. 8.

Ej. *Nuove eſperienze ſulli ſviluppi* ib. 1713. 4.

Ej. *Conſiderazioni intorno alla generazione de vermi del corpo umano* Patav. 1710. 4.

Ej. *Iſtoria della generazione dell' uomo e degli animali* Venet. 1721. 4.

germ. c. animaduerſ. Chr. Ph. Berger. Lemgov. 1739. 8.

Ej. *Iſtoria del Cameleonte Africano e di varii animali d'Italia* Ven. 1715. 4.

Iunctim c. reliquis *operibus* Venet. 1733. III Vol. fol.

Vita viri praefixa operum editioni quam modo citauimus.

§. 344.

De *exoticorum* inſectorum, ineffabili pulcritudine et inſigni magnitudine conſpicuorum, naturali hiſtoria bene meruit

Maria Sibylla Merian Francofurtenſis †. 1717. aet. 70.

Filia egregii chalcographi Matth. Merian cuius ſupra iam p. 212. mentionem iniecimus. A ſummis pictoribus Jac. Morell et Abr. Mignon flores depingere docta.

Haec a tenellis erucarum indigenarum metamorphoſi delectata vernacula lingua eam deſcripſit libro, cui titulus:

Mar. Sib. Graeffin (nubſerat enim Graeffio cuidam) *wunderbare Verwandlung der Raupen* Norimb. 1679–83. II Vol. 4.

ed.

ed. 2, (tertia parte auctior), *lat.* Amſt. 1717. 4.
gall. ib. 1730. fol. max.
belg. ib. eod. ead. forma.

Poſtea vero a. 1699 ipſa Surinamum petiit et ibi per biennium oeconomiam eius terrae inſectorum ſtudioſiſſime indagauit, vnde natum eſt, iuuante Caſp. Commelyn botanico egregio, ſplendidiſſimum opus, LX tabulis conſtans,

Ej. *Metamorphoſis inſectorum Surinamenſium, ofte Verandering der Surinaamſche Inſecten etc.* Amſt. ſ. a. (1705) fol. max.
lat. ib. eod. ead. forma.
ed. 2. XII tabulis auctior *belg.* Amſt. 1719. eadem forma.
ſaepius et variis linguis denuo excuſum.

Editionis vernaculae principis a. 1705 pauca quaedam exempla propria manu ſummo artificio coloribus diſtinxit, ab iis probe, et in tanto quo ſuperbiunt nitore et accuratione ſatis facile diſtinguenda, quae alii inferioris ſubſellii pictores imitati ſunt.

De vita Merianae cf. Doppelmayer *Nachr. von Nürnberg. Künſtlern* p. 268 ſqq.

J. C. Füeſslin *v. Schweizer-Künſtl.* Vol. II. p. 196 ſqq.

Weyermann *Nederl. Konſtſchilders* Vol. III. p. 58. ſqq.

it. ap. Hüsgen *Nachr. v. Francfurter-Künſtl.* Dargenville, Descamps etc.

§. 345.

MART. LISTER Eboracenſis † 17..
Archiater Annae Britannicae.

EJ. *Exercitationes anatomicae de cochleis et biualuibus* I. Lond. 1694. 8. II. ib. 1695. 8. III. ib. 1696. 4.

EJ. *Synopſis methodica conchyliorum* Lond. 1685. fol.

it. ex edit. Guil. Huddesford Oxon. 1770. fol.

EJ. *de inſectis opus* Jo. Goedartii *), *in methodum redactum, c. not.* Lond. 1685. 8.

EJ.

*) Jo GOEDART, pictor Medioburgenſis, ex primis fuit, qui inſectorum oeconomiam curatius ſcrutati ſunt. EJ. *Metamorphoſis et hiſt. nat. inſectorum* III Voluminibus prodiit

Ej. Liſteri *hiſtoriae animalium Angliae Tractatus III.* Lond. 1678. 4.

prior qui *de araneis* agit, *germ.* prodiit Quedlinb. 1778. 8.

id. *de fontibus medicatis Angliae Exercitationes* II. Eboraci 1682–84. II Vol. 8. LB. 1686. 12.

Ej. *diſſ. de humoribus* Lond. 1709. 8.

Ej. *Exercit. de quibusdam morbis chronicis* Lond. 1694. 8. et al.

Ej. *Journey to Paris* Lond. 1699. 8.

Ej. comm. in Sanctorii aphor. ſupra citauimus (p. 196.)

prodiit Medioburgi, viz. I. 1662. 8. II. 1667. 8. III. poſthumum 1669. 8. Et huius operis exempla quaedam extant rariſſima ab ipſo auctore coloribus diſtincta, ea mirum quantum nitore ſuperantia, quae poſtmodo ab aliis colorata ſunt. — Cf. Jo. van Gool *nieuwe Schoubourg der Nederlantſche Kunſtſchilders* Vol. I. p. 41 ſqq.

MATERIA MEDICA etc.

§. 346.

Materiae medicinali hacce periodo ſummum acceſſit augmentum *cortice peruuiano*, qui etſi iam inde ab a. 1638 Europaeis innotuerit, cum Comitiſſa de Cinchon Peruviae Proregis coniux eius vſu a pertinace febre intermittente liberata eſſet, non tamen niſi poſteriore quod tractamus ſeculi dimidio divulgari cepit. Et primo quidem, vt res ipſa ferebat, apud Hiſpanos eſt adhibitus, quibus tunc temporis *Corteça del Quarango* audiebat, et penes quos quoque iam tum acres lites ſuper eius inſonte aut ſuſpecta qualitate Colmenerum inter et Fernandezium excitatae ſunt, quae et poſtmodum in reliqua Europa per integrum fere ſeculum, non obſtantibus Sydenhami et Mortoni diuinis fere corticis iſtius ope curationibus, vsque ad Werlhofii noſtri tempora toties iteratae ſunt.

Don Joſeph Colmenero (Catedratico de Prima de Salamanca) *Reprobacion del pernicioſo abuſo de los Polvos de la China china.* ſ. l. 1647. 8. 1697. 4.

Don

Don Th. Fernandez *Defenſa de la china-china contra* Colmenero ſ. l. 1692. 4.

Diſcurſo medico, formado en una Tertulia de Madrid, ſobre un Librillo que en Defenſa de la china china, ſe apareciò con el nombre de Don Th. Fernandez, *en que ſe hace mencion de varios Autores, que tratan de la China* ſ. l. et a. 4.

§. 347.

Verum et *res alimentaria* nouum et maxime memorabile cepit incrementum *Theae* et *Coffeae* vſu, inter Europaeos nunc magis magisque inualeſcente, quo calidorum potulentorum abuſu vt vniuerſa fere diaeta ita et morborum facies eatenus ſane magnam partem mutata eſt, vt alii, v. c. calculus vrinae, ab eo inde tempore rarius obſeruari ceperint, alii e contrario vt fluor albus et quae hypochondriaci et hyſterici ſunt generis, indies magis fuerint diuulgati. Thea inprimis iam tum nanciſcebatur feruidum praeconem Corn. Bontekoe ſ. Decker (Alcmarienſem, Medicum Batauum, demumque Prof. Francofurti ad Viadr.) qui primus eam tanquam panaceam tam efficaciter

caciter commendabat, vt magnum exinde praemium Societatis Indicae orientalis meruerit.

Corn. Bontekoe *Tractaat van het excellenſte Kruyd* Thee, *ten dienſte van die gene, die Luſt hebben om langer, geſonder, en wyſer te leven.* Hagae-Com. 1678. 12. ib. 1679. 8. et al.

CHEMICI, PHARMACEVTAE etc.

§. 348.

Robert. Boyle Lisboria-Hibernus †. 1691. aet. 63.

Parens quaſi ſanioris chemiae, vtpote qui primus eandem phyſicis principiis ſuperſtruxit, et profligata myſtici ſtyli, quo antea obuelari ſolebat, nube, ſimplici et natiuo candori eandem reddidit. De vniuerſa quoque philoſophia naturali meritiſſimus, magni noſtri Othonis de Guerike de vacuo ſpatio et electricitate inuenta vltro proſecutus eſt, phyſiologiam quoque vtiliſſimis experimentis ditauit, vitam impendere vero ſtudioſiſſimus.

Ej. *ſceptical chymiſt.* Oxon. 1661. 8.

Ej. *phyſiological Eſſays of the uſefulneſs of natural philoſophy.* ib. 1661-73. II Vol. 4.

Ej.

EJ. *Experiments touching colours* ib. 1663. 4.

EJ. *Memoirs for a natural hiſtory of human blood* Lond. 1684. 8.

EJ. *Diſquiſition about final cauſes of natural things.* it. *ſome uncommon obſervations about vitiated ſight.* Lond. 1688. 8.

EJ. *general hiſtory of the air* Lond. 1692. 4.

Operum ed. pleniſſ. curante Th. Birch. Lond. 1744. V vol. fol.

Vita viri praemiſſa huic operum editioni. Cf. quoque: *the heads of illuſtrious perſons of Great Britain* Vol. I. p. 135.

§. 349.

MOSES CHARAS Uzeſia-Languedocus †. 1698. aet. 80.

Chemicus Pariſinus.

EJ. *experiences ſur la vipere* Par. 1669. 8.

EJ. *Suite des nouvelles Experiences ſur la vipere* ib. 1671. 8.

iunctim c. priore ib. 1672. 8.

EJ. *Pharmacopee royale* Par. 1672. II Vol. 8.

Opera, *lat.* Genev. 1684. III Vol. 4.

§. 350.

NIC. LEMERY Rotomagenſis †. 1715. aet. 70.

Chemi-

Chemicus Pariſinus.

Ej. *cours de chymie* Par. 1675. 8. ed. IX. ib. 1701. 8.

it. c. not. Baroni ib. 1756. 4.

Ej. Lemeryi *pharmacopee univerſelle* ib. 1698. 4.

Ej. *Dictionnaire univerſel des Drogues ſimples* ib. 1698. 4. et al.

it. c. not. Bern. de Juſſieu ib. 1733. 4.

Elogium Lemeryi v. in act. Pariſ. a. 1715.

Lud. Lemery Nic. fil. Pariſinus †. 1743 aet. 66.

Medicus Pariſinus.

Ej. *Traité des alimens* Par. 1702. 12. et al.

Ej. *Diſſertation ſur la nourriture des os* ib. 1704. 12.

it. c. affinibus Courtiali aliorumque libellis LB. 1709. 12.

Elogium viri v. in act. Pariſ. a. 1743.

§. 351.

Guil. Homberg Batavia-Javanus †. 1715. aet. 63.

Medicus ducis Aurelianenſis.

Sale

Sale ſedatiuo ſui nominis vulgo notus.

Diſſertationes eius numeroſae inſertae ſunt actis Pariſinis.

Elogium eius ibid. a. 1715.

§. 352.

OLAVS BORRICHIVS Borchia-Danus .†. 1690 (ex lithotomia) aet. 54.

Prof. Havnienſis.

EJ. *de ortu et progreſſu chemiae* L. Havn. 1668. 4.

EJ. ſapientiam Hermetis ſupra (pag. 8) notauimus.

EJ. *conſpectus chemicorum illuſtrium* (opus poſthumum) ib. 1697. 4.

EJ. *de vſu plantarum indigenarum in medicina* ib. 1688. 8.

Multa quoque eius extant tam in actis Hafnienſibus quam in epiſtolis Bartholini (v. p. 205.)

Vita viri praemiſſa conſpectui citato.

§. 353.

DAN. LVDOVICI Vinarienſis .†. 1680. aet. 55.

Archiater Gothanus, ducibus Erneſto pio et Friderico I.

Pharma-

Pharmaceuticen a pernicioſa inſanarum compoſitionum farragine liberare, ſimplicioremque eandem et elegantiorem reddere felici cum ſucceſſu ſtuduit.

Ej. *pharmacia moderno ſeculo applicanda* Gothae 1671. 12.

Claſſicum opus ſaepiſſ. recuſum, translatum etc.

v. c. *gall.* c. comment. Ettmülleri, Muſſiponti 1757. II Vol. 8.

Vtiles quoque Symbolas contulit ad Ephemer. Nat. Cur.

Opera Frf. 1712. 4.

§. 354.

Felices hi Ludovici auſus melioribus quoque et aliquantiſper ſaltem repurgatis *Diſpenſatoriis* vt vocantur, anſam dederunt. Pertinent huc

Pharmacopoea Auguſtana, quae etſi antiquior, nunc vero comtius prodiit Aug. Vind. 1673. fol. et al.

Diſpenſatorium regium Brandeburgicum 1698 fol. et al.

§. 355.

Jo. Joach. Becher Spirenſis .†. 1682. aet. 57.

Homo paradoxus, inquietus; ſed profundae ſagacitatis; qui, praeter tot alia, primus quoque phlogiſti principii naturam et dignitatem indagauit.

Inuentor quoque pilularum polychreſtarum.

Ej. *Phyſica ſubterranea* Frf. 1669. 8.

it. ex ed. Stahlii Lipſ. 1735. 4.

Ej. *chymiſcher Glückshafen* Frf. 1682. 4.

Ej. *Parnaſſus medicinalis* Ulm. 1663. fol.

Ej. *närriſche Weisheit und weiſe Narrheit* Frf. 1682. 12.

Ej. *ſcripta chymica rariora* ex ed. Rothſcholzii Norimb. 1719. 8.

Vita Becheri, auctore Urb. Gothofr. Bucher Norimb. 1722. 8.

§. 356.

Jo. Kvnkel von Löwenstern Slesvicenſis .†. 1703. aet. 74.

Chemicus electorum Saxoniae, tum Brandenburgi, denique regis Sueciae.

Poſt Brandium inuentor phoſphori vrinarii, item perfector artis vitrum purpura Caſſii minerali tingendi, morſularum antimonialium etc.

Ej. *Laboratorium chemicum* ex ed. Engellederi 1716. 1722. 8.

Ej. *Opuſcula chemica minora* Frf. 1721.

Ej. *Glasmacherkunſt* Lipſ. 1689. 4. et al.

PATHOLOGI et THERAPEVTAE.

§. 357.

Iam ad auſpicatiſſimum et aureum quaſi therapiae aeuum delati ſumus, quo ſalutifera ars a millenis inde annis ſectarum ſordibus, Galenicae inprimis, Chemicae et Syluianae, inquinata, iam Hippocratico i. e. ſimplici ſuo natiuo nitori reddita eſt; quae quidem felix reformatio ex ipſa ea Anglia exiit, quam praecedente periodo tantum quoque ad phyſiologiam reformandam contuliſſe vidimus.

§. 358.

Thom. Sydenham ex pago Winford-Eagle comitatus Dorſetenſis †. 1689. aet. 65. Medicus Londinenſis.

Reſtaura-

Reſtaurator methodi antiphlogiſticae: cuius nomen ferunt varia medicamenta, Laudanum liquidum, decoctum album, pilulae foetidae etc.

EJ. *obſeruationes medicae circa morborum acutorum hiſtoriam et curationem* Lond 1676. 8.

EJ. *diſſ. de curatione variolar. confluentium, nec non de affectione hyſterica* ib. 1682 8.

EJ. *de podagra et hydrope* Lond 1683. 8.

Opera Lond. 1684. 8. 1735. 8. et al.

§ 359.

RICH. MORTON Suffolcienſis .†. 1698.

Medicus Londinenſis.

EJ. *phthiſiologia* Lond. 1669. 8.

Opera Amſt 1696. II Vol. 8. et al.

§. 360.

CHRISTOPH. BENNET Rayntonia - Sommerſetenſis .†. 1655. aet. 38.

Medicus Londinenſis (potius ad praecedentem periodum referendus).

EJ. *theatri tabidorum veſtibulum* Lond. 1654. 8. et al.

it. Vindob. 1768. 8.

§. 361.

GEORG. BAGLIVI Raguſanus .†. 1706. aet. 38.

Prof. Romanus.

Ej. *de praxi medica* L. IV. Rom. 1696. 8.

acc. *diſſ. de anatome, morſu et effectibus Tarantulae.*

Opera Lugd. 1704. 4. c. praef. Hecqueti et al.

ib. 1745. 4. ib. 1765. 4.

§. 362.

Bernardin. Ramazzini Carpenſis. †. 1714. aet. 81.

Prof. Patauinus.

Ej. *de morbis artificum diatriba* Mutin. 1700. 8. et al.

germ. Lipſ. 1718. 8. et c. auctariis cl. Ackermann. Stendal. 1780–83. II Vol. 8.

id. *de principum valetudine tuenda* Patav. 1710. 4. et al.

id. *de contagioſa epidemia, quae in Patauino agro in boues irrepſit* Patav. 1712. 8.

Ej. *Relazioni ſopra il parto e la morte della Marcheſa* Martellini. Moden. 1681. fol. (de non acceleranda ſecundinarum poſt partum extractione.)

it. c. aliis huius argumenti eriſticis ſcriptis, edente Joſ. Ramazzini. Mutin. 1758. 4.

Opera Patav. 1718. IV vol. 8. Neap. 1739. 4. et al.

§. 363.

Mich. Ettmüller Lipſienſis .†. 1683. aet. 39.

Prof. in acad. patria.

Ej. *fundamenta medicinae verae* Frf. 1685. 4.

Ej. comment. in Ludovici opus pharmaceuticum ſupra citauimus.

Numeroſae quoque Ej. extant diſſertationes.

Pro ſpuriis vero operibus declarauit filius *chemiam* et *fundamenta medicinae* poſt patris fata edita.

Operum plures extant editiones; vt Cyrilli Neap. 1728. fol. Mangeti Genev. 1736. IV vol. fol.

Pleniſſima et accurata ſtudio filii, Mich. Erneſti (.†. 1732) Frf. 1708. III Vol. fol.

Vita viri extat in Chr. Gerberi *Hiſtorie der wiedergebornen in Sachſen* Append. p. 90. ſqq.

Alia praemiſſa eſt operibus.

§. 364.

Henr. Meibom (filius Jo. Henrici, cuius ſupra meminimus p. 29) Lubeccenſis .†. 1700 aet. 62.

Prof. Helmſtadienſis medicinae practicae, hiſtoriarum et poëſeos.

Vir egregius, et inter hiſtoricos magna *rerum Germanicarum* collectione celebratiſſimus.

Nomen eius habent glandulae ſebaceae palpebrarum.

Ej. *de vaſis palpebrarum nouis, epiſtola* Helmſt. 1668. 4.

Ej. *de ceruiſiis* L. ib. eod. 4.

Ej. de incubatione in fanis deorum diſſ. ſupra citauimus (p. 6.)

Maxima eius ſcriptorum pars diſſertationibus conſtat academicis.

Praeſtantiſſima vero vtriusque Meibomii tum collectaneorum tum lucubrationum propriarum copia anecdota extat in bibliotheca academica.

§. 365.

Georg. Wolfg. Wedel Luſatus †. 1721. aet. 77.

Prof. Jenenſis.

Nomen eius manſit variis praeparatis pharmaceuticis.

Ej.

Ej. *Non-entia chymica* Frf. 1670. 12.

Ej. *Opiologia* Jen. 1674. 4.

id. *de morbis infantum* ib. 1717. 4.

Ej. *amoenitates materiae medicae* ib. 1684. 4.

Ej. *de medicamentorum compoſitione extemporanea* Jen. 1678. 4.

Ej. *Exercitationes philologico-medicae* Dec. XV. ib. 1701 ſqq. 4.

§. 366.

Günth. Christoph. Schellhammer Jenenſis .†. 1716. aet. 67.

Prof. Helmſtadienſis, tum Jenenſis, denique Kilonienſis.

Ej. *de auditu L.* LB. 1684. 8.

Ej. *anatome xiphiae* Hamb. 1707. 4.

Ej. *de nitro, vitriolo, alumine et atramentis opuſculum* Amſt. 1709. 8.

Vita viri praemiſſa *epiſtolis ſelectioribus ad eum datis* Wismar. 1727. 8.

§. 367.

Jo. Jac. Wepfer Scaphuſinus .†. 1695. aet. 75.

Archiater Würtenbergicus.

Ej. *cicutae aquaticae hiſtoria et noxae.* Baſil. 1679. 4.

Ej. *obſeruationes anatomicae ex cadaueribus apoplecticis.* Scaphuſ. 1658. 8. et al.

ed. pleniſſima Amſt. 1724. 8.

Ej. *obſeruationes de adfectibus capitis* Scafhuſ. 1727. 4.

Hiſce obſ. poſthumis praemiſſa eſt vita auctoris.

Cf. quoque Eph. N. C. Dec. III. a. 3.

§. 368.

Iungamus Wepfero generum eius Brunnerum, et popularem Peyerum, etſi maxime anatomicis ſcriptis inclaruerunt.

Jo. Conr. Brvnner (poſtea de Brunn de Hammerſtein) Dieſſenhovio-Thurgavicus .†. 1727. aet. 75.

Prof. Heidelbergenſis, tum archiater Palatinus.

Nomen eius ſeruant glandulae in duodeno qua pylorus ipſi inhaeret, coaceruatae.

Ej. *experimenta circa pancreas* Amſt. 1783. 8.

id. *de glandulis duodeni ſ. pancreate ſecundario.* it. *de glandula pituitaria* Frf. 1715. 4.

Ej.

Ej. *de methodo luis venereae curandae* L. (poſthumus) Scaphuſ. 1739. 4.

it. numeroſae obſeruationes inſertae Ephemeridibus N. C.

§. 369.

Jo. Conr. Peyer Scaphuſinus .†. 1712. aet. 59.

Artem in vrbe patria exercuit.

Vel vulgo glandulis inteſtinalibus notus, inprimis in ileo extremo, quo valuulam Fallopii ſpectat, conſtipatis.

Ej. *de glandulis inteſtinorum L.* Scaphuſ. 1677. 8.

Ej. *parerga anatomica reliqua* VI. Amſtel. 1682. 8.

Ej. *merycologia* Baſil. 1685. 4.

§. 370.

Jo. Jac. Harder Baſileenſis .†. 1711. aet. 55.

Prof. academiae patriae.

Ej. *apiarium obſeruationum* Baſ. 1687. 4.

Ej. *examen anatomicum cochleae terreſtris* ib. 1679. 8.

Paeonis *et* Pythagorae (Harderi *et* Peyeri) *exercitationes anatomicae et medicae* ibid. 1682. 8.

§. 371.

Theoph. Bonnet Geneuenſis †. 1689. aet. 69.

Medicus vrbis patriae.

Vtilis compilator.

Ej. *Sepulchretum* ſ. *anatomia practica* Genev. 1679. II Vol. fol.

auctior ex ed. Mangeti Lugd. 1700. III Vol. fol.

Ej. *medicina ſeptentrionalis collatitia* Genev. 1685. II Vol. fol.

Ej. *Polyalthes* ſ. *theſaurus medico-practicus* ib. 1690–93. III Vol. fol.

§. 372.

Non ſeparemus popularem eius, compilandi genio ipſi ſimillimum:

Jo. Jac. Manget †. 1742. aet. 91.

Medicus Geneuenſis.

Ej. *bibliotheca anatomica* Genev. 1685. II Vol. fol.

Ej.

Ej. *theatrum anatomicum* ib. 1716. II Vol. fol.

Ej. *bibliotheca chemica* ib. 1702. II Vol. fol.

Ej. *bibliotheca pharmaceutico-medica* ibid. 1703. II Vol. fol.

Ej. *bibliotheca medico-practica* ib. 1695–98. IV vol. fol.

Ej. *bibliotheca ſcriptorum medicorum* ibid. 1731. II Vol. fol.

CHIRVRGI.

§. 373.

Sanguinis circuli inuentum iam magis magisque per Europam agnitum, chirurgicis duabus encheireſibus anſam praebuit, quae etſi breuis in chirurgia aeui fuerint, cum longe minus periculo quam vtilitate careant, phyſiologiae tamen illuſtrandae idoneae fuerunt, et in vniuerſum ad magna audacis Iapethi generis conamina referri merentur. De *chirurgia* loquor *infuſoria*, et *ſanguinis transfuſione*.

§. 374.

Chirurgiam infuſoriam iam a. 1642 venatorem quendam Luſatum in canibus ſuis exercuiſſe referunt. Maxime autem inde ab a. 1656

1656 et inprimis apud Anglos diuerſimode inſtituta eſt: auctoribus Lowero quem diximus, tum Chriſtoph. Wreen aliisque. Primum quidem in animantibus, praecipue ad vires medicaminum explorandas, poſtea vero et quidem ſaepe non ſine euphoria in ipſis hominibus. Purmannus, quem mox citabimus, bis ſibi ipſi medicamina venis iniecit, et nuper quoque eodem modo deſperatis morbis medicatum fuiſſe conſtat.

Jo. Sigm. Elsholzii *clyſmatica noua* Berol. 1667. 8.

Jo. Dan. Majoris *chirurgia infuſoria.* Kilon. 1667. 4.

Mich. Ettmülleri *diſſ. de chirurgia infuſoria* Lipſ. 1768. 4.

Ad nuperos eius vindices pertinent praeprimis

J. A. Hemmann *mediciniſch chirurg. Aufſätze* p. 122–216.

J. M. Regnaudot *diſſ. de chirurgia infuſoria renouanda* LB. 1778.

Simplicem et maxime commodum ad eandem apparatum, quo ipſe vtor, deſcripſi in *Mediciniſche Bibliothek* Vol. I. pag. 177 ſqq. tab. I. fig. 4.

§. 375.

§. 375.

De *transfuſione ſanguinis* primum in Germania et quidem, Andr. Libavio teſte, iam ante a. 1615 cogitatum eſt: tentata autem primo in animantibus apud Anglos a. 1666, itidem Lowero auctore, tum Kingio aliisque nouae Societatis Londinenſis ſodalibus. In homine eandem primi inſtituerunt a. 1667 Deniſius, medicus regius, et Emmerezius chirurgus, Galli: tum in Germania idem Purmannus; alibi alii. Cum vero audax et anceps ea vitalis laticis transfuſio pauciſſimis proficua, pluribus vero lethalis cederet, eius in homine vſus iam a. 1668 in Gallia vetitus *), et in vniuerſum quoque a medicis reprobatus eſt; niſi quod Nuckius **) aliique eandem in deſperata et alias lethali ſanguinis profuſione admitti poſſe concederent, quae et antea iamiam Majoris, quem modo citauimus, opinio fuit. Prolixum

*) Cf. *la Sentence rendue au Chatelet de Paris* d. 17 Apr. 1668, in collectione academica Divionenſi, Part. exot. Vol. II. p. 144 ſqq.

**) Cf. Ej. *obſeruationes et experimenta chirurgica* p. m. 168 ſq.

Prolixum catalogum ſingularium relationum et diſſertationum, quae occaſione primorum in homines transfuſi ſanguinis tentaminum, maxime in Gallia editae ſunt, videſis in Halleri *bibl. anat.* Vol. I. p. 555 ſqq. Ad vnam fere omnes extant in bibliotheca academica. Sed et plures ad manus ſunt, Hallero non dictae v. c.

J. Denis *Lettre touchant l'origine de la Transfuſion du ſang et la maniere de la pratiquer ſur les hommes. Avec le recit d'une cure faite depuis peu ſur une perſonne paralitique* Par. 1668. 4.

Lamy *Lettre ſur la mort du fou pretendu guery par la Transfuſion* ib. eod. 4.

L. de Basril *reflexions ſur les diſputes qui ſe font à l'occaſion de la Transfuſion* ſ. l. et a. 4.

De Sorbiere *diſcours touchant diverſes Experiences de la Transfuſion du ſang* Pariſ. 1668. 4.

Synopticam transfuſionis hiſtoriam exhibent:

Jo. Chriſtoph. Sturm *transfuſi ſanguinis hiſtoria* Altorf. 1676. 4.

G. Abr. Mercklin *de ortu et occaſu transfuſi ſanguinis* Norimb. 1679. 8.

Super

Super apparatu et encheireſi operationis cf. Lamzweerde Append. ad Sculteti *armamentar.* ed. LB. 1692. p. 29-57.

§. 376.

Inter chirurgos eius aeui maxime eminet Matth. Gottfr. Pvrmann Lubenia-Sileſiacus .†. 1711. aet. 63.

Chirurgus Brandenburgicus caſtrenſis, tum poliater Wratislauienſis.

Ad exercendam chirurgiam manualem natus, difficillimas operationes maſcule et feliciſſimo cum ſucceſſu exercuit.

Ej. *Lorbeercranz der Wundarzney* Frcf. 1691. 4.

Ej. *chirurgia curioſa* ib. 1716. 4.

Ej. *curioſe chirurgiſche Obſervationen* ibid. 1710. 4.

De vita propria praefatus eſt ad haſce obſeruationes chirurgicas.

§. 377.

Corn. Solingen

Chirurgus Haganus.

Ej. *manuale operation der Chirurgie.* it. *Ampt der Vroed-vrouwen* Amſt. 1684. 4.

Ej.

EJ. *Embryulcia ofte Afhaalinge eenes dooden Vrugts* Hagae Com. 1673. 12.

Opera Amſt. 1698. 4.

OBSTETRICII.

§. 378.

Ars obſtetricia iam magis magisque conualuit obſoleſcente demum infelice praeiudicio hactenus praeualente, quaſi indecorum eſſet difficulter parturientibus, ſi a perito medico ſeruari mallent, quam ab indocta muliere crudeliter peſſumdari. Cum enim ſi a caeſarea ſectione et paucis aliis eiusmodi operationibus diſceſſeris vniuerſum huius artis exercitium ad hancce periodum vsque penes obſtetrices fuerit, iam demum ad medice doctos artis magiſtros quoque tranſiit, inter quos maxime eminuerunt apud Gallos Mauriceau, apud Belgas Roonhuyſen.

§. 379.

FRANC. MAVRICEAU Pariſinus †. 1709. Chirurgus Pariſinus.

EJ. *Traité des maladies des femmes groſſes* Par. 1668. 4. et al.

Ej. *obſervations ſur la groſſeſſe et l'accouchement* Par. 1695. 4.

germ. Dresd. 1709. 8.

Ej. *dernieres obſervations ſur les maladies des femmes groſſes* Par. 1706. 4.

Iunctim Par. 1721. II Vol. 4. et al.

belg. c. auctariis cl. Camperi Amſt. 1759. 4.

§. 380.

Henr. van Roonhuysen Amſtelodamenſis.

In patria vrbe artem exercuit.

Vectis ſui nominis inuentum ab aliis huic, ab aliis vero, et quidem rectius, filio eius Rogerio tribuitur.

Ej. *heelkonſtige Aanmerkingen* Amſt. 1663–72. II Vol. 8.

germ. Norimb. 1674. II Vol. 8.

§. 381.

Justina Siegmund (nata Dieterich) Sileſiaca.

Obſtetrix Brandenburgica.

Ej. *Brandenburgiſche Hofwehemutter* Berol. 1692. 4. et al.

SCRR. MEDICINAE FORENSIS, POLITIAE MEDICAE etc.

§. 382.

Pavl. Ammann Vratislauienſis.

Prof. Lipſienſis.

Ej. *medicina critica ſ. deciſoria* Erf. 1670. 4. et al.

ed. plenior Stadae 1677. 4.

Ej. *praxis vulnerum lethalium* Frf. 1701. 8.

Ej. *irenicum Numae Pompilii cum Hippocrate* Lipſ. 1689. 8.

§. 383.

Gothofr. Welsch Lipſienſis .†. 1690. aet. 72.

Prof. academiae patriae

Ej. *rationale vulnerum lethalium iudicium* Lipſ. 1660. 8. et al.

Ej. memorabilis quoque eſt diſputatio qua purpuram puerperarum primus deſcripſit ſ. t. *hiſtoria medica nouum puerperarum morbum continens, qui ipſis* der Friefel *dicitur.* Lipſ. 1655. 4.

§. 384.

§. 384.

Ni fallor eadem quoque periodo prima *in vſum popularem* prodiit methodus ſubmerſis ſubueniendi. Et quidem primus benefico eiusmodi ſcripto de genere humano bene meruiſſe videtur

SEBAST. ALBINVS

Paſtor eccleſiae Ditterſpacenſis.

EJ. *Bericht und Handgriff wie man mit Perſonen ſo im Waſſer gelegen und für todt herausgezogen worden umgehen ſolle* editio II. quae ad manus eſt, prodiit ſ. l. 1675. 8.

§. 385.

Denique et in eadem tempora incidit auſpicium vtiliſſimi inſtituti, quo e tabulis emortualibus corollaria phyſiologica et pathologica et politica deduci ceperunt. Et primus quidem id conatus eſt a. 1662

JO. GRAUNT

Pannifex Londinenſis.

EJ. *natural and political obſervations made upon the bills of mortality.* Lond. 1662. 4. (ed. princeps)

it. ib. 1666. 4. et al. ed. VIta ib. 1676. 4.

it. recuſ. in *collection of the yearly Bills of mortality from* 1657 *to* 1758 *incluſ.* Londin. 1759. 4.

PHILOSOPHI.

§. 386.

Coronidem imponimus hiſtoriae huius periodi memoria viri ſummi et de vniuerſa republica litteraria in aeternum meritiſſimi

Gothofr. Gvil. l. b. de Leibnitz Lipſienſis .†. 1716. aet. 70.

Electoris Hannoverani a conſil. intimis.

Etſi longe maxime mathematicis et hiſtoricis laboribus inclaruerit, vt calculo differentiali inuento et ſcriptorum rerum Brunſuicenſium editione etc. egregie tamen etiam de re medica et naturali meruit, cum inter primos ipecacuanhae notitiam dederit, vrinae phosphorum deſcripſerit, ex primis quoque bombyces in Germania coluerit et quae ſunt id genus alia.

Ej. *de nouo antidyſenterico ex America allato* L. Frf. 1696. 8.

Ej.

Ej. de annuis ſuper re medica commentariis edendis conſilium, extat in *Journal des Sçavans* Vol. XXII. a. 1694.

Ej. *protogaea* ex edit. Scheidii Goett. 1749. 4.

Opera ex edit. Ludov. Dutens Genev. 1768. VI Vol. 4.

Vitam Leibnitii ab eius amanuenſi Jo. Georg. v. Eckhart conſcriptam v. in cl. v. Murr *Journal zur Kunſtgeſchichte* Vol. VII. Hiſsmanni deſideratiſſimi *Verſuch über* Leibnitzens *Leben*. Monaſter. 1783. 8.

SECTIO XIII.
SECVLI XVIIIvi
PRIORA SEPTEM LVSTRA.

§. 387.

Duo ſunt ni fallor quae ineunte quod viuimus ſeculo, vt vniuerſae arti ſalutari egregio fuerunt emolumento, ita maxime ſcriptis ad eam pertinentibus maiorem impertierunt perfectionem Inualeſcens ſcil. eo tempore *ſtudium hiſtoriae litterariae*, et *Wolfiana demonſtrandi methodus.* Quanquam enim in vtroque haud parum ineptierint eius aeui homines, cum ea quam litterariam vocabant hiſtoriam in multis fere vnice ad notitiam librorum rariorum, aliasque ſteriles curioſitates rediret; et demonſtratiua methodo ad nauſeam vsque abuterentur Wolfiani; nihilominus tamen vtrumque vel ex eo capite ſtudio medico maxime proficuum ceſſit, quod hiſtoriae litterariae curatiore cultura ingentes ex antiquiorum auctorum ſcriptis, antea neglectis,

glectis, denuo eruerentur theſauri et magis magisque in communem vſum verterentur; Wolfiana autem methodus vtique ad iudicium acuendum plurimum conferret, quod in tot praecedentis ſeculi credulis obſeruatoribus et compilatoribus tantopere deſideramus.

SOCIETATES LITTERARIAE, DIARIA etc. etc.

§. 388.

Inter nouas ea periodo inſtitutas academias ſcientiarum eminent praeſertim Berolinenſis, Petropolitana et Bononienſe inſtitutum.

Berolinenſis Societas Scientiarum a. 1700 Leibnitii conſiliis fundata, acta ſua inde ab a 1710 *Miſcellaneorum Berolinenſium* titulo edidit.

A. 1744 academiae nomen nacta ab inſequente inde anno commentarios ſuos gallicos fecit ſ. t. *Hiſtoire de l'Academie des Sciences et belles Lettres avec les Memoires*; demumque inde ab a. 1770 eosdem *Nouveaux Memoires* vocauit.

Cf. *Hiſtoire de l'academie de Berlin depuis ſon origine.* Berol. 1752. 4.

§. 389.

Petropolitana ſcientiarum academia ad vltima Petri Magni inſtituta pertinet, quibus de illuſtrando ſuo imperio immortaliter meruit. Condidit eam anno 1724, inſtaurauit Catharina I. 1725.

Commentarii eius academiae prodierunt inde ab a. 1726. XIV vol.

Tum *Noui Commentarii* ab a. inde 1747 XX Vol.

Qui denique titulus a. 1773. in eum *Actorum* mutatus eſt.

§. 390.

Bononienſe Scientiarum inſtitutum origines ſuas debet viro non vno nomine illuſtri Lud. Ferd. Com. de Marſigli (ſcriptis quoque propriis claro, Danubio maxime, et maris hiſtoria) et *Commentarios* ſuos inde ab a. 1731 publici iuris fecit.

Giuſ. Gaët. Bolletti *dell' origine e de' progreſſi dell' inſtituto delle ſcienze di Bologna* Bonon. 1767. 8.

Notizie dell' origine e progreſſi dell' inſtituto di Bologna ib. 1780. 8.

§. 391.

Ad acta eius aetatis litteraria, et quidem medici argumenti, prae reliquis pertinent *collectio Vratislauienſis* et *Commercium noricum.*

Illa inde a. m. Jul. a. 1717 vsque ad a. 1727 prodiit ſ. t. *Sammlung von Natur- und Medicin-Geſchichten* directoribus Jo. Kanold et Jo. Chriſt. Kundmann medicis Vratislavienſibus. XXXVIII conſtat partibus et IV Supplementorum Voluminibus. 4.

Poſtea per quadriennium continuata eſt ab Andr. El. Büchnero ſ. t. *Miſcellan. phyſico-medic. oder Nachrichten von phyſical. u. mediciniſchen Geſchichten* Erf. 1727-30. IV Vol. 4.

Finito eo opere, ſucceſſit ipſi inde ab a. 1731 vsque ad a. 1745 XV voluminibus 4. *commercium litterarium Noricum* dirigente Chriſtoph. Jac. Trew, de quo infra pluribus.

ANATOMICI et PHYSIOLOGI.

§. 392.

Ant. Mar. Valsalva Foro-Cornelienſis †. 1723. aet. 57.

Prof. anat. honorar. Bononienſis.

Nomine eius inſignitur ſinus ſic dictus arcus aortici.

Ej. *Tract. de aure humana* Bonon. 1704. et al.

it. c. *diſſertationibus anatomicis* (poſthumis). Recenſuit et XVIII epiſtolis illuſtrauit Jo. Bapt. Morgagni Venet. 1740. 4.

De vita et ſcriptis Valſalvae Comm. huic eius operum editioni praemiſit Morgagni.

§. 393.

Jo. Domin. Santorini Venetus. †. 1737. aet. 56.

Prof. in vrbe patria.

Emiſſariis durae matris, et varietati oſſium turbinatorum ſuperiorum, nomen eius manſit.

Ej. *obſeruationes anatomicae* Ven. 1724. 4.

Ej. *iſtoria d'un feto eſtratto felicemente intero dalle parti deretane* ib. 1727. 8.

Ej. *tabulae* XVII *poſthumae*; ex ed. Mich. Girardi Prof. Parmenſis. Parm. 1775. fol.

Vitam viri tabulis hiſce praemiſit editor.

§. 394.

Jo. Fantoni, Jo. Bapt. fil. Taurinenſis †. 1758. aet. 83.

Prof. in vrbe patria.

Ej. *diſſertationes anatomicae* Taurin. 1701. 8.

Et quae pectoris et abdominis viſcera attinent auctiores ſ. t. *Anatomia corporis humani* ib. 1711. 4.

Denique Ej. *diſſertationes anatomicae* VII *priores renouatae* ib. 1745. 8.

Ej. *opuſcula medica et phyſiologica* Genev. 1738. 4.

Ej. *Specimen obſeruationum de acutis febribus miliariis* Niſſae 1762. 8.

§. 395.

Jo. Bapt. Morgagni Forolivienſis †. 1771. aet. 90.

Prof. Patauinus.

Viri ſummi et (vt Facciolati ſuper eo verbis vtar) in vniuerſae vitae aequabilitate ſine exemplo maximi, nomen fert inter alia os ſpongioſum ſuperius, vt et aqnula, quae lentem cryſtallinam eiusque capſulam intercedit.

Ej.

Ej. *aduerſaria anatomica* Bonon. 1706–19. VI Vol. 4. et al.

it. Venet. 1762. fol.

Ej. *epiſtolae anatomicae* II. LB. 1728. 4. edente Boerhaavio.

it. c. XVIII iſtis quas ad Valſalvam citauimus, Venet. 1762. fol. Patav. 1764. fol.

id. *de ſedibus et cauſis morborum per anatomen indagatis* Venet. 1761. II Vol. fol. et al.

germ. ex verſione cl. Königsdörfer Altenb. 1771–76. V vol. 8.

Ej. *opuſcula miſcellanea* Ven. 1763. III vol. fol.

Ej. epiſtolarum in Celſum et Samonicum iam ſupra meminimus (p. 52 et 74.)

Vita di Morgagni *ſcritta da* Gius. Moſca ed. 2. Neap. 1768. 8.

Fabronii *vit. italor.* Dec. II.

§. 396.

Jac. Benign. Winslov Oden-ſea Danus .†. 1760. aet. 91.

Prof. Pariſinus

Ej. *Expoſition anatomique de la ſtructure du corps humain* Par. 1732. 4. et al. Amſt. 1752. IV vol. 8. Par. 1767. IV vol. 12.

Ej.

Ej. numeroſae commentationes extant in Actis academiae ſcientiar. Pariſinae.

Ej. diſſ. *E. mortis incertae ſigna minus ex chirurgicis quam ab aliis experimentis* Pariſ. 1740. 4.

recuſ. c. comment. Bruhieri ſ. t. *Diſſ. ſur l'incertitude des ſignes de la mort.* Pariſ. 1742–45. II Vol. 12. et al.

Elogium viri v. in Hiſt. acad. ſcient. Par.

§. 397.

Jo. Senac Gaſco †. 1770. aet. 77. Archiater regius.

Ej. (anonymi) *Anatomie d'* Heiſter *avec des Eſſais de Phyſique* Par. 1724. 8. ib. 1735. 8. et al.

Ej. *Traité du coeur* Par. 1749. II Vol. 4.

ed. 2. cura Portalii v. cl. ib. 1778. II Vol. 4.

id. Senacus (anon.) *de recondita febrium intermittentium et remittentium natura* Amſt. 1759. 8. ed. auctior Genev. 1769. 8.

Elogium ej. extat in hiſt. acad. Pariſ. it. in Diction. encyclop. Ebrodunenſi Vol. XXXVIII.

§. 398.

§. 398.

Jacob Douglas

Medicus Londinenſis.

Ej. *Bibliographiae anatomicae ſpecimen* Lond. 1715. 8.

it. ſtudio Bern. Sigfr. Albini Lugd. Bat. 1734. 8.

Ej. *myographiae comparatae ſpecimen* Lond. 1707. 8. Edinb. 1775. 8.

lat. per Jo. Frid. Schreiber LB. 1729. 8.

Ej. *deſcription of the peritonaeum* etc. Lond. 1730. 4.

lat. Helmſt. 1733. 8. LB. 1737. 8.

Ej. *Hiſtory of the lateral operation* Lond. 1726. 4.

et *Appendix* eiusdem ib. 1731. 4.

Ej. tabulae oſteologicae anecdotae extabant in bibl. Guil. Hunter.

§. 399.

Guil. Cheselden nat. in vico Burrow on the hill prope Somerby Leiceſtriae †. 1752. aet. 64.

Chirurgus Londinenſis; celeber lithotomus.

Ej. *Anatomy of human body* Lond. 1713. 8. et al. ed.

ed. praeſtantiores VIta ib. 1741. 8. et VIIma ib. 1756. 8.

Ej. *oſteography* Lond. 1733. fol. max.

Ej. *Treatiſe on the high operation of the Stone* Lond. 1723. 8.

In *Philoſ. Tranſact.* No. 402. celebris hiſtoria reſtituti adoleſcenti viſus qui caecus natus erat.

De vita viri cf. *Biographia Britannica* Vol. III. ed. 2.

et *univerſal Magazine* m. Octobr. 1784.

§. 400.

Bern. Sigfr. Albinvs, Bernardi fil. Francofurtenſis Viadrinus. †. 1770. aet. 74.

Per LIII annos Prof. Leydenſis.

Vir vt innumeris aliis modis de humana anatome meritiſſimus, ita maxime tabulis anatomicis nitidiſſimis fidiſſimis, a magno artifice Jo. Wandelaar confectis.

Ej. *de oſſibus corporis humani* LB. 1726. 8. Vindob. 1756. 8.

id. *de ſceleto humano* LB. 1762. 4.

Ej. *hiſtoria muſculorum hominis* ib. 1734. 4. Frf. et Lipſ. 1784. 4.

Ej.

Ej. *Index ſuppellectilis anatomicae* Ravianae LB. 1725. 4.

Ej. *Annotationes academicae* L. I–VIII. ib. 1754–68. VIII P. 4.

Ej. *Icones oſſium foetus* ib. 1737. 4.

Ej. *tabulae ſceleti et muſculorum* ib. 1747. fol. max.

Huic et ſequenti operi edendo 24000 flor. impendit auctor.

Ej. *tabulae oſſium* ib. 1753. fol. max.

Ej. *tabulae vteri grauidi* ib. 1755. fol. max.

Ej. *tabula vaſis chyliferi* ib. 1757. fol. max.

ID. *de arteriis et venis inteſtinorum hominis* c. icone coloribus diſtincta J. L'admiral ib. 1737. 4.

ID. *de ſede et cauſa coloris aethiopum et ceterorum hominum* c. ſimili icone eiusd. artificis ib. eod. 4.

Ej. *explicatio tabularum* Euſtachii LB. 1743. fol. et plenior ib. 1761. (cf. ſupra p. 123.)

Ej. editiones aliorum veterum anatomicorum ſuis locis citauimus. viz. Veſalii p. 121.; Fabr. ab Aquapendente p. 193.; et Harvaei p. 200.

Ej.

Ej. auctarii ad Douglaſium modo meminimus.

Elogium viri v. in *Biblioth. des ſciences et des beaux Arts* a. 1771. Vol. XXXVI. P. II. it. in Bruckeri *pinacotheca* Dec. V.

Iungamus ipſi fratres eius binos, itidem de re anatomica bene merentes:

Christ. Bern. Albinvs .†. 1752. aet. 56. Prof. Ultrajectinus.

Singulari et moleſtiſſimo morbo habituali, intolerabili ſcil. auditus ſenſibilitate, afflictus.

Ej. *or. de anatome errores detegente in medicina* Ultraj. 1723. 4.

Ej. *deſcriptio inteſtinorum tenuium hominis* LB. 1724. 8.

Frid. Bern. Albinvs .†. 1778. Prof. Leydenſis.

Ej. *or. de ambulatione vitae maxime neceſſaria* LB. 1769. 4.

Ej. *de natura hominis libellus* ib. 1775. 8.

(Qui repertorii aut indicis realis loco inſeruit in vniuerſa fratris Bern. Sigfr. opera anatomica.)

§. 401.

Christoph. Jac. Trew Lauſa-Norimbergenſis .†. 1770. aet. 84.

Medicus Norimbergenſis.

Ej. *de chyloſi foetus in vtero* Altorf. 1715. 4.

Ej. *de differentiis inter hominem natum et naſcendum* Nor. 1736. 4.

Ej. *tabulae oſteologicae* ib. 1767. fol. max.

Ej. *cedrorum Libani hiſtoria* ib. 1757. 4.

Ej. *plantae ſelectae, quarum imagines pinxit* G. Dion. Ehret inde ab a. 1750. fol. maj.

id. edidit herbarium Elizabethae Blackwell longe emendatius et auctius. 1747 – 73. fol.

Plurimae eius diſſ. extant in A. N. C.

it. in *Commercio Norico* quod citauimus.

Vitam ej. v. in *Nov. A. N. C.* Vol. IV. Append.

it. in Bruckeri *pinacotheca* Dec. X.

§. 402.

Jo. Frid. Cassebohm Hallenſis .†. c. 1740. Prof. academiae patriae.

Ej. *de aure humana* Tract. I – VI. Halae 1734 ſq. II Vol. 4.

Ej. *Anweiſung zur Zergliederung des menſchlichen Körpers* Berol. 1746. 8.

ed.

ed. II. curante cl. Baldinger ib. 1769 8.

Ad eundem quoque referri poteſt diſcipuli eius, qui et icones operis de aure humana delineauit, Jo. Zach. Petſche *Sylloge obſeruationum anatomicarum* Hal. 1736. 4. recuſ. in Halleri collect. anat. Vol. VI.

§. 403.

JOSIAS WEITBRECHT .†. 1747.

Prof. Petropolitanus.

Praeter plurimas diſſertationes, commentariis Petropolitanis inſertas, maxime inclaruit opere claſſico quo deſertum hactenus anatomes campum curatiſſime excoluit ſc.

Ej. *Syndeſmologia* ſ. *hiſtoria ligamentorum corporis humani* Petrop. 1742. 4.

§. 404.

Demum et vir ſummus venit nominandus, qui etſi eccleſiaſticus, nec multum in humana anatome laborarit, binis tamen claſſicis operibus, quae ad fontes vniuerſae phyſiologiae pertinent, egregie eandem auxit et illuſtrauit. Eſt is

STEPH. HALES Cantienſis .†. 1761. aet. 84.

Miniſter Teddingtoniae ditionis Middleſex. Vir ad phyſiologiam experimentalem natus.

Ej. *vegetable Statiks* Lond. 1727. 8. et al. *gall.* vertente C. de Buffon Par. 1735. 4.

Ej. *Haemaſtatiks* Lond. 1733. 8. *gall.* interprete Sauvageſio Genev. 1744. 4.

Ej. Haleſii *Treatiſe on ventilators* Lond. 1758. 8.

Vitam viri auctore P. Collinſon v. in *Gentlem. Magaz.* m. Jun. 1764. it. in *Biograph. Britannica* Vol. VI. P. II. et Elogium ej. in Actis acad. Pariſ.

BOTANICI.

§. 405.

Jos. Pitton de Tournefort Aquae-Sextienſis †. 1708. aet. 64.

Prof. Pariſinus.

Inde ab a. 1700–1702 comite Andrea Gundelsheimer Onoldino (archiatro regis Boruſſorum) Graeciam et Aſiam minorem inuiſit.

Ej. *Elemens de Botanique* Pariſ. 1697. III Vol. 8.

et

et longe auctius ſ. t. *Inſtitutionum rei herbariae* ib. 1700. III Vol. 4.

Quibus acceſſit corollarium ib. 1703. 4.

ex editione Ant. de Juſſieu recuſae Lugd. 1719. III Vol. 4.

Ej. *hiſtoire des plantes environs de Paris* Par. 1698. 12.

it. ex edit. Bern. de Juſſieu ib. 1725. II Vol. 12.

Ej. *Relation d'un voyage du Levant* Par. 1717. II Vol. 4. Lugd. eod. III Vol. 8.

Ej. numeroſae diſſertationes inſertae Actis Pariſinis.

Elogium v. in Act. acad. Pariſ.
et in Juſſieui editione *Inſtitutionum R. H.*

§. 406.

SEBAST. VAILLANT Vigniacenſis † 1722. aet. 53.

Demonſtrator plantarum Horti reg. Pariſ.

Ej. *Botanicon Pariſienſe* (edente Boerhaavio) LB. 1727. fol.

Ej. *nouum plantarum genus Araliaſtri ſpecie, cuius ſpecies eſt* Ninzin. (ad Jo. Aug. de Hugo archiatr. Hannoveran.) Hannov. 1718. 4.

Elogium ej. in Act. Pariſ.

§. 407.

Sequatur triga cl. fratrum de Juſſieu, Lugdunenſium, filiorum Chriſtophori, qui de *Theriaca* ſcripſit.

Ant. de Jussieu .†. 1758. aet. 72.

Succeſſor Tournefortii.

Plurimas commentationes academiae Pariſinae exhibuit,

v. c. 1713 iconem et deſcriptionem Coffeae.

1729 de Simaruba eiusque vi antidyſenterica etc.

Ej. editionem operis Tournefortiani modo diximus.

id. Geoffroyi mat. medicam edidit etc.

Bernard. de Jussieu .†. 1777. aet. 79.

Praeter alia quoque de hiſtoria naturali polyporum aquae dulcis et coralliorum meritiſſimus.

Itidem maxime commentationibus academiae Pariſinae oblatis inclaruit.

Ej. theſis E. *omni tempore et aetate ſalubris potus Coffeae* Par. 1743. 4.

De

De hoc viro cf. *Journal de Paris* m. Nov. 1777.

Joseph. de Jussieu .†. 1779. aet. 74.

Per integros XXXVI annos in Peruuia vixit, vbi praeter alia Cinchonae hiſtoriam vltro indagauit, heliotropium peruuianum inuenit etc.

Ej. theſis *E. litteratis ſalubris Coffeae vſus* Par. 1741. 4.

Elogia horum germanorum v. in Actis Acad. Pariſ.

§. 408.

Henr. Bernard. Rupp Gieſſenſis.

Candidatus medicinae veteranus Jenenſis.

Ej. *Flora Ienenſis* Frf. et Lipſ. 1718. 8.

ed. 2. ib. 1726. 8.

ed. 3. c. ditiſſimis auctariis Halleri Jen. 1745. 8.

§. 409.

Jo. Jac. Dillenivs Gieſſenſis .†. 1747.

Prof. Oxonienſis.

Oculatiſſimus muſcorum praeſertim obſeruator, et nitidiſſimus eorum delineator ac ſculptor.

Ej. *catalogus plantarum circa Gieſſam naſcentium* Frf. 1719. 8. acced. nov. plantar. genera et ſpecies.

Ej. *Hiſtoria muſcorum* Oxon. 1741. 4.

Ej. *Hortus Elthamenſis* Jacobi Sherard. ib. 1732. fol.

Ej. editionem praeſtantiſſimam Synopſeos Rajanae ſupra citauimus (p. 270.)

Plures quoque Ej. vtiles obſeruationes extant inter A. N. C. vt de hirudinibus, de opio noſtrate, de indigenis Coffeae ſurrogatis etc.

SCRR. HISTORIAE NATVRALIS.

§. 410.

Hans Sloane Killileah-Hibernus. †. 1753 aet. 93.

Archiater regius. Praeſes ſoc. Londinenſis.

Magnus theſaurorum naturalium collector, multis nominibus de re naturali et medica meritiſſimus.

Sui nominis vnguentum ophthalmicum vulgo innotuit.

Ej. *Voyage to the Islands Madera and Jamaica* Lond. 1707. II Vol. fol.

Plurimae eius obſeruationes extant in Philoſophicis Tranſact.

Vitam ej. v. in *Commentar. Societat. Goettingenſis* Vol. IV.

§. 411.

§. 411.

Renat. Ant. Ferchault de Reaumur Rupellenſis .†. 1757. aet. 76.

Egregius obſeruator, vel thermometro ſui nominis vndique notiſſimus.

Ej. *Mémoires pour ſervir à l'hiſtoire des Inſectes* Pariſ. inde ab a. 1734. VI Vol. 4.

Ej. *Art de faire éclorre des oiſeaux domeſtiques* ed. 2. Pariſ. 1751. II Vol. 12. cui acceſſit: *Pratique de l'art de faire éclorre* etc.

Maxime memorabiles eiusdem diſſertationes actis Pariſinis ſunt inſertae, vt de tremella noſtoc, de Turcoſia gemma ad odontolithos pertinente, de vi reproductrice in cancris fluviatilibus, de ventriculo auium graniuorarum.

Vitam v. in Actis Pariſinis.

SCRR. MATERIAE MEDICAE.

§. 412.

Engelb. Kaempfer Lemgovienſis .†. 1716 Primum legationi Suecicae a ſecretis Perſiam adiit, tum chirurgus naualis Indias orientales petiit, et per biennium in Japonia verſatus eſt.

Ej. *amoenitatum exoticarum* Faſcic. V. Lemgov. 1712. 4.

Cf. cl. Dohm praefat. ad vernaculam editionem Kaempferianae hiſtoriae Japoniae.

§. 413.

Steph. Franc. Geoffroy Pariſinus †. 1731. aet. 60.

Prof. Pariſinus.

Ej. *Tract. de materia medica* Pariſ. 1741. III Vol. 8. (ex edit. Anton. de Juſſieu)

gall. ib. 1750. VII Vol. 12.

Continuatus ab Arn. de Nobleville et Salerne ſ. t. *Hiſtoire naturelle des animaux* ib. 1756. III Vol. 12.

Acceſſerunt poſtea *les Figures des plantes et animaux décrits dans la Mat. medicale etc.* delineatore Garſault ib. 1764. V vol. 8.

Ej. Geoffroyi theſis *E. hominis primordia vermis* ib. 1704. 4.

Inter diſſertationes ej. actis Pariſinis inſertas eminet prae reliquis prima quae extat tabula affinitatum chemicarum a. 1718.

Vitam v. in Hiſt. acad. Pariſ.

CHEMICI.

CHEMICI.

§. 414.

Jo. Conr. Dippel (vulgo Chriſt. Democritus) Frankenſteina Palatinus .†. 1734. aet. 62.

Homo paradoxus, ſed chemicis inuentis, caeruleo praefertim, quod Berolinenſe vocant, et medicaminum quorundam compoſitione, vt oleo animali, elixirio acido, balſamo vulnerario ſui nominis etc. notus.

Ej. *vitae animalis morbus et medicina* LB. 1711. 8. et al.

germ. c. prolixis commentariis anonymi Frf. 1736. 8.

Vitae propriae notitia ex variis eius ſcriptis excerpta prodiit ſ. t. *Perſonalia oder kurzgeführter Lebenslauf* Chr. Democriti ſ. l. et a. 8. Alias eiusdem biographias ediderunt cl. J. Chr. Gottl. Ackermann Lipſ. 1781. 8. et H. W. H. quidam. Darmſt. 1783. 8.

§. 415.

Casp. Nevmann Zullichauienſis .†. 1737 aet. 54.

Prof. Berolinenſis.

Lectiones

Lectiones ſic dictas *publicas* edidit ſuper varii generis alimentis et medicamentis

v. c. *von Thee*, *Caffee*. *Bier u. Wein* Lipſ. 1735. 4.

von ſalibus alcalino - fixis u. vom Campher Berol. 1727. 4.

von Succino, *Opio*, *Würznelken u. Caſtoreo* ib. 1730. 4.

von Salpeter, *Schwefel*, *Antimonio u. Eiſen* ib. 1732. 4.

von gemeinen Salz, *Weinſtein*, *Salmiac u. der Ameiſe* Lipſ. 1737. 4.

Ej. *praelectiones chemicae* (poſthumae), quarum binae et valde diſcrepantes extant editiones.

altera ſcil. Jo. Chr. Zimmermanni Berol. 1740. 4.

altera Chriſtoph. Henr. Keſſelii c. reliquis Neumanni operibus. Zullichav. 1749–55. IV vol. 4.

§. 416.

Iungatur Neumanno ſucceſſor eius

Jo. Henr. Pott Halberſtadienſis †. 1777. aet. 85.

Prof.

Prof. Berolinenſis.

Ej. *Exercitationes chymicae* Berol. 1738. 4.

Ej. *obſeruation. et animaduerſionum chymicar.* Collectio I. ib. 1739. II. ib. 1741. 4.

Ej. *chymiſche Unterſuchungen von der Lithogeognoſie* Potzd. 1746–54. III Vol. 4. et al.

Ej. *Abhandlung von dem Urin-Salze* Berol. 1761. 4.

Plura eius extant tam in Miſcellaneis Berolinenſibus quam in Gallicis quae ea ſecuta ſunt actis.

Vitam v. in iisdem academiae Berolinenſis actis.

PATHOLOGI et THERAPEVTAE.

§. 417.

Ita demum peruenimus ad praeclaros eos Triumuiros, quorum ingenio et doctrinae magnam partem eam praeſtantiorem artis ſalutaris faciem debemus qua ſe hodie commendat, et qui tanquam fontes ſuſpiciendi ſunt, e quibus hodiernum ſtudium medicum in pleraſque Europae academias quaſi per traducem deriuatum eſt. De Boerhaavio, Hofmanno

manno et Stahlio ſermonem mihi eſſe vix eſt quod moneam.

§. 418.

Hermann. Boerhaave ex pago Voorhout, qui Leydam et Haarlemum interiacet. †. 1738. aet. 70.

Prof. Leydenſis.

Vir ſummus et quem nominaſſe eſt laudaſſe, cum vel principalia ex innumeris eius in vniuerſam artem medicam meritis ſigillatim recenſere, arcti noſtri limites vetant; qui inſtaurator ſanioris chemiae, maxime applicatae, extitit, medendi methodum a Sylvianis aliisque eius aetatis ſordibus maximam ſane partem repurgauit, et in omni diſciplina medica tradenda, quod ſimplicitatem et cum ſumma dignitate ſermonis coniunctam perſpicuitatem attinet, vix ſui parem habuit. Vir, vt vno verbo omnia complectar, cuius characterem exprimit ſymbolum eius: *Simplex veri ſigillum.*

Aurea eius ſcripta ſecundum claſſes recenſeamus:

a) ad

a) ad methodum ſtudii medici.

Ej. *oratio de comparando certo in phyſicis* LB. 1715. 4.

Ej. *or. de vſu ratiocinii mechanici in medicina* ib. 1703. 4.

Ej. *or. qua repurgatae medicinae facilis aſſeritur ſimplicitas* ib. 1709. 4.

Ej. *or. de commendando ſtudio Hippocratico* ib. 1721. 4.

Ej. *or. honor medici ſeruitus* ib. 1731. 4.

Ej. *methodus diſcendi medicinam* Amſt. 1726. 8. (praelectiones inſcio et inuito Boerhaavio editae)

Halleri ampliſſimos in eundem commentarios infra dicemus.

b) phyſiologica.

Ej. *inſtitutiones medicae* LB. 1707. 8. et al. ed. genuina pleniſſima ib. 1727. 8.

Ej. in easdem *praelectiones* poſthumum edidit Hallerus Goetting. inde ab a. 1739. VII Vol. 8.

Ej. *diſſ. de diſtinctione mentis a corpore* LB. 1690. 7.

Ej.

Ej. *epiſtola ad* Ruyſchium *de fabrica glandularum in corpore humano* c. huj. reſponſ. LB. 1722. 4. (cf. ſupra p. 263.)

c) pathologica et therapeutica.

Inſtitutiones diximus.

Ej. *diſſ. inaugur. de vtilitate explorandorum excrementorum in aegris, vt ſignorum* Hardervic. 1693. 4.

Ej. *de morbis neruorum praelectiones* (poſthumae) ex ed. Jac. van Eems Amſt. 1761. II Vol. 8.

Ej. *praelectiones de morbis oculorum* (poſthumae) ex ed. Halleri ed. 2. Goett. 1750. 8.

Ej. *hiſtoria morbi atrocis* Waſſenarii LB. 1724. 8.

Ej. *hiſtoria altera morbi atrocis* S. Albani ib. 1728. 8.

Ej. *tract. de lue aphrodiſiaca* (praemiſſus aphrodiſiaco Luiſini)

Ej. *Conſultationes medicae* (poſthumae) ex ed. Halleri Goett. 1752. 8.

Ej. *epiſtolae ad* Baſſandum (poſthumae) Vindob. 1778. 8.

Ej.

Ej. *aphoriſmi de cognoſcendis et curandis morbis* LB. 1708. et al.

ed. pleniſſima ab ipſo auctore curata ib. 1737. 8.

Ej. *materia medica et remediorum formulae quae ſeruiunt aphoriſmis* LB. 1721. 8. ib. 1727. 8. et al.

Ej. *tract. de viribus medicamentorum* ibid. 1723. et al. (praelectiones inſcio auctore editae)

d) chemica

Ej. *oratio de chemia errores ſuos repurgante* LB. 1718. 4.

Ej. *elementa chemiae* LB. 1732. II Vol. 4.

haec prima editio genuina immortalis operis, priores ſpuriae, mutilae.

Ej. *de mercurio experimenta* extant in Philoſ. Tranſact. a. 1734.

ſeorſim recuſae Ultraj. 1735. 8.

e) botanica

Ej. *index ſtirpium horti* LB. 1710. 8.

Ej. *index alter* ib. 1720. 4.

A ſpuria plantarum hiſtoria, cui vt tot aliis ſuppoſititiis partubus, Boerhaavii nomen malitioſe praefixerunt, probe diſtinguendi.

Impenſe praeterea de re medica et litteraria meruit Boerhaavius, aliorum ſcripta, aut anecdota aut ſaltim rarius obuia, edendo, ad ea praefando etc. qualia toties iam citauimus ad Aretaeum, Veſalium, aphrodiſiacum Luiſini, Alpinum, Piſones, Drelincourtium, Bellinum, biblia Swammerdamii, etc. etc.

Vitam propriam ſuccincte et candide ſcriptam ipſe reliquerat Boerhaavius.

Extat ea ad calcem W. Burtonis vitae Boerhaavii, anglice editae Lond. 1746. 8.

it. in Schultenſii *oratione in memoriam* Boerhaavii LB. 1738. 8.

Cfr. quoque eiusdem elogium in Actis academiae Pariſinae.

it. (Matyi) *Eſſay ſur le caractere du grand Medecin.* Colon. 1747. 8.

Maxime vero Equit. de Jaucourt vita Boerhaavii in Diction. encyclop. Ebrodunenſi Vol. V.

et in eandem Spicilegia Halleri, in eiusdem Lexici Supplem. Vol. II.

Iungatur auunculo, eius ex ſorore nepos Abrah. Kaau-Boerhaave Haganus †. 1753. aet. 38.

Archiater

Archiater Ruſſicus.

Claſſicis praeſertim binis libris vniuerſam phyſiologiam et pathologiam ditauit. viz.

Ej. *perſpiratio dicta Hippocrati* LB. 1738. 8.

Ej. *impetum faciens dictum Hippocrati* ib. 1745. 8.

Extat praeterea

Ej. *hiſtoria anatomica infantis monſtroſi* Petrop. 1754. 4.

et *hiſtoria altera* ſimilis infantis ib. 1757. 4.

tum plures Ej. diſſertationes *nouis Commentariis Petropolitanis* inſertae.

Elogium viri v. in iisdem ***nov. Comment.*** Vol. IV.

§. 419.

Frid. Hofmann, Frid. fil. Halenſis. †. 1742. aet. 83.

Prof. Hallenſis.

Cautus mechanicae ſectae aſſecla, non vno nomine de re medica longe meritiſſimus; maxime quod *ſolidi viui* dignitatem, et affectionum generis neruoſi ambitum, in vniuerſa pathologia rite demonſtrauit. Primus quoque thermarum et aquarum quae minerales audiunt, vires medicatas curatius indagauit et commendauit, in vniuer-

vniuerſum reſtaurator quaſi medicinae diaeteticae extitit; et ex primis quoque obſeruationes meteorologicas in vſum medicum vertit.

Nomen eius ferunt pharmaca quaedam vtilia, elixir viſcerale, liquor anodynus etc.

Ej. *medicina rationalis et ſyſtematica* Hal. 1718 ſq. IX Vol. 4.

Singulas eius partes in compendium redegit Andr. El. Büchner v. c.

Fundamenta phyſiologiae Hal. 1746. 8.

—— *pathologiae generalis* ib. eod. 8.

—— —— *ſpecialis* ib. 1747. 8.

—— *therapiae generalis* ib. eod. 8.

Aliud eiusdem voluminoſi operis compendium *anglico* idiomate conſcripſit Guil. Lewis, cuius nupera editio prodiit curante v. cl. Andr. Duncan Edinb. 1773. II Vol. 8.

Ej. Hofmanni *de differentia inter eius doctrinam phyſico-medicam et* Stahlii *medico-organicam* Frf. 1746. 8. (opus praeſtantiſſimum, poſthumum edidit Cohauſen.)

Ej. *obſeruationum phyſico-chymicarum* T. III. Hal. 1722. 4.

Ej. minora ſcripta diaetetica, iunctim edita, *germ.* Hal. IX Vol. 8.

Ej. *medicina conſultatoria* Hal. inde ab a. 1721. XII Vol. 4.

Ej. *conſultationum et reſponſorum medicinalium Centuriae* ib. 1734. II Vol. 4.

Inter innumeras Ej. diſſertationes academicas eminent praeter alias

de anatomes in praxi medica vſu 1707.

de duodeno ſede multorum morborum 1708.

de metallurgia morbifera 1695. 4.

de vapore carbonum foſſilium *innoxio* 1695. 4. et tot aliae.

Memorabile quoque eſt Ej. *Bedenken von dem tödlichen Dampfe der* Holz-*Kohlen* Hal. 1716. 8. et al. (occaſione mortis magiae ſtudioſorum Jenae feriis natalitiis a. 1715 in domuncula vinetaria prunarum vapore ſuffocatorum. cfr. *wahre Eröffnung der Ienaiſchen Chriſtnachts-Tragödie auf Landes-fürſtl. Special-Befehl publiciret* Jen. 1716. 4.)

Opera Hofmanni, Genev. 1740 – 53. IX Vol. fol.

Vitam viri v. in fronte operum, it. in Bruckeri *pinacotheca* Dec. I.

§. 420.

Georg. Ern. Stahl Onoldinus †. 1734. aet. 75.

Prof. Hallenſis, aemulus Hofmanni, tum archiater Boruſſorum regis.

Acerrimi ingenii vir, ſed non absque mixtura praeiudiciorum et paradoxorum, obſcuriore quoque vſus ſtylo, qui obfuit, quo minus egregia eius, et ex intimioribus naturae penetralibus hauſta, de animae autocratia, de tonico motu, eiusque ſiue ad ſpaſmos ſiue ad congeſtiones ciendas potentia, de phlogiſto corporum elemento, et quae ſunt id genus alia obſeruata, iam pridem, vt nunc fit, pro dignitate recepta et in vſus verterentur.

Ej. *theoria medica vera, phyſiologiam et pathologiam ſiſtens* Hal. 1708. 4.

ed. 2. curante Jo. Junker ib. 1737. 4.

Ej. *Excuſatio reſpondens examini pulſuum celeris et frequentis* ſ. l. et a. 4.

Ej. *Zymotechnia fundamentalis* ib. 1697. 8.

it. c. aliis ſ. t. *Opuſculum chymico-phyſico-medicum* ib. 1715. 4.

Ej.

Ej. *experimenta et obſeruationes* 300 *chemicae et phyſicae* ed. 2. Berol. 1731. 8.

Ej. *Materia medica* Dresd. 1728. 8.

Numeroſae eius *Diſſertationes medicae* iunctim prodierunt Hal. 1707–12. II Vol. 4.

Ad praeſtantiores pertinent:

de mechaniſmo motus progreſſiui ſanguinis ib. 1695.

de aeſtu maris microcoſmici ſ. fluxu et refluxu ſanguinis 1696.

de vena portae porta malorum 1698.

empeiria rationalis medica 1704.

de fiſtula lacrymali 1707.

Jo. Christoph. Götze *de ſcriptis* Stahlii *eiusque aſſeclarum* Norimb. 1729. 4. c. ſuppl.

§. 421.

Subiungamus ſtatim iſtis triumuiris principes quosdam eorum diſcipulos. Et quidem inter Boerhaavianos praeter alios infra memorandos eminuerunt Gaubius et Gorterus.

Hieron. Dav. Gavbivs Heidelbergenſis †. 1780. aet. 75.

Prof. Leydenſis.

Ej. *inſtitutiones pathologiae medicinalis* LB. 1758. 8.

ed. pleniſſima poſthuma ex ed. Hahnii ib. 1781. 8.

germ. ex verſ. cl. Gruneri Berol. 1784. 8.

Ej. *methodus concinnandi formulas medicamentorum* LB. 1739. 8. et al.

Ej. *aduerſaria varii argumenti* ib. 1771. 4. et al.

Ej. *orationes* II. *de regimine mentis quod medicorum eſt* ib. 1747 - 63. 4.

Eundem Swammerdamii biblia Latio donaſſe ſupra memorauimus.

Elogium viri v. in *Hiſt. de la Societé de Médecine* T. III.

§. 422.

Jo. DE GORTER Enkhuſanus. †. 1762. aet. 74. Prof. Hardervicenſis; aliquamdiu archiater Ruſſicus.

Ej. *de perſpiratione inſenſibili* LB. 1725. 4. auctius ib. 1736. 4.

Ej. *medicinae compendium* ib. 1731. II Vol. 4.

Ej. *Syſtema praxis medicae* Harderv. 1750. II Vol. 8.

Ej. *methodus dirigendi ſtudium medicum* ib. 1753. 4.

Ej. *medicinam Hippocraticam* ſupra citauimus (p. 27)

Vitam ej. v. in *Nov. A. N. C.* Vol. III.

Filius eius Davides .†. 1783.

Itidem aliquamdiu archiatri Ruſſici munere functus.

Ej. *Flora Gelrozutphania* Harderv. 1745. 8.

—— *Ingrica* Petrop. 1761. 8.

—— *Belgica* Ultraj. 1767. 8.

§. 423.

Ex Hofmanni aſſeclis inprimis memorandi veniunt Schulzius et Büchnerus.

Jo. Henr. Schvlze Colbitza-Magdeburgenſis .†. 1745. aet. 58.

Prof. Altorfinus, tum Hallenſis.

Vir egregius, humaniorum quoque litterarum et rei numariae peritiſſimus.

Ej. *hiſtoria medicinae* (vsque ad a. V.C. 535) Lipſ. 1728. 4.

Ej. *compendium hiſtoriae medicinae* (vsque ad Hadriani exceſſum) Hal. 1741. 8.

Ej. *praelectiones in Diſpenſatorium Brandenburgicum* ed. 2. Berol. 1753. 8.

In diſſertationibus eius numeroſis plures inueniuntur maxime memorabiles v. c.

An vmbilici deligatio in nuper natis abſolute neceſſaria? Hal. 1733. (poſt Fantonum primus negabat)

recuſ. in Halleri collect. anat. T. IV.

de liene canibus exciſo 1735.

de mechanico naturae artificio in vulneribus perſanandis eod.

de lithiaſi ſiniſtro quam dextro reni magis infeſta 1738.

Plurimae ad materiam medicam ſpectant vc.

de elaterio Altorf. 1722. et ſ. p.

Cf. Bruckeri *pinacotheca* Dec. IV.

§. 424.

Andr. El. Büchner Erfurtenſis †. 1769. aet. 69.

Prof. in acad. patria, tum in Hallenſi.

Miſcellanea eius *phyſico-medica* ſupra citavimus (p. 313.)

vt et hiſtoriam academiae N. C. cui Praeſes erat (p. 241.)

et

et compendia medicinae rationalis Hofmanni (p. 340.)

Ej. *Abhandlung von einer leichten Art taube hörend zu machen, ſamt andern medic. Abhandl.* Hal. 1759 ſq. II Vol. 8.

Innumerae quoque eius extant diſſertationes v. c. *de viribus tabaci* 1746.
de glaſto 1756. etc. etc.

Vitam v. in *Nov. A. N. C.*
ut et in Bruckeri *pinacotheca* Dec. II.

§. 425.

Stahlius ipſe ad praeclariſſimos ſui diſcipulos referebat Jo. Junkerum et Jo. Sam. Carl.

Jo. Junker Lehndorſio - Gieſſenſis †. 1759 aet. 80.

Prof. Hallenſis.

Conſpectuum titulo in plerasque medicinae partes compendia edidit. v. c.

Conſpectum phyſiologiae Hal. 1735. 4.
—— *therapiae generalis* ib. 1727. 4.
—— *chemiae* ib. 1730. II vol. 4.
gall. Pariſ. 1757. VI vol. 12.

Ingens

Ingens praeterea eiusdem extat diſſertationum farrago.

§. 426.

Jo. Sam. Carl Oehringa - Francus. †. 1757. aet. 83.

Archiater Danicus.

vt plures Stahliani myſtici quid et theoſophici ſpirat.

Ej. *Lapis Lydius oſſium foſſilium.* Frf. 1704. 8.

Ej. *Synopſis medicinae Stahlianae.* Büding. 1724. 8.

Ej. *Hiſtoria medica pathologico - therapeutica.* Hafn. ſ. a. II vol. 8.

De vita propria diſſeruit in libro cui tit. *Einleitung in die Naturordnung.* Hal. 1747. 8.

§. 427.

Iam ad exteros transeamus. Inter Anglos huius periodi maxime praefulget

Rich. Mead ex pago Stephey prope Londinum †. 1754. aet. 81.

Archiater regius.

Vir vndique doctiſſimus, et qui innumeris modis de augmento ſcientiarum meruit.

Ej.

Ej. *Mechanical account of poiſons.* Lond. 1702. 8.

id. *de imperio ſolis ac lunae in corpus humanum* ib. 1704. 8.

id. *on peſtilential contagion.* ib. 1720. 8.

id. *de variolis et morbillis* cum Rhaze (v. ſupra pag. 91.)

id. *de morbis biblicis.* Lond. 1749. 8.

haec *opera* iunctim *lat.* ſtudio cl. Oederi Goett. 1749. II vol. 8.

Ej. Meadii *monita et praecepta medica.* Lond. 1751. 8. et al.

Cfr. *Avtentic Memoirs of the Life of* R. Mead.

it. *biograph. Britannica*. Vol. V.

§. 428.

Jo. Freind Crotono - Northamptonenſis †. 1728. aet. 54.

Medicus Londinenſis, aliquamdiu caſtrenſis.

Ej. *hiſtory of Phyſik from* Galen *to the* 16th *Century.* Lond. 1725. II vol. 8. et al.

Ej. *Emmenologia.* Oxon. 1703. 4.

Ej. *de quibusdam variolarum generibus.* Lond. 1723. 4.

EJ. comm. in genuinos epidemicorum Hippocratis libros ſupra citauimus (pag. 25.)

Opera, lat. Lond. 1733. fol.

Biographia Britannica Vol. III.
cl. Moehſen *Medaillen-Sammlung* T. I.

§. 429.

GUIL. MUSGRAVE nat. in pago Charlton-Musgraue ditionis Sommerſetshire. †. 1721. aet. 65.

Medicus Londinenſis, rei antiquariae peritiſſimus.

EJ. *de arthritide ſymptomatica.* Exon. 1703. 8. et al.

EJ. *de arthritide anomala ſ. interna.* ib. 1707. 8, et al.

Memorabiles quoque eius ſymbolae extant in philoſophicis tranſactionibus.

Biographia Britannica Vol. V.

§. 430.

Inter Gallos eius aetatis medicos maximae lites agitatae ſunt de venaeſectionis effectu, praeſertim deriuatoriae et reuulſoriae. Princeps earum auctor extitit

PHIL.

PHIL. HECQVET natus apud Abbatis-villam, †. 1737. aet. 76.

Medicus Remenſis, tum Pariſinus.

Vir fere ad ſuperſtitionem religioſus.

Polygraphus, praeco venaeſectionis et aquae potus, ſatyram inde Romanenſium auctoris fabularum, le Sage, paſſus.

EJ. *Explication phyſique et mechanique des effets de la Saignée et de la boiſſon dans la cure des maladies.* Par. 1707. 12.

EJ. *Obſervations ſur la ſaignée du pied etc.* ib. 1724. 12.

ID. *ſur l'indécence aux hommes d'accoucher les femmes et l'obligation aux meres de nourrir leurs enfans* ib. 1708. 12.

EJ. *Traité des diſpenſes du Carême* ib. eod. 12.

ID. *de la digeſtion et des maladies de l'Eſtomac, ſuivant le ſyſteme de la Trituration* ibid. 1712. II Vol. 12.

ID. *de purganda medicina a curarum ſordibus* ib. 1714. 12.

EJ. *Remarques ſur l'abus des purgatifs etc. et ſur l'utilité de la ſaignée* ib. 1729. 12.

EJ.

Ej. (anon.) *Raiſons de doutes contre l'Inoculation* ib. 1723. 12.

Sed maxime memorabilis eſt Ej. *naturaliſme des convulſions dans l'Epidemie des maladies convulſionnaires* ib. 1733. 12. [occaſione pſeudo-miraculorum ad ſepulcrum Diaconi Fr. de Paris. *)]

it. *Reponſe touchant les devoirs des Médecins et des Chirurgiens au ſujet des miracles et des convulſions* ib. eod. 12.

Vitam viri ſcripſit amicus eius de S. Marc.

§. 431.

Nic. Andry Lugdunenſis .†. 1742. aet. 84. Prof. Pariſinus.

Ej. *Remarques de Médecine ſur ce qui regarde la ſaignée et la purgation* Par. 1710. 12.

Ej. *Regime du carême conſideré par rapport à la nature du corps et des alimens* ib. eod. 12.

Ej. *Traité des alimens de carême* ib. 1713. 12. (omnes aduerſus Hecquetum.)

Ej.

*) Cfr. Carré de Montgeron *verité des Miracles operés par l'interceſſion de* M. de Pâris *et autres appellans.* ed. 2. Colon. 1745. III Vol. 4.

Ej. *Orthopédie* Par. 1741. II Vol. 12. et al.

id. *de la génération des vers dans le corps humain* ed. 2. ib. 1714. 12. et al.

§. 432.

Jo. Bapt. Silva Burdigalenſis. .†. 1742. aet. 61.

Medicus Pariſinus.

Ej. *Traité des uſage de differentes ſortes de ſaignées, principalement de celle du pied* Pariſ. 1727. II Vol. 12. (aduerſus Hecquetum)

Ej. *Diſſertations et conſultations médicinales* Par. 1744. II Vol. 12.

§. 433.

Franc. Quesnay ex pago Merey prope Montfort-Lamaury .†. 1774. aet. 80.

Archiater regius.

Politicis maxime ſpeculationibus inclaruit, ſyſtemate phyſiocratico etc. etc.

Ej. *Obſervations ſur les effets de la ſaignée, avec des remarques critiques ſur le Traité de* Silva. ed. 2. Par. 1750. 12.

Ej. *art de guérir par la ſaignée* ib. 1636. 12.

Ej. *Traité de la ſuppuration* ib. 1749. 12.

Ej. *Traité de la gangrene* ib. eod. 12.

Eloge de Queſnai *par le Comte* d'Alban Prince d'Yvetot. ed. 2. Par. 1775. 8.

Aliud eius Elogium auctore Mirabeau extat in *nouvelles Ephémérides économiques* a. 1775.

§. 434.

Jo. Astruc Sauva-Languedocus †. 1766 aet. 83.

Prof. Toloſanus, poſt Monſpelienſis, denique Pariſinus.

Ej. *de morbis venereis* L. VI. ed. 2. Pariſ. 1740. II Vol. 4.

Ej. *Traité des maladies des femmes* ib. 1761. VI Vol. 12.

Ej. *hiſtoire naturelle de Languedoc* ib. 1737. 4.

Ej. (anon.) *coniectures ſur les mémoires originaux dont il paroit que* Moïſe *s'eſt ſervi pour compoſer le livre de la Geneſe.* Bruxell. 1753. 12. (memorabile et ſuper ea materie primum opuſculum.)

Ej. hiſtoriam facultatis medicae Monſpelienſis ſupra citauimus (p. 97.)

Vitam viri praefixit Lorry ipſi huic hiſtoriae.

§. 435.

§. 435.

Inter Italos eius aetatis eminet

Jo. Mar. Lancisius Romanus .†. 1720. aet. 66.

Archiater papalis.

Ej. *de ſubitaneis mortibus* L. II. ib. 1707. 4.

id. *de noxiis paludum effluuiis* ib. 1717. 4.

id. *de motu cordis et aneuryſmatibus* Rom. 1728. fol.

id. *de bouilla peſte* ib. 1714. 4.

Iunctim c. al. Ej. opuſculis. Rom. 1745. IV vol. 4. et al.

Summum eius meritum, edendis ſc. tabulis Euſtachii, ſupra laudauimus.

Eiusdem quoque eſt explicatio maſcularum tabularum in Car. Errardi *anatomia per uſo del diſegno* Rom. 1691. fol.

Edidit quoque et animaduerſionibus auxit Mich. Mercati *metallothecam Vaticanam* Rom. 1719. fol.

§. 436.

Franc. Torti Mutinenſis .†. 1741.

Archiater Mutinenſis.

Ej. *therapeutice ſpecialis ad febres quasdam pernicioſas inopinato ac repente lethales* Mutin. 1709. 8.

longe auctius ib. 1730. 4.

c. al. Ej. opuſculis Venet. 1754. 4. Frf. 1756. 4.

Vita auctoris praemiſſa poſterioribus oper. editionibus.

§. 437.

Jo. Bapt. Verna Lanciano-Neapolitanus nat. 1676.

Prof. Patavinus.

Ej. *princeps acutorum morborum pleuritis* Ven. 1713. 4.

Ej. *princeps medicaminum omnium phlebotomia* Patav. 1716. 4.

§. 438.

Denique et haec, de qua agimus, periodus in annalibus bonorum generis humani euentuum aeternum albo notabitur calculo, quod inſitione variolarum tunc temporis inter Europaeos inualeſcente, lethalitas alias tremendi et fere ineuitabilis morbi, tantopere immi-

imminuta, ipſeque tam impenſe mitior redditus fuerit.

Notum eſt, pridem eandem inſitionem apud orientis quosdam populos, et quidem maxime apud Circaſſios ſollemnem fuiſſe; verſus finem autem praecedentis ſeculi eam a Theſſalonicenſi femina Conſtantinopolin translatam, et ſummo cum ſucceſſu in Graecorum, Armenorum et Chriſtianorum ibi degentium liberis exercitatam eſſe. Inde permota coniux Anglici in aula Turcica tunc temporis legati, Wortley Montague, non vno nomine celebratiſſima, eandem in filio ſuo non minus feliciter inſtitui curauit ope chirurgi ſui Henr. Maitland, qui, cum ea in Angliam redux, eiusdem quoque filiae variolas inſeuit.

Primam de variolarum inſitione notitiam dederunt:

Eman. Timoni (medicus Graecus) hiſtoria variolarum, quae per inſitionem excitantur: Conſtantinopoli miſſa a. 1713 extat in *Philoſ. Tranſact.* Vol. XXIX. No. 339. a. 1714.

Jac. Pylarini (conſulis Veneti apud Turcas) *noua et tuta variolas excitandi per trans-*

plantationem methodus, nuper inuenta et in vſum tracta. Venet. 1715. 12.

Ant. le Duc (Conſtantinopolit.) *diſſ. de Byzantina variolarum inſitione* LB. 1722. 4.

Tam parum tamen inter Europaeos animos aduertebat ſalutiferum hoc inuentum, vt verendum eſſet, ne ſatis cito idem obliuioni iterum traderetur, niſi excelſi animi magnae Britanniae Rex Georgivs I. auguſtam familiam eo ſeruari voluiſſet. Iuſſu itaque eius, tentato primum a. 1721 et feliciter cedente experimento in ſex mortis damnatis, tumque in totidem infantibus orphanis repetito, idem poſtmodum feliciſſime in regiis principibus iuuentutis inſtitutum eſt a. 1722.

Cf. Jo. G. Steigerthal (archiatri regii) narratio in *collectaneis chirurgicis Hannoveranis* anni 1721. 8.

Henr. Maitland *Account of inoculating the Smallpox* Lond. 1722. 8.

it. Hans Sloane in *philoſ. Tranſact.* Vol. XLIX. P. II. a. 1756.

Eiusdem

Eiusdem ſapientiſſimi regis nutu ſtatim inſequentibus annis etiam variolarum inſitio in terris eius Hannoveranis inſtituta eſt, quae primae ni fallor in chriſtianae Europae continente eandem receperunt: exercentibus eam viris meritiſſimis Jo. Aug. de Hugo archiatro, et Jo. Ern. Wrede chirurgo Hannoverano.

Cf. *collectanea chirurgica Hannoverana* P. II.

Elenchum locupletiſſimum ſcriptorum ad vniuerſam variolarum inſitionem facientium exhibuit cl. Krünitz Lipſ. 1768. 8.

CHIRVRGI.

§. 439.

Chirurgiae egregia acceſſerunt incrementa ea quam tractamus periodo, cum morborum quorundam quae ad eam pertinent, qualis cataracta eſt, natura, nunc demum curatius perſpecta, tum operationum quorundam graviorum, lithotomiae praeſertim, methodis emendatis et facilitatis. Maxime autem in Gallia caput extulit, a. 1731 collegio chirurgorum, quod communitas Sancti Coſmi audit

ad *academiae chirurgicae* dignitatem euecto, ſtudio inprimis chirurgi regii Franc. Gigot de la Peyronie (†. 1747.)

Commentarios ſuos edidit noua haec academia inde ab a. 1743 ſ. t. *Mémoires de l'academie royale de Chirurgie* Par. 4.

§. 440.

Inter chirurgos iſtius aetatis maxime eminent ſequentes:

Franc. Petit (al. Pourfour du Petit) Pariſinus †. 1741. aet. 78.

Diu chirurgus caſtrenſis.

in vtraque anatome egregie verſatus.

Nomen eius ſeruat canalis, qui circa lentis ambitum corpori vitreo incumbit.

Ej. (anon.) *Lettres d'un médecin des Hôpitaux du Roi ſur un nouveau Syſteme du cerveau.*

Ej. *diſſ. ſur une nouvelle methode de faire l'operation de la cataracte* ib. 1727. 12. et al.

Sed longe praeſtantiſſimae ſunt Ej. diſſertationes actis Pariſinis inſertae, maximam partem ad anatomen oculorum eorumque morbos ſpectantes.

Elo-

Elogium viri vid. in *Hiſt. de l'acad. des Scienc.*

§. 441.

Jo. Lvd. Petit Pariſinus .†. 1750. aet. 76. Prof. Pariſinus.

Ej. *Traité des maladies des os* Par. 1705. 12. it. c. Lemeryi citato opuſc. aliisque LB. 1709. 12.

it. longe auctius ex ed. Ant. Louis Par. 1758. II Vol. 12.

Ej. Petiti *Traité des maladies chirurgicales et des operations qui leur conviennent* (opus poſthumum) edidit Leſne ib. 1774. III Vol. 8.

Elogium in act. acad. Pariſinae.

§. 442.

Salvat. Morand Pariſinus .†. 1773. aet. 77.

Vir experientiſſimus, doctiſſimus, praeter chirurgiam quoque de vtraque anatome et phyſiologia longe meritiſſimus.

Ej. *Diſcours dans lequel on prouve qu'il eſt neceſſaire au Chirurgien d'etre lettré* Par. 1743. 4.

Ej. *Recueil d'experiences et d'obſervations ſur la pierre* ib. 1743. II Vol. 12.

Ej. *Opuſcules de Chirurgie* Par. 1768–72. II Vol. 4.

germ. curante E. Platner v. cl. Lipſ. 1776. 8.

Numeroſae eiusdem et maximi pretii commentationes extant inter Acta acad. ſcient. Pariſinae.

Cf. *Lettre ſur feu* M. Morand (auctore filio). Par. 1774. 4.

it. Elogium ej. in actis Pariſinis.

Iungatur ipſi filius Jo. Franc. Clem. Morand, Pariſinus †. 1784. aet. 58.

Profeſſor Pariſinus.

Ej. *hiſtoire de la maladie ſinguliere d'une femme contrefaite par un ramolliſſement général des os* Par. 1752. 12.

it. Ej. *Lettre à* M. le Roi *au ſujet de l'hiſtoire de la femme* Suppiot. ib. 1753. 12.

Ej. *Eclairciſſement abrégé ſur la maladie d'une fille de St. Geoſme* ib. 1754. 12.

it. Ej. *Recueil pour ſervir d'eclairciſſement detaillé ſur cette maladie* ib. eod. 12.

id. *du charbon de terre et de ſes mines* Par. 1769. fol. (pertinet ad magnam ſeriem hiſtoriae artium et opificiorum)

Ej.

Ej. *Mémoire ſur le charbon de terre appreté pour les uſages domeſtiques* ib. 1770. 12.

§. 443.

Henr. Franc. le Dran Pariſinus †. 1770.

Chirurgus Pariſinus.

Ej. *Parallele des différentes manieres de tirer la pierre de la veſſie.* Par. 1730. et al. 8.

Ej. *Suite du parallele de la taille* ib. 1756. 8.

Ej. *Obſervations de chirurgie* ib. 1731. II Vol. 8. et al.

Ej. *Traité des operations de Chirurgie* ib. eod. 8. et al.

Ej. *Reflexions ſur les plaies d'armes à feu* ib. 1737. 12. et al.

Ej. *Conſultations ſur la plupart des maladies qui ſont du Reſſort de la Chirurgie* ib. 1765. 8.

germ. c. praef. cl. E. Platneri. Lipſ. 1773. 8.

§. 444.

Anton Maitre-jan ex vrbe Mery ad Sequanam.

Chirurgus in vrbe patria.

Ej.

Ej. *Traité des maladies de l'oeil,* Auguſtoton 1722. 8. et al.

Ej. *Obſervations ſur la formation du poulet.* Pariſ. 1722. 12.

§. 445.

Car. Saint - yves ex pago la Viotte prope Rocroy .†. 1733. aet. 66.

Chirurgus Pariſinus.

Ej. *Traité des maladies des yeux.* Par. 1722. 12. et al.

§. 446.

Sequatur hos binos de morbis oculorum bene merentes gallos, tertius, idemque Germanus.

Bvrch. Dav. Mavchart Marpachio-Wurtenbergenſis .†. 1751. aet. 56.

Prof. Tubingenſis.

Numeroſas maxime ad affectiones oculorum ſpectantes diſſertationes ſcripſit: v. c.

de hypopio Tubing. 1742.

de mydriaſi ib. 1745.

de ſtaphylomate ib. 1748. et ſ. p.

Iunctim recuſas dedit cl. Chr. Fr. Reuſs ſ. t. *Diſſertations medicae ſelectae Tubingenſes,*

oculi

oculi humani affectus medico-chirurgice conſideratos ſiſtentes Tubing. 1783. II vol. 8.

Multa Maucharti medicinam forenſem attinent, e. g.

Ej. *diſſ. de inſpectione et ſectione legali.* 1736.
de luxatione nuchae 1747.
lethalitas per accidens 1750.

Bruckeri *pinacoth.* Dec. VII.
Comment. Lipſ. Vol. I.

§. 447.

Lavr. Heister Francofurtenſis †. 1758. aet. 76.

Aliquamdiu medicus caſtrenſis, tum Prof. Altorfinus, demum Helmſtadienſis.

Vtilis et extenſae famae polygraphus, de re chirurgica et anatome meritiſſimus.

Ad libros eius principes pertinent ſequentes.

Ej. *inſtitutiones chirurgiae.* Amſt. 1739. II vol. 4.

Ej. *Kleine Chirurgie* Norimb. 1747. 8.

Ej. *Compendium anatomicum* cuius innumerae extant editiones et verſiones; prima Altorf. 1717. 8. – correcta Amſtel. 1748. 4. et al.

Senaci

Senaci paraphraſin eiusdem ſupra citauimus (pag. 317.)

Ej. eſt ingens farrago diſſertationum.

Tum et obſeruationum Actis N. C. inſertarum etc.

Propria extat Ej. deſignatio librorum et diſſertationum ab ipſo editarum. Helmſtad. 1750. 4.

Poſthumum prodierunt Ej. *mediciniſch-chirurgiſche u. anatomiſche Wahrnehmungen.* Roſtoch. 1759 – 70. II vol. 4.

Cf. Bruckeri *pinacotheca* Dec. III. it. *Noua acta N. C.*

§. 448.

Jo. Zachar. Platner Chemnizenſis †. 1747. aet. 54.

Prof. Lipſienſis.

Vir elegantiſſime doctus.

Ej. *inſtitutiones chirurgiae rationalis* Lipſ. 1745. 8. et al.

it. ex ed. cl. C. Chr. Krauſe ib. 1783. 8.

Supplementa in easdem dedit cl. E. Platner ib. 1773. 8.

Ej.

Ej. Platneri patris diſſertationes et alia id genus ſcripta academica iunctim recuſa in *Opuſculis* Lipſ. 1739 ſq. III vol. 4.

Ej. *Ars medendi ſingulis morbis accommodata* (poſthuma) ib. 1765. 8.

Elogium viri praemiſſum legitur opuſculis.

SCRR. ARTIS OBSTETRICIAE.

§. 449.

Guil. Mauquest de la Motte Valogna - Normannus.

Artem in patria exercuit.

Ej. *Traité des accouchemens* Par. 1721. 4. et al.

ed. pleniſſ. ib. 1765. II vol. 8.

Ej. *Traité complet de chirurgie* Par. 1722. III vol. 12. et al.

it. ex edit. cl. Sabatier ibid. 1771. II Vol. 8.

§. 450.

Jac. Denys Leydenſis.

Aliquamdiu medicus naualis, tum Lithotomus et obſtetricius in vrbe patria.

Claſſicae

Claſſicae et ditiſſimae ſunt Ej. *Verhandelingen over het Ampt der Vroedmeeſters en Vroedvrouwen.* LB. 1733. 4.

Ej. *Obſervationes de calculo renum, veſicae, et vrethrae.* ib. 1731. 8.

AD ARTEM VETERINARIAM.

§. 451.

Medicina veterinaria hac periodo inſigne augmentum nacta eſt curatiore notitia *luis bouillae* quae, etſi pridem antea cognita, imo nec veteribus ignota, tamen non niſi ineunte quod viuimus ſeculo et quidem ab a. inde 1711 (quo ex Hungaria per Dalmatiam in Italiam translata et exinde per vniuerſam fere Europam occidentalem in magnam vsque Britanniam vagata eſt), toties et tam tremenda propagatione paſſim ſaeuire cepit, vt et maxime vrgens inde oriretur neceſſitas, et vberior ſimul praeberetur occaſio, altius in cauſas eiusdem et ſiue arcendae ſiue curandae remedia, inquirendi.

Primorum et principum qui ſuper ea peſte ex profeſſo ſcripti ſunt librorum. Ramazzinii et Lanciſii, ſupra iam meminimus. Anti-

Antiquiora huius luis veſtigia legit cl. Paulet in *recherches hiſtoriques et phyſiques ſur les maladies epizootiques*. Par. 1775. 8. Vol. I.

Cf. cl. Krünitz *Verzeichnis von den vornehmſten Schriften von der Rindvieh-Seuche* Lipſ. 1767. 8.

LITTERATORES et PHILOSOPHI

§. 452.

Dan. le Clerc Geneuenſis †. 1728. aet. 76. Medicus patriae vrbis.

Ej. *Hiſtoire de la médecine* (ad Galenum vsque) ed. pleniſſ. Amſt. 1723. 4.

Ej. *Hiſtoria naturalis et medica latorum lumbricorum*. Genev. 1715. 4.

Idem quoque Mangetum adiuuit in *bibliotheca anatomica* congerenda (v. pag. 298.)

§. 453.

Isaac. Newton Londinenſis †. 1726. aet. 85.

Prof. Cantabrigienſis, tum rei monetariae Lond. praefectus.

Vir, quod dignitatem et grauitatem eorum attinet, quae aut primus inuenit aut poſt Kep-

 lerum

lerum et Leibnitium vltro perfecit, et quod, ſi a paucis eius lapſibus diſceſſeris, fere et fallere et falli neſcius fuerit, et in tanta animi intentione, ſumma abſtinentia ad tantum crudae viridisque ſenectutis faſtigium peruenerit, ſummus et in ſuo genere vnicus dicendus.

Ej. *Optiks* Lond. 1701. 4. et al.

lat. per Sam. Clarke ib. 1719. 8. et al.

Ad phyſiologiam maxime pertinent ſubiunctae immortali huic operi *Quaeſtiones.*

Ej. *Opera quae extant omnia* ex ed. Sam. Horsley Lond. inde ab a. 1779. 4.

Vitam viri ſcripſit Henr. Pemberton.

Cf. quoque *the Heads of illuſtr. Perſons of Gr. Britain* Vol. I. p. 147.

Biograph. Britannica Vol. V.

Elogio di Newton. Mediol. 1778. 8. auctore cl. P. Friſi.

§. 454.

Christ. Wolf Vratislauienſis .†. 1754. aet. 76.

Primum Prof. Halenſis, hinc ob Confucium laudatum repente exilire iuſſus, Marpurgum

purgum ſe recepit, vnde poſtmodum denuo Halam reuocatus, ſummis honoribus ornatus.

Merita eius in vniuerſum huius ſeculi genium, maxime in obſeruandi et ex obſeruatis iudicandi normam, ſupra iam tetigimus (p. 310.)

Ex numeroſis eius ſcriptis propius ad nos attinent ſequentia:

EJ. *Gedanken von Würkung der Natur* Hal. 1723. 8. et al.

ID. *von Abſichten der natürlichen Dinge* ib. eod. 8.

ID. *vom Gebrauch der Theile in Menſchen, Thieren u. Pflanzen* ib. 1724. 8.

EJ. *nützliche Verſuche* ib. 1721 ſq. et al. III Vol. 8.

EJ. Codex anecdotus penes me eſt *de generatione animalium.*

Cf. Brucker *pinacotheca* Dec. I.
(Gottſched) *hiſtor. Lobſchrift auf den Freyh.* v. Wolf. Hal. 1755. 4.

SECTIO XIV.

SECVLI XVIIIvi PROPIORA LVSTRA.

§. 455.

Etſi laudator temporis acti facile quaedam in hodierno ſtudii medici ſtatu deſideranda reperiat, vt neglectam nimis medicorum veterum, graecorum maxime, culturam, etc; dabit tamen poſteritas id noſtris temporibus laudis, paucos eos defectus ſummo cum foenore compenſatos eſſe ſtudioſiore ipſiſſimi iſtius fontis frequentatione ex quo et iſti veteres riuulos ſuos deduxerunt, *naturae* inquam curatiore obſeruatione; et a coeco e contrario ſectarum et futilium hypotheſium ſtudio caſtiore abſtinentia; in vniuerſa autem tum medicamentis tum manu medendi methodo ſimplicitate; imo et ſaniore, ſ. rationali empiria, quae experientia duce, comite iudicio practico, ipſo eo a plebeia iſta altera circumforaneorum et vetularum empiria ſe diſtinguat, quod

quod tota quanta ſolidiore medicinae theoreticae fundamento nitatur.

§. 456.

Ad haſce autem hodiernae medicinae praerogatiuas et *Goettingenſem ſcholam* pro virili ſymbolam ſuam contuliſſe neminem doctum et aequum iudicem inficias iturum ſperamus: ita vt haud inepte ab ipſa iſtius ſcholae fundatione nouiſſimam quam nunc aggredimur periodum auſpicare licebit, maxime cum et inauguratio eius, quae a. 1737 contigit, terminum fere inter ea bina dimidia conſtituat, in quae ſeculi huius quantum iam praeterlapſum eſt, diuiditur.

SOCIETATES LITTERARIAE.

§. 457.

Pertinent huc maxime ſequentes:

Academia ſcientiarum *Holmienſis* fundata a. 1739.

Ej. *Swenska Vetenskaps academiens Handlingar* inde ab a. 1739. XLI Vol. 8.

tum *nya Handlingar* inde ab a. 1780.

 germ.

germ. curante cl. Kaeſtner.

§. 458.

Societas ſcientiarum *Upſalienſis* inſtituta quidem iam a. 1725.

Sed *Acta* ſua edere cepit inde ab a. 1740–51. V vol. 4.

Quibus ſucceſſerunt *noua Acta* inde ab a. 1773. 4.

§. 459.

Societas ſcientiarum *Goettingenſis*, condita a. 1751. praeſide Hallero.

Ej. *Commentarii* 1751–54. IV Vol. 4.

Noui Commentarii 1769–77. X Vol. 4.

Commentationes inde ab a. 1778. 4.

it. *Deutſche Schriften von der kön. Soc. d. W. herausgegeben.* Goett. a. 1771. 8.

§. 460.

Tum tres Batauae: viz:

Societas ſcientiarum *Harlemenſis:*

Verhandelingen der Hollandſche Maatſchappye der Weetenſchappen te Harlem; inde ab a. 1755. 8.

§. 461.

§. 461.

Societas ſcientiarum *Vliſſingenſis:*

Verhandelingen der Zeeuwſch Genootſchap der Weetenſchappen te Vliſſingen; inde ab a. 1769. 8.

§. 462.

Societas ſcientiarum *Roterodamenſis:*

Verhandelingen der Bataafſch Genootſchap der proefondervindelyke Wysbegierte te Rotterdam; inde ab a. 1769. 4.

§. 463.

Verum et hiſce temporibus peculiares ſocietates *medicae* condi ceperunt, e quarum numero ſunt

Havnienſis

Ej. *collectanea* a. 1774 ſq. II Vol. 8. et *Acta* inde ab a. 1777. 8.

Pariſina, fundata a. 1776.

Hiſtoire de la Societé de Médécine — avec les Memoires inde ab a. 1778. 4.

Hagana

Verhandelingen der Natuur- en Geneeskundige Correſpondentie in de vereenigte Nederlanden; inde ab a. 1780.

COLLECTIONES PERIODICAE.

§. 464.

Prolixus eſſet nec huius loci labor, ingentem et fere mole ſua laborantem farraginem huiusmodi collectionum, promptuariorum etc. recenſere, quae ea quam agimus periodo per vniuerſam Europam ſed maxime in Germania edita ſunt, e quorum poſteriorum numero vnum ſaltem quod ſ. t. *Hamburgiſches Magazin* inde ab a. 1747. 8. prodiit ideo nominare liceat, quod inter prima et principalia id genus ſcripta extiterit.

Ex iis vero, quae medicinae propius dicatae ſunt, huiusmodi collectionibus, non niſi exoticas quasdam citaſſe ſufficiat: quo v. c. pertinent ſequentes:

Recueil periodique d'obſervations de médecine Par. inde ab a. 1754. XVI Vol. 12. editore van der Monde.

poſt-

poſtmodum continuatum a cl. Roux ſ. t. *Journal de médecine* inde a m. Jul. a. 1762.

Inter anglicas eiusmodi collectiones nominandi veniunt primo tres *Edinburgenſes:* viz:

Medical Eſſays and obſervations Edinb. 1733–42. VI Vol. 8.

curante maxime Alex. Monro patre.

His ſucceſſerunt: *Eſſays and obſervations phyſical and litterary* ib. inde ab a. 1754.

Sed diuerſi plane ab his ſunt: *Medical and philoſophical commentaries; by a Society at Edinburgh.* ib. inde ab a. 1773.

redigente cl. Duncan.

Tum tres *Londinenſes*, ſcil.

Medical Obſervations and Inquiries by a Society of phyſicians Lond. 1757–84. VI vol. 8.

Medical Tranſactions publish'd by the college of phyſicians ib. inde ab a. 1768. 8.

Medical communications ib. inde ab a. 1784. 8.

DIARIA ET NOVA LITTERARIA.

§. 465.

Recenſendis innumeris fere ephemeridibus, quae vniuerſam rem litterariam ſpectant, neutiquam immorabimur. *Goettingenſes* eo ſaltem ex capite nominare liceat, quod ducenas ſupra mille recenſiones ab Hallero profectas contineant; et quod index in LXXI earum volumina extet, qui loco *Lexici litterarii rei medicae* nuperiorum XXX annorum inſeruire poteſt. Prodiit ſ. t. *Allgemeines Regiſter über die Göttingiſchen gelehrten Anzeigen v.* 1753–82. *verfertiget v.* Fr. Ekkard. Goett. 1784. III Vol. 8.

§. 466.

Eorum autem huiusmodi diariorum, quae vnice in re medica verſantur, itidem non niſi extera principalia citabimus; quo v. c. pertinent:

Gazette ſalutaire Bullion. inde ab a. 1761. 4.

Giornale di medicina Venet. 1763–74. XII Vol. 4. praeter ſupplementa.
curante cl. Orteſchi.

Nuovo

Nuovo Giornale di medicina ib. inde ab a. 1781. 4.

dirigente cl. F. Vitali.

Giornale per ſervire alla ſtoria ragionata della medicina di queſto ſecolo. ib. inde ab a. 1783. 4.

auctore cl. Aglietti.

The London medical Journal inde ab. a. 1780. 8.

editore cl. Sam. Foart Simmons.

Vecko-Skrift för Låkare och Naturforskare Holm. inde ab a. 1780. 8.

LEXICA MEDICA ET ENCYCLOPAEDICA.

§. 467.

Denique et antequam vlterius progrediamur, ingentium quoque iſtorum lexicorum mentionem iniicere oportet, quae nunc tanquam

promi

promi condi et repertoria aut omnium ſcientiarum aut ſaltem vniuerſae medicinae edi ceperunt.

Et primo quidem iam praecedente periodo prodiit

Ephr. Chambers's *cyclopaedia or univerſal Dictionary of arts and Sciences.* Londin. 1728. fol.

coram eſt ed. 5. ib. 1741. II Vol. fol.
Acceſſerunt *Supplementa* ib. 1753. II Vol. fol.
iunctim *ital.* Venet. 1748 ſqq. X Vol. 4.

Poſt in Germania ſucceſſit:

Groſses Univerſal-Lexicon aller Wiſſenſchaften u. Künſte Lipſ. 1732–50. LXIV vol. fol. et IV vol. Supplem.

Moles quidem maximam partem compilatitia, ſaepe absque vllo iudicio corraſa tantum, cui tamen magnum exinde pretium accedit, quod fontes ſubiecerint auctores, e quibus hauſerunt, et quod memorabilia ſubinde anecdota contineat, haud alibi reperiunda.

In

In Anglia exinde prodiit:

R. James *medicinal Dictionary* Lond. 1742 III Vol. fol.

Gall. par Mrs. Diderot, Eidous *et* Touſſaint *revû par* M. Jul. Buſſon Par. 1746. VI Vol. fol.

Et ipſa haec lexici medici verſio iisdem translatoribus anſam praebuit edendi magni lexici encyclopaedici ſ. t.

Encyclopédie, ou Dictionnaire raiſonné des Sciences Pariſ. inde ab a. 1751. XVII Vol. fol. cum IV Vol. Supplem. XII Vol. tabular. aen. et II Vol. indicis analytici.

Dirigebat opus cum Diderοto, Dalembertius.

In vniuerſum autem 152 docti viri ſymbolas ſuas ad idem perficiendum contulerunt: inter quos nobis maxime memorandi veniunt cl. viri Adanſon, Barthés, Bonnet, Bordeu, Bourgelat, Cadet, de la Condamine, Dargenville, Daubenton, Eidous, le Febure, la Foſſe, Gue-

Gueneau, Haller, de Jaucourt, Louis, Malouin, Maret, Morand, Rouelle, Tarin, Touſſaint etc.

Editioni Ebrodunenſi, quae curante cl. de Felice inde ab a. 1770 XLVIII Vol. 4. (praeter iconum volumina) prodiit, maximum accedit pretium innumeris nouis capitibus ab Hallero ſuppeditatis.

ANATOMICI

ANATOMICI et PHYSIOLOGI.

§. 468.

Alb. v. Haller Helveto-Bernas †. 1777 aet. 70.

Prof. Goettingenſis, tum in patria republica magiſtratum gerens.

Vir, ſi ambitum et profunditatem doctrinae ſpectes, tam perpetua lectione, quam indefeſſo per propria experimenta ac obſeruata naturae ſtudio partas, tenaciſſima memoria cuſtoditae, acerrimo iudicio fultae, ab ipſo retro Leibnitio in vniuerſo orbe litterario ſecundus; et qui rem medicam binis operibus ditauit, elementis ſcil. phyſiologiae, et bibliotheca medica, adeo conſummatiſſimis, vt vix alia humana ſcientia ſimilibus adminiculis adhuc ſuperbire poſſit.

Ex ſcriptis ſummi viri maxime memoranda videntur ſequentia:

a) anatomica et phyſiologica.

Ej. diſſ. inaug. *ſiſtens experimenta et dubia circa ductum ſaliualem* Coſchwizianum Lugd. B. 1727. 4.

Ej.

Ej. *de muſculis diaphragmatis* diſſ. Bern. 1733. 4.

Ej. *de monſtris* plures diſſ. et progr.

Praeſertim autem Ej. numeroſae commentationes, quibus experimenta recenſet ad indagandum negotium reſpirationis, et motum cordis a ſtimulo natum, ſanguinis circulum, formationem pulli in ouo incubato, oſteogeniam, tum vero maxime ad irritabilitatem et ad inſenſiles corporis humani partes inſtituta; quae omnia in *operibus minoribus* infra memorandis redeunt.

Ej. commentarii ad *praelectiones* Boerhaavii in *inſtitutiones proprias* Goetting. 1739-44. VI Vol. 8.

Ej. *primae lineae phyſiologiae* Goett. 1747. ed. 3. ib. 1766. et al.

it. ex ed. cl. Wrisberg ib. 1780. 8.

Ej. *elementa phyſiologiae* Lauſann. 1757-66. VIII Vol. 4. et al.

ed. poſtrema inchoata ſ. t. *De partium corporis humani praecipuarum fabrica et functionibus*, opus 50 annorum Bern. 1777. VIII Vol. 8.

Denique

Denique bina opera, quae ipſe Hallerus pro principalibus ſuorum ſcriptorum declarare ſolebat, viz:

Ej. *icones anatomicae* Goett. 1740 – 56. VIII Faſc. fol.

et Ej. *opera minora* Lauſann. 1762 – 68. III Vol. 4. quibus ſcripta eius anatomica minora, tum academica, tum commentationes ad ſocietatem ſcientiarum miſſae continentur emendatae auctae et renouatae.

Hiſce addendae ſeriores commentationes *Nouis Commentariis Goettingenſibus* inſertae.

b) pathologica

Ej. *de herniis congenitis* progr. Goetting. 1749. 4.

Ej. *Opuſcula pathologica* Lauſann. 1768. 8.

et auct. inter *Opera minora* quae diximus Vol. III.

tum in *nouis commentariis Goettingenſibus, de opii in c. h. efficacia* (occaſione morbi proprii).

it. *hiſtoriae aliorum grauiorum morborum.*

it. *de lue bouilla.*

c) botanica

Ej. *enumeratio plantarum horti et agri Goettingenſis* Goett. 1753. 8.

Ej. *enumeratio methodica ſtirpium Helueticarum* ib. 1742. fol.

et longe auctius ſ. t. *Hiſtoria ſtirpium Helueticarum inchoata* Bern. 1768. III Vol. fol.

Ej. *Opuſcula botanica* Goett. 1749.

tum *de cerealibus* in *nov. Comment. Goettingenſ.*

d) ad hiſtoriam medicinae litterariam.

Ej. locupletiſſimi in Boerhaavii *methodum ſtudii medici* commentarii Amſt. 1751. II Vol. 4.

acceſſit in eosdem index Corn. Pereboom LB. 1759. 4.

Ej. Halleri *bibliotheca medica*, viz:

Bibliotheca botanica Tig. 1771 ſq. II Vol. 4.

—— *chirurgica* Bern. 1774 ſq. II Vol. 4.

—— *anatomica* Tig. 1774–77. II Vol. 4.

—— *medicinae practicae* Baſ. 1776 ſqq. 4. III priora volumina, vsque ad a. 1685. Reliqua volumina ex Halleri poſthumis a clar.

Bran-

Brandis ſummo ſtudio digeſta et proprio labore aucta mox prelo ſubiicientur.

Huc quoque pertinent innumerae Halleri recenſiones librorum medicorum tum in nouis litterariis Goettingenſibus vernaculis, quae citauimus; tum inter *Relationes Goettingenſes de libris nouis* Goett. 1752-55. XIII Faſc. 8.

it. in gallico diario, cui tit. *Bibliotheque raiſonnée* cui inde ab a. 1742 plurimas ſymbolas contulit.

Tacemus tot eiusdem diſſertationes inſertas aliis praeter Goettingenſes actis ſocietatum, vt Londinenſis, Pariſinae, Holmienſis, Taurinenſis etc. etc.

Quaedam earum vernaculae linguae redditae et inſertae ſunt elegantiſſimae collectioni cui tit. Haller's *kleine deutſche Schriften* Bern. 1772. III Vol. 8.

Quae Hallerus vt diximus ad Lexica encyclopaedica, tum Pariſinum tum vero maxi-

me Ebrodunenſe, contulit, innumera capita ad calcem litteris H. D. G. notata ſunt.

Ad aliorum denique opera ab Hallero edita pertinent maxime *collectiones* eiusdem *diſſertationum* medicarum, viz:

anatomicarum Goett. 1746 ſqq. VIII Vol. 4.

chirurgicarum Lauſann. 1755 ſqq.

practici argumenti ib. 1756 ſqq. VII Vol. 4.

tum et *hiſtoria morborum qui a.* 1699–1701 *Vratislauiae graſſati ſunt* Lauſann. 1746. 4. (ed. 1. prodierat Vratisl. 1706. 4.)

it. *Epiſtolarum ab eruditis viris ad* Hallerum *ſcriptarum* Vol. I – VI. Bern. 1773 – 75. 8.

et *deutſche Briefe an den* Hrn. v. Haller ib. 1777. 8.

Plura alia iam citauimus, vt Ej. *medicae artis principes* (p. 36.), Ruppii floram Jenenſem (p. 327.), Boerhaaviana plurima (p. 335 ſqq.) etc.

Curatiſſimum indicem ſcriptorum ſummi viri videſis ad calcem Vol. VI. epiſtolar. ad eum ſcriptarum, quas diximus.

Vitam

Vitam propriam ſcripſit (tecto nomine Oel-fu) in romanenſi fabula cui tit. *Uſong* L. III.

tum et *bibliothecae anatomicae* T. II.

Pluribus ad eandem cfr.

J. G. Zimermann v. cl. *Leben des* Hrn. v. Haller. Tig. 1755. 8.

Et porro de eiusdem in vniuerſam rem medicam meritis v. ea quae cl. Tiſſot inſeruit in Tſcharneri *Lobrede auf* Haller. Bern. 1778. 8.

it. cl. Baldingeri or. *in laudem meritorum* Halleri. Goett. 1778. 4.

Ex innumeris aliis Halleri elogiis modo quaedam eorum citabimus quae actis academicis et ſcriptis periodicis inſerta leguntur: v. c.

cl. Heyne in *nov. commentar. Goettingenſ.* Vol. VIII.

cl. M. de Condorcet in *Hiſt. de l'ac. des ſciences de Paris* a. 1777.

cl. Vicq d'Azyr in *Hiſt. de la ſoc. de Medecine* Vol. I.

cl. Targioni in *Raccolta d'opuſcoli* Vol. XXII. Flor. 1782.

cl. Linguet *annales* Vol. III. n. 20.

§. 469.

Jo. Guil. Albrecht Erfurtenſis .†. 1736. aet. 33.

Prof. Goettingenſis, anteceſſor Halleri, et qui primus anatomen in ea ſchola aperuit.

Ej. *tract. de tempeſtate* (c. obſeruat. anatomicis) Erf. 1731. 8.

id. *de effectibus muſices in corpus animatum* ib. 1734. 8.

Ej. *de vitandis erroribus in doctrina medica* progr. Goett. 1734. 4.

id. *de vitandis erroribus in medicina mechanica* ib. 1725. 4.

Ej. *paraeneſis cum primam anatomen in noua acad. obiret* (obſeruat. continens anatomicas) ib. eod. 4.

Cf. Jo. Matth. Gesneri *biograph. ac. Goetting.* Vol. I.

§. 470.

Jo. Gothofr. Zinn Swabacenſis .†. 1759. aet. 33.

Prof. Goettingenſis.

Ej. *deſcriptio anatomica oculi humani* Goett. 1755. 4. recuſ. ib. 1780. 4.

Ej.

Ej. *experimenta circa corpus calloſum, cerebellum et duram meningem* ib. 1749. 4.

Ej. *obſeruationes de vaſis ſubtilioribus oculi et cochlea auris internae* ib. 1753. 4.

tum et diſſertationes commentariis et commentationibus ſociet. Goettingenſis inſertae.

Ej. *catalogus plantarum horti et agri Goettingenſis* Goett. 1757. 8.

Cf. Jo. Matth. Gesneri *biograph. acad. Goetting.* Vol. I.

§. 471.

Jo. Jac. Huber Baſileenſis †. 1778. aet. 71. Prof. Goettingenſis, poſt archiater Caſſellan.

Ej. progr. *de medulla ſpinali* Goett. 1739. 4.

Ej. *de medulla ſpinali, ſpeciatim de neruis ab ea prouenientibus commentatio* ib. 1741. 4.

id. *de vaginae vteri ſtructura rugoſa nec non de hymene* ib. 1742. 4.

id. *de neruo intercoſtali* etc. Caſſell. 1744. 4.

id. *de foramine ouali* ib. 1745. 4.

Ej. *obſeruationes anatomicae* ib. 1760. 4.

Ej. *animaduerſiones anatomicae* ib. 1763. 4.

id. *de monſtris* ib. 1746. 4.

ID. *de ortu hominis* ib. 1777. 4.

EJ. tabulae aliquot extant inter *icones anatomicas* Halleri.

§. 472.

ABR. VATER, Chriſt. fil. Vittebergenſis †. 1751. aet. 69.

Prof. Vittebergenſis.

Numeroſa edidit minora ſcripta academica: quorum praeſtantiſſima intrarunt

EJ. *Muſeum anatomicum proprium* c. praef. Heiſteri. Helmſt. 1750. 4.

Vitam viri v. in *Nov. A. N. C.*

§. 473.

JO. NATHAN. LIEBERKÜHN Berolinenſis †. 1756. aet. 47.

Medicus in vrbe patria.

Mechanicis maxime artificiis inclaruit, praeparatis inprimis anatomicis ſubtilioribus, aquuleo vtiliſſimo, quem machinam pro ranis vocant, microſcopii ſolaris inuento etc.

EJ. *de valuula coli et vſu proceſſus vermicularis* diſſ. LB. 1739. 4.

recuſ. in Halleri collect. anat.

EJ.

Ej. *de fabrica et actione villorum inteſtinorum tenuium* LB. 1745. 4. (c. tabulis III a ſummo artifice cl. Lyonnet aeri inciſis.)

Iunctim c. aliquot ej. diſſertationibus actis Berolinenſibus inſertis, recudi fecit cl. Sheldon Lond. 1782. 4.

Vitam v. in Act. Berolinenſibus.

§. 474.

Jo. Frid. Meckel Wetzlarienſis . †. 1774. aet. 61.

Prof. Berolinenſis.

Ej. diſſ. *de quinto pare neruorum cerebri* Goett. 1748. 4.

id. *von einer ungewöhnlichen Erweiterung des Herzens u. von den Spann-adern des Angeſichts* Berol. 1755. 4. (ex actis Berolinenſibus male translata).

Ej. *epiſt. ad* Hallerum *de vaſis lymphaticis glandulisque conglobatis* ib. 1757. 4. et al.

Ej. *noua experimenta de finibus vaſorum lymphaticorum* ib. 1772. 8.

Ej. Tract. *de morbo hernioſo congenito ſingulari* ib. eod. 8.

vt alias ſummi viri diſſertationes taceam actis academiae Berolinenſis inſertas.

Elogium eius ibidem extat.

§. 475.

Jo. Frid. Lobstein Lampertshemio-Argentoratenſis. †. 1784. aet. 48.

Prof. Argentinenſis.

Ej. diſſ. *de neruo ſpinali ad par vagum acceſſorio* Argent. 1760. 4.

Ej. diſſ. *de valuula Euſtachii* ib. 1771. 4.

id. *de hernia congenita* ib. eod. 4.

id. *de neruis durae matris* ib. 1772. 4.

id. *de liene* ib. 1774. 4.

Vitam v. in cl. Baldingeri *biographiis* P. III.

§. 476.

Jo. Ern. Nevbaver Gieſſenſis. †. 1777. aet. 35.

Prof. Jenenſis: praeceptor meus pientiſſimus deſideratiſſimus.

Ej. diſſert. *de tunicis vaginalibus teſtis* etc. Gieſſ. 1767. 4.

id. *de epiploo-oſcheocele* Jen. 1770. 4.

id.

ID. *de neruis cardiacis* Frf. 1772. 4.

Ej. *peritonaei conceptaculum tenuia inteſtina ſecluſa continens* Jen. 1775.

Vitam tanti viri v. in cl. Baldingeri *neuen Magazin für Aerzte* Vol. I. P. 8.

§. 477.

Phil. Ambros. Marherr †. 1771.

Prof. Pragenſis.

Ej. *de affinitate corporum* diſſ. Vindobon. 1762. 8.

Ej. *de electricitatis aëreae in corpus humanum actione* Prag. 1766. 8.

Ej. *praelectiones in* Boerhaavii *inſtitutiones* (poſthumas edidit cl. Cranz) Vindob. 1772. III Vol. 8.

it. addito Boerhaavii textu, et indice ib. 1785. III Vol. 8.

§. 478.

Rob. Whytt †. 1766.

Prof. Edinburgenſis

vel Elixirio ſtomachico ſui nominis vulgo notus.

Ej.

Ej. *Eſſay on the vital and other involuntary motions of animals* Edinb. 1751. 8.

Ej. *phyſiological Eſſays* etc. *with obſervations on the irritability and ſenſibility* ed. 2. ibid. 1761. 12.

Ej. *obſervations on the nervous, hypochondriac or hyſteric diſorders* ib. 1765. 8.

Opera, angl. ex ed. filii ib. 1768. 4.

quae practici ſunt argumenti, *germ.* Lipſ. 1771. 8.

§. 479.

Alex. Monro ſen. Londinenſis †. 1767. aet. 70.

Prof. Edinburgenſis.

Ej. *anatomy of the bones and nerves* etc. Edinb. 1726. 8. et al.

Oſteologia ſola *gall.* ex ed. cl. Sue c. tabulis aeneis XXXI. Par. 1759. II Vol. fol.

Neurologia ſola *lat.* c. comm. G. Coopmans ed. 2. Harling. 1763. 8.

vtraque *germ.* vertente cl. Krauſe Lipſ. 1761. 8.

Ej. *Eſſay on comparative anatomy* ed. 2. Lond. 1775. 8. (inſcio auctore editum).

Numero-

Numeroſae eius obſeruationes inſertae leguntur actis Edinburgenſibus quae diximus.

Opera, *angl.* ex ed. cl. Alex. Monro fil. Edinb. 1781. 4.

germ. ſed mutilata Lipſ. 1782. 8.

Vitam operibus praemiſit filius.

cf. cl. Duncan *account of the Life of* Al. Monro ſen. Edinb. 1780. 8.

§. 480.

Guil. Hunter ex Kilbride ditionis Scoticae Clydesdale †. 1783. aet. 67.

Sereniſſimae Reginae Charlottae medicus extraord.

Vel vniuerſo abſorbtionis negotio vnico lymphatico ſyſtemati cum lacteis vaſis vindicato, tum membrana caduca oui humani, et aneuryſmate varicoſo, ac retrouerſione vteri celeber.

Magnus theſaurorum naturalium et veterum numiſmatum collector *).

Ej.

*) *Numorum veterum populorum et vrbium qui in muſeo* Gul. Hunter *aſſeruantur deſcriptio*

Ej. *medical commentaries* Lond. 1762. 4.
it. ad eosdem ſupplementum ib. 1764. 4.

Ej. *anatomy of the human gravid vterus* Lond. 1775. fol. max.

Ej. numeroſae diſſertationes inſertae cum philoſophicis tranſactionibus, tum medicis obſeruatis et diſquiſitionibus, quae ſupra citauimus (p. 377.)

germ. Ej. *mediciniſch - u. chirurgiſche Beobachtungen u. Heil - methoden* ex ed. cl. Kühn Lipſ. inde ab a. 1784. 8.

Ej. *two introductory Lectures to his laſt courſe of anatomical Lectures* etc. Lond. 1784. 4.

Cf. G. Arnaud *Memoires de chirurgie* P. I. it. cl. Simmon's *Account of the Life of the late* W. Hunter.
et *Hiſt. de la Société de Médecine* a. 1780.

§. 481.

Guil. Hewson ex oppido Northumbriae Hexham, †. 1774. aet. 31.

Chirurgus Londinenſis.

Ej.

ſcriptio figuris illuſtrata. Opera et ſtudio Car. Combe S. R. et S. A. Lond. Soc. — Lond. 1782. 4to max.

Ej. *Experimental Inquiries into the properties of the blood* Lond. 1771. 8.

germ. Norimb. 1780. 8.

Ej. P. II. *containing a deſcription of the lymphatic Syſtem.* Lond. 1774. 8.

lat. vertente cl. v. d. Wynperſſe c. praef. Jo. Dav. Hahn Ultraj. 1783. 8.

Ej. Hewſonis P. III. (poſthumam edidit cl. Falconar) Lond. 1777. 8.

Vita viri praemiſſa latinae verſioni *deſcriptionis ſyſtematis lymphatici* modo dictae.

§. 482.

Ant. Ferrein Agenotanus Guyennenſis †. 1769. aet. 76.

Prof. Pariſinus.

Viſcerum textura ex tubulis albis (vaſculis neuro-lymphaticis Vieuſſ.) aſſerta, et vocis formatione per tenſionem ligamentorum inferiorum glottidis explicata, clarus.

Ej. *quaeſtiones medicae* XII. Monſpel. 1732. 4.

Ej. numeroſae et memorabiles diſſertationes actis acad. Pariſinae inſertae.

Ej.

Ej. *Cours de médecine pratique* (poſthumus) Par. 1769. III Vol. 12.

Ej. *Elémens de chirurgie pratique* (poſthuma) ib. 1771. 8.

Elogium viri v. in hiſt. acad. Pariſinae.

§. 483.

Joseph. Lievtavd Aquis-ſextienſis †. 1780. aet. 77.

Archiater regius.

Ej. *Eſſays anatomiques* ed. 2. Par. 1766. 8. it. c. n. cl. Portal ib. 1776. II Vol. 8. *germ.* Lipſ. 1782. II Vol. 8.

Ej. *hiſtoria anatomica ſiſtens numeroſiſſima extiſpicia* Par. 1767. II Vol. 4.

Ej. *Précis de la médecine pratique* ed. plen. ib. 1770. II Vol. 4.

germ. Lipſ. 1776–79. III Vol. 8.

Ej. *Précis de la matiere medicale* Par. 1770. 4.

Elog. eius extat in Hiſt. acad. Pariſ. tum et in Hiſt. ſocietatis medicae Par. T. III.

§. 484.

§. 484.

Touss. Bordenave Pariſinus .†. 1782. aet. 84.

Ej. *Remarques ſur l'inſenſibilité de quelques parties* Par. 1757. 12.

Ej. *Diſſ. ſur les antiſeptiques* Divion. 1769. 8.

Ej. *Memoires ſur le danger des cauſtiques pour la cure radicale des hernies* 1774. 12.

tum plures Ej. diſſ. tam in actis acad. ſcientiar. Pariſ. quam inter iſta acad. chirurg.

Cf. *Journal de Paris* 1784. No. 106.

BOTANICI.

§. 485.

Car. v. Linné ex pago Råshult Småландiae .†. 1778. aet. 71.

Prof. Upſalienſis.

Vir ingenio plane ſingulari et quo vix ſui parem habuit, ad characteres rerum diſtinctiuos primo intuitu agnoſcendos, eosque feliciſſime ordinandos, et pauculis verbis ſumma cum perſpicuitate conſignandos, natus. Et qui praeclaras eas naturae dotes indefeſſo ardore et rapido ſucceſſu ad inſtaurandam methodum hiſtoriae naturalis, ſtabiliendam nouam ſed aptiſſimam technicam linguam, condendum ſyſtema naturae et in vegetabili regno ſyſtema ſexuale, adhibuit.

Ex ſcriptis ſummi viri maxime memorabilia ſunt

a) botanica

Ej. *philoſophia botanica* Holm. 1751. 8. et al. it. ex edit. cl. Gleditſch Berol. 1780. 8.

Ej. Linnaei *Claſſes plantarum* LB. 1738. 8.

Ej *methodus ſexualis plantarum* ib. 1737. 8.

Ej.

Ej. *genera plantarum* ib. eod. 8. et al. ed. 6. Holm. 1764. 8.

Ej. *Species plantarum* Holm. 1753. II Vol. 8. ed. 2. ib. 1763. II Vol. 8.

Ej. *Syſtema vegetabilium* (eſt P. 2da ſyſtematis naturae de quo mox).

ed. XIII. curante cl. Murray Goetting. 1774. 8.

ed. XIV. eodem cl. editore impenſe auctior ib. 1784. 8.

Ej. Linnaei *Supplementum plantarum ſyſtematis vegetabilium* (poſthumum edente filio) Brunſv. 1781. 8.

Ej. *Flora Suecica* LB. 1745. 8. ed. 2. Holm. 1755. 8.

Ej. *Flora Lapponica* LB. 1737. 8.

Ej. *Hortus Cliffortianus* Amſt. 1737. fol.

b) ad reliquam hiſtoriam naturalem

Ej. *Syſtema naturae* LB. 1735. fol. max. (ed. princeps)

ed. 2. Holm. 1740. 8.

ed. 12. ib. 1766. IV vol. 8.

acc. ad idem *mantiſſae* I. II. ib. 1767 ſq. 8.

Ej. *Fauna Suecica* ed. 2. Holm. 1761. 8.

Ej. *Muſeum regis* Adolph. Frid. ib. 1754. fol.

— —— *reginae* Louiſ. Ulricae ib. 1764. 8.

— —— *Teſſinianum* ib. 1750. fol.

Ej. *Oeländska och Gothländska Reſa* Holm. 1745. 8.

germ. Hal. 1764. 8.

Ej. *Wäſtgötha Reſa* Holm. 1747. 8.

germ. Hal. 1765. 8.

Ej. *Skonska Reſa* Holm. 1751. 8.

germ. ib. 1756. 8.

c) medica

Ej. *materia medica regni vegetabilis* Holm. 1749. 8.

— —— — *ex regno animali* Upſal. 1750. 4.

— —— — *in regno lapideo* ib. 1752. iunctim longe auctior ex ed. cl. Schreber ed. 4. Erlang. 1782. 8.

Numeroſiſſimae denique Ej. diſſertationes etc. collectae ſ. t. *Amoenitatum academicarum* inde ab a. 1749. VIII Vol. 8.

Aliae inſertae actis Upſalienſibus et Holmienſibus etc.

Abr.

cl. Abr. Bâck *Åminnelſe-Tal öfver* C. v. Linné Holm. 1779. 8.

cl. M. de Condorcet in Hiſt. academ. ſcient. Pariſ.

cl. Vicq d'Azyr in Hiſt. Societ. medicae Pariſ. Vol. II.

cl. Fabricius in *Deutſchen Muſeum* a. 1780.

Car. v. Linné *iun.*, Caroli fil. Falunenſis .†. 1783. aet. 42.

Prof. Upſalienſis.

Ej. *Decades plantarum rariorum horti Upſalienſis* Faſc. I. Holm. 1762. II. ib. 1763. III. Lipſ. 1767. fol.

Ej. *noua graminum genera* Upſ. 1779. 4.

Ej. *methodus muſcorum* ib. 1781. 4.

In obitum eius or. cl. Schulz v. Schulzenheim. *Suec.* Holm. 1784. 8.

§. 486.

Dav. Sigism. Avg. Büttner Chemnizenſis .†. 1769. aet. 46.

Prof. Goettingenſis.

Ej. *Enumeratio plantarum horti* Cunoniani Amſt. 1750. 8.

Praeterea maximam quoque partem *hiſtoriae corallinarum*, quae Ellisii nomen prae ſe fert, ad Büttnerum noſtrum pertinere, pluribus aſſertum legitur in cl. Pütter *Verſuch einer gelehrten Geſchichte der Univerſität zu Göttingen* p. 162.

§. 487.

Henr. Lud. Duhamel (du Monceau) Pariſinus †. 1782. aet. 82.

Inſpector rei marinae.

Indefeſſus et feliciſſimus naturae obſeruator; cuius pauca ſaltem e plurimis iisque egregiis operibus recenſere licet:

Ej. *Phyſique des arbres*, *de l'anatomie des plantes* et *de l'oeconomie végétale* Pariſ. 1758. II Vol. 4.

germ. Norimb. 1764. II Vol. 4.

Ej. *Traité des arbres et arbuſtes qui ſe cultivent en France en pleine terre* Par. 1755. II Vol. 4.

germ. Norimb. 1762–66. IV vol. 4.

Ej.

Ej. *Traité des arbres fruitiers* Pariſ. 1768. II Vol. 4.

germ. Norimb. 1771–83. IV vol. 4.

Numeroſae eius et maxime memorabiles diſſertationes actis academiae Pariſinae inſertae leguntur, vt de oſſibus animalium rubia tinctorum paſtis, de oſteogenia, de inſitione calcaris galli gallinacei in caput eiusdem, de ſummo in quo hominibus viuere licet aeſtus gradu.

Multae quoque eius partes ſunt in magna iſta artium et opificiorum hiſtoria concinnanda

Elog. v. in *Hiſt. de la Soc. de Médec.*

SCRR. HISTORIAE NATVRALIS.

§. 488.

Jac. Theod. Klein Regiomontanus . †. 1760. aet. 74.

Senatui Dantiſcano a ſecretis.

Ej. *Diſpoſitio quadrupedum* Lubec. 1751. 4. *germ.* ib. 1760. 8.

Ej. *hiſtoriae auium prodromus* ib. 1750. 4. *germ.* ib. 1760. 4.

Ej. *ſtemmata auium* Lipſ. 1759. 4.

Ej. *oua auium plurimarum — genuinis coloribus picta* Regiom. 1765. 4.

Ej. *tentamen herpetologiae* LB. 1755. 4.

Ej. *hiſtoria piſcium naturalis* Miſſ. I – V. Gedan. 1740 – 49. 4.

Ej. *Mantiſſa ichthyologica de ſono et auditu piſcium* Lipſ. 1746. 4.

Ej. *Tentamen methodi oſtracologicae* LB. 1753. 4.

Ej. *Deſcriptiones tubulorum marinorum* Gedan. 1773. 4.

Ej. *naturalis diſpoſitio echinodermatum* ex ed. cl. Leſke Lipſ. 1778. 4.

Elogium viri v. in nouis act. Societ. Dantiſc. T. I.

§. 489.

§. 489.

Aug. Jo. Rösel (von Roſenhof) Norimbergenſis .†. 1759. aet. 54.

Pictor miniati quod vocant operis, curatiſſimus naturae obſeruator.

Ej. *monatliche Inſecten-Beluſtigungen* Norimb. inde ab a. 1746. IV vol. 4.

Quibus praeter alia quoque continetur Vol. IIIio praeſtantiſſima hiſtoria hydrarum ſ. polyporum aquarum dulcium.

Ej. *natürliche Hiſtorie der Fröſche hieſigen Landes* Norimb. 1758. fol. (opus ditiſſimum, pulcherrimum)

§. 490.

Abrah. Trembley Geneuenſis .†. 1784. aet. 74.

Vir cui liber proxime citandus aeternum documentum ſummi ingenii acuminis, et aliis naturae ſtudioſis aeque aeternum exemplar in arte obſeruandi manebit.

Ej. *Mémoires ſur les polypes d'eau douce à bras en forme des cornes* LB. 1744. 4.

germ. vertente cl. Göze Quedlinb. 1775. 8.

Ej. *inſtruction d'un pere à ſes enfans ſur la nature et ſur la religion* Genev. 1775. II Vol. 8. *germ.* Lipſ. 1776. 8.

Ej. quoque memorabiles ſunt obſeruationes philoſophicis Tranſactionibus inſertae.

§. 491.

Oth. Frid. Müller .†. 1784.

Vermium praeſertim indagator feliciſſimus

Ej. *hiſtoria vermium terreſtrium et fluuiatilium* Hafn. 1773 ſq. II Vol. 4.

id. *von Würmern des ſüſſen u. ſalzigen Waſſers* ib. 1771. 4.

Ej. *Zoologiae Danicae prodromus* ibid. 1776. 8.

Ej. *Zoologia Danica* Lipſ. 1779–84. II Vol. 8.

Ej. *Zoologiae Danicae icones*, Hafniae, 1777 fol.

Ej. *Hydrachnae in aquis Daniae paluſtribus* Lipſ. 1781. 4.

Ej. *Entomoſtraca ſ. inſecta teſtacea* (monoculi L.) *in aquis Daniae et Norwegiae* ibid. 1785. 4.

Ej.

Ej. *Fauna Fridrichdalina ſ. deſcriptio inſectorum agri Fridrichdal.* Hafn. 1764. 8.

Ej. *Flora Fridrichdalina* Argent. 1767. 8.

Idem quoque cl. Oederi floram Danicam inde a Faſc. XI continuauit.

Ej. *kleine Schriften aus der Natur-hiſtorie* Deſſav. 1782. 8.

§. 492.

Jo. Gottschalk Wallerivs Nerkenſis †. 1785. aet. 76.

Prof. Upſalienſis.

Ej. *Syſtema mineralogicum* Holm. 1772–75 II Vol. 8.

germ. Berol. 1781 ſqq. II Vol. 8.

Ej. *lucubrationes de ſyſtematibus mineralogicis* Holm. 1768. 8.

Ej. *introductio in hiſtoriam litterariam mineralogicam* ib. 1769. 8.

Ej. *Chemia phyſica (ſuecice)* Holm. 1759–68. II Vol. 8.

Vol. I. *lat.* auctius ib. 1760. 8.

vtrumque

vtrumque *germ.* vertente cl. Weigel Lipſ. 1775. II Vol. 8.

Ej. *Elementa metallurgiae, ſpeciatim chemicae* Holm. 1768. 8.

germ. Lipſ. 1769. 8.

Auctor praeterea numeroſarum diſſertationum academicarum, vt et obſeruationum, quae actis acad. Holmienſis inſertae leguntur.

SCRR.

SCRR. MATERIAE MEDICAE.

§. 493.

Jac. Reinbold Spielmann Argentinenſis †. 1783. aet. 61.

Prof. in academia patria.

Ej. *inſtitutiones materiae medicae* Argent. 1774. 8.

germ. ib. 1775. 8.

Ej. *Syllabus medicamentorum* ib. 1777. 8.

Ej. *pharmacopoea generalis* ib. 1783. 4.

Ej. *inſtitutiones chemiae* ib. 1763. 8.

ed. 2. auctior ib. 1766. 8.

germ. Dresd. 1783. 8.

Numeroſae eiusdem diſſertationes academicae magnam partem materiem alimentarem, medicam, et chemiam ſpectant.

CHEMICI

CHEMICI et PHARMACEVTAE

§. 494.

Vix aliud ſcientiarum genus ea quam agimus periodo tot tantisque nouis inuentis et ſanioris maxime phyſices applicatione auctum et reformatum eſt, ac chemia, ita vt eandem non obſtantibus Boyleorum, Boerhaaviorum, Stahliorum aliorumque, quos citauimus, praeſtantium virorum meritis, quaſi renatam dicere liceat.

§. 495.

Andr. Sigm. Marggraf Berolinenſis †. 1782. aet. 73.

Numeroſas diſſertationes, chemici maxime argumenti, actis acad. ſcient. Berolinenſis inſeruit, quarum magna pars germanice verſa ſequentem ingreſſa eſt collectionem:

Ej. *chymiſche Schriften* Berol. 1762–68. II Vol. 8.

De vita viri cf. cl. Baldingeri biographias medicor.

it. noua acta acad. Berolinenſ.

§. 496.

§. 496.

Jo. Georg. Model ex Neoſtadio ad Aiſcham .†. 1774. aet. 64.

Proto-pharmacopaeus imperialis Petropoli.

Ej. *chymiſche Nebenſtunden* Petrop. 1760–69. II Vol. 8.

gall. c. auctariis cl. Parmentier Pariſ. 1774. II Vol. 8.

Ej. *kleine Schriften* Petrop. 1773. 8.

Ej. *Entdeckung des Selenits in der Rhabarber* ib. 1774. 8.

Cfr. Rozier *Journal de Phyſique* 1775.

§. 497.

Jo. Dav. Hahn Heidelbergenſis .†. 1784. Prof. Ultraiectinus, tum Leydenſis.

Ej. diſſ. *de efficacia mixtionis in mutandis corporum voluminibus* LB. 1751. 4.

Ej. or. *de ſcientia naturali ab obſeruationum et experimentorum ſordibus repurganda* Ultraj. 1753. 4.

Ej. or. *de chemiae cum botanica coniunctione* ib. 1759. 4.

Ej. or. *de matheſi et chemia earumque mutuo auxilio* ib. 1770. 4.

Ej.

Ej. or. *de vſu venenorum in medicina* ibid. 1773. 4.

Ej. or. *de medico ſpeculatore* LB. 1775. 4. id. ad latinam editionem ſyſtematis lymphatici Hewſoniani doctiſſime eſt praefatus.

§. 498.

Torbern Bergmann † 1785.

Prof. Upſalienſis.

Ej. *phyſisk Beſkrifning öfwer Iordklotet.* Upſal. 1766. 8.

ed. 2. auctior ib. 1773. 8.

germ. curante cl. Röhl Gryphiſw. 1769. 8. et longe auctius ib. 1781. II Vol. 4.

Ej. *Opuſcula phyſica et chemica* Holm. 1779 ſq. III Vol. 8.

germ. Frf. 1781 ſq. II Vol. 8.

Ej. *Sciagraphia regni mineralis ſecundum principia proxima digeſta* Lipſ. 1782. 8.

Praeter numeroſiſſimas et praeſtantiſſimas ſymbolas tam actis Holmienſibus quam nouis Upſalienſibus contentas, ad vniuerſam hiſtoriam naturalem, maxime quoque ad inſecta et mineralia pertinentes.

§. 499.

§. 499.

PETR. JOSEPH. MACQUER Pariſinus †. 1784.

Prof. Pariſinus.

Ej. *Elémens de chymie théorique* ed. 2. Par. 1756. 12.

Ej. *Elémens de chymie pratique* ed. 2. ibid. eod. 12.

iunctim *germ.* Lipſ. 1768. 8.

Ej. *Dictionnaire de chymie* Pariſ. 1766. II Vol. 12. et al.

ad manus eſt ed. Pariſ. 1778. II Vol. 4.

germ. ex ed. cl. Pörner P. I. Lipſ. 1768. 8.

it. longe auctius ex ed. cl. Leonhardi Lipſ. 1781 ſqq. VI Vol. 8.

PATHOLOGI et THERAPEVTAE.

§. 500.

Georg. Gottlob Richter Schneebergenſis .†. 1773. aet. 80.

Prof. Goettingenſis.

Auctor numeroſarum et elegantiſſimarum diſſertationum aliorumque ſcriptorum academicorum.

iunctim edita ſ. t. *Opuſculorum medicorum* curante cl. Ackermann, praefante Trillero Frf. 1779. III Vol. 4.

Ej. *praecepta diaetetica in vſum praelectionum* Heidelb. 1780. 8. (poſthuma)

Elogium viri auctore cl. Heyne opuſculis praefixum legitur.

cfr. quoque Bruckeri *pinacotheca* Dec. X.

§. 501.

Jo. Gothofr. Brendel, Adami fil. Vittebergenſis .†. 1758. aet. 47.

Prof. Goettingenſis.

Itidem non niſi diſſertationes et programmata edidit.

Iunctim recudi fecit haec *opuſcula* cl. Wrisberg Goett. 1769 ſq. III Vol. 4.

§. 502.

§. 502.

Phil. Georg. Schröder Marpurgenſis .†. 1772. aet. 44.

Prof. Goettingenſis; antea Rinteliensis et Marpurgenſis.

Numeroſas eius diſſertationes academicas collegit et edidit cl. Ackermann Norimb. 1772. II Vol. 8.

§. 503.

Rvd. Avgvstin. Vogel Erfurtenſis .†. 1774. aet. 50.

Prof. Goettingenſis.

Ej. *praelectiones de cognoſcendis et curandis corporis humani affectibus* Goett. 1772. 8.

it. c. praef. cl. Tiſſot ib. 1784. 8.

germ. vertente cl. Pohl Lipſ. 1780. 8.

Ej. *hiſtoria materiae medicae* LB. 1758. 8.

Ej. *inſtitutiones chemiae* ed. 2. LB. 1757. 8.

germ. cura cl. Wiegleb Vinar. 1775. 8.

Ej. *practiſches Mineral-ſyſtem* Lipſ. 1762 8.

auctius, curante filio cl. Sam. Gottl. Vogel ib. 1776. 8.

Ej. *de incruſtato agri Goettingenſis* Goett. 1756. 8.

Ej. *mediciniſche Bibliothek* Erf. 1752 ſq. II Vol. 8.

Ej. *neue medic. Bibl.* Goett. 1754–73. VIII Vol. 8.

Ej. *Opuſcula medica ſelecta* Goett. 1768. 4. *germ.* vertente filio cl. quem modo citavimus Lemgov. 1778. II P. 8.

Elogium viri v. in *Nov. Commentar. Soc. Goetting.*

§. 504.

Paul. Gottlieb Werlhof Helmſtadienſis †. 1767. aet. 69.

Archiater Hannoueranus.

Vir acutiſſimi ingenii, ſtrenuus corticis peruuiani vindex, cuius nomen manſit vnguento ad ſcabiem.

Ej. *obſeruationes de febribus praecipue intermittentibus et ex earum genere continuis* ed. 2. Hannov. 1745. 4.

id. *de variolis et anthracibus* ib. 1735. 4.

Ej. *cautiones medicae de limitandis laudibus et vituperiis morborum et remediorum* Tract. I. II. ib. 1734. 4.

Plurimae

Plurimae eiusdem obſeruationes *Commercio litterario Norico* inſertae leguntur.

Opera ex ed. cl. Wichmann Hannov. 1775. II Vol. 4.

Ej. *epiſtolae* anecdotae poſthumae ap. cl. Engel *Specimin. medic.* Berol. 1781. 8.

Cf. Bruckeri *pinacotheca* Dec. VII.
Nov. A. N. C. Vol. IV.
Commentar. Lipſienſ. Vol. XV.
it. memoriam praefixam operum editioni, quam modo diximus.

§. 505.

Jo. Theod. Eller .†. 1760. aet. 71. Archiater Boruſſicus.

Ej. *obſeruationes de cognoſcendis et curandis morbis, praeſertim acutis* Regiom. 1762. 8. *gall.* vertente cl. le Roy Par. 1774. 12.

Ej. *ausübende Arzneywiſſenſchaft* Berolin. 1767. 8.

Ej. *vollſtändige Chirurgie* ib. 1763. 8.

Ej. *mediciniſche u. chirurgiſche Anmerkungen u. Operationen* ib. 1740. 8.

Ej. *phyſicaliſch-chemiſch-mediciniſche Abhandlungen* ib. 1764. II Vol. 8.

Elogium viri v. in actis acad. Berolinenſ. cf. *Journal encyclopéd.* m. Febr. 1761.

§. 506.

Jo. Ern. Hebenstreit ex Neoſtadio ad Orlam †. 1757. aet. 56.

Prof. Lipſienſis.

Ej. *Exegeſis nominum graecorum quae morbos definiunt* Lipſ. 1751. 4.

Ej. *de homine ſano et aegroto carmen* ibid. 1753. 8.

Ej. *anthropologia forenſis* ed. 2. Lipſ. 1753. 8.

Suecice, vertente Rol. Martin v. cl. Holm. 1783. 8.

Ej. numeroſae diſſertationes et programmata.

v. c. XXX Specimina *palaeologias therapiae* Lipſ. 1748 – 5.

VII Specimina *ord. morborum cauſſalis*; quae iunctim cum prioribus edidit cl. Gruner Hal. 1779. 8.

it. VII Specimina *Aetiologiae chemicae* Lipſ. 1757. 4.

Idem quoque praecipuam curam geſſit edendi *Muſei Richteriani* Lipſ. 1743. fol.

Ej. diſſectio anatomica muli et mulae extat in Schreberi *neuen Cameral-Schriften* Vol. VI. et al.

Inter

Inter diſſertationes eius plures hiſtoriam quoque naturalem ſpectant v. c.

de ordinibus conchyliorum inſtituendis 1728.

de organis piſcium externis 1743.

de inſectorum natalibus 1733.

inſtitutiones hiſtoriae naturalis inſectorum 1745.

de vermibus anatomicorum adminiſtris 1741.

de terris eod.

de ordinibus gemmarum 1747.

Ej. de anecdotis Aëtii ſcripta ſupra citavimus p. 80.

Elogium viri v. in Commentar. Lipſienſib. Iunctim cum alio, quod J. Aug. Erneſti auctorem habuit, recuſum eſt in fronte editionis *palaeologiae therap.* quam citauimus.

§. 507.

Christ. Gottlieb Ludwig Briegenſis Sileſiacus †. 1773. aet. 64.

Prof. Lipſienſis.

Nullam non medicinae partem egregie auxit et illuſtrauit.

Ej. *methodus doctrinae medicae uniuerſae* Lipſ. 1766. 8.

Ej. *inſtitutiones phyſiologiae* ib. 1752. 8.

—— *pathologiae* ib. 1754. 8.

—— *therapiae generalis* ib. eod. 8.

—— *medicinae clinicae* ib. 1769. 8.

—— *chirurgiae* ib. 1765. 8.

—— *medicinae forenſis* ib. 1765. 8.

—— *hiſtoriae phyſicae regni vegetabilis* ib. 1757. 8.

Ej. *definitiones generum plantarum* (auctae a cl. G. Rud. Boehmer) ib. 1760. 8.

Ej. *Ectypa vegetabilium vſibus medicis praecipue deſtinatorum* Hal 1760–64. VIII Faſc. fol.

Ej. *terrae muſei Dresdenſis* Lipſ. 1749. fol.

Idem quoque edidit: *Aduerſaria medico-practica* Lipſ. 1769–73. III Vol. 8.

Denique et auctor extitit *Commentariorum de rebus in ſcientia naturali et medicina geſtis* ib. inde ab a. 1752. 8.

Cf. Bruckeri *pinacotheca* Dec. IX.

§. 508.

Gerard. L. B. van Swieten Leydenſis †. 1772. aet. 73.

Archiater Caeſareus.

Diutinus

Diutinus et intimus Boerhaavii diſcipulus, cuius nomen manſit potioni ſpirituoſae mercuriali.

Ej. *diſſ. de arteriae fabrica et efficacia in corpore humano* LB. 1725. 4.

Ej. *Commentarii in* Boerhaavii *aphoriſmos* LB. 1743–72. V vol. 4. et al.

Index in eadem Gladbachii Hildburgh. 1775. 4.

Ej. (anon.) *kurze Beſchreibung u. Heilungsart der Krankheiten, welche am öfterſten im Feldlager beobachtet werden* Vindob. 1758. 8.

gall. Pariſ. 1760. 12. et al.

Ej. *conſtitutiones epidemicae et morbi, potiſſimum L. B. obſeruati* Vindob. 1782. 8. (poſthumum opus edidit cl. Stoll)

v. Bruckeri *pinacotheca* Dec. X.
it. cl. Baldingeri biograph. medicorum.

§. 509.

Ant. de Haen ... Batavus †. 1776. aet. 65.

Prof. Vindobonenſis.

Ej. *hiſtoria morbi incurabilis medicos paſſim fallentis* Hagae 1744. 8.

Ej. *de colica pictonum diſſ.* ib. 1745. 8.

id. *de deglutitione impedita* ib. 1750.

Ej. *ratio medendi in noſocomio practico* Vindob. 1757–73. XV P. 8.

—— *continuata* ib. 1772–79. III Vol. 8.

germ. c. auctariis cl. Platneri Lipſ. 1779–84. VIII Vol. 8.

Ej. *magiae examen* ib. 1774. 8.

Ej. *de miraculis* L. Frf. 1776. 8.

Ej. *praelectiones in* Boerhaavii *inſtitutiones pathologicas* ex ed. cl. de Waſſerberg Vindob. 1780 ſqq. V vol. 8.

Vitam viri v. in *Giornale di medicina* T. XIII della continuazione.

§. 510.

Gualt. van Doeveren † 1783.

Prof. Groeningenſis, poſt Leydenſis.

Ej. *diſſ. de vermibus inteſtinalibus hominum* LB. 1753. 4.

germ. Lipſ. 1776. 8.

Ej. or. *de erroribus medicorum ſua vtilitate non carentibus* Groening. 1762. 4.

Ej.

Ej. *Specimen obſeruationum academicarum* ib. 1765. 5.

Ej. *primae lineae de cognoſcendis mulierum morbis* ib. 1775. 8.

it. ex ed. cl. Schlegel Lipſ. 1785. 8.

§. 511.

Jo. Hvxham .†. 1768.

Medicus Plymouthenſis, cuius nomine vulgo venit vinum antimoniatum.

Ej. *obſeruationes de aëre et morbis epidemicis* Lond. 1752. II Vol. 8.

Ej. obſeruationes ab a. 1749–52. ib. 1770. 8. (poſthumae ex edit. filii).

Ej. *medical and chymical obſervations upon Antimony* ib. 1756. 8.

Ej. *Diſſertation on the malignant ulcerous Sore-throat* ib. 1757. 8.

Opera, *lat.* ex ed. G. Chriſt. Reichel Vindob. 1773. III Vol. 8.

§. 512.

Jo. Gregory .†. 1773.

Prof. Edinburgenſis.

Ej.

Ej. *Lectures on the duties and qualifications of a phyſician* Edinb. 1772. 8.

germ. Lipſ. 1778. 8.

Ej. *Elemens of the practice of Phyſik* ed. 2. Lond. 1774. 8.

§. 513.

Jo. Pringle Baronetus, ex pago Stichelhouſe, comitatus Roxburgh Britanniae borealis †. 1782. aet. 75.

Sereniſſimae Reginae Charlottae medicus.

Ej. *obſervations on the diſeaſes of the army* ed. 5. Lond. 1765. 4.

acced. Ej. *obſervations on the Hoſpital- and Goal-Fevers.*

nec non Ej. *Experiments upon ſeptic and antiſeptic ſubſtances.*

germ. Altenb. 1772. 8.

Ej. *Diſcourſe upon ſome late Improvements of the means of preſerving the Health of mariners* Lond. 1776. 4.

germ. vertente cl. Wichmann Goett. 1777. 8.

Extat

Extat quoque inter Ej. *Six Diſcourſes delivered when Preſident of the royal Society* etc. Lond. 1783. 8.

Vitam praemiſit hiſce VI ſermonibus editor cl. Kippis.
cf. it. *Hiſt. de la Soc. de Médecine* a. 1780.

§. 514.

Jo. Fothergill ex Carred prope Richmond .†. 1780. aet. 68.

Medicus Londinenſis.

Obſeruationes inſeruit tranſactionibns philoſophicis, tum vero maxime praeſtantiſſimae collectioni quam citauimus cui tit. *Medical Obſ. and Inquiries.*

Iunctim editae ſ. t. *a complete collection of* D. Fothergill's *medical and philoſophical Works* Lond. 1781. 8.

Vitam viri praefixit editor cl. J. Elliot. alias eius memorias ediderunt viri cl. Hird, Thompſon et Lettſom.
aliud elogium v. in *Hiſt. de la Soc. de Medec.*

§. 515.

Franc. Boissier de Sauvages Aleſio-Languedoccenſis .†. 1767. aet. 61.

Prof.

Prof. Monſpelienſis.

Ej. *Pathologia methodica* ſ. *de dignoſcendis morbis*. Monſpel. 1739. 4.

ed. 2. Amſt. 1752. 12.

longe auctius ſ. t. *Noſologiae methodicae*. Amſt. 1763. V vol. 8.

iterum auctius ib. 1768. II vol. 4.

Ej. opera minora edidit cl. Gilibert ſ. t. *Chefs d'oeuvres de* Sauvages. Lugd. 1771. II vol. 12.

Eloge de M. de Sauvages. Lugd. 1768. 4. it. in fronte opuſculor.

§. 516.

Iunctim huc referre liceat nouorum pulſuum criticorum auctores, inter quos princeps eminet

Franc. Solano de Luque Montilla-Cordubenſis † 1738. aet. 53.

Artem primo Illorae, tum Antequerae exercuit.

Ej. *Lapis lydos Apollinis*. (*hiſpanice*) Madr. 1737. fol.

Fuſiſſimum

Fuſiſſimum opus in compendium redegit Jac. Nihell Lond. 1745. 8.

Petr. Solano de Luque, Franciſci fil. itidem celeber clinicus et ſubtiliſſimus ſphygmicus paternam doctrinam vltro excoluit, etſi, quantum ego quidem noui, nihil ſuper ea memoriae prodiderit.

Cfr. H. Fouquet *Eſſai ſur le pouls.* Monſpel. 1767. 8.

§. 517.

Theoph. de Bordeu Iſeſtio-Bearnenſis †. 1776. aet. 55.

Medicus Pariſinus.

Ej. *Récherches ſur le pouls par rapport aux Criſes.* ed. 2. Par. 1768. II vol. 12.

Ej. *Récherches anatomiques ſur la poſition des glandes et ſur leur action* Par. 1751. 8.

Ej. *Récherches ſur le tiſſu muqueux et l'organe cellulaire* ib. 1766. 12.

germ. Vindob. 1772. 8.

Ej. *Récherches ſur quelques points d'hiſtoire de la médecine.* Leod. 1764. II vol. 12.

Eloge hiſtorique de M. de Bordeu, *par* J. J. Gandan Par. 1777. 8.

§. 518.

§. 518.

ANNA-CAR. LORRY .†. 1783.

Medicus Pariſinus.

EJ. (anon.) *Eſſay ſur l'uſage des Alimens pour ſervir de Commentaire aux livres dietetiques* d'Hippocrate. Par. 1757. II vol. 12.

ed. 2. ib. 1781.

germ. vertente cl. Ackermann Lipſ. 1785. 8.

ID. *de melancholia* Pariſ. 1765. II vol. 8.

germ. Lipſ. 1769. II vol. 8.

ID. *de morbis cutaneis* Par. 1777. 4.

germ. Lipſ. 1779. II vol. 8.

EJ. *de praecipuis morborum mutationibus et conuerſionibus tentamen* (poſthumum) Pariſ. 1784. 12. ex ed. cl. Hallé.

EJ. *de motu cerebri* memorabilia experimenta, extant in *Mémoires préſentés* vt vulgo audiunt Vol. III.

Supra quoque pluries eius meminimus: ad Hippocratem pag. 27; Sanctorium pag. 196; et Aſtruccium pag. 354.

§. 519.

§. 519.

Nicol. Rosén v. Rosenstein nat. prope Gothenburgum. †. 1773. aet. 67.

Archiater Suecicus.

Ej. *Underrättelſe om Barns Sjukdomar* Holm. 1764. 8. et al.

germ. c. auctariis Jo. Andr. Murray v. cl. ed. 5. Goetting. 1785. 8.

Ej. Roſenſteinii *Hus-och Reſe-Apoteque* Holm. 1765. 8. et al.

germ. itidem vertente cl. Murray Lipſ. 1781. 8.

Ej. *compendium anatomicum* (*ſuecice*) Holm. 1738. 8.

Numeroſiſſimae praeterea extant eiusdem viri praeſtantiſſimi diſſertationes academicae, et ſymbolae quas actis Holmienſibus contulit.

Vitam praemiſit cl. editor verſioni vernaculae.

CHIRVRGI.

§. 520.

Claud. Nic. le Cat ex Blérancourt Picardiae †. 1768. aet. 69.

Prof. Rothomagenſis. celeber lithotomus.

Ej. *Recueil des pieces ſur l'operation de la taille.* Rothom. 1749 – 53. III vol. 8.

tum numeroſa ſcripta eriſtica lithotomiam ſpectantia, in Fr. J. de S. Coſma etc.

Ej. *Traité des Sens* ib. 1740. 8.

longe auctius Par. 1767. III vol. 8.

Ej. *Diſſ. ſur le fluide des nerfs et ſon action pour le mouvement muſculaire* Berol. 1765. 8.

Ej. *Traité de la couleur de la peau humaine en général et de celle des Nègres en particulier etc.* Amſt. 1765. 8.

Plurimae quoque eius diſſertationes agoniſticae, praemio ornatae et editae ab acad. chirurgor. Pariſ.

Eloge de M. le Cat, *par* Valentin Par. 1769. 8.

§. 521.

Jo. Petr. David ex Gex Burgundiae †. 1784. aet. 47.

le

le Cati gener et dignus Succeſſor.

Ej. *Recherches ſur la maniere d'agir de la ſaignée* etc. Par. 1762. 12.

Ej. *Diſſ. ſur ce qu'il convient de faire pour diminuer ou ſupprimer le lait des femmes.* ib. 1763. 12.

Ej. *Diſſ. ſur les effets du mouvement et du repos dans les maladies chirurgicales.* ib. 1779. 12.

Ej. *obſervations ſur la Necroſe.* Par. 1782. 8.

Taceo longe minoris momenti eius ſcriptiunculas, vt de mechaniſmo reſpirationis, de nutritione et incremento, de vſu liquoris amnii etc.

§. 522.

Georg. Arnaud (de Ronſil) Rolandi Pauli fil. †. 1774.

Chirurgus gallus, ſed exul vt Londini maxime artem exerceret, felix praeſertim herniotomus.

Ej. *Traite des hernies* Par. 1749. II vol. 12.

Ej. *Obſervations on aneuryſms* Lond. 1750. 8.

Ej. *Inſtructions on the diſeaſes of the bladder and vrethra.* Lond. 1763. 12.

Ej. *Diſſertation on hermaphrodits* Lond. 1750. 8.

germ. Argent. 1777. 4.

Haec pleraque redeunt auctiora in Ej. *Mémoires de Chirurgie avec quelques Remarques hiſtoriques ſur l'Etat de la Médecine et de la Chirurgie en France et en Angleterre.* Lond. 1768. II vol. 4.

Ej. *Remarks on the uſe of the Extract of lead of* Goulard. Lond. 1770. 12.

§. 523.

Jac. Daviel Barrea-Normanus †. 1762. aet. 66.

Maxime *extractione* cataractae ab ipſo inſtaurata et perfecta, inclaruit.

Ej. *Lettre ſur les maladies des yeux* Pariſ. 1748. 12.

tum variae eius extant epiſtolae in *Journal de Médecine*, *Journal des Savans*, et *Mercure de France.*

§. 524.

Georg. de la Faye Pariſinus †. 1781. Chirurgus Pariſinus.

Ej.

Ej. *Principes de Chirurgie* Par. 1739. 12. et al. ibid. 1773. 12.

germ. Argent. 1751. 8.

Ej. auctaria ad *Cours d'Operations de chirurgie par* Dionis Par. 1739. 12. et al. ibid. 1765. II vol. 8.

tum et nonnulla eius inſerta actis acad. Chirurgorum.

§. 525.

Sam. Sharp .†. 1758.

Chirurgus Londinenſis. Cheſeldenii diſcipulus.

Ej. *Treatiſe on the operations of ſurgery* ed. 3. Lond. 1740. 8.

Ej. *Critical Inquiry into the preſent State of Surgery.* Lond. 1750. 8.

germ. Berol. 1756. 8.

§. 526.

Jvst. Gothofr. Günz Königſteinenſis Saxo. .†. 1754. aet. 41.

Prof. Lipſienſis.

Ej. *de calculum curandi viis quas chirurgi Galli repererunt* Lipſ. 40. 8.

Ej. de variis lithotomiae methodis diſſertatio inſerta eſt *inſtitutionibus chirurgiae* Jo. Zach. Platneri.

Ej. *obſervationum anatomico-chirurgicarum de herniis libellus* ib. 1744. 4.

Ej. numeroſae ſunt diſſ. et programmata anatomici argumenti.

Aliorum eius nonnullorum ſcriptorum ſupra iam meminimus pag. 19. 26. 28. 77.

§. 527.

Georg. Heuermann †. 1768.

Prof. Hafnienſis.

Ej. *Abhandlungen der vornehmſten chirurgiſchen Operationen.* Hafn. 1754-57. III vol. 8.

Ej. *vermiſchte Bemerkungen der ausübenden Arzneywiſſenſchaft.* ib. 1765-67. II vol. 8.

Ej. *Phyſiologie* ib. 1751-55. IV vol. 8.

OBSTETRICII.

OBSTETRICII.

§. 528.

Jo. Georg. Röderer Argentoratenſis .†. 1763. aet. 38.

Prof. Goettingenſis.

Ej. *icones vteri humani obſeruationibus illuſtratae* Goetting. 1759. fol.

Ej. *elementa artis obſtetriciae* ib. 1752. 8.

it. c. not. cl. Wrisberg ib. 1766. 8.

Ej. Rödereri *obſeruationum de partu laborioſo* Decad. II. ib. 1756. 8.

id. *de vi imaginationis in foetum negata* Petrop. 1756. 4.

Numeroſae eius diſſertationes et programmata collecta a cl. Wrisberg prodierunt Goett. 1763. 8.

Alia eiusdem quaedam extant in *Comment. ſociet. Goetting.* nonnulla vero eius poſthuma deperdita ſunt, vt *de trichuridibus* comm.

Elogium viri ſcripſit cl. Kaeſtner.

§. 529.

Guil. Smellie .†. 1763.

Obſtetricius Londinenſis.

vel forcipe ſui nominis notiſſimus.

Ej. *Treatiſe on the theory and practice of Midwifery* Lond. 1752. 8. et al.

germ. Altenb. 1755. 8.

Ej. *Collection of caſes and obſervations on Midwifery* Lond. 1754. 8.

germ. Altenb. 1763–70. II Vol. 8.

Iunctim cum priore Lond. 1766. III Vol. 8.

Ej. *Collection of praeternatural caſes and obſervations in Surgery* Lond. 1768. 8.

Ej. *Set of anatomical Tables* Lond. 1754. fol. max. ed. 2. ib. 1761.

germ. Norimb. 1758. fol. maj.

§. 530.

Nicol. Puzos Pariſinus .†. 1753. aet. 67. Chirurgus Pariſinus.

Ej. *Traité des accouchemens* Par. 1759. 4.

Poſthumum edidit cl. Moriſot Deslandes.

§. 531.

Andr. Levret Pariſinus .†. 1780. aet. 78. Obſtetricius Pariſinus.

Itidem forcipe ſui nominis vulgo notus.

Ej.

Ej. *Obſervations ſur les accouchemens laborieux* Par. 1747. 8. et al.

Ej. *Suite des obſervations* etc. Par. 1751. 8.

iunctim ib. 1770. 8.

germ. Alton. 1758–61. II Vol. 8.

Ej. *Art des accouchemens démontrée par des principes de phyſique* Par. 1761. 8.

germ. Gerae 1772–74. II Vol. 8. it. Lipſ. 1778. II Vol. 8.

Ej. *Eſſai ſur l'abus des regles générales, et contre les préjugés qui s'oppoſent au progres de l'art des accouchemens* Par. 1766. 8.

germ. Lipſ. 1776. 8.

Ej. *Obſervations ſur la cure radicale des polypes* Par. 1749. 8.

ed. 3. c. Supplem. ib. 1772. 8.

Plura praeterea eius extant in *Journal de Médecine.*

AD MEDICINAM FORENSEM, et POLITIAM MEDICAM.

§. 532.

Cristoph. Gottlieb Büttner Brandenburgenſis .†. 1776. aet. 69.

Prof. Regiomontanus.

Ej. *Anweiſung zu Ausſtellung der Obductions - atteſtate über tödliche Verletzungen* Regiom. 1768. 4.

Ej. *Unterricht zur legalen Beſichtigung todter Körper* ed. 2. ib. 1776. 4.

Ej. *Anweiſung durch Beſichtigung einen Kindermord auszumitteln* ib. 1771. 4.

Ej. *Erörterung die Lungenprobe betreffender Fragen* ib. 1765. 4.

Ej. *anatomiſche Wahrnehmungen* ib. 1769. 4.

Ej. *anatomiſche Anmerkungen bey einem mit heraushängendem Herzen lebendig gebohrnen Kinde* c. al. ib. 1752. 4.

§. 533.

Ad ſumma autem procul dubio rei medicae augmenta, quibus aetas noſtra de genere humano egregie meruit, maxime pertinent inſti-

inſtituta, quibus curae ſanitatis publicae ſ. *politiae medicae* magis magisque proſpectum eſt; quo praeſertim, vt bina tantum eius momenta tangamus, de exercenda medicina publicae leges, quas *medicinales ordinationes* vocant, tum vero etiam ſocietates ad ſubmerſorum reſtitutionem conditae, ſpectant.

§. 534.

Quod iſtam rei medicae reformationem per leges publica auctoritate ſancitas attinet, maxime in iis ferendis eminuit *Suecia*, cuius ſapientiſſima ſuper ea re edicta et inſtituta, (quae ni fallor maxime inde ab a. 1756 reformari et augeri ceperunt) ſanitati publicae conſeruandae et mortalitati minuendae inſigniter profuerunt.

Conferatur de his: *Samling af Kongl. Förordningar rörande nya Medicinal-Staten* Holm. 1774. 4.

Pluribus v. cl. Kölpin in cl. Pyl *Magazin für die gerichtliche Arzneykunde* Vol. II. P. IV.

§. 535.

§. 535.

Inter Societates de ſubmerſis reſtituendis occupatas, eminent Londinenſis, Pariſina et Amſtelodamenſis.

Haec ni fallor omnium prima coaluit a. 1767

Hiſtorie en Gedenkſchriften van de Maatſchapy tot Redding van Drenkelingen opgericht binnen Amſterdam Amſt. inde ab a. 1767. 8.

Illa condita a. 1772.

Collectionem ſcriptorum ad eandem facientium edidit cl. Pia (pharmacopaeus Pariſinus) ſ. t.

Detail des Succès de l'Etabliſſement que la ville de Paris a fait en faveur des noyés Par. inde ab a. 1774. 12.

Londinenſis fundata a. 1774 nomine *the human Society.*

Plan and Reports of the Society at London for the recovery of perſons apparently drowned. Lond. 1775. 8.

SCRR.

SCRR. MEDICINAE VETERINARIAE.

§. 536.

Jo. Christoph. Polyc. Erxleben Quedlinburgenſis . †. 1777. aet. 33.

Prof. Goettingenſis.

Ej. *Einleitung in die Vieharzneykunſt* Goett. 1769. 8.

Ej. *practiſcher Unterricht in der Vieharzneykunſt* ib. 1771. 8.

Ej. *Anfangsgründe der Naturgeſch.* ib. 1768. 8.
it. ex ed. cl. Gmelin ib. 1782.

Ej. *Syſtema regni animalis* P. I. Mammalia. Lipſ. 1777. 8.

Ej. *Anfangsgründe der Naturlehre* Goett. 1772. 8.

it. ex ed. cl. Lichtenberg ib. 1785. 8.

Ej. *Anfangsgründe der Chemie* ib. 1775. 8.
it. ex ed. cl. Wiegleb ib. 1784. 8.

Ej. *phyſicaliſch-chemiſche Abhandlungen* P. I. Lipſ. 1776. 8.

Ej. *phyſicaliſche Bibliothek* Goett. 1774-76. III Vol. 8.

Elogium viri meritiſſimi auctore cl. Kaeſtner extat in Nov. Commentar. ſociet. ſcient.

§. 537.

§. 537.

Geog. Stubbs, pater.

Pictor Londinenſis.

Claſſico et ſplendidiſſimo opere anatomen comparatam ditauit, cui tit.

the anatomy of the Horſe, including a particular deſcription of the Bones, Cartilages, Muſcles, Faſcias, Ligaments, Nerves, Arteries, Veins and Glands in XVIII *Tables, all done from Nature* Lond. 1766. fol. max. transv.

§. 538.

Steph. Guil. de la Fosse .†. 1765

Veterinarius Pariſinus.

Ej. *Traité ſur le le veritable Siége de la morve des chevaux* Par. 1749. 8.

germ. Hall. 1752. 8.

Ej. *obſervations et découvertes faites ſur les chevaux* Par. 1754. 8.

§. 539.

. . . Bourgelat .†. 1779.

Director ſcholae veterinariae Lugdunenſis.

Ej. *Elémens d'hippiatrique* Lugd. 1750 ſq. III Vol. 12.

Ej.

Ej. *Elémens de l'art vétérinaire, precis anatomique du corps du cheval* etc. Par. 1769. 8.

Ej. *Supplement zu dem kurzen Begriff von der Zergliederung des Pferdes; aus deſſen franzöſiſcher Handſchrift überſetzt* Serveſt. 1773. 8.

Ej. *Materie médicale à l'uſage de l'Ecole vétérinaire* Lugd. 1765. 8.

germ. Lipſ. 1766. 8.

PHILO-

PHILOSOPHI, LITTERATORES etc.

§. 540.

Jo. Andr. Segner Presburgenſis .†. 1777. aet. 74.

Prof. Goettingenſis, tum Hallenſis.

Ej. *Einleitung in die Naturlehre* Goetting. 1746. 8. et al. ed. 3. 1770. 8.

Ej. *Aſtronomiſche Vorleſungen* Hal. 1775. II Vol. 4.

ex numeroſis eius minoribus ſcriptis academicis memoraſſe ſufficiat:

Ej. *progr. de libra qua ſui quisque corporis pondus explorare poſſet.* Goett. 1740. 4.

Ej. *Beſchreibung einer bequemen Lampe für Studirende* ib. 1744. 4.

id. quoque Nieuwentydii opus phyſicotheologicum germanice vertit et auxit. Jen. 1746. 4.

§. 541.

Georg. Matthiae Sweſinga Sleswicenſis. .†. 1773. aet. 65.

Prof. Goettingenſis.

Ej. *conſpectus hiſtoriae medicorum.* Goett. 1761. 8.

alia eius edita paſſim citauimus pag. 29. 53.

§. 542.

§. 542.

Vltimum denique excitare liceat venerandum virum de primo medicinae parente et vniuerſa elegantiore medicina multis modis meritiſſimum.

Eſt is

DAN. GUIL. TRILLER Erfurtenſis . †. 1781. aet. 87.

Prof. Wittebergenſis.

EJ. *Commentatio de pleuritide* Frf. 1740. 8.

EJ. *obſeruationes criticae in auctores veteres* ib. 1742. 8.

EJ. *clinotechnia medico - antiquaria* ibid. 1774. 4.

EJ. *Diſpenſatorium pharmaceuticum vniuerſale* ib. 1764. II vol. 4.

EJ. *opuſcula medica* Frf. 1766 – 72. III vol. 4.

aliorum eius ſcriptorum alias iam mentionem iniecimus. v. c. pag. 3. 29. 59. 74.

Cfr. Bruckeri *pinacotheca* Dec. VI.

INDEX.

A

de Abano 104
Abimeron 93
Abſyrtus 37. 78
Academiae ſcientiarum v. *Societates*
Acoſta 137
Acron 22
Acta litteraria v. *Diaria*
Actuarius 85
Acupunctura 14
Aegineta 82
Aegyptiorum medicina 7
Aelianus 74
Aemilius Macer 51
Aeſculapius 18
Aëtius 79
Agricola 131
Agrippa 158
Alberti, Mich. 461
—— Sal. 163
Albertus M. 101
Albinus, Bern. Sigfrid. 319
— Chriſt. Bern. 321
— Fr. Chriſt. 321
— Sebaſt. 307
Albrecht 390
Albucaſis 93
Alcmaeon 21
Alderottus 97
Aldrovandus 171
Alemona 17
Alexander Aphrodiſaeus 74
— Trallianus 80
Alexandrina ſchola 60
Alpinus 173
Alzaharavi 93
Amatus Luſitanus 148
Ammann, Jo. Conr. 220
— Paul. 306
Amſtelodamenſe collegium anatomicum 252
Andromachus 56
Andry 352
Antonius Muſa 50
Apollo 8. 16
de Apono 104
Apuleius 77
ab Aquapendente 192
Arabes 86
Arantius 163
Arcaeus 185
Archagathus 46
Aretaeus 58
Aretius 128
Ariſtoteles 39
Arnaud 435
Artemidorus 55
Articella 34
Aſclepiadae 21

Aſcle-

Aſclepiades 49
Aſellius 201
Aſtruc 354
Avenzoar 93
Averroës 94
Avicenna 92
Aurelianus 59. 78

B

Bacon, Franc. 231
— Roger. 108
Baglivi 291
Baleſcon de Taranta 106
Ballonius 215
Bartholinus, Caſp. 205
— Thom. 203
Bartiſch 183
Bauhinus, Caſp. 167
— Jo. 166
Becher 289
Bellini 267
Belonius 135
Beluacenſis 100
Benedictus 142
Benivenius 148
Bennet 291
Berengarius 119
de Berger 264
Bergmann 416
Bidloo 264
Blankaart 243
Blaſius 252
de Blegny 243
Boccatius 38
Bock v. Tragus
de le Boë 220
Boerhaave 334
— v. Kaau
Bohn 263
Bonacciolus 165
Bonet 298
Bononienſis ſchola 97
Bontekoe 283
Bontius 214
Bordenave 401
Bordeu 431
Borellus 266
Borrichius 287
Botallus 151
Bouilla lues 368
Bourgelat 446
Bourgeois 228
Boyle 284
Brachmanorum medicina 12
Braſavolus 136
Brendel 418
Briſſot 146
Brunfels 126
Brunner 226
Brunſchwyg 149
Büchner 346
Bucretius 194
Büttner, Chr. Gottl. 442
— Dav. Sigm. Aug. 405

C

Caelius Aurelianus 59. 78
Caeſalpinus 170
Camerarius 168
Cardanus 159

Carl 348
Corolina conſtitutio 155
Carpus 119
Carteſius 232
Caſſebohm 322
Caſſerius 193
Caſſius Felix 51
le Cat 434
Cato 46
de Cauliaco 107
Celſus 51
Chabraeus 167
Charas 285
Cheſelden 318
Chiron 18
Chirurgia infuſoria 299
*Chirurgorum veterum colle*c*tiones* 36
Cicero 39
Citeſius 223
le Clerc 369
Cluſius 175
Coffea 283
Coiter 162
Collectiones medicorum veterum 34
Colmenero 282
Columbus 124
Columna 168
Conring 230
Conſtantinus Afric. 95
Cordus, Euric. 127
— Valer. 127
Cornarus 157
Cornelius Celſus 51
Corteſius 185
Cortex Peruuianus 282
a Coſta 137
Cowper 265
de Creſcentia 102
Cuba 113

D

Damaſcenus 88
David 434
Daviel 436
Decima 17
Demetrius Pepagomenus 84
Democritus 22
Denys 367
Diana Lucina 17
Diaria et acta litteraria 242. 313. 378
Diemerbroeck 222
Dillenius 327
Diocles Caryſtius 41
Dioſcorides 55
Dippel 331
Diſpenſatoria 288
Dodonaeus 166
van Doeveren 426
Dogmatica ſecta 44
Douglas 318
Draco 38
le Dran 363
Drelincourt 255
Duhamel 406
Duretus 180
Duverney 251

E

Ebn Sina 92
Eclecticorum ſecta 58

Eller

Eller 421
Empedocles 21
Empirica ſecta 45
Epiſyntheticorum ſecta 58
Eraſiſtratus 42. 45
Erotianus 56
Erxleben 445
Ettmüller 293
Euſtachius 122
Eyſſon 163

F

Faber 211
Fabricius ab Aquapendente 192
— Hildanus 225
de Falconiis 105
Fallopius 121
Fantoni 315
de la Faye 436
Febris dea 17
Felix. Caſſ. 51
Fernandez 282
Fernelius 145
Ferrein 399
Fidelis 188
Fioravanti 184
Fludd 235
Foëſius 180
Foreſtus 181
de la Foſſe 446
Fothergill 429
Fracaſtorius 142
Franco 151
Freind 349
Fridericus II imp. 98
Fuchs 129

G.

Galenus 60
Gandiſaporenſis ſchola 86
Gaſſendi 234
Gaubius 343
Gaza 110
Geoffroy 330
Geſner 132
Glauber 214
Gliſſon 257
Goedart 280
de Gordonio 104
Gorraeus 180
van Gorter, Dav. 345
——, Jo. 344
Goettingenſis ſchola 373
Graecorum medicina 16
de Graef 254
Graeffia v. Meriana
Graunt 307
Gregory 427
Grew 268
Guilandinus 169
Guillemeau 186
Guinterus 143
Günz 437
Gynaeciorum veterum collectiones 37

H.

Hack 114
de Haën 425
Hahn 415
Hales 323
Haller 383
Haly abbas 91

Harder 297
Hartlieb 112
Harvey 198
Hebenſtreit 422
Hebraeorum medicina 11
Hecquet 351
Heiſter 365
van Helmont, Franc. Mercur. 219
——, Jo. Bapt. 218
Heraclides 45
Heraclitus 21
Herbarius 113
Hercules 18
Hermann 272
Hermes 8
Hernandez 210
Heroard 189
Herodianus v. Erotianus
Herodicus 22
Herophilus 43. 45
Heuermann 438
Hewſon 398
Hierocles 37. 78
Hildanus 225
Hippocrates 22
Hiſpanus, Petr. 103
Hoang - ti 14
Hofmann, Caſp. 228
——, Fr. 339
Hollerius 179
Homberg 286
Honain 88
Hook 246
Horatianus 76
v. Horne 248
Horti medici 130
ab Horto 137
Horus 8
Huarte 190
Huber 391
Hundt 114
Hunter 397
v. Hutten 147
Huxham 427
Hygiea 17

I.

Jacobaeus 205
Icones ligno inciſae 112
Indiae detectae 115
Ingraſſias 124
Iniectiones anatomicae 247
Joannes actuarius 85
—— Damaſcenus 88
—— Serapionis 89
Joannitius 88
Jolyffe 202
Jonſton 211
Iſis 8
Julianus, Petr. 103
Jungius 209
Juncker 347
Juno Lucina 17
Juſſieu, Bern. 326
——, Joſ. 326
——, Steph. 327

K.

Kaau - Boerhaave 338
Kaempfer 329

Keil

Keil 268
Kentmann 132
Kepler, Jo. 206
——, Lud. 207
de Ketham 114
Klein 408
Koyter 162
Kunkel 289

L.

Lanciſius 355
Lanfrancus 107
Lange 158
Largus, Scribon. 53
Latinobarbari 95
Leeuwenhoeck 247
Leibnitz 308
Lemery, Lud. 286
——, Nic. 285
Leonicenus 156
Levret 440
Lexica medica et encyclopaedica 379
Lieberkühn 392
Lieutaud 400
Linné, pat. 402
——, fil. 405
Liſter 280
Lobſtein 394
Lommius 146
Lorry 432
Lower 257
Lucretius 38
Ludovici 287
Ludwig 423
Lullus 103
de Luque Franc. Solano 430
—— Petr. Solano 431
Luſitanus, Amat. 148
——, Zacut. 224

M.

Macer 51
Machaon 20
Macquer 417
Magatus 226
Magninus 102
Maimonides 94
Maitre-jan 363
Malabaricus hortus 13 274
Malpighi 261
Manget 298
Marcellus empiricus 77
Marcgrav 214
Marggraf 414
Marherr 395
Martianus 34
Maſſa 143
Matthaeus Sylvat. 105
Matthiae 448
Matthiolus 176
Mauchart 364
Mauriceau 304
Mayow 258
Mead 348
Meckel 393
Medicinales ordinationes 443
de Mediolano 96
Megenberger 113
Meibom, Henr. 293
——, Jo. Henr. 29
Mercurialis 22. 24. 32
Meriana 278

Meſue 88
Methodica ſecta 49
Meydenbach 113
Microſcopia 245
Minerua medica 17
Model 415
Monardes 138
Monro 396
Monſpelienſis ſchola 97
Morand, Jo. F. Clem. 362
——, Salv. 361
Moreau 147
Morgagni 315
Moriſon 271
Morton 291
Moſchion 60
Moſe B. Maimon 94
de la Motte 367
Müller 410
Mumiarum conditura 9
Mundinus 89. 99
Muſa, Ant. 50
Muſgrave 350
Myrepſus 84

N.

Naturalium rerum primi collectores 130
Nemeſius 75
Neubauer 394
Neumann 331
Newton 369
Nicander 44
Nicolus 105
Niphus 160
Nona 17
Nonus 83
Nuck 255

O.

Octavius Horatianus 76
Oribaſius 74
Orpheus 18
ab Orta 137
Ortus ſanitatis 113
Oſiris 8

P.

Paeon 8
Palaemon 73
Paliſſy 176
Palladius 80
Pallas medica 17
Paracelſus 139
Paraeus 184
Pariſina ſchola 97
Partula 17
Patavina ſchola 104
Paulus Aegineta 82
Pechlin 254
Pecquet 201
Perrault 250
Petit, Franc. 360
——, Jo. Lud. 361
Peyer 297
de la Peyronie 360
Pharmacorum taxae 139
Philarethus 81
Philinus 45
Philotheus 81
Phrieſen 114
Pinaeus 165

Pinus

Pinus 34
Piſo, Car. 181
——, Guil. 213
——, Nic. 181
Pitardus 106
Pitcairn 267
Plater 182
Platner 366
Plato 39
Plinius 57
—— Valerianus 77
Pneumaticorum ſecta 58
Podalirius 20
Polybus 38
Porta 189
Poſthius 124
Pott 332
Praxagoras 42
Pringle 428
Priſcianus, Theod. 76
Prodicus 22
Pſellus 83
Purmann 303
Puzos 440
Pythagoras 21

Q.

Quercetanus 179
Quesnay 353

R.

Rabelais 26
Raius 269
Ramazzini 292
Rambam 94
Rauwolf 170
Ray 269
Reaumur 329
Redi 276
Regius 109
Reineſius 229
Reneaulme 223
Reſtauratio litterarum 110
v. Reverhorſt 256
Rey 214
de la Reyna 188
Rhazes 90
Rhemnius Fann. Pal. 73
Rhodion 152
Richter 418
Riolanus 197
Riverius, Laz. 216
——, Steph. 124
Rivinus 271
Röderer 439
Rogerius 107
Rolfink 208
Romanorum medicina 46
Rondelet 136
Roonhuyſen 305
Röſel 409
Roſenſtein 433
Röſlein 152
Rouſſet 186
Rudbeck 202
Rueff, Jac. 153
——, Walt. Herm. 153
Rufus 54
Ruini 189
Rumph 273
Rupp 327

Ruſius 156
Ruyſch 262

S.

Saint-yves 364
Salernitana ſchola 95 96
de Saliceto 106
Salus dea 17
Samonicus, Seren. 73
Sanctorius 196
Santorini 314
Saraceni 87
Sarpi 193
Sauvages 429
de Saxonia 101
Scaliger 160
Schellhammer 295
Schneider 207
Schrader, Fr. 246
——, Juſt. 200
Schröder, Jo. 215
——, Ph. G. 419
Schulze 345
Schuyl 222
Schwenkfeld 173
Scotus 101
Scribonius Largus 53
Scultetus 226
Segner 448
Senac 317
Sennert 217
Serapion 89
Serapis 8
Serenus Samon. 73
Servetus 125
Sethus 83
Severinus 227
Sharp 437
Siburius 77
Siegmundia 305
Silva 353
Sinenſium medicina 13
Sloane 328
Smellie 439
Smetius 223
Smyrnaeorum numi 43

Societates et Academiae:

Londinenſis 237
Pariſina 238
Naturae curioſorum 240
Berolinenſis 311
Petropolitana 312
Bononienſis 312
Holmienſis 373
Upſalienſis 374
Goettingenſis 374
Harlemenſis 374
Vliſſingenſis 375
Rotterodamenſis 375
chirurgorum Pariſ. 359
medica Pariſ. 375
—— *Havnienſ.* 375
—— *Hagana* 376
de ſubmerſis reſtituendis 444
Solano de Luque, Franc. 430
——, Petr. 431

Solingen

Solingen 303
Soranus 59
Spielmann 413
Spigel 195
Stahl 342
Stenonis 253
Stephanus Athenienſ. 82
——, Car. 124
——, Henr. 33 35
Strabus 51
Strüppe 187
Stubbs 446
Swammerdam 275
v. Swieten 424
Sydenham 290
Sylvaticus 105. 110
Sylvius, Franc. 220
——, Jac. 144
Symeon Sethus 83

T.

Tagliacotius 185
de Taranta 106
Telesphorus 19
Thalius 168
Thea 283
Themiſon 49
Theodorus Priſcianus 76
Theophilus 81
Theophraſtus 40
Theſſalus 38
—— 56
Thoth 7
Thucydides 38
Thurneyſſen 178
de la Torre 117
Torti 355
Tournefort 324
Tragus 128
Trallianus 80
Transfuſio ſanguinis 301
Trembley 409
Trew 322
Triller 449
Tulpius 224
Typographicae artis inuentio 111

V.

Vaillant 325
Valeſcus de Taranta 106
Valliſneri 277
Valſalva 313
Variolarum inſitio 356
Varolius 164
Varro 46
Vater 392
Vegetius 78
Venerea lues 115
Verna 356
de Verulamio 231
Veſalius 120
Vesling 208
Veterinarii veteres 37
Vieuſſens 259
de Vigo 151
Villanovanus 102
da Vinci 118
Vindicianus 76
Vogel 419

W.

W.

Walaeus 200
Walafridus 51
Wallerius 411
Wedel 294
Weitbrecht 323
Welſch 306
Wepfer 295
Werlhof 420
Wharton 256
Whytt 395
Willis 258
Winslow 316
Wirſüng 205
Wolf 310. 370
Worm 213
Wren 300
Würz 150

X.

Xenocrates 53

Z.

Zacchias 228
Zacutns Luſit. 224
Zinn 390

OPERARVM

OPERARVM FESTINATIONE OMISSA.

pag. 33. poſt l. 7. *Opuſcula aphoriſtica* (ex ed. Jo. Rud. Zwingeri) Baſil. 1748. 8.

pag. 57. poſt l. 14. c. n. var. ex ed. cl. Franzii. Lipſ. inde ab a. 1778. 8.

pag. 74. poſt l. 16. *gr. lat.* c. priorum interpretum et ſuis animaduerſionibus edidit cl. Schneider Lipſ. 1784. 8.

pag. 152. l. 11. poſt *animaduerſionibus* omiſſae voces *tum iconibus.*

pag. 295. poſt l. 17. Ej. *ars medendi vniverſa.* Opus poſthumum edidit E. Fr. Burchard. Wiſmar. 1747–52. III vol. 4.

pag. 343. poſt l. 3. Ej. *Silenum Alcibiadis ſ. ars ſanandi cum expectatione* (cum Gid. Harvaei eiusd. argumenti libro) Offenb. 1730. 8.

pag. 344. poſt l. vlt. Ej. *formulae medicinales* Harderov. 1752. 8.

pag.

pag. 368. poſt l. 5. adde

§. 450.

Mich. Alberti Norimbergenſis .†. 1757. aet. 75.

Prof. Halenſis.

Ej. *Syſtema iurisprudentiae medicae* Hal. 1725 – 47. VI vol. 4.

Vid. Bruckeri *pinacotheca* Dec. III.

EMENDANDA.

Pag. 9. lin. 19. lege: 30 dies. p. 25, l. 1. l. principum p. 37. l. 13. l. Iſr. p. 42. l. 15. l. *Centum* talentis. p. 47. l. 3. l. acerba. p. 59. l. 1. l 1723. p. 78. l. 9. l. mulomedicinae. p. 83. l. 9. l. reliquo grege. p. 102. l. 2. l. XXI Vol. p. 123 l. 5, l. meditatus erat. p. 127. l 20. maximae. p. 144. l. 14. l. Gonthier. p. 158. l. 22. l. IVtus. p. 166. l. 9. l. diuerſorum. p. 192. l. 10. l. augmenta lin. 14. l. Cimmeriis. p. 200. l. 5. l. 153 fere annorum. p. 205. l. 3. l. 1666. 8 p. 221. l. 13. l. phyſiologia. p. 255. l. 17. l. *viuorum*. p. 263. l. 13. l. Schreiberi, p. 275. l. 1. l. ſuos. p. 298. l. 5. l. Bonet. p. 299. l. 17. l. Japeti p. 300. l. 3. l. Wren. p. 373. l. 10. l. auſpicari.

WITHDRAWN

Collect: A. C. KLEBS
from: Muller, Amsterdam
date: Sept. 1912 price:

C